

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TÜRKÇE VE JAPONCANIN AKRABALIĞI

F. Yılmaz Kaleli

TÜRKÇE ve JAPONCANIN AKRABALIĞI

Fethi Yılmaz KALELİ

Selenge Yayınları
İstanbul 2012

Selenge Yayınları No: 64
Dil Bilim: 3

Kapak-Sayfa Düzeni
Ahmet Yanar

Tashih ve Redaksiyon
Mehmet Efendioğlu

Baskı-Cilt
Step Ajans Matbaacılık
Tel: 0212 446 88 46

ISBN 978-975-8839-93-3

Selenge Yayınları
Ticarethane Sok. No: 41/24 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: 0212 514 45 73 Faks: 0212 511 09 35
www.selenge.com.tr
e-mail: selenge@selenge.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Teşekkür	11
Giriş.....	15
Japonların Kökenlerine Yüzeysel Bakış.....	31
Japonca ile İlgili Temel Bilgiler	32
Temel Japon Alfabesi ve Türkçe Telaffuzları.....	33
Japonca ile Türkçenin Yapı ve Gramerle İlgili Benzerlikleri	36
Şive ve Ağızlarda Kullanılan Ek-Ünlem Benzerlikleri	56
Her İki Dilin Düşünce Yapısı Hakkında	63
Kültürel ve Batıl İnançlarla İlgili Benzerlikler	81
Ortak ve Benzer Kelimelerden [kunyomi=kun okunuşlu] Olanlar	87
Kısımla İlgili Kısa Yorum	191
Ortak ve Benzer [onyomi=on okunuşlu] Kelimeler	192
Kısımla İlgili Kısa Yorum	243
Seslerin (seslilerin-vokallerin) Kurallı Değişimi ve Karşılıkları.....	246
Her İki Dildeki Benzer-Ortak Fiillerin Köken İlişkisi	247
Sonuç.....	274
Bibliyografya.....	279

ビスマッラヒッラフマニッラヒム

*Rahmetli babam İLHAMÎ KALELİ'ye
en derin saygı ve sevgi duygularımla....*

ÖNSÖZ

Marmara üniversitesinin Fındıkzade’de bulunan ve eski bir apartman gibi mütevazı binasında hizmet veren Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümü son sınıfına (1988-89) devam ederken tanıştığım ilk Japon arkadaşlarım nedeniyle Japoncaya karşı her zaman ilgi duymuşumdur. Bu ilgim, zamanın baştan savmacı SSK doktorlarının teşhis koyamamaları ve en başta yapmaları gereken kan tahlilini 2 yıl gecikmeli olarak yapmaları sebebiyle vefat eden rahmetli babamın bizlere **“Çocuklar hazır Japon arkadaşlarınız buradayken her gün bir Japonca kelime öğrenin. Günde bir kelime öğrenirseniz yılda 365 kelime eder”** nasihat ve tavsiyelerine kulak asmayarak gülüp geçmemiz nedeniyle duyduğum pişmanlık ve rahmetli babamın bu sözünden tam 10 yıl sonra gerçekleşen Japonya ziyaretinden sonra daha da artmıştır. Ancak buna rağmen gözüme eçüş-bücüş şekilde görünen yazı karakterlerinin öğrenilmesinin zorluğundan duyduğum endişe ve korkudan dolayı uzun yıllar Japonca öğrenmeye başlamadığımı da itiraf etmeliyim.

Yıllar sonra elimde küçük bir sözlük, kulaklarımda babamın sözü çınlayarak, tek başına dolaştığım Japonya’da duyduğum sesler ve gördüğüm insanlar her nedense içimde bir aşinalık hissi uyandırmıştı. Tabii bu arada Türkçe öğrenmesinde maddi, manevi oldukça emeğim olan Japon bir kişinin Türkleri aptal yerine koyduğunu, misafirperverliğimizi ve iyi niyetimizi kötüye kullandığını öğrenmemde (onunla kendi lisanında kavga edebilme istek ve hırsı) Japonca öğrenme isteğimi bir kat daha artırmıştır diyebilirim. Bunun dışında Japon harflerinin öğrenilmesinin zorluğundan kaynaklanan korkumu yenerek

Japonca öğrenmeye karar vermemde, kendisine Türkçe öğretmem şartıyla hiçbir yardımı esirgemeyerek evini bana açan ve maddi-manevi her türlü desteği veren Masako Senda hanımefendinin o yaşta (55-56) ve aynı anda hem İngilizce hem de Türkçe öğrenme isteği ile çalışmaya başlamasında çok büyük etkisi ve katkısı olmuştur.

Yıllar önce tanıştığımız Japonlardan duyduğumuz [iyi, moruk, tepe, yaban, yama] gibi ses-telaffuz ve anlam bakımlarından ortak denebilecek kelimelerin her iki dildeki mevcudiyetide Japoncaya olan ilgi ve merakımı ayrıca ve artı yönde etkilemiştir.

Netice olarak ihtisas alanı Türkçe olan bir Japon hocanın Türkleri aptal yerine koymasından dolayı duyduğum kızgınlığım ve onların bugüne kadar yapamadıklarını ihtisas alanı olmayan, birazcık mürekkep yalamış olma dışında sıradan aliminyum doğrama işçisi bir Türk'ün yapabileceğini gösterebilme istek ve hırsım araştırmamın başlangıç noktasını oluşturmuştur. Ancak gemileri yakıp Japonya'ya gittiğimde gördüğüm en önemli şey, yine rahmetli babamın söylediği **“Çocuklar insanları dış görünüş ve memleketlerine göre değerlendirmeyiniz, her yerden adam da çıkar eşek de.”** sözünün tesbiti olmuştur. Dolayısıyla “Bismillah” deyip Japonca öğrenmeye başlamadan önce tüm eksi yöndeki düşünce, hissiyat ve duygularımdan kendimi arındırıp, her türlü kompleksten uzak bir şekilde [neden Türkçe içinde Japonca kelimeler var] veya tam tersi olarak [neden Japonca içinde Türkçe kelimeler var] sorusunun cevabını arayıp bulmaya odaklandığımı rahatlıkla söyleyebilirim. Ve şayet bunu yaparken her iki dil arasında var olduğu düşünülen ilgiye, somut ilişkiye, köken birlikteliğine veya aynı kökten çıkmış olma ihtimaline rastlayıp tesbit edebilirim, ilim dünyasında zaman zaman bahsi geçen Ural-Altay dil gurubunun varlığına dair olan tartışmalar da kendiliğinden sonlanır veya konu hakkında daha doğru, daha düzgün yeni ilmi araştırmaların gerekliliği gündeme gelebilir.

Japonya'ya gelip sıfırdan başlayarak ve Japoncadan Japonca olarak yeni dil öğrenme sürecim başlar başlamaz, kulağımla duyduğum benzer veya benzer olduğunu tahmin ettiğim kelimeleri kayıt altına almaya çalıştığım bu araştırmamın neticesinde, ilmi açıdan her iki dil arasında somut bir bağ olduğu sonuç ve kanısına vardım. Öyle zannediyorum ki çalışmamı ciddiyetle okuyacak olan ihtisas sahibi kişiler bundan daha fazlasını göreceklerdir.

İlim dünyasına ufacık da olsa artı yönde bir katkı olması dilek ve temennilerimle...

Fethi Yılmaz Kaleli
yilmaz_kaleli@hotmail.com

TEŞEKKÜR

Câni-gönülden **teşekkür etmek** istediğim, saygı ve sevgiye lâyık muhterem kişiler:

Araştırma konu ve amacımı öğrendikten sonra, klasik, orjinal-gerçek Japon kültürüne sahip nadide insanlardan biri olan ve şu an düşündüğümde kırılmamam için kendisine Türkçe öğretmemi şart koşarak evini bana açan, maddi-manevi her türlü desteği esirgemeyen **Senda Masako** (千田雅子) hanımefendiye,

Devam ettiğim ilk 6 ay boyunca küçük bir bebeğe lisan öğreten ana okulu hatta çocuk yuvası öğretmenini edasıyla, büyük bir sabır göstererek temel Japonca eğitimini veren CB kolejinin, en başta **Yoshida Keiko** (吉田圭子) hanım olmak üzere **Motoyama Junko** (本山純子) ve **Nakagawa Nobuko** (中川展子) hanımlara,

Kaydımı yaptırmaya gittiğim ilk andan itibaren yavaş yavaş alışmış olduğum Japonca ile konuşarak sorduğum abuk-subuk sorularıma sabır ve metanetle cevap veren, uluslararası YMCA meslek yüksek okulunun Japonca bölüm hocalarından **Furuya Atsushi** (古家淳) başta olmak üzere **İnoue Sonomi** (井上そのみ), **İnoue Yuko** (井上祐子), **İtou Atsumi** (伊藤淳美), **İwatsu Noriko** (岩津紀子), **Kageyama Hiroshi** (蔭山拓), **Kamei Eriko** (亀井恵理子), **Koretou Masahiko** (惟任將彦), **Matsuhashi İkuko** (松橋育子), **Mizoguchi Mutsumi** (溝口睦), **Morino Kyoko** (森野恭子), **Nishimoto Shinobu** (西本しのぶ), **Okazaki Atsuko** (岡崎敦子), **Shimada Kazumi** (島田和美), **Sugita Ayumi** (杉田あゆみ) **Taniyama Hiroko** (谷山普子) ve adlarını unuttuğum diğer tüm Japonca öğretmenlerime,

Tanışmakta geç kaldığım (zira bir yıl sonra emekli olup başka özel üniversiteye geçti) ancak gerek vize işlemlerim, gerek yaptığım çalışmam açısından olsun son derece yardımları dokunan Nagoya üniversitesi uluslararası dil bilimi ve kültürleri bölüm başkanı **Prof.Dr.Kondo Keiji** (近藤健二) beyefendiye, ve aynı bölümde çalışan rehberlik hocam **Doç.Dr. İtou Nobuhiro** (伊藤信博) beye,

Aynı üniversitenin yabancı öğrencilere Japonca öğretim bölümünde gayretle çalışan ve benim için büyük bir özveride bulunarak bütün bir yıl boyunca, her gün 1 saatten fazla bir zamanını ayırarak, hazırlamaya çalıştığım (orta ve üst seviye Japonca dahil) kitap ve bilgilerimin doğruluğunu kontrol eden **Yrd.Doç.Dr. Katou Rie** (加藤理恵) hanıma ve bu bölümde emeği geçen diğer tüm Japonca hocalarıma ve yine aynı üniversiteden sınıf arkadaşım olan, özellikle de Çinceyle alakalı kelimeler konusunda çok yardımları dokunan **Yrd.Doç. Dr. Gao Xia** (高峽) hanıma,

Ankara'da yüksek lisans yaparken öğrendiği Türkçeyi unutmamak için boş vakitlerinde çeşitli kurslarda Türkçe öğretmenliği de yapan ve başım sıkıştığında her zaman yardım eden **Dr. Nunokawa Yuuko** (布川裕子) hanıma,

Türkçe ve Japonca karışık yaptığımız sohbetlerde farkında olmadan da olsa bana bolca yardımı dokunan ve [mavi butik] adlı dükkanında her zaman çay-kahve içirerek maddi anlamda da hakkı geçen **Nishiwaki Katsutarou** (西脇勝太郎) beye,

Marmara üniversitesi tarih bölümü son sınıfına devam ederken (1988-89) tanıştığım ve tanıştığım andan itibaren beyefendiliğini muhafaza eden ve muhtelif yardımlarını hiç bir zaman esirgememiş olan **Prof.Dr. Misawa Nobuo** (三沢伸生) arkadaşına,

Muhtelif zamanlar yüzyüze ve çoğu zamanda internet yardımıyla görüşerek ilmi bilgilere erişmeme yardımcı olan Marmara üniversitesinin kıymetli hocalarından **Prof. Dr. Cevval**

Kaya beye ve kitabın son kontrolünü yapma isteğimi kırmarak çalışmama gözetip inceleyen **Prof.Dr. Mustafa Kaçalın** beye,

Benim heves ve şevkimi kırmayarak her zaman destekleyip teşvik eden, Marmara üniversitenin muhtelif bölümlerinde çalışan, hocalığın ötesinde abilik özellik ve vasfını da taşıyan, dolayısıyla hem abilerim hemde hocalarım olan **Prof.Dr. Ali Ak-yıldız, Yrd.Doç.Dr. Ali Karaca, Prof.Dr. Cemil Öztürk, Doç. Dr. Hamza Akengin ve Prof.Dr. Zekeriya Kursun** beylere,

Çoğunluğu gecenin bir körü olmak üzere, aklıma geldiği anda sorduğum muhtelif sorulara bilgisi yettigince sıcağı sıcağına cevap veren, yetmediğinde araştırıp yardımcı olan kadim dostum-arkadaşım **Dr. Bekir Sarıkaya**'ya,

Nazımımızı çekerek ortalama 6 ayda bir havaalanına götürüp getirmede ücret almadan şöförlüğüümüzü yapan **Abdurahman Baysal**, halaoglu **Dursun Sevindik** ve komşumuzun oğlu **Hüseyin Yağmur** ve muhtelif şekillerde muhtelif emekleri geçen, başta **Köksal Ulakçı** olmak üzere Kadıköy'deki tüm arkadaşlara yani mahallemizde bu topluluğun Türk halk ağzına kazandırdığı ve gerçek anlamı [**kan kardeşi**] olan deyiş şekliyle tüm kankalara,

Bizi doğurup büyüten, anaç bir tavuk gibi kol-kanat gerekerek adam olmamızı sabırla bekleyen sevgili annem **Lütfiye**'ye ve yetişmemizde maddi-manevi emekleri olan ablam **Zehra**, abim **Yrd.Doç.Dr. Hüseyin**, küçük ablam **Süheyla**'ya ve aynı şekilde yardımları dokunan kardeşlerim **Yrd.Doç.Dr. Emrullah** ve **Nurullah Gökhan**'a,

Son olarakta burada yer veremediğim ama çeşitli şekillerde hak ve hukuku geçmiş tüm sevdiklerime ve sevenlerime, aynı zamanda haklarını helal etmeleri dilek ve temennisiyle canı-gönülünden **TEŞEKKÜR EDERİM**. (ありがとうございました)

GİRİŞ

Türkçe ve Japoncanın köken aynılığı hakkında

Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri mevzubahis olduğunda, hemen hemen hepimizin aklına kulaktan dolma bilgilerimiz dâhilinde Ural-Altay dilleri grubu gelir. Ve diller hakkında biraz daha fazla malumatı olanlarımız Ural-Altay dil grubunun Altay kolundan olduğunu söylemekte tereddüt etmez. Yine birçoğumuz böyle bir dil grubunun kesin olarak varlığının ispat edilememesinden dolayı “dil ailesi” yerine “dil grubu” dendiğini bilmez.

Ural-Altay dilleri grubu genel olarak “menşe-kök birliğinden çok bir yapı birliği şeklinde varlığını hissettirmekte” denilmektedir. Ve dil bilimciler arasında böyle bir dil grubunun mevcudiyeti-varlığı konusunda tartışmalı olup, kesin ve ortak bir görüş yoktur. Yani böyle bir dil grubunun varlığı konusunda da şimdiye kadar kesin ortak bir sonuca veya fikir birliğine ulaşılmış değildir. Dünya dil bilimcilerinin bu konudaki görüşleri de genel olarak ikiye ayrılmıştır. Son zamanlarda ise özellikle Japonya’daki dil bilimciler başta olmak üzere dünyada böyle bir dil grubunun ilmi olarak var olmadığı tezleri yüksek sesle seslendirilmeye başlanmıştır. Ve Japoncada “akrabasız diller” sınıfına dâhil edilmiştir. Hatta bu duruma bazı ünlü Türk dil bilim adamları da, Japonca bilmedikleri halde, yapılan yarım-yamalak İngilizce ve Almanca çalışmaları kaynak göstererek katılmaktadırlar.

Japoncanın Ural-Altay dilleri grubundan olduğu tezleri 1800’lü yıllara dayanmakta olmasına karşılık somut olarak ortaya pek

fazla ciddi bir şey konulamamış ve bundan dolayı ileri sürülen tezler havada ve ilmi inandırıcılıktan uzakta kalmıştır.

Konu hakkında yapılan kayda değer bazı araştırmaları kısaca özetlemek gerekirse:

Katsumi MATSUMOTO (克己松本) gibi bazı günümüz Japonca dil bilgisi hocaları her ne kadar tesbitlerini tenkit et-selerde¹ 1900'lü yılların başında Katsuji FUJIOKA(藤岡勝二, 1872-1935) adındaki dil bilimcisinin Ural-Alтай dillerinin ken-dilerine özgü ayırt edici ortak özelliklerini 14 madde halinde sıraladığını ve bu çalışmasında [Japoncanın da, ünlü uyumu dışında bu özelliklerin tümüne sahip olduğunu] belirttiğini söyleyebiliriz.² Fujioka'nın bu tespitinden bir yıl sonra Shinkichi HASHIMOTO (進吉橋本, 1882-1945) adlı başka bir araştırmacı eski Japoncada 5 ünlü yerine 8 ünlü bulunduğunu göstermiş³ ve daha sonraları yani 1932'lerde Hideyo ARISAKA (秀世有坂, 1908-1952) ile Teizou İKEGAMI (禎造池上, 1911-2005) adlarındaki bilim adamları birbirlerinden bağımsız ve haber-siz şekilde Kojiki (古事記) denilen en eski tarih kitabı içindeki hece işaretlerinden birisi olan "MO" yu inceleyerek Japoncada çok sınırlı olsa ünlü uyumu bulunduğunu kanıtlamışlardır.⁴

1 Katsumi MATSUMOTO, 「世界言語の中の日本語」 (Sekai gengo no naka no nihongo = Dünya Dilleri İçinde Japonca) Sanseido, 2007, ss.43-72

2 Katsuji FUJIOKA, 「日本語の位置」 (Nihongo no ichi = Japoncanın yeri), 「國學院雑誌」 (Kokugakuin zasshi=Kokugakuin dergisi-belleteni), sayı 14, yıl 1908, ss. 1-9.

3 Shinkichi HASHIMOTO, 「国語仮名遣研究史の一発見」 (Kokugo kanatzukai kenkyushijo no ichi hakken = Japonca hece işaret-yolu araştırmaları üzerine bir keşif), 「帝国文学」 (Teikoku bungaku = İmparatorluk Edebiyatı) cilt 23-sayı 11, yıl 1917, ss. 121-154.

4 Hideo ARISAKA, 「古事記に於けるモの仮名の用法について」 (Kojiki ni okeru MO no kana no youhou ni tsuite = En eski Japonca eseri-Kojiki'deki-hece işaretlerinden birisi olan MO'nun kullanımı hakkında), 「国語と国文学」 (Kokugo to kokubungaku = ülke dili ve ülke edebiyatı) cilt 9-sayı 11, yıl 1932, ss.74-93.

Teizou İKEGAMI, 「古事記に於ける仮名モについて」 (Kojiki ni okeru kana MO ni tsuite = Kojikideki hece işaretlerinden "MO" -ya dair- hakkında)

Ancak genel olarak Japoncanın Ural-Altay veya Altay grubu ile olan bağı veya ilişkisi bu şekilde ifade edilse bile özellikle Japoncadaki ünlü uyumu konusunun tam olarak bilimsel-ilmi bir makale haline getirilemediği gerçeği de unutulmamalıdır. Ama yine de bu kadar çok ortak benzerliklerin var olması bile her iki dil ve bağlı bulundukları dil grubu hakkında bilgi edinebilmemiz dışında fazla bir işe yaramamış, sonuçları itibariyle de Japoncanın dünyadaki akrabasız diller sınıfına sokulup, onlardan biri olarak kabul görmesine engel olamamıştır.

Acaba neden dil bilimciler Japonca'yı akrabasız diller sınıfına sokmakta ve Ural-Altay veya Altay grubu-dil ailesi tezleri kabul görmemekte veya görememektedir? Elbette ki bunun birçok siyasi, sosyal cevapları olabileceği gibi dil bilimi açısından en önemli ve en doğru ilmi cevap olarak "ortaya tam olarak somut deliller koyulamaması, eşleştirmesi yapılan kelimelerin yeterince tatminkâr olamamasıdır" denilebilir.

Hâl böyleyken, böyle bir ortamda ölmeye-kaybolmaya yüz tutmuş bir tezi yeniden canlandırmaya çalışmak veya bozuk plak gibi aynı şeyleri tekrarlamak herhalde pek cazip olmasa gerekir diye düşünmek haklı olarak mümkün, hatta gayet normaldir. Bundan dolayı böyle bir dil ailesi-grubu var mıdır-yok mudur münâkaşasına girmeden (söz konusu olan bütün dillerin tek kişi tarafından tam olarak öğrenilip incelenmesi ve karşılaştırmalarının yapılarak doğru bir sonuca ulaşılmasının mümkün olabileceğine kanaatte getiremediğimizden), sadece bu amaç için yaklaşık 12 yıldan beri öğrenmeye çalıştığımız Japonca ile Türkçe arasındaki benzerlikleri ortaya koymaya gayret edeceğiz. Elbette bunu yaparken mümkün mertebe ilmilikten sapmadan, dil bilimi ile uğraşanların yorumuna açık ama bir o kadarda itirazlarına kapalı olacak, yani itiraz kaldırmayacak kadar benzer, ortak yönlerini göstermeye ve her iki dil arasında var olan ilgiyi, somut ilişkiyi, biraz abartılı olarak ifade etmek

「国語国文」(Kokugo-kokubun=Japonca-Japonca cümleler), cilt 2-sayı 10, yıl 1932, ss. 138-159.

gerekirse köken birlikteliğini, akrabalığını, hatta aynı kökten çıkmış olma ihtimalini yeniden ileri sürerek imkânımız çerçevesince ispatlamaya çalışacağız. Eğer her iki dilin benzerliğini ortaya koyup, köken olarak aynılığını gösterebilmeyi gerçekleştirebilirsek bahsi geçen Ural-Alтай dil gurubunun varlığına dair olan tartışmalarda doğal olarak kendiliğinden sona erer veya daha doğru, daha düzgün yeni ilmi araştırmaların gerekliliği konusu gündeme gelir diye düşünmekteyiz.

Dil konusunda çalışmaya başlamadan önceki ve sonrasındaki şahsi görüşümüz, kendi ana dili dışında var olan başka herhangi iki dilin karşılaştırılmasının doğru sonuca ulaşılması açısından pek fazla sıhhatli olamayacağı şeklindedir. Karşılaştırılan dillerden en azından birisi ana dil olduğunda daha somut, daha doğru bilgi ve sonuca erişme fırsat ve şansıda yüksek olacaktır. Konu hakkında bu güne kadar yapılmış olan köken ve karşılaştırma çalışmaları genel olarak İngilizce, Almanca gibi yani hiç veya doğrudan ilgisi olmayan üçüncü diller aracılığıyla şekillenmişlerdir. Ve bu durum günümüzde de hâlâ aynı şekilde devam etmektedir. Dolayısıyla da her iki dil arasında mevcut benzerlikleri görmek veya somut verilere ulaşmak mümkün olamamaktadır. Bundan başka hâlen konuya ilgi duyan Japon ve Türk araştırmacılar da kendilerinden önceki üçüncü dillerde yapılmış olan bu araştırmaları referans veya temel ölçü aldıkları için, adeta “**ben buradayım**” diye bağırarak orta yerdeki benzerlikleri bile görmekten ırak kalmaktadırlar. Yine bir diğer problem, dil konusunda uzmanlaşanların, kendilerinden öncekiler tarafından ortaya konan çalışma şartları veya kalıplaşmış araştırma sistem ve usullerini haddinden fazla ciddiye alarak riayet etmeleri ve bu sebeple düşünce alanlarını sınırlamalarıdır. Dolayısıyla yeni kanıtlar bulmak bir tarafa yeni fikir veya tezleri bile ileri sürememek durumuyla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu son paragrafı kısaca vurgulayarak özetlememiz gerekirse, Japonca ile Türkçe dil benzerliği hakkında araştırma yapmak

veya her iki dili karşılaştırmak için bu iki dile (birisi ana dil olmak şartıyla) vâkıf olmak yeterlidir. Doğrudan uzman bir dil bilimcisi olmamak eksi-negatif bir özellik daha doğrusu vasıfsızlık gibi görünmekle birlikte, yeni fikir ve yeni usuller ileri sürebilmek bakımından artı bir yön olarak kabul edilmelidir.

Öncelikle bu çalışmayı yaparken izlediğimiz yolu, okuyup değerlendirecek olanlarla paylaşmak ve ne kadar doğru olduğu veya olmadığı konusunda (her ne kadar hikaye tarzında da olsa) bir fikir verebilmek bakımından ortaya koymakta fayda vardır:

İlk olarak, sadece bu konuyu yani Türkçe ile Japoncanın benzerliği konusunu incelemek maksadıyla, hiç bir Türkçe-Japonca ders kitabı okumadan, ülkemizde (Türkiye’de) Japonca öğrenmeden Japonya’ya gidip, sıfırdan başlayarak Japonca öğrendik. Bu öğrenme süremizde, ayrı ayrı 2 ay, 2 ay, 3 ay, 6 ay turistik geziler halinde, 6 ay CB koleji, 2 yıl Osaka uluslararası YMCA meslek yüksek okulu ve 3 yıl Nagoya devlet üniversitesi uluslararası dil ve kültürleri araştırma bölümünde Japoncadan Japonca olarak öğrenme şeklinde geçmiştir. Ayrıca kitabımız tamamlanana kadar (toplamda yaklaşık 12 yıl) Japonya’da kaldığımızı da ilave edelim.

Kendi ülkemizde Japonca öğrenmeden hareket etmemizin en önemli sebebi, Japonca ile ilgili dil bilgisi, kelime vb. gibi herhangi bir kısmının yanlış öğretilmesi veya yanlış öğrenilmesi halinde düzeltilmesinin zorluğundan duyduğumuz endişeydi. Japonca öğrenmeye başladığımız ilk günden itibaren benzerlikleri, benzer kelimeleri toplamaya, biriktirmeye çalıştığımızı da hemen yeri gelmişken belirtelim. Kulağımızla duyduğumuz anda bu Türkçedeki şu kelimeye benziyor diye tahmin ederek not tuttuğumuz kelimeler olması hasebiyle bu kelimelerin ayrı bir önem taşıdığı da muhakkaktır. Bu arada Japonca öğrenirken ilk 6 ay hiçbir sözlük kullanmadığımızı vurgulamakta yarar vardır. Daha sonraları muhtelif sözlüklere (Japoncadan Japonca) bakıp, topladığımız kelimelerin anlamlarının

tahminlerimiz doğrultusunda olanlarını ayrı ve kaybolmayacak bir şekilde kaydettik.

Japonca öğrenmeye başladıktan iki, üç yıl sonra Japonya'da yaşayan diğer Türkler (vizesi olmayan çoğu kaçak işçiler) ile ara-sıra görüşüp, dikkatlerini çeken Türkçeye benzer Japonca kelimelerin olup-olmadığını sorduğumuzda bir çırpıda 5-10 hatta 15 kelime sıralayabildiklerini gördük. Sıraladıkları bu kelimelerin, bizim Japonca öğrenmeye başladıktan sonraki ilk 2-3 ay içinde not ettiklerimiz arasında olması bu iki dil arasında somut bir ilgi-ilişkinin var olması ihtimaline olan düşüncemizi güçlendirdi. Bundan dolayıdır ki biraz fantezi gibi bir hevesle başladığımız araştırmamıza yeni ve daha ciddi bir yön verip, Nagoya Devlet Üniversitesine yüksek lisans araştırma öğrencisi olarak girerek devam ettik. Doğrusunu söylemek gerekirse Japonca bilgimizi geliştirip, artırarak çalışmalarımızın devamını sağlayabilmemiz o kadarda kolay olmadı. Özellikle Japonca bölüm hocalarının Türkçe bilmediklerini ileri sürerek bölüm değiştirme tekliflerinde bulunmaları, Türkiye'deki hocalarında tersi bahane ile yani Japonca bilmemeleri nedeniyle (akademik anlamda) yardımcı olamamaları kendi başımızın çaresine kendimizin bakma gerekliliğini öğretmiş oldu.

Çalışmalarımızda usul olarak yaptığımız ilk şey, yukarıda da belirttiğimiz gibi kendi kulağımızla duyduğumuz, yakaladığımız benzer kelimeleri bir kenara yazmak ve vakit bulduğumuzda anlamlarının Türkçesini, daha çok Japonca sözlüklere (piyasalardaki mevcut Türkçe-Japonca sözlükler genellikle Almanca-Japonca veya İngilizce-Japonca sözlüklerin Türkçeye çevrilmesi yöntemiyle hazırlandığından dolayı güvenilirliği tartışmalı olduklarından) bakarak kontrol etmek oldu. Daha sonraları da bunları anlamları ve telaffuzları birebir uyan, biraz farklı olan, anlam veya sesleri benzeyen, sesleri birebir benzeresede anlam ve telaffuz akışı-akıcılığı bakımından benzerenler olmak üzere tasnif ederek toplamayı sürdürdük. Bunu yapmamızın en önemli nedeni doğrudan uzman dil bilimcisi

olmadığımızdan dolayı pratik daha doğrusu amatörce düşünerek benzer veya ortak kelimelerin sayısını 5-10 yerine 50-100 veya daha çok sayıya ulaştırmaktı. Ve bu ortak veya benzer kelimelerin çokluğunu ileri sürerek bir şekilde Japonca ile Türkçe arasında var olduğunu düşündüğümüz bağ ilişkisini kurabilmek veya o bağı yakalayabilmektir.

Bir ara kendisine danışmak için mail yazdığımız Prof.Dr. İkedo Tetsuro (アルタイ語のはなし=arutaigo no hanashi=Altayca konusu, kitabının yazarı) beyin “beni güldürdün çocuk, Türkçe ile Macarca arasında 1000 tane benzer kelime var ama hâlâ Türkçe ile ilgili somut bir ilişkisinden bahsedemiyoruz” şeklindeki cevabı, konu hakkında daha ciddi ve ilmi düşünmemiz gerektiğini acı ve hazin bir şekilde hatırlatarak öğretmiş oldu. Gerek bu olay gerek Japonca öğrenmeye başladıktan sonra araştırma yapmak ve danışmak için müracaat ettiğimiz Türkçe bilen ve çalışma sahaları uzaktan-yakından dilbilimiyle ilgili olan Japon hocalardan yardım alamamamız, hatta çoğu kezde (bizden evvel, muhtelif bölümlerde Japon devlet bursu ile okumuş olan Türk öğrencilerin Japonca’yı öğrendikten veya mezun olduktan sonra ilmi hayatlarını idame ettirmeyip, kestirmeden para kazanmak maksadıyla turizm, rehberlik, halıcılık vb. işlere yönelmiş olmalarının da bıraktığı eksi-negatif etkiyle) alaylı bir şekilde hakir görülmemiz bizi Türkçe konusunda uzman Türk hocalarımızla yeniden görüşmeye yöneltti. Bilhassa Marmara üniversitesindeki kıymetli hocalarımızla bazı zaman yüz yüze, bazı zaman internet aracılığıyla görüşmelerimiz sayesinde iki dil arasındaki somut ilgiyi-ilishkiyi ortaya koyabilmemiz açısından faydalı olabilecek kıymetli bilgilere ulaştık.

Benzer kelime sayısının fazlalığı birbirlerine yakın coğrafyaya sahip diller için bilimsel-ilmi olarak pek fazla önem arzetmese bile, birbirlerinden oldukça uzak coğrafyadaki her iki dile ait ortak veya ortak denebilecek benzerlikteki kelimelerin toplanmasında fayda vardır. Veya en azından bir zarar yoktur diyerek, amatörce zihniyetle de olsa, ortak zannettiğimiz

kelimeleri biriktirmeye-toplamaya da haliyle devam ettik. Zira Türkler ile Japonların direkt-doğrudan birebir olarak teması 1889~1890 yıllarında ilk defa Osmanlı gemisinin Japonya'ya ziyareti ve dönüş yolunda batmasıyla hazin bir şekilde başlamıştır. 1200 lü yıllarda Türk-Moğol hakanı Kubilay Hanın iki kez Japonya'ya ele geçirme, istila, fethetme girişimleri olmuşsa da tayfunlar nedeniyle başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Dolayısıyla Türk ve Japonların birebir olarak temaslarının olmadığı dönemlerde 3. veya 4. milletler aracılığıyla karşılıklı olarak kelime geçişi veya değiş tokuşu pek mümkün görülmemektedir. Bu şekildeki kelime alışverişinin ilmi olarak ihtimal dâhilinde olduğu farz edilse bile bu yolla geçmiş olan kelimelerin sayısının 3-5 veya 5-10 gibi oldukça sınırlı sayıda kalabileceği de gözardı edilmemelidir. (Konuya Japonya'nın tarihi devirleri kısmında tekrar değinilecektir.)

Japonca ile Türkçenin neresi veya nereleri benzerse her iki dilin kök aynılığı, benzerliği ortaya konabilir konusu en büyük problem olarak önümüze çıkmaktadır. Muhtelif uzman dil bilimcilerinin üstünde ortaklaşa karar kıldıkları doğrudur, makul ve mantıklı bir kıstas-ölçü olmadığından dolayı, bu problemi de kendi kendimize ilmi kıstas-ölçütler koyarak çözmek zorunda kaldık desek yeridir.

Japonya'daki konuyla ilgilenen dil bilimcilerinin benzer-ortak kelimelerin varlığı hakkındaki yaygın kanısı, Japonca'daki “ii (いゝ), mouroku (毛碌), teppen (天辺) yaban (野蛮), yama (山), yamaçi (山地)” vb. kelimeler ile Türkçedeki karşılıkları olan “iyi, moruk, tepe, yaban, yama, yamaç” kelimeleri arasında görülen ses ve anlam benzerlikleri ya ödünç alınmış kelimeler ya da tesadüfen-rastlantı olarak benzerlik gösteren kelimeler şeklindedir. Şahsen biz bu konudaki tesadüf ve rastlantı ile izah edilen görüşlere katılmadığımızı ve hatta son derecede karşı olduğumuzu söyleyebiliriz. Çünkü bir şeyin rastlantı veya tesadüf olması demek o şeyin bir veya birkaç kez cereyan etmesi, tekrarlanması, bulunması demektir. O

şey 5-10-20-30 vb. çoklukta vuku buluyor veya var oluyorsa o şeyin tesadüf veya rastlantıyla izah edilmesi hem mümkün değildir, hem de akla-mantığa ve ilme aykırıdır. Dolayısıyla bu ortak kelimelerin varlığı tesadüfî olmayıp Türk ve Japon dillerinin **tarihin belli bir döneminde kesiştiğinin daha doğrusu birleştiğinin hatta aynı kökten çıkmış olma ihtimalinin kuvvetli birer göstergesidir**. Bundan dolayı da bizim gözümüzde Türkçe ile Japonca aynı kökten çıkmış olma ihtimali oldukça yüksek **kardeş-akraba** dillerdir.

Yukarıdaki parafta belirttiğimiz şekilde düşünmemize rağmen çalışmalarımızı her iki dildeki **benzer-ortak fiiller** üzerine yoğunlaştırdık. Bunu yapmamızdaki en büyük etken Türkçede genel olarak birleşik fiiller dışında yabancı dillerden **alıntı fiil olmadığı** bilgisiydi. Söz konusu olan birleşik fiillerde bile fiil ile tekabül eden kısmın Türkçe olması yani Türkçede genel olarak alıntı fiiller olmadığı bilgisi bizim dikkatimizi bu konuya yönelterek benzer fiiller konusunda daha farklı düşünmemizi sağladı.

Muhtemelen tıpatıp benzer, ortak kelimelerin varlığının her iki dilin benzerliği veya kökteşliği konusunda fazla bir şey ifade etmeyeceğini ileri süren veya sürecek olanlar gibi benzer-ortak fiillerinde her iki dildeki varlığının fazla bir değeri olmadığını veya olamayacağını ileri sürecekler de olabilecektir. Bundan dolayı çalışmamıza ilmi olarak bir kıtas-ölçü getirmemiz gerektiğini düşündük. Dolayısıyla bizim bu konudaki kişisel görüşümüze göre şekillenen ve diller arasında **akrabalık ilişkisi** olduğunu ileri sürebilmek, ortaya koyabilmek için gerekli olan asgari 4 genel şart şöyledir:

- 1) Temel kelimelerin benzerliği veya ortak temel kelimelerin bulunması.
- 2) Cümle yapısı veya gramer benzerliği.
- 3) Ses ilişkilerinde tekabüliyetin-karşılıklığın olması.
- 4) Fiil veya fiil kökü benzerlikleri.

Günümüzde aynı dil ailesine mensubiyeti ortaya konmuş diller (İngilizce-Almanca gibi) ile Türkçe ve Japoncanın (şayet aynı kökten çıkmış iseler) birbirlerinden ayrıldığı zaman dilimi oldukça farklı olmalıdır. Bundan dolayı bahsettiğimiz bu 4 şartın her iki dilde tam olarak (açıkça) görülemeyebileceğini belirtme lüzumunda vardır. Buna rağmen, çalışmamızda bu 4 ana şartı gözardı etmeyip, somut sonuca ulaşmamızın en önemli etkeni-şartı olduğunu bir an bile aklımızdan çıkartmadığımızın da altını çizmek gerekir. Ancak yaptığımız çalışmamızda bu 4 ana şarttan daha fazlasına şahit olarak tespit ettiğimizi göreceğinizden de emin olabilirsiniz.

Yine bu çalışmayı gerçekleştirirken izlediğimiz belki de en önemli yol veya aynı konu hakkında bugüne kadar muhtelif araştırma yapanlardan, çalışanlardan farkımız, **[Japoncanın Türkçeye değil de Türkçenin Japoncaya benzemesi]** şeklindeki bakış açımızdır. Bilineceği üzere konu hakkında günümüze kadar yapılagelen çalışmalarda, hatta hâlâ devam edenlerde olsun, Japonca hakkındaki muhtelif tez ve araştırmaların hemen hemen hepsinde Japonca diğer dillere benzetilmektedir. Yani araştırmaların hepsi Japonca'yı başka bir dile benzetmeye çalışma şeklinde kurgulanmıştır. Bunlar içinde **[Japonca Tibetçe, Burmaca, Nepalce, Malayca, Tamilce vb. dillere benzemekte]** şeklinde muhtelif tezlerde bulunmaktadır. Ve bu tezlerin tümünün ana hareket noktası aşağı-yukarı aynı olup, Japoncanın adı geçen dillere benzediği temeline dayanmaktadır.

Elbetteki ana kıtadan, ana karadan ayrı ada şeklindeki bir ülke insanların dili temel alınıp, adı geçen dillerin köken itibarıyla Japoncadan çıktığı veya Japoncaya benzediği tezini ileri sürmek pek mantıklı olmaz. Ancak bizim burada asıl belirtmek, vurgulamak istediğimiz husus sadece üsul olarak Türkçenin Japoncaya benzediği fikrinden hareket etmek konusudur. Bununda başlıca nedeni **Japonya'nın ada ülkesi olması sebebiyle ana kıtadaki mevcut dillere göre kendini daha fazla muhafaza etmiş ve çok fazla karışmamış olma ihtimalidir.** Yine

aynı konudan olmak üzere ana kıtadaki en hareketli kavim, ırk ve bu ırkın konuştuğu dilin yani Türkçenin ilk çıkış noktasındaki zamana göre bir hayli değiştiği, hareketli yaşamın ihtiyacına cevap verecek şekilde geliştiği veya kendini haddinden fazla yenilediği de söylenebilir. Dolayısıyla ana veya ilk Türkçeye göre bir hayli değişmiş olması da normaldir. Buna karşılık Japonca eğer Türkçe ile akraba olan bir dil ise adaya hapsolmuş olmasından dolayı [ilk devir Türkçesine] ait bilgileri de içinde taşıyor olabilir fikri noktasından hareket ettirmizi ve bunun aynı zamanda bize daha mantıklı, sonuç alınabilecek bir yol gibi geldiğini söyleyebiliriz.

Bir konuya, olaya temel olarak bakış açımızı tespit edemezsek neyi gördüğümüzün farkına varamayız. Dolayısıyla bu bakış açısı farkından dolayı bugüne kadar yapılan çalışmalarda somut veriler ortaya konamamış, ilmi olarak somut sonuçlar çıkamamış ve günümüzde Japonca akrabasız diller sınıfına sokularak, onlar arasında yer almaya başlamıştır.

Her şeyin Türklerden, her dilin de Türkçeden çıktığı, türediği gibi bir saplantıda olmadığımızı ve bu araştırmayı her türlü kompleksten uzak olarak, sadece “Japonca içinde neden Türkçe kelimeler var?” veya tersi olarak “Türkçe içinde neden Japonca kelimeler var?” sorusunun cevabını bulabilmek için yaptığımızı hatırlatmak isteriz. Yine aynı konu hakkında belirtmeden geçemeyeceğimiz bir noktada “bazı insanlarda yukarıdaki fikrin tam tersine, her nedense bir şeyin Türklere dayandırılmasına, bir dilin Türkçeye benzetilmesine son derece hatta hiddet ve şiddetle karşı çıkmaktadırlar” konusudur. Elbetteki ilmi ölçülere uymayan, bilimsel değerlendirmelerden uzak, zorlama yolu ile yapılan Türk’e, Türkçeye benzetme gayretleri belli bir temele dayanmamakta ve havada kalmaktadır. Ama aynı şekilde ilmi olarak yolların Türk, Türkçe ile kesiştiği veya birleştiği noktalarda da kasıtlı olarak veya aksi kompleksten kaynaklanan basit sebeplerle gerçekleri saptırmanın, örtmenin de bir anlamı yoktur. Bir başka benzer durumda bilim

adamlarımız ve tavırlarıyla ilgili olup, özellikle kendi içimizde öyle bilim adamlarımız vardır ki “o kadar çok tarafsızlık taraflısıyız ki gerçeklerden yana olmayı tarafsızlık sayıyoruz” sözündekilerine benzemektedirler.

Bu çalışmanın sonunda elde ettiğimiz verilerden birden fazla sonuca ulaşmamız mümkündür. Bunlardan biriside çok fazla iddialı olabilecek olan Orta-Asya’da hâkim tek bir dil vardı ve o dilde Türkçeydi görüşü veya sonucudur. Bu tek hâkim dilden yani ilk Türkçeden diğer birçok dilin meydana geldiği veya türediği söylenebilir. Elbette ki bu tez bu çalışma sonucunda ortaya konabilirse de tam net olarak (bu çalışmayla) ispatlanamayacağını da hemen belirtmekte fayda vardır. Yine bu araştırmanın sonunda bir başka benzer ve mantıklı tezde ileri sürülebilir. O da “Orta-Asya’da bugünkü Çince dâhil olmak üzere kökleri çok eskilere dayanan **ortak hâkim tek bir dil** vardı ve bu dilden de Ural-Altay dilleri de dâhil birçok dil doğdu-türedi” görüşüdür. Ve bizce bu ikinci tez, bazı zamanımız insanların milliyetçilik kavramlarını ırkçılık kavramı ile karıştırıp özdeşleştirmelerinden dolayı, sivri noktaların törpülenmesi ve Asya insanları arasında olsun birbirlerine karşı bakış açılarının insani sınırlar içinde kalabilmesi bakımından daha mantıklıdır. İlmî araştırmalar ilerleyip, dillerin ilk çıkış noktaları tespit edilebildiğinde böyle kısır döngülere yol açabilecek tez ve fikirlerden arınılması daha kolay olacaktır.

Tekrarlamak gerekirse, her iki tezde bu araştırma sonunda taraf bulsa bile sadece bu çalışmayla ispatı mümkün görülmemektedir. En kesin ve en kati olarak ileri sürebileceğimiz şey **Türkçe ile Japonca arasında somut bir ilgi-ilişki-bağ olduğu**dur. Dileyen Japonca Türkçeye benziyor Türkçeden çıkmıştır, türemiştir diyebilir, dileyen de aksini iddia edebilir. Bizim burada vurgulamak isteyip, ispatlamaya çalıştığımız şey-temel konu Türkçe ile Japonca arasında somut bir ilginin-ilişkinin-bağın olduğudur. Elbetteki buna bağlı olarak her iki dilin kökteş, akraba olabileceği konusudur. Özellikle bu araştırmada görülen her iki dilin ortak ve benzer yanlarından ve somut

verilerden sonra şekillenen düşüncemize göre **Japonca akraba-sız diller sınıfına sokulamaz**. Bu konudaki temel fikrimizin-ana düşüncemizin yalnızca tez-sav seviyesinde kalmadığını burada tek tek ortaya koyup göstermeden evvel, öncelikle **Japon tarihine** daha doğrusu tarihi devirlerine yüzeysel olarakta olsa kısaca göz atmak konunun iyi anlaşılması açısından faydalı olacaktır.⁵

Dönem adı	Tarihi	Tarihi dönemle ilgili kısa bilgi ve açıklamalar
Joumon	MÖ.~1000	İlk Japon toplulukları, avcılık ve balıkçılıkla geçinme.
Yayoi	MÖ.1000~300	Pirinç tarımının başlaması, sosyal hiyerarşinin ve yüzlerce küçük devletin kurulması.
Kofun	300~552	300 Japonya'da ilk defa küçük devletlerde birleşmelerin başlaması. Ölen liderler için kofun denilen büyük mezarlar yapılması. 538/552 Japonya'ya Budizm'in gelmesi.
Asuka	592~710~	592Asukanın başkent olması.604 Prens Shotoku'nun anayasasının ilanı.645 Taika reformu tanıtılması ve Fujiwara dönemi başlaması.
Nara	710~794	710 Nara'nın ilk kalıcı başkent olması. 784 Başkent Nagaoka'ya taşınması.
Heian	794~1185	794 Başkent Heian'a (Kyoto) taşınması.1016 Fujiwara Michinaga'nın vekil olması.1159 Heiji savaşından sonra Taira Kiyomori başkanlığında Taira klanının yönetimi ele geçirmesi.1180-85 Gempei savaşında, Minamoto klanının Taira klanının üstünlüğüne son vermesi.

5 Verilen bu bilgiler genel olup dileyenler 「歴史学研究会」(Rekishigaku kenkyuukai=tarih araştırmaları toplantıları), 「日本史年表」(Nihonshi Nenpyou=Japon Tarih Kronolojisi Tokyo- Iwanami Shoten) 1993 vb. gibi kaynaklara bakabilirler.

Kamakura	1185~1333	1191 Zen mezhebinin tanınması.1192 Minamoto Yoritomo'nun shogun seçilmesi ve Kamakura devletini kurması. 1232 Joei Shikimoku kanununun kabul edilmesi. 1274-1281 Moğolların Japonya'yı 2 kere fethetme girişimleri ve kötü hava şartları-tayfun nedeniyle başarısız olmaları.1333 Kamakura döneminin sona ermesi.
Muromachi	1338~1573	1334 Kemmu yenilik hareketi ve İmparatorun Japonya üzerindeki gücünü yenilemesi.1336 Ashikaga Takauji'nin Kyoto'yu ele geçirmesi. 1337 İmparatorun kaçarak Yoshino'da Güney Sarayı'nı kurması.1338 Ashikaga Takauji'nin Muromachi devletini ve Kyoto'da ikinci bir imparatorluk kurması. 1392 Güney ve Kuzey saraylarının birleşmesi.1467-1477 Onin iç savaşı. 1542 Portekizlilerin Japonya'ya ateşli silah ve Hristiyanlığı getirmesi.1568 Oda Nobunaga'nın Kyoto'ya girmesi. 1573 Muromachi döneminin sona ermesi.
Azuchi-Momoyama	1573~1603	1575 Takeda klanının Nagashino savaşında yenilmesi.1582 Oda Nobunaga'nın öldürülmesi ve yerine Toyotomi Hideyoshi'nin geçmesi. 1588 Hideyoshi'nin «Kılıç Savaşı» esnasında çiftçi ve dinsel kurumların silahlarına el koyması.1590 Odawara'nın düşüşünden sonra Japonya'nın tekrar birliği sağlanması.1592-98 Kore işgalinin başarısız olması.1598 Hideyoshi'nin ölmesi. 1600 Sekigahara savaşında Tokugawa'nın rakiplerini yenmesi

Edo	1603~1868	1603 Tokugawa İeyasu'nun shogun ilan edilmesi ve Edo'da Tokugawa devletini kurması.1614 Tokugawa İeyasu'nun Hristiyanlığa karşı baskıyı artırması.1615 Tokugawa İeyasu'nun Osaka Kalesini ele geçirdikten sonra Toyotomi klanını dağıtması.1639 Japonya'nın dünyadan izole edilmesi.1688-1703 Genryoku dönemi ve çağdaş kültürün gelişmesi.1792 Rusların Japonlarla başarısız kalan ticaret ilişkisi kurma girişimleri.1854 Amiral Matthew Perri'nin Japon devletinin-sınırlı sayıda da olsa-limanlarını ticarete açmaya zorlaması.
Meiji	1868~1912	1868 Meiji yenilik hareketleri. 1872 Tokyo ve Yokohama arasında ilk demiryolu yapımı. 1889 Meiji Anayasasının kabul edilmesi.1894-95 Çin-Japon savaşı. 1904-05 Rus-Japon savaşı. 1910 Kore'nin işgal edilmesi. 1912 İmparator Meiji'nin ölmesi.
Taisho	1912~1926	1914-18 Japonya'nın 1.Dünya savaşında müttefiklere katılması1923 Büyük Kanto depreminde Tokyo ve Yokohama'nın harap olması.
Shouwa	1926~1989	1931 Mançurya olayı. 1937 İkinci Çin-Japon savaşı başlaması. 1941 Pasifik savaşının başlaması. 1945 Japonya'nın Hiroshima ve Nagasaki'ye atılan atom bombalarından sonra teslim olması.
Heisei	1989~	İmparatorun ölümü ve yeni imparatorun tahta geçişi

Gerek önceden belirttiğimiz üzere gerek yukarıdaki Japonya'nın tarihi devirlerini kısaca göstermeye çalıştığımız tablodan da anlaşılacağı üzere Türklerle Japonların birebir ilişkileri

1889~1890 yıllarında Osmanlı Devletine ait Ertuğrul Fırkateyninin Japonya'yı ziyareti ve dönüş yolundaki (tayfundan dolayı ortaya çıkan fırtınanın etkisi nedeniyle Wakayama şehrinin Kushimoto açıklarında) batışıyla başlamıştır. Ancak Osmanlı Devletinin o zaman, içinde bulunduğu durum ve akabinde başlayan işgaller sebebi ile başlamasıyla bitmeside bir olmuştur diyebiliriz. Zira bundan dolayı olsa gerek, bu vb. tarihi dönemleri gösteren tablolarda bu olay bile yer almamaktadır. Japonya'nın tarihi dönemlerini göz önünde tutarak konuya dikkat çekmemizin ve tekrarlamamızın sebebi, [nasıl oluyorda birbirlerinden kuş uçuşu 10~11000 km. kadar uzak coğrafyadaki insanların dilleri birbirlerine bu kadar çok benzeyebiliyor ve neden her iki dilde bu kadar çok ortak ve benzer kelimeler var] konusuna dikkat çekmek içindir.

Japonların ilk olarak 538-552 yılları arasında Budizm ile tanışmaları vesilesiyle ilk olarak ada dışı dillerle de tanışmaya başladığını söylemek mümkündür. Muhtemelen dini terimler başta olmak üzere ana kıta dilleriyle, özellikle Çince ve Çince içinde mevcut olabilecek olan diğer dillerle de tanışmaya başlanılmıştır denebilir. Aynı şekilde tarihi seyri yüzeysel olarak takip ettiğimizde 1274 ve 1281 yıllarında Japon'ların Moğol dedikleri bizlerinde Türk-Moğol veya Moğol-Türk dediğimiz Kubilay Han tarafından yapılan ve başarısız kalan Japonya seferleri görülmektedir. Adaya çıkmayı dahi başaramamış ve haliyle ele geçirememiş olduklarından dolayı bu yolla direkt-doğrudan bir kelime alış-verişinin pek mümkün olmadığı-olamayacağı aşikârdır. Yine 1500 lü yıllarda Portekiz, Hollanda gibi ülkelerden ateşli silahların gelmesi vb. nedenlerle Avrupa kökenli ticaret ilişkilerinin başlaması, keza Ruslarla ilişkiler gibi yollarla Japoncaya Türkçe kökenli kelimelerin girebilme ihtimali oldukça düşüktür. En büyük olasılık tarihi ipek yolu ve haliyle ticareti vasıtasıyla kelime alışverişinin mümkün olabileceğidir ki bu yolunda Japonya'ya kadar uzandığı meçhuldür. Varsayımından hareket ederek kelime alışverişinin ihtimal dâhilinde olduğunu ileri sürsekte bu şekilde girebilecek kelimelerin oldukça sınırlı sayıda kalacağı da muhakkaktır.

Japonların Kökenlerine Yüzeysel Bakış

Ayrıntılı olarak çalışmalarımıza başlamadan önce Japonların nereden geldikleri konusuna yüzeyselde olsa değinmekte fayda vardır. Japonların adaya nereden geldikleri konusunda tam olarak aydınlanmış değildir. Bu konuda yoruma açık söylenti tarzında birçok tez-görüş vardır. Bir kısım bilim adamlarına göre, ilk olarak, adaların henüz Asya kıtasının bir parçası olduğu dönemlerde, yaklaşık 100.000 yıl önce yerleşilmişti. Yani o 100.000 yıllık süre içinde oluşan depremler nedeniyle ada ana kıtadan ayrıldı ve adına bugün Japon dediğimiz insanlar ayrılan bu toprak parçası tarafında kaldı. Doğrusu bu kadar büyük çaptaki deprem hareketlerinin jeolojik olarak 100.000 yıldan çok daha önce gerçekleştiği, muhtemelen en az 1.000.000 yıl önce olmuş olabileceği gerçeği düşünülürken, yukarıdaki gibi tezler biraz havada kalmakta, pek fazla inandırıcı olamamaktadır.

Adanın bugünkü yapısı göz önüne alındığında çok eski devirlerde Orta-Asya veya en uç Doğu Asya kıtasından bir kısım insanların buzullar üzerinden Japonya'nın kuzeyin deki Hokkaido adasına gelmiş olma ihtimali daha mantıklı görülmektedir. Zira halen kış aylarında bu bölge, akıntılar nedeniyle kuzeyden gelen buzulların istilasına uğrayıp buzlarla kaplanmakta ve hatta bu durumu yakinen görüp fotoğraflamak isteyenler için yapılan muhtelif deniz ulaşımında bundan dolayı buz kıran gemiler gibi özel gemiler vasıtasıyla yapılmaktadır. Yine yapılan bazı arkeolojik kazı çalışmalarında Japonya'ya Güney Asya ve Orta Asya-İç Asya'dan insanların geldiğine dair bulgular elde edildiği de bir gerçektir.⁶ Anakara ile Japonya arasında kalan ve Japon denizi denilen bölgede iki ters akıntının mevcut olduğu, Asya ve Orta-İç Asya'dan gelenlerin kuzeyden güneye doğru olan akıntıyla Japonya'nın güneybatı sahillerine ve yine Güney Asya'dan gelenlerinde güneyden kuzeye

6 佐々木高明=Sasaki TAKAAKI, 「稲作以前」 (Inasaku İzen = Prinç Kültürü Öncesi) Tokyo, 1971/1983, ss.18~25

doğru olan akıntıyı kullanarak Japonya'nın kuzey batısına çıktığını gösterir bulgular tespit edilmiştir. Her iki bölgede yapılan kazılarda Güney Asya kültürleri ile Orta Asya kültürlerine ait yerleşim yerleri ve bu kültürlerle ait kalıntılar bulunmuştur. Elbetteki bu bulgu ve tespitler günümüz Japon halkının tamamının bunlardan oluştuğu-türediği anlamını taşımamaktadır. Çünkü bu bulgular tarihi dönemin belli bir zamanından sonrasını daha doğrusu belli bir zaman ve mekân dilimini kapsamaktadır. Dolayısıyla nereden ve ne şekilde adaya geldiği şu an için tam olarak belli olmayan, tespit edilemeyen, bugün adına Japon dediğimiz insanların büyük bir kısmının daha öncelerden itibaren yerleşik olduğuda bir başka gerçektir.

Japonca ile İlgili Temel Bilgiler

Konuyla birebir olarak ilgisi olan veya olmayan kişiler için Japonca ile Türkçe arasındaki yapı benzerliklerine kısaca göz gezdirmeden önce Japonca hakkındaki temel bilgileri hatırlatmakta fayda vardır. Japonca Ural-Altay dilleri gibi sondan eklemeli bir dil olup, cümle öğelerinin diziliş şekilleri bakımından Türkçe ile benzerlik gösterir.

Günümüz Japoncasında toplam 3 çeşit alfabe kullanılmaktadır. 5 ünlü 19 ünsüz harflerden oluşan alfabeleri mevcuttur demek yerine, 46 temel hece, 25 bir, 18 bir 18 bir olmak üzere yan hecelerden oluşan alfabelerinin olduğunu söylemek daha mantıklıdır. Yani 107 hecelik bir alfabenin varlığı söz konusudur. **Hiragana** dedikleri kendi öz alfabeleri ile yabancı dillerden Japoncaya geçen kelimeleri belirtmede kullandıkları **Katakana** denilen hece alfabesinin sayıları eşittir. Bunun dışında bir çeşit alfabede diyebileceğimiz, **Kanci** denilen resim karakterlerinden oluşan ve resmi olarak 1945 karakter ile sınırlandırılmış olan yazı şeklide kullanılmaktadır. Her ne kadar resmi olarak 1945 ile sınırlandırılmış ise de gerçekte kullanılan sayı rakam on binlercedir. Kanci denilen şekil yazısının en önemli özelliği ve faydası aynı telaffuza sahip farklı anlamlı kelimelerin

köklerini yani anlamının ayırt edilerek ifade edilebilmesidir. Daha doğrusu kelime köklerinin yazı karakterlerine bakılarak anlaşılabilmesidir. Yine unutulmaması gereken bir diğer hususta Japoncada mevcut olan kelime ve sözcüklerin **Kunyomi** (normal %100 Japonca kabul edilen) okuma şekli ile **Onyomi** (eski Çince okunuş şekli denilen, ama bize göre %100 Çince olduğu ileri sürülemeyecek olan) okuma şekilleri mevcuttur. Dolayısıyla resmi olarak [1945] şekil ile sınırlandırılmış olan kanci yazı karakterlerinin bu belirttiğimiz okuma şekillerine göre değiştiği göz önüne alınır ve bir kancinin asgari 2~3 çeşit okuma şekli olduğu hesaba katılırsa, bu temel-ana rakamın $1945 \times 3 = 5835$ e yükseleceğide düşünülmelidir.

Bu son kısımda üstünde durmamız gereken en önemli konu **Kunyomi** okunuşlu kelimelerin tartışmasız %100 Japonca (Japon dil bilimciler tarafından) olarak kabul edilmesidir. Bundan dolayı, çalışmalarımızda bu, şu, o gerçek-orjinal Japonca değil muhalefetiyle karşılaşmamak için Türkçe ile benzer-ortak olan kelimeleri **Onyomiler** ve **Kunyomiler** olmak üzere ayrı ayrı sınıflandırmaya gittiğimizi belirtelim. Ve ilgi duyacaklar için kanci yazı karakteri dışındaki genel Japon alfabesini de yeri gelmişken hemen verelim:

Temel Japon Alfabesi ve Türkçe Telaffuzları:

あ=a	い=i	う=u	え=e	お=o
ア	イ	ウ	エ	オ
か=ka	き=ki	く=ku	け=ke	こ=ko
カ	キ	ク	ケ	コ
さ=sa	し=shi=şi	す=su	せ=se	そ=so
サ	シ	ス	セ	ソ
た=ta	ち=chi=çi	つ=tsu=su*	て=te	と=to
タ	チ	ツ	テ	ト
な=na	に=ni	ぬ=nu	ね=ne	の=no

ナ	二	ヌ	ネ	ノ
は=ha	ひ=hi	ふ=fu	へ=he	ほ=ho
ハ	ヒ	フ	ヘ	ホ
ま=ma	み=mi	む=mu	め=me	も=mo
マ	ミ	ム	メ	モ
や=ya	ゆ=yu	よ=yo		
ヤ	ユ	ヨ		
ら=ra	り=ri	る=ru	れ=re	ろ=ro
ラ	リ	ル	レ	ロ
わ=wa=va	を=o	ん=n (cümle sonunda kullanılır)		
ワ	ヲ	ン		

Alt sıralarda belirtilen harfler, telaffuz bakımından aynı olup, yabancı dillerden Japoncaya geçen kelimeleri yazarken kullanılan, adına “**Katagana**” denilen harflerdir.

*peltek [s] ye yakın bir telaffuzu vardır.

ぱ=pa	ぴ=pi	ぷ=pu	ぺ=pe	ぽ=po
パ ヒ°	プ	ペ	ポ	
ば=ba	び=bi	ぶ=bu	べ=be	ぼ=bo
バ	ビ	ブ	ベ	ボ
だ=da	ぢ=zi*	づ=zu*	で=de	ど=do
ダ	ヂ	ヅ	デ	ド
ざ=za	じ=ci*	ず=zu	ぜ=ze	ぞ=zo
ザ	ジ	ズ	ゼ	ゾ
が=ga	ぎ=gi	ぐ=gu	げ=ge	ご=go
ガ	ギ	グ	ゲ	ゴ

*tzi, *tzu, *ji şeklinde telaffuz ve klavye yazılışları da vardır.

みや=mya	みゆ=myu	みよ=myo
ミヤ	ミュ	ミヨ

ひや=hya	ひゅ=hyu	ひよ=hyo
ヒヤ	ヒュ	ヒョ
にや=nya	にゅ=nyu	によ=nyo
ニヤ	ニュ	ニョ
ちや=cha=ça	ちゅ=chu=çu	ちよ=cho=ço
チャ	チュ	チョ
しや=sha=şa	しゅ=shu=şu	しよ=sho=şo
シヤ	シュ	ショ
きや=kya	きゅ=kyu	きよ=kyo
キヤ	キュ	キョ
ぴや=pya	ぴゅ=pyu	ぴよ=pyo
ピヤ	ピュ	ピョ
びや=bya	びゅ=byu	びよ=byo
ビョ	ビュ	ビョ
ちや=cha=ça	ちゅ=chu=çu	ちよ=cho=ço
チャ	チュ	チョ
じゃ=cya=ca	じゅ=cyu= cu	じよ=cyo=co
ジャ	ジュ	ジョ
ぎや= gya	ぎゅ=gyu	ぎよ=gyo
ギヤ	ギュ	ギョ
りや=rya	りゅ=ryu	りよ=ryo
リヤ	リュ	リョ

*Buradaki hecelerin tümünde sesliler yumuşatılmış sesli olarak, yani üstlerinde yumuşatma işareti var gibi düşünülerek telaffuz edilmelidir. Hatta aralarındaki [y] sessizi bundan dolayı konulmuştur veya sonrasında gelen seslinin yumuşak ve hafif uzatılarak söylenmesi gerektiğini belirtir demekte yanlış olmaz.

Japonca ile Türkçenin Yapı ve Gramerle İlgili Benzerlikleri:

***Cümle öğelerinin dizilişi Türkçe ile aynıdır.**

私は、 昨日 手紙 を 書きました。
 Watashiwa, kinou tegami o kakimashita.
 Ben, dün mektub (u) yazdım.

私は、 去年 日本 へ 行きました。
 Watashiwa, kyonen nihon e ikimashita.
 Ben, geçen yıl Japonya ya gittim.

アリ、 ボール を 取って ください。
 Ali, bouru o totte kudasai.
 Ali, top u tut lütfen.

***Cümle unsurlarının yer değiştirmesi de Türkçedeki gibi mümkündür.**

私は、 昨日 手紙 を 書きました。
 Watashiwa, kinou tegami o kakimashita.
 Ben, dün mektub (u) yazdım.

私は、 手紙 を 昨日 書きました。
 Watashiwa, tegami o kinou kaita.
 Ben, mektub u dün yazdım.

手紙 を 私は 昨日 書きました。
 Tegami o watashiwa kinou kakimashita.
 Mektub u ben dün yazdım.

***Yine Türkçedeki gibi devrik cümle de kurulabilir.**

書きました、 昨日 手紙 を。
Kakimashita, dün tegami o.
Yazdım, dün mektub u.

取った、 アリ さん ボール を。
Totta, ari san bouru o.
Tuttu, Ali bey top u.

***Genel olarak cümle içindeki öğelerin dizilişi
özne+nesne+tümleç+yüklem şeklindedir.**

私は、学校の前で立っている友達アッカヤを見ました。
Watashiwa, gakkouno maede tatteiru tomodachi akkayao mimashita.
Ben, okulun önünde dikilen arkadaşım Akkayayı gördüm.

***Kelime kökleri ek ve takı aldığında değişikliğe uğramazlar.**

眼 / 眼 鏡 / 眼 鏡 屋
Me / me gane / me gane ya
Göz / göz lük / göz lük çü

魚 / 魚 屋
Sakana / sakana ya
Balık / balık çı

寝 る / 寝 さ せる
Ne ru / ne sa seru
Yat mak / ya tır mak

***Fiillerin çekimli halleri de yapı olarak benzerlik göstermektedir.**

来る	/	来させる
Kuru	/	kosaseru
Gelmek	/	getirtmek

心配	する	/	心配	させる
Shinpai	suru	/	Shinpai	saseru
Endişe	lenmek	/	Endişe	lendirmek

***Kökten yeni kelime türetme şeklide büyük ölçüde benzerlik-aynılık göstermektedir.**

眼	/	眼鏡	/	眼	鏡	屋
Me	/	megane	/	me	gane	ya
Göz	/	gözlük	/	göz	lük	çü

眠る	/	眠り	/	眠い
Nemuru	/	nemuri	/	nemui
Uyumak	/	uy(u)ku	/	uykulu

***Sıfatların kullanım şekilleri Türkçedeki ile aynı olup, belirtten belirtilenden önce gelir.**

赤い	車。
Akai	kuruma.
Kırmızı	araba.

元気な	人。
Genkina	hito.
Sağlıklı	kişi (insan).

Ancak Japoncadaki sıfatlar [i ile biten i sıfatları] ve [na ile biten na sıfatları] şeklinde iki türdür. Yani Türkçedeki gibi sadece ismin önüne geldiklerinde sıfat olmazlar. En başından itibaren sıfat halleri mevcuttur denebilir. Mesela [aka = kırmızı (isim hali)] ve [akai = kırmızı (sıfat hali)]. Na sıfatları ise bazen örnekte olduğu gibi Türkçedeki kullanım şekliyle benzerlik gösterebilir bazı durumlarda farklılık göstermektedir. Mesela [kirei na onna = güzel kadın] örneğindeki gibi. Dolayısıyla sıfat konusundaki benzerlik, durum-vasıf belirtenin belirtilenden önce gelmesi şeklindedir. Bunun dışında Türkçedeki [~lı-li-lu-lü] şeklindeki sıfatların varlığı, az ihtimalle de olsa aynı ayrımın bir zamanlar Türkçe sıfatlarda da var olduğunun delili sayılabilir. Tıpkı aşağıdaki örneklerdeki gibi:

元気な	子供。
Genkina	kodomo.
Sağlıklı	çocuk.

強い	男。
Tsuyoi	otoko.
Güçlü	erkek.

***Zarflar fiillerden önce gelir.**

早く	走る。
Hayaku	hashiru.
Hızlı	koşmak.

時	時	来る。
Toki	doki	kuru.
Zaman	zaman	gelmek.

ゆっくり	ゆっくり	やる。
Yukkuri	yukkuri	yarı.
Yavaş	yavaş	yapmak.

***Soru ekleri fiil kökü ve zaman ekinden sonra gelir.**

行き	ました	か?
İki	mashita	ka?
Git	tin	mi?

来	ました	か?
Ki	mashita	ka?
Gel	din	mi?

やり	ました	か?
Yari	mashita	ka?
Yap	tın	mı?

Ancak soru cümlelerinde Türkçeden farklı olarak, cümle başında soru zamirleri bulunduğu hallerde bile soru eki her zaman cümlemin en sonunda yer alır :

どうして	来なかったん	です	か?
Doushite	konakattan	desu	ka?
Niçin	gelmedin	(dir)	mi?

Ama günlük Japonca konuşma dilinde Türkçedeki gibi [**do-ushite** konakatta=**niçin** gelmedin] vb. kullanımının da oldukça yaygın olduğunu belirtmekte gerekir. Ayrıca Türkçe karşılığı [**mı-mi-mu-mü**] olan soru eki [**ka**] nın bazı dil bilimciler tarafından Türkçede umumiyetle bağlaç olarak kullanılan [**ki**] ile benzerlik gösterdiği ve aynı kökten çıkmış olabileceğide

söylenmektedir. Bir an için Türkçede zaman zaman soru şekline benzer şekilde de kullanılan [niye **ki**, neden **ki**] örneklerindeki [**ki**] nin kullanışıyla [**ka**] nın kullanımının benzeşdiği düşünülebilir. Hatta Türkçedeki [**kaç**] veya [**kangi->hangi**] gibi soru zamirlerinin kökenleri ile de ilişkilendirilebilir. Her iki dille ilgili olarak hemen hemen diğer tüm konularda olduğu gibi bu konuda da henüz somut ilmi bir çalışma yoktur. Konuyla birebir ilgisi olmasa bile kanaatimize göre Türkçedeki bugünkü soru ekleri Çincedeki soru eki [**ma**] ile aynı kökten çıkmış ve büyük bir ihtimallede [**~mı-mi-mu-mü**] soru ekinin temelini teşkil etmiştir. Haliyle burada bu soru ekinin Çince'den alındığını iddia etmemiz mümkün değildir. Bilakis aksi söz konusudur. Çünkü Çince'deki soru şekilleri, kendi gramer yapısıyla da ters düşecek şekilde yani Türkçe ve Japonca gibi eklemeli dillerdeki haliyle kullanılmaktadır. Mesela:

Ni lai shuesho **ma**?

Sen geliyor okula **mı**?

Elbetteki Çince'de Türkçedeki gibi çekim ekleri yoktur. Konuşma içinde kendiliğinden kimin gelip-gittiği anlaşılmaktadır. Buna rağmen soru eki olarak [**ma**] nın kullanılması ilginç olup araştırılıp incelenmesi gereken konulardan biridir.

***Belirtme durum ekinin kullanımı da Türkçedeki kullanımıyla benzerlik gösterir.**

あなたを

Anatao

Seni

赤い 車を

Akai kurumao

Kırmızı arabayı

子供 の 気 に 入 っ て い る 本 を 読 み ま し た 。
 Kodomo no kini itteiru hon o yomimashita.
 Çocuk (ğ) un hoşuna giden kitab ı okudum.

***Yönelme eki ise kullanıldığı yere göre hem kullanım hem telaffuz olarak benzerlik göstermektedir.**

トルコへ

Toruko'e

Türkiye'ye

学校へ

Gakkoue

Okula

家へ

Uchie

Eve

Dikkat edilmesi gereken husus, Japoncadaki [e] yönelme ekinin Türkçede ünlü uyumu olduğundan dolayı sabit kalma-
 yıp [a-e-ye-ya] vb.gibi şekillerde değişikliğe uğramasıdır. Yine Japoncada ne zaman kullanıldığı-kullanılacağı tam olarak çö-
 zülememiş aynı görevi ifade eden [ni] yönelme eki de mev-
 cuttur, [e] ve [ni] şeklinde olan bu yönelme eklerinin kul-
 lanış meselesi yani hangi durumda hangisinin kullanılacağı
 konusu bugün bile tam olarak belirlenmiş (çözülmüş) değil-
 dir. Yer-mahale doğru yönelme belirtilirken [e], bina, konut
 vb. yerlere-şeylere yönelme belirtirken [ni] kullanıldığı genel
 olarak öğretilmeye çalışılsa da kesin bir sonuca varılmış değil-
 dir. Günümüzde herkes her iki şekli de bahsettiğimiz ayrımı
 dikkate almadan kullanmaktadır. Şahsi görüşümüz kişilerin
 hareket halindeyken yöneliş belirtme eki olarak [e], durağan

haldeyken yöneliş belirtme eki olarak [ni] yi kullandıkları yönündedir. Türkçedeki öğretim şekli ile ifade edersek yolda hareket halinde karşılaşıldığında [nereye] sorusunun cevabı olarak [~e] ve herhangi bir yerde-kapalı mahalde-oturuyorken [nereye] sorusunun cevabı olarak [~ni] şeklindedir diyebiliriz. Zira Japoncada [nereye] sorusunun karşılığı hareket halindeyken genellikle [doko e] ve durağan haldeyken [doko ni] şeklindedir. Dolayısıyla bu soruların karşılıklarının da sorulara bağlı olarak şekilleneceğini düşünürsek [doko e] sorusunun cevabı şeklindeki cümlelerde yönelme eki [e], [doko ni] sorusunun cevabı şeklindeki cümlelerde yönelme eki [ni] şeklinde kullanılmaktadır veya kullanılmalıdır diye kısaca özetleyebiliriz.

***Bulunma ek-edatının kullanımında yerine göre Türkçedeki kullanımıyla birebir olarak benzerlik gösterir.**

家で。

Uchide.

Evde.

日本で。

Nihonde.

Japonyada.

学校で。

Gakkoude.

Okulda.

映画館の 前で。

Eigakanno maede.

Sinemanın önünde.

Yine yönelme ekinde olduğu gibi bulunma ekinin Türkçe karşılığı da aynı sebepten yani ünlü uyumu varlığından dolayı [de-da] şeklinde değişmektedir. Japoncada ise [de] şeklinde sabit kalmaktadır. Ayrıca Japoncada aynı işlevi yapan yönelme ekinden ayrı olarak [ni] bulunma ekide mevcuttur. Elbette ki yazılış ve telaffuzu aynı olan bu [ni] ekinin anlamı kullanıldığı yer ve duruma göre değişmektedir. Yerine göre yönelme yerine göre bulunma eki şeklinde görev yapmaktadır. Yalnız bulunma eki yerine kullanılan [ni] eki ile [de] ekinin kullanımını konusunda yönelme ekindeki gibi bir problem yoktur. Yani hangi durumda [ni] hangi durumda [de] kullanılacağı kesin olarak belirlenmiştir. Belirlenmiş olan bu kullanım farkını da kısaca izah etmemiz gerekirse [amaç] belirtirken [de] bulunma eki, diğer [durum] belirtmelerde ise [ni] bulunma eki kullanılmaktadır.

家	の	前で	会いましょう。
Uchi	no	maede	aimashou.
Ev	in	önünde	buluşalım.

私は	今日	ずっと	家に	います	よ。
Watashiwa	kyou	zutto	ieni	imasu	yo.
Ben	bugün	sürekli	evde	yim	ya.

明日	あなた	を	映画館	の	入口で	待っています。
Ashita	anata	o	eigakan	no	iriguchide	matteimasu.
Yarın	sen	i	sinema	nın	girişinde	bekleyeceğim.

***Aitlik ekide hem kullanım hemde telaffuz bakımından Türkçe karşılığıyla benzerlik gösterir.**

道の	上。
Michino	ue.
Yolun	üst(ü).

彼の 車。
 Kareno kuruma.
 Onun araba(sı).

私の 本。
 Watashino hon.
 Benim kitap(ım).

Eski Anadolu Türkçesinde bu ekin yalnızca yuvarlak vokalli hâli yani [ata-nun, ev-un, iç-un, taş-un] vb. gibi olduğu konusunda dikkate alınarak düşünüldüğünde Japoncadaki bu [no] aitlik ekiyle olan ilgi ve ilişkisi daha net bir şekilde ortaya konabilir, her iki ek arasındaki bağı görmek mümkün olabilir.

*Yine edat durumundaki eklerden biri olan [mo] ekinin kullanımı da, Türkçedeki karşılığının kullanım şekli ile aynılık gösterir.

私 も 疲れた。
 Watashi mo tsukareta.
 Ben de yoruldum.

やっと 今日 も 仕事が 終わった。
 Yatto kyou mo shigotoga owatta.
 Nihayet bugün de iş (im) bitti.

あなた も 来ます か?
 Anata mo kimasu ka?
 Sen de geleceksin mi (gelecek misin) ?

Ayrıca konuyla ilgili olarak bu ekin karşılığının Türkçenin Uygur lehçesinde [mu] olduğunu hatırlatmakta yerinde olur. Mesela, [min **mu** baraman = ben **de** varacağım (gideceğim)].

Dolayısıyla buna dayanarak Uygur lehçesindeki [mu] veya Japoncadaki [mo] edatının zamanla değişime uğrayarak [de-da] halini aldığını söylemekte mümkündür.

***Fiillerin olumsuz emir şekilleri de yapı ve telaffuz bakımından benzerlik gösterir.**

行くな。

İkuna.

Gitme.

来るな。

Kuruna.

Gelme.

やるな。

Yaruna.

Yapma.

Yine diğer benzer gramer şekillerinde olduğu gibi burada da Japoncası sabit şekilde kaldığı halde Türkçe karşılıkları ses uyumundan dolayı değişime uğramaktadır.

***Her iki dilde de renk belirten kelimeler ön ek diyebileceğimiz ekler olarak vurgulanır.**

真っ青=massao=masmavi

真っ赤=makka=kıpkırmızı

真っ白=masshiro=bembeyaz

Ama bazı Japonca uzmanı hocalar, “eskiden yeşil rengi belirtirken de [aoi=mavi] kelimesi kullanıldığı için günümüz Japoncasında [midori=yeşil] kelimesini aynı şekilde vurgulamak mümkün değildir ve yine [murasaki=mor] kelimesi de temel renk olmadığından veya ses-telaffuz uyumu sağlanamamasından dolayı [ma] ön ekiyle vurgulanamamaktadır” demektedirler. Gerçekten de günümüz günlük Japoncasında bu iki kelimenin [ma] ön ek almış şekliyle kullanımına pek fazla rastlanmamaktadır. Buna rağmen her iki kelimenin nadir de olsa [

真緑=**mamidori**=yepyemişil ve [真紫=**mamurasaki**=mosmor] şekillerinde kullanımları da vardır.

Bir diğer dikkat çekici konuda, buradaki [ma] ön ekinin Türkçedeki [adam-**madam**, araba-**maraba**, kadın-**madın**, yalın-**malın**] vb. gibi tekrarlamalarda geçen ve sabit olarak kullanılan [ma] pekiştirme eki ile olan benzerliğidir.

***Negatif şekildeki soru cümlesiyle kibar ve pozitif anlamda cümle kurulması konusunda benzerlik göstermektedir.**

今	晩	一緒に	晩	御飯	を	食べませんか?
Kon	ban	isshoni	ban	gohan	o	tabemasen ka?
Bu	akşam	birlikte	akşam	yemeğ	i	yemezsiniz (yemez-
siniz mi)?						

飲みませんか?

Nomimasenka?

İçmezmissiniz?

[Yemezmissiniz] veya [içmezmissiniz] kelimesi her iki dilde de şekil olarak negatif olmasına karşılık pozitif anlam içermekte ve kibarca [davet] şeklinde kullanılmaktadır.

***Geçmiş zaman belirten eklerde, Türkçe karşılıklarıyla aynılığa yakın şekilde benzerlik göstermektedir.**

行きました。

İkimashita.

Gitmişti (n-m)=(gitti-n-m).

来た。

Kita.

Geldi (n-m).

やりました。

Yarimashita.

Yapmıştı (n-m)=(yaptı-n-m).

読んだ。

Yonda.

Okudu (n-m).

Elbette buradaki [**~mashita**] eki kibar konuşma ve yazı şekli olup [gitti-gitmişti] anlamındadır. Ve yine [**~ta**] ek şekli de [futsuutai] denilen günlük konuşma dilinde geçen şekildir. Ama, buna rağmen her iki şekilde Türkçedeki [**~ti-di**] ve [**~mişti-muştu**] gibi geçmiş zamanı belirten eklerle hem ses olarak hemde geçmiş zamanı belirtmeleri bakımından (gerek anlam gerek işlevleri açısından) benzemektedirler. Aralarında sadece Türkçedeki ses uyumu ve kişi eklerinin varlığından kaynaklanan farklar söz konusudur, onun dışında tamamen aynıdır.

***Yine Japoncada şimdiki zaman belirten eklerden olan [**~teiru**] şeklinin özellikle cümle sonlarındaki kullanımı, telaffuz ve anlam bakımlarından Türkçedeki karşılığı [**~tedir-tadır**] ekleriyle aynılığa yakın derecede benzerlik göstermesi de dikkat çekicidir.**

子供が	来ている。
Kodomoga	kiteiru.
Çocuk	gelmektedir.

馬が	走っている。
Umaga	hashitteiru.
At	koşmaktadır.

鳥が	餌	を	食べている。
Toriga	esa	o	tabeteiru.
Tavuk	yem	i	yemektedir.

***Aynı şekilde Japoncada belirtme-vurgu eki de diyebileceğimiz ve cümle sonunda yer alan [-de aru] şekli ile Türkçe karşılığı olan [-dır-dir-dur-dür] aynılık göstermektedir.**

私はトルコ人である。

Watashiwa torukojindearu.

Ben Türk'(üm) dür.

私の車は黒である。

Watashi no kurumawa kurodearu.

Benim araba siyahtır.

兄の車は赤である。

Anino kurumawa akadearu.

Abinin araba kırmızı (al)dır.

彼は 先生である。

Karewa senseidearu.

O öğretmendir.

***Hal eki diyebileceğimiz [-sezuni-zuni] şeklindeki Japonca ekin Türkçe karşılığı olan [-sızın- sizin- suzun-süzün] ekleriyle olan benzerliği de dikkat çekicidir.**

今日	も	勉強せずに	終わった。
Kyou	mo	benkyousezuni	owatta.
Bugün	de	dersçalışmaksızın	bitti.

何も 言わずに 出て 行った。

Nanimo iwazuni dete itta.

Hiçbirşey söylemeksizin çıkıp gitti.

何も 話せずに 出て 行った。

Nanimo hanasezuni dete itta.

Hiçbirşey konuşmaksızın çıkıp gitti.

水 も 飲まずに 話したら 喉が 渴いた よ。

Mizu mo nomazuni hanashitara nodoga kawaita yo.

Su da içmeksizin konuşunca boğazım kurudu ya..

Örneklerde de görüldüğü gibi Türkçedeki ses uyumundan kaynaklanan farklar dışında bu ekinde tamamen aynı olduğu söylenebilir.

***Türkçedeki [~dığımda-diğimde-tığımda-tiğimde] vb. gibi dili geçmiş zamanı belirten eklerin Japoncadaki [~た時に = ~tatokini] ekiyle olan anlam ve telaffuz benzerliği de dikkat çekicidir.**

日本に着いたときに電話します。

Nihon ni tsuitatokini denwa shimasu.

Japonya'ya vardığımda telefon edeceğim.

仕事が終わったときに連絡してください。

Shigotoga owattatokini renraku shite kudasai.

İş bittiğinde haber ver lütfen.

***Fiile eklenen şimdiki zaman eklerinden [~yor] ekinin Okayama şivesinde-ağzında hiç bir değişikliğe uğramadan aynı şekilde kullanılması da ilginç olan benzerliklerdendir.**

彼は 行きよる。

Karewa ikiyoru.

O gidiyor.

雨が 降りよる。

Amega furiyoru.

Yagmur yağıyor.

先生は 座りよる。

Senseiwa suwariyoru.

Öğretmen oturuyor.

(Japonca cümlelerdeki sondaki u seslerinin telaffuz edilmediğini hatırlatırız)

***Japoncadaki yönelme eki ile aitlik ekinin birleşiminden oluşan [e+no] şeklinin [elan= olan] ile benzerliği veya aynılığı da dikkat çekicidir.**

トルコへの人気。

Toruko e no ninki.

Türkiye'ye olan ilgi.

友達への愛情を告白しましたか?

Tomodachi e no aijou o kokuhaku shimashitaka ka?

Arkadaşına olan aşk ı itiraf ettin mi?

日常生活の変化で手芸絵への興味はなくなった。

Nichijou seikatsuno henkade shugei e no kyoumiwa nakunatta.

Günlük yaşamın değişmesiyle elişine olan merak kayboldu.

***Zarflardan biri olan [uchi=うち=iç] nin kullanımı dar alanda da olsa aynılık gösterir.**

五台の車のうちで、どれが好きですか。

Go dai no kuruma no uchide, dorega suki desuka.

Beş tane arabanın içinde (n), hangisini seviyorsun?

あそこの5台の車のうちでどちらが気に入っている。

Asokono godai no kurumano **uchide** dochiraga kini itteiru.
Şuradaki 5 tane arabanın **içinde** hangisi hoşuna gidiyor?

三人の女性のうちでどっちかと結婚したいんですか。

Sannin no joseino **uchide** docciraka to kekkon shitaindesuka.
Üç bayanın **içinde** (n) hangisi ile evlenmek istersin?

***Yine benzer şekillerden biri olan ve fiillerin sözlük şekilleriyle isimlere eklenerek kullanılan ve eklendiği kısma vurgu anlamıda katan [~dani] şekli karşılığı olan [~dâhi] ile anlam ve kullanım bakımlarından aynılık gösterir.**

医学の力で同じ遺伝子を持つ人間を作るなど考えるだに怖い。

İgakuno chikarade onaji idenshi o motsu ningen o tsukuru nado kangaeru **dani** kowai.

Tıbbın gücüyle aynı genlere sahip insanı imal etmek falan düşünmesi **dâhi** korkunç.

人類が宇宙にいける日が来るなんて、百年前には想像だにしなかった。

Jinruiga uchuuni ikeru higa kuru nante, hyakunen mae-niwa souzou **dani** shinakatta.

İnsanlığın uzaya gidebileceği gün gelmesi falan, yüzyıl önce tasavvur **dâhi** edilmemişti.

***Türkçedeki bağlaçlardan olan [ama] Japonca karşılığıyla dar alanda da olsa kullanım şekli, anlam, hece sayısı ve telaffuz yönlerinden benzerlik göstermektedir.**

姉は貧乏な人と結婚しました。でも、とても幸せそうです。

Anewa binbouna hito to kekkon shimashita. Demo totemo shiawase sodesu.

Ablam fakir kişi ile evlendi. Ama çok mutlu gibi.

*Bir zamanlar Japoncada da Türkçedeki gibi ses uyum veya ses değişiminin varlığını gösterir [ame+kumo=amagumo=yağmur bulutu], [hai+sara=haizara=kültabağı] vb. gibi örnek kelimelerin mevcudiyeti de az değildir. Yani bu vb. örnek kelimelerde, Japonca daki ses uyumunun varlığı veya Türkçedekine benzer ses değişimleri, kısıtlı olsada görülmektedir.

*Normal Japoncada kullanılan soru zamirlerinden biride [何で=nande = ne de] dir. Japoncadaki gibi Türkçede de çok fazla eski olmayan günlük konuşmalarda bu şekil kullanılmaktaydı.

何	で	来ました	か?	--	電車で	来ました。
Nan	de	kimashita	ka?	--	Denshade	kimashita.
Ne	de	geldin	(mi)?	--	Trende	geldim.

Konuyla ilgili olarak bir başka ilginç noktada aynı soru şeklinin Osaka şivesinde [neden] anlamı içermesidir. Ve yine ilginçtir ki bu her iki kelimedede [nande=neden] şeklinde gerek ses gerek anlam bakımından aynılık göstermektedir.

何で	来ましたか?
Nande	kimashita(ka)?
Neden	geldin (mi)?

Hangi şekilde kullanılırsa kullanılsın [nande] kelimesi ile [ne de] ve [neden] kelimeleri arasında en azından ses, anlam ve kullanım bakımından benzerlik-aynılık vardır.

*Bir diğer benzer soru zamirleri olarakta [何=nani = ne], [何を=nani o = ne yi] ve [何故=naze =neçe=niçin] sözcüklerini sıralayabiliriz.

*Yine aynı şekilde [**nan=ne**] ve [**darou=acaba**] anlamlarında da kullanılagelen bu iki kelimenin birleşmesiyle oluşturulan benzer soru zamirlerinden biriside [**何だろう=nan darou=nedir**] şeklidir. Ve her ikisi arasında [**~denakute nan darou=değildir ne dir**] örneğindeki gibi (nan=ne, darou=dir) bir benzerlik görülmektedir.

*Ayrıca Japonca konuşma dilinde konu değiştirirken kullanılan [**何せ = nanise / nanse**] kelimesinin Türkçe karşılığı da hemen herkesin kolayca tahmin edebileceği gibi [**neyse**] olup, kullanım şekli ve anlamı bakımlarından birebir olarak benzerlik göstermektedir.

何せ、ところであなたはいつトルコに来ますか。

Nanse, tokorode anatawa itsu toruko ni kimasuka.

Neyse, bu arada sen ne zaman Türkiye'ye geleceksin?

何せ、彼をほっとおいてくださいよ。

Nanse, kare o hottotoite kudasai yo.

Neyse, onu boşver lütfen ya.

*Soru zamirine benzeyen, ancak sorudan ziyade onaylatma amaçlı kullanılan ve bir bakıma [**değilmi**] anlamında gelen [**~ne**] nin her iki dildeki kullanım benzerliği de dikkat çekicidir:

あの男はあほですね、いつもなんぼするんですよ。

Ano otokowa aho desu **ne**, itsumo nanpa surun desu yo.

O erkek aptal (mı) dır **ne**, her zaman laf atıyor (sataşıyor) ya.

やっと仕事を見つけた。 --いいですね。

Yatto shigoto o mitsuketa. --İi desu **ne**.

Nihayet iş buldum. --İyi (dir) **ne**.

***Japoncada da Türkçedeki gibi kelimeler arasında erkek-dişil ayrımı yoktur.**

Bu arada, örneklerin tümünden de anlaşılacağı üzere her iki dil arasında ki en büyük fark, **kişi eklerinin** Japoncada bulunmayışdır. Yani fiillere kişi belirtme eklerinin eklenmemesidir. Her iki dildeki bu farklılık acaba nereden kaynaklanmaktadır veya nereden doğmuştur konusu şu an için bizim bilgi ve idrakimizi aşmakta olup tam olarak cevap verememekteyiz. Ancak bununla birlikte ortak-ana dilden birçok dil doğarken meydana çıkmış bir durumdur diyebiliriz. Ayrıca öylesine bir fikir yürütecek olursak, bu durumun en önemli etkeninin muhtemelen her iki toplumun zorunlu olarak seçmek durumunda kaldığı [**yaşam şekilleri**] olduğunu söyleyebiliriz. Yani yaylak-kışlak (yazlık-kışık) göçer-evli olması sebebiyle, hareketli at-atlı kültür ile yerleşik tarım, pirinç-tarla kültürü arasındaki yaşam ve bu yaşam farkından kaynaklanan durum ve bu duruma göre dillerin şekillenmesi söz konusudur. Bir yanda sürekli gezen-hareketli bir topluluk, diğer yanda sürekli birlikte ve yanyana olan durağan, hareketsiz yani yerleşik bir topluluk. Dolayısıyla dillerinin de bu yaşam türlerine göre geliştiği, şekillendiği düşünülürse her iki dildeki bu en büyük farkın kaynağına dair ipuçları elde edilebilir. Kısaca at kültürüne sahip, çok fazla veya sürekli hareket halindeki bir topluluğun, bu yaşam şeklinden kaynaklanan gereksinim olarak tek kelimeyle çok şey ifade edebilmelerini sağlayabilmek için kişi ekleri veya fillerin kişiye göre çekimlenmesini geliştirmiş olmaları varsayılabilir. Veya tersi durumdan, durağan yaşam yani pirinç, tarla kültürüne sahip olan topluluklarında bu sürekli birliktelik gerektiren yaşam şeklinden dolayı kişi eklerine veya fiillerin kişilere göre çekimlenmesine ihtiyaç duymamış olmaları muhtemeldir. Özetle, bir yanda tek kelimeyle kimin, nereye, ne zaman gidip-geldiğini-geleceğini uzaktan uzağa seslenirken belirtebilme ihtiyacı, diğer yanda sürekli yan yana, iç içe yaşamdan kaynaklanan kimin, nereye, ne zaman, gidip-

geldiğini-geleceğini tek kelime şartı olmadan her zaman yüz yüze belirtebilme imkânı. Ve buna göre şekillenen dil yapısı söz konusudur. Özellikle prinç kültürüne sahip milletlerin konuştuğu dillerde kişi eklerinin olmamasıda bu görüşümüzü teyit eder niteliktedir.

Her iki dil arasındaki yapı-dil bilgisi-gramer benzerliklerinin burada bahsi geçenlerden çok daha fazla olma ihtimali vardır. Dileyenler, birebir çeviri yöntemi şeklinde hazırlayarak yayınlamaya çalıştığımız Temel, Orta ve Üst seviye Japonca öğretim kitaplarını bir vesile ile elde edip göz atarak ayrıntılı bir şekilde bilgi sahibi olabilir ve hatta gözden kaçırdığımız başka önemli benzerlikleri de yakalayabilirler.

Şive ve Ağızlarda Kullanılan Ek-Ünlem Benzerlikleri:

Buraya kadar olan kısımda sıralamaya çalıştığımız özellik ve benzerliklerin dışında, varlıkları dil-bilim dünyasınca bugüne kadar pek fazla, hatta hiç dikkate alınmamış diyebileceğimiz ama şaşırlacak kadar Türkçe yöresel ağız ve şivelerde kullanılagelen bazı pekiştirme hatta belirtme eki diyebileceğimiz ekler, ünlem ve söyleyiş şekillerine Japon dilinde rastlamamızda mümkündür. Konunun en önemli ve dikkate değer özelliği ise bu eklerin Japoncada da Türkçede olduğu gibi, bazen ülke genelinde bazen de farklı bölgelerde ve yaygın şekilde, üstelik hiçbir anlam ve söyleyiş değişikliğine uğramadan kullanılıyor olmasıdır.

***Karadeniz bölgemizde çok yaygın olarak cümle sonunda kullanılan, vurgu veya pekiştirme ekide diyebileceğimiz ünlem ve söyleyiş şekillerinden birisi olan [-da], Japonca günlük kullanım şeklinde aynen olduğu gibi kullanılmaktadır.**

行けど。

İke da.

Git da.

読め だ。

Yome da.

Oku da.

読んだ だ。

Yonda da.

Okudum da.

***Yine Türkçemizde pek bölge sınırlaması olmaksızın herkesin zaman zaman kullandığı ve bazen kullanıldığı yere-zamana göre hafif kızgınlık-hayıflanma belirten [~be] ekide hemen hemen aynı şekliyle Japonya'nın Tohoku bölgesindeki ağızlarda yaşamaktadır.**

いい べ。

İi be.

İyi be.

する べ。

Suru be.

Yap be.

やる べ。

Yaru be.

Yap be.

するな べ。

Suruna be.

Yapma be.

やるな べ。

Yaruna be.

Yapma be.

***(する=suru fiili daha çok birleşik fiiller şeklinde kullanılmaktadır.)**

***Keza aynı ekin Trakya şivesinde yaygın olarak kullanılgelen [~beya-beyaa] şeklide vardır.**

いい べや。

İi beya.

İyi beya.

する べや。

Suru beya.

Yap beya.

やる べや。

Yaru beya.

Yap beya.

するな べや。

Suruna beya.

Yapma beya.

やるな べや。

Yaruna beya.

Yapma beya.

*(sonlardaki [a] ları uzatmakta mümkündür)

*Türkçe günlük konuşma şekillerinde zaman zaman kullanılan [-yon] şeklide Japoncanın özellikle Kobe şivesinde kullanılmaktadır.

何 を しよん。

Nani o shiyon.

Ne (i) yapıyon.

どこ へ 行きよん。

Doko e ikiyon.

Nere ye gidiyon.

どこ で 食べよん。

Doko de tabeyon.

Nere de yiyon.

何を 食べよん。

Nani o tabeyon.

Ne (yi) yiyon.

*Aynı babdan olmak üzere yine Japoncada günlük konuşma şekillerinde ve de özellikle Nagoya şivesinde kullanılmakta olan [~ya] pekiştirme ekide diyebileceğimiz ekte kullanım şekli ve içerdiği anlam bakımından Türkçedeki karşılığıyla tamamen aynıdır.

いい や。

İi ya.

İyi ya.

食べ や。

Tabe ya.

Ye ya.

ある や。

Aru ya.

Var ya.

何も ない や。

Nanimo nai ya.

Hiçbirsey yok ya.

Sondaki bu [や=ya] telaffuzlarının bir başka şive veya yöresel ağızda diyebileceğimiz [じゃ、じゃー=ca, caa] şekilleride vardır ki bu da bize Kazak lehçesindeki [y-c] değişimini hatırlatmaktadır.

*Bir başka benzer şekillerden biride cümle sonunda kullanılan [mi] ekidir ki Türkçede ki karşılığı olan [bi] ek veya ünlemi ile anlam ve kullanım olarak tamamen aynıdır.

やって み。

Yatte mi.

Yap bi.

行つて み。

İtte mi.

Git bi.

読んで み。

Yonde mi.

Oku bi.

見て み。

Mite mi.

Bak bi.

Örneklerin tamamında görüleceği üzere hepsinin kullanımı ve cümleye kattığı anlamı aynıdır. Fakat Japoncadaki bu [mi] kısmının [～て見なさい=～te minasai=～te bakınız, görünüz] şeklinin, yakın-samimi kişiler arasındaki kısaltılmış günlük kullanım hali olduğuda söylenmektedir. Ancak birebir çeviri şeklinde görüldüğü üzere Türkçe kullanımıyla tamamen aynılık gösterdiğide ayrı bir gerçektir. Hatta Türkçe karşılığının da [bakayım] şeklinin kısaltılmış hali olduğu hatırlandığında benzerlik-aynılık daha net olarak görülebilir.

*Aynı örneklerle benzer bir başka şive veya söyleyiş şekilleride şunlar olup, dikkat çekici benzerlikleri ilginçtir.

ほら 見て ごらん。 話して ごらん。 読んで ごらん。

Hora mite goran. Hanashite goran. Yonde goran.

Aha bakta gör. Konuşta gör. Okuda gör.

*Bu arada Japonya'nın Tohoku bölgesinde kullanılan [いや=iyi ya] nın Türkiye'nin bazı dağlık kırsal kesimlerdeki ağızlardaki gibi hafif kaba olarak [えいよ=eyi you] şeklinde telaffuz kullanımının olduğunda belirtelim.

Tüm bunlardan başka her iki dildeki bazı kısa kelimelerin yöreselde diyebileceğimiz kullanım şekilleride benzerlik göstermektedir:

***Bugün Türkçemizde halen bazı yöresel ağız ve günlük konuşmalarda yaşamakta olan [へ/へー=he / hee = evet] kelimesi tamamen anlam ve kullanım şekli olarak Kyouto şivesinde, özellikle Maiko denilen geyşalar (orjinal-gerçek geyşalar basit birer fahişe olmayıp, geyşacılıkta seks dışında meşru sınırlar dahilinde erkeği memnun-hoşnut etme sanatıdır) tarafından kullanılmaktadır.**

来ますか?	--	へ / へー
Kimasu ka?	--	he / hee
Geliyormusun /gelecekmisin?	--	he / hee

そうですか?	--	へ / へー
Soudesuka?	--	he / hee
Öyle mi?	--	he / hee

***Ayrıca yeri gelmişken Japoncadaki [evet] anlamındaki kelimenin [はい=hai=hay] olduğunu ve kullanımında genellikle [hai-hai] şeklinde tekrarlandığını da belirtelim. Ve buna bağlı olarak kelimenin birebir Türkçe karşılığının [hay] yani [hayhay] olduğunu da hatırlatalım. Aynı konunun bir başka devamı olarak Türkçedeki [yok] kelimesinin Japonca karşılığının [ない=nai] ve yine bununda [ないない=nai-nai] tekrarlanma şeklindeki varlığını ve Türkçede kaba-dil veya argoda kullanılan [nay] daha doğrusu [nanay] şeklinde karşılık bulduğunu da ifade edelim. Ayrıca bu kelimenin çekimli hallerinden olan [なし=nashi] şeklininde yine Türkçede (çok eski olmayan) kaba dil veya hafif argo halinde kullanılan [naş/naş-naş] şekliyle benzeşdiğini söyleyerek konuyu şimdilik noktalayalım.**

*Türkçe’de konuşma şekillerinde mevcut olan hafif pişmanlık belirten [çık-çık =çık-çık keşke gitmeseydim] deki [çık-çık] tekrarlama Japoncada da vardır. Türkçedeki [çık-çık] tekrarlama kullanıldığı yere göre [yok-yok] anlamı taşımasına karşın Japonca’da dar anlamda, kendi kendine söylenme şeklinde kullanılır. Başkasına karşı cevap olarak kullanılması kaba ve ters düşmektedir. Yani ancak yukardaki örnekteki gibi yüksek sesle olsa-kendi kendine söylenirken, kızar veya hayıflanırken kullanılır.

*Yine belki diğer tüm dillerde de varolma ihtimali yüksek olan, hem karşımızdakini dinlediğimizi belirten, hem de [daha sonra] anlamına gelen [ㄱ-ee] nin kullanımında her iki dildeki ortak noktalardan biridir.

*Tüm bunların dışında Japoncadaki [öylemi] sorusunun [soudesuka] şeklinde yani Çin içinde kalan Uygur bölgesi Kazak lehçesinde kullanılagelen [solaymı] soru şekli ile olan anlam ve telaffuz yakınlığı daha doğrusu aynılığı da dikkat çekici benzerliklerdendir.

*Biraz farklı şekildeki bir benzerlikte özellikle doğu bölgelerimizdeki isim kısaltmaları ile ilgilidir. Yani [Apo-Haso-Kemo-Muzo-Muro-Maho-Sülo] vb. [o] sesi ile biten durum Japoncada farklı bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Zira eski geleneksel Japon erkek isimlerinin hemen hemen tamamı [Fumio-Kazuo-Nobuo-Yasuo-Yukio] vb. örneklerinde görüldüğü gibi [o] sesi ile bitmektedir.

Buraya kadar olan kısımda genel olarak dilbilgisi-gramerde diyebileceğimiz konularla ilgili bir-çok ilginç benzerlik ve diğer ortak noktalara dikkat çekmeye çalıştık. Arada atladığımız veya unuttuğumuz benzer-ortak noktalar kaldıysa bilenlerin veya farkına varanların bizde bir şekilde hatırlatmalarını dileyerek bu bahsi kapatıyoruz.

Her İki Dilin Düşünce Yapısı Hakkında

Her iki dilde varlığını tespit ettiğimiz benzer veya ortak kelimelere geçmeden önce, her iki dilin düşünce tarzına değinmekte konunun daha iyi anlaşılması bakımından faydalı olacaktır. Bilindiği üzere bir dili oluşturan en önemli faktör o dili konuşan kişiler ve o kişilerin düşünceleridir. Elbette ki burada insan düşüncesini nelerin şekillendirdiği gibi fazla derin ve altından kalkamayacağımız, sahamız dışındaki konulara girmeyeceğiz. Dili ilk oluşturan, meydana getiren, şekil veren insanlardır. Böyle olmasına karşılık belli bir zaman dilimi sonunda o düşünce şekli dil ile özdeşleşir ve o dilin düşünce şekli haline gelir. Hatırlatmak gerekirse, birçoğumuzun yabancı dil öğrenirken en zorlandığı şey Türkçe düşünüp yabancı dilde konuşmaya çalışmak konusudur. İşte bizimde asıl ifade etmek istediğimiz şey bu konudur. Yani Japonca ile Türkçe arasında dilin yapısı ve düşünce farklılığından kaynaklanacak fazla-büyük bir farkın olmadığıdır. Her Türk ve her Japon kendi dilinde düşünüp karşısındakinin dilinde konuşabilir.

Japonca ve Türkçe arasında ilgi ve benzerliği ortaya koymaya çalışan hali-hazırda doğrudan bir çalışma yoktur. Veya biz bu güne kadar böyle bir çalışmaya rastlamadık. Var olan çalışmaların birçoğu Ural-Altay dilleri konusundadır. Ancak bu konuda çalışanlarında üstünde durmadıkları, es geçtikleri veya farkına varamadıkları, belkide en önemli şeylerden biriside bahsi geçen dillerin [**düşünce yapısı benzerliği**] konusudur.

Türkçe ve Japonca arasında dilin düşünce yapısı bakımından çok fazla bir fark olmadığından dolayı olsa gerek Japonya'ya gelen (hiçbir ön çalışma yapmadan) Türkler yaklaşık 3~6 ay gibi kısa bir sürede Japonca konuşmaya başlayabilmektedirler. Ve muhtemelen bunun terside mümkündür. Yani bir Japon da 6 ay Türkiye'de kalarak Türkçe konuşmaya başlayabilir. Her ne kadar Türkçedeki kişi ve fiil çekimlerinin çeşitliliği, zamanların fazlalığı söz konusu olduğundan dolayı zorlansalar da bir başka yabancı dili öğrenmelerinden çok daha kolaydır.

Dillerin düşünce şekillerinin aynı veya birbirine yakın olması demek, nerede, hangi kelimeyi kullanması gerektiğini biliyor olmak demektir. Dolayısıyla bir Japon veya bir Türkün bu durumda hangi kelime kullanılıyordu diye ek olarak düşünmelerine gerek yoktur. Tek yapmaları gereken şey kendi dilindeki kelimenin karşılığını hatırlamak veya doğru-düzgün hazırlanmış bir sözlüğe bakmaktır.

Ayrı bir araştırma konusu olabilecek olan Türkçe ve Japoncanın düşünce yapısının benzerliği hakkındaki örnekleri vermeye geçmeden önce her iki dil arasında can alıcı nokta kadar önemli ve **genetik ilişkide** diyebileceğimiz bir-kaç konuyada hemen yeri gelmişken değinmek gerekir :

Bunlardan ilki, tam olarak konuşma aşamasına henüz gelmemiş (1-2- yaşlarındaki) Japon çocukların susadıklarındaki su isteme şeklidir. Bahsettiğimiz yaşlardaki Japon çocukları tıpkı Türk yaşatları gibi [su] isterlerken [bu-buu] demektedirler. Yani bebe dilindeki [bu-buu] kelimesi aynıdır. “Ne var yani bunda veya bunda şaşılacak ne var. Dünyadaki tüm çocuklar aynı şekilde [bu-buu] diyerek su isteyebilirler” diyecek olanlara hemen, (en azından birlikte Japonca öğrendiğimiz [Afrikalı, Alman, Amerikalı, Çinli, Filipinli, İngiliz, Kanadalı, Koreli, Nepalli, Polonyalı, Rus] arkadaşlar ile yaptığımız birebir görüşmelerden [bu-buu] kelimesinin farklı şekillerde ifade edildiği bilgisine ulaştığımızdan dolayı) öyle olmadığını söyleyelim. Ancak bu arkadaşların birçoğunun genç olması sebebiyle bizi yanlış bilgilendirmiş olabilecekleri ihtimalide göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla Türkçe bebe dilindeki [bu-buu] kelimesinin bahsi geçen dillerdeki karşılıklarının yeniden kontrol edilmesine ihtiyaç olsada mevcut benzerlik ilginç ve dikkate değerdir.

İkincisi de yine aynı şekilde yaptığımız birebir görüşmeler dâhilinde elde ettiğimiz bilgi ve verilerin sonucu olup, küçük çocukların çişe tutulması sırasında çocuğa söylenen veya uyukulu çocuğun işemesini sağlayan-kolaylaştıran [çiiş-çiiş] şeklinde tekrarlanan sözcüktür. Bu sözcük Japoncada [şii-şii /

şiiş-şiiiiş] şeklinde olup, Türkçe karşılığıyla benzerlik göstermektedir. Yine bu kelimenin Çince de [şuu-şuu] şeklinde olması ilginçtir. Elbette ki tabiat olayları gibi tabi seslerden türeyen bu vb. kelimelere diğer dünya dillerinde de rastlanması mümkündür. Ancak aynı sesin farklı ifade edilmesi, mesela bu konuyla ilgili olarak Japonca ve Türkçe [i] sesiyle ifade edilmesine karşılık Çince [u] sesiyle ifade edilmesi bile bir algılama veya düşünce farklılığının göstergesi sayılabilir. Bu konuda da doğrudan veya dolaylı olarak birbirine benzeyenler (birebir görüşmelerle elde ettiğimiz bilgilerden çıkan sonuca göre) sadece Japonca ve Türkçe ile Çince dilleriydi.

Üçüncü ve son olarak ta küçük çocukları veya bebekleri uyutmak için söylenen şarkı veya şarkının nakarat kısmıdır. Yani birçoğumuzun hemen aklına gelebilecek olan [ninni] kelimesinin Japonca karşılığının [nenne / nennenne] şeklinde olmasıdır.

Japonca ve Türkçe arasında sıradan bir benzerlik olmadığı, benzerliğin her iki dil arasında [genetik] de denilebilecek şekilde birbirleriyle somut ilgisi-ilişkisi olduğunu bu üç noktayla vurgulamakta mümkündür. Zira bu vb. benzerlikler bize en azından her iki dilin ortaya çıkış veya hareket noktalarının aynı olduğunu göstermektedir. Ancak konu hakkında ilgili ilim adamlarının ayrıntılı olarak inceleme, araştırmalarına da gerek vardır. Hatta bu araştırmalar, birebir somut genetik ilgi ve ilişki de diyebileceğimiz Japonların [moukohan=蒙古斑=moğol azası-lekesi] dedikleri ve genellikle Türk, Türk soylu akraba topluluklarda ve haliyle yeni doğan çocukların (3 yaşına kadar) kuyruk sokumu kısmında görülen [göğ] renkli lekedden başlayabilir. Bu konuyu da bahsi geçen ülke insanları ile şifahi olarak incelediğimde sadece Türk ve Japonlar ile Orta-Asya kökenli yani bir bakıma akraba topluluklarda görüldüğü kanısına vardım. Ancak şifahi olan bu araştırmamın tıbbi ve haliyle daha ilmi olarak teyit edilmesine ihtiyaç vardır. Bizim burada yaptığımız şey varolan mevcut durum ve şeylerin tesbitinden ibarettir.

**Türkçe ve Japonca'nın düşünce yapısına örnek verme
konusuna dönecek olursak:**

*ああ一滴の水がないところ。

Aa itteki no mizuga nai tokoro

Aa bir damla suyu olmayan yer

*雨は降っていません。

Amewa futteimasen.

Yağmur yağmıyor.

*雨は落ちていません。

Amewa ochiteimasen.

Yağmur düşmüyor.

*一粒の雨も落ちていません。

Hito tsubu no ame mo ochietimasen.

Bir damla (nın) yağmur bile düşmüyor.

Örneklerle ilgili ek bir açıklamaya gerek görmememize rağmen, aklına takılacak olanlar için [mo] kelimesinin kullanıldığı yere göre [de-da] anlamı dışında [bile] anlamına geldiğini de hatırlatırız.

*アメリカはトルコの柔らかい腹をよくしている。

Amerikawa Toruko no yawarakai hara o yoku shitteiru.

Amerika Türkiye nin yumuşak karnı nı çokiyi bilmektedir.

*頭に来た。

Atama ni kita.

Başı ma /na geldi(ler).

Japoncada her ne kadar kişinin kendi kendine söylenirken kullanması mümkünsede kızgınlık anını belirtmesi bakımından Türkçe düşünce yapısıyla hemen hemen aynıdır. Türkçede [başına geldiler veya geldiler yine] cümlesinde kastedilen, bazen eçüş-bücüş şeyler olsada kişilerin kızma-kızgınlık anını belirtmek için kullanılması yönünden Türkçe konuşanların hemen idrak edebilecekleri bir cümledir.

*頭を使う。

Atama o tsukau.

Aklın ı kullanmak.

Bu cümlede geçen [atama] kelimesi [akıl] ve [baş-kafa] anlamlarında kullanılmaktadır dedikten sonra böyle bir cümleyi duyan veya duyacak olan diğer dillere sahip kişiler için [telefon-araba] vb. gibi şeyleri kullanmak bir şey ifade etse de [aklını kullanmak] herhalde ilk duyduklarında anlamsız kalacaktır. Çünkü birçok dilde [kullanmak] kelimesi sadece elle tutulur gözle görülür [somut] şeyleri kastederken kullanılmaktadır.

*出て来るんですか。

Dete kurun desuka.

Çıkıp geliyor musun.

*行って来ます。

İtte kimasu.

Gidip geleceğim.

Örnek kısa cümlelerin düşünce ve kullanım şekilleride Türkçenin düşünce yapısı ile birebir olarak örtüşmektedir.

*どっちがいい。

Docchiraga ii.

Hangisi iyi.

*どうして来なかった。

Doushite konakatta.

Niçin gelmedin.

Daha öncede belirttiğimiz üzere konuşma dilindeki soru şekilleride Türkçenin düşünce yapısıyla aynılık gösterir.

*どういう風の吹き回しですか?

Dou iu kaze no fuki mawashi desu ka?

Hangi (nasıl) rüzgarın döndürmesi dir. (hangi rüzgar attı seni)

*口が回らない。

Kuchiga mawaranai.

Dili (ağız) dönmüyor.

*母は母や。

Hahawa haha ya.

Anne (de) anne ha.

Kinaye belirten bu söyleyiş şeklini oluşturan düşünce yapısı benzerliğide ilginçtir.

*裸の山。

Hadaka no yama.

Çıplak dağ.

*禿山。

Hage yama.

Kel dağ.

*鼻が高い。

Hana ga takai.

Burnu yüksek(lerde).

*火のないところに煙はたたない。

Hi no nai tokoro ni kemuriwa tatanai.

Ateşin olmadığı yer de(n) duman çıkmaz.

*開くドアに注意ください。

Hiraku doa ni chui kudasai.

Açılan kapıya dikkat lütfen.

*開くドアに注意してください。

Hiraku doa ni chui shite kudasai.

Açılan kapıya dikkat ediniz lütfen.

*いなかっただものにします。

İnakatta mono ni shimasu.

Yokmuş (olmamışmış) gibi yapacağım (sayacağım).

Yuradaki tüm bu söyleyiş şekillerinin Türkçede de birebir karşılıkları varolup her iki dilin düşünce yapısının aynılığına örnek teşkil etmektedirler.

*言うことない。

İu koto nai

Söyleyecek şey yok

- a) söz konusu şey çok iyi,
- b) bir şey söylemeye gerek yok,
- c) söylemeye bir şeyim yok,
- d) kızgınlıktan dolayı-ne halin varsa gör

Bir küçük cümlelerin kullanıldığı yere göre bu kadar çok fazla anlam taşıyabilmesinde herhalde her iki dilin ortak özelliklerinden biri olsa gerek.

*いいところいいところです。

İi tokoro ii tokoro desu.

İyi yer iyi yerdir.

*これはこれです。

Korewa kore desu.

Bu bu dur.

Nasreddin Hocamızdan da öğrendiğimiz gibi [bu bu dur].
Ek bir izaha gerek yok.

*言われたことをパッとやってない人はばかです。

İwareta koto o **patto** yatteinai hitowa baka desu

Söylenilen şeyi **pat diye** yapmayan kişi aptaldır.

*「この丸いのはな一に」と聞くのではないかと

[Kono maruinowa naani] to kikunodewanaika?

[Bu yuvarlak nee] diye sormaz mı?

Hem şaşkınlık ifade eden hem de negatif şekilde soru sorulmasında yine bu iki dilin özelliklerinden birisi gibi görülmektedir.

*この道はどこへ行きますか?

Kono michiwa doko e ikimasu ka.

Bu yol nere ye gidiyor?

Her iki dilde de bahsi geçen yol hiçbir yere gitmiyor ve her zaman yerinde duruyor aslında... Ama yinede her iki dili konuşan insanlar [この道からどこへ行かれるkono michi kara doko e ikarereu = bu yoldan nereye gidiliyor] veya [～へこの道からいくことができますか?～e kono michi kara iku kotoga dekimasuka=～e bu yoldan gidilebilirmi] dememekte ısrar etmektedirler.

*車は空港をあとにして大阪に向かって行った。

Kurumawa kuukou o ato ni shite Osaka ni mukatte itta.

Araba havaalanını arkasında bırakıp Osakaya doğru (yönelip) gitti.

*「口が大きい女性の～も大きい、鼻が大きい男の～も大きくなる」と言われている。

[Kuchi ga okii cosei no ~ mo okii, hana ga okii otoko no ~ mo okiku naru] to iwareteiru.

[Ağzı büyük olan kadının ~ da büyük, burnu büyük olan erkeğin ~ de büyük olur] diye söylenmektedir.

*今日は日本でいるうちに一番面白い日だったと言っても嘘にならない。

Kyouwa nihon de iru uchini ichiban omoshiroi hi datta to itte mo uso ni naranai.

Bugün Japonya'da olduğum süre içinde en ilginç gündü diye desem de yalan olmaz.

Buradada cümle öğelerinin hemen hemen birebir olarak birbirlerini karşılaması dışında özellikle [**desemde yalan olmaz**] kısmı gerek düşünce yapısı gerekse şekil olarak benzeşmesi bakımından öneme haizdir. Negatif olan [**naranai = olmaz**] kısmının kullanışı ve [**uso ni naranai = yalan olmaz**] şeklindeki kullanımıyla pozitif bir anlam yüklettirilmesi bu iki dilin özelliklerindendir diyebiliriz.

*目のごちそう。

Me no gochisou.

Göz (ün) ziyafeti.

Yemek ziyafetini anlamak bir-çok ülke dili insanları için kolaydırda [göz ziyafeti] ni duraksamadan anlıyanlar herhalde Japon'lar ve Türk'lerdir.

*嵐の前の静かさ。

Arashi no mae no shizukasa.

Fırtınadan önceki sessizlik.

*目には目、歯には歯。

Me ni wa me, ha ni wa ha.

Göz e göz, diş e diş.

*クスクス笑う。

Kusu kusu warau.

Kıs kıs gülmek.

*何から何まで。

Nani kara nani made.

Nere den nereye kadar.

*考えに考えた。

Kangaeni kangaeta.

Düşünmesine düşündüm.

*なるようになる。

Naru youni naru.

Olacağı gibi olur.

*それはそう。

Sorewa sou.

Orası öyle.

*～ではないでしょうか。

～dewanai deshouka.

～değil değilmi.

*～目の先～鼻の先。

～Me no saki～hana no saki.

～gözü nün ucu～burnu nun ucu.

*蚤の市。

Nomi no ichi.

Pire-bit- pazarı.

Türkler ve Japonlar her ne hikmetse bildigimiz [bit-pire] ile [pazarı] birleştirip [bit-pire pazarı] yapmalarına rağmen bu pazarlarda [bit-pire] yerine [eski elbise-eşya] vs. satmaktadırlar.

*お金で魂を売る。

Okane de tamashii o uru.

Para (ile) da ruhunu satar.

*最近輝いている歌手。

Saikin kagayaiteiru kashu.

Son zamanlarda parlayan şarkıcı

*するかしないかはあなた次第だ。

Suru ka shinai kawa anata shidai da.

Yapacakmısın yapmayacakmısın sana kalmış da.

(Yapıp yapmayacağın sana kalmış da.)

Her iki çeviri şeklide Türkçe ile uyumludur. Özellikle [yapmak = artı anlam] ve [yapmamak = eksi anlam] ın her ikisinin tek bir cümle içinde kullanılarak cümleye vurgu anlamı katması-kazandırmasında ilginç ortak benzerliklerdendir.

*手が暖かい者の心は冷たいです。

Tega atatakai mono no kokorawa tsumetai desu

Eli sıcak kişinin (olanın) gönlü(kalbi) serin (soğuk) dir.

*鉄が熱いうちに打たれる。

Tetsuga atsui uchi ni utareru

Demir sıcakken dövülür. (Demir tavında dövülür)

*私も子供たちに混ざって遊んだ。

Watashi mo kodomotachi ni mazate asonda.

Ben de çocuklara karışıp oynadım

Elbetteki çocuklara katılmakda mümkün ama [karışmak] kelimesinin her iki dilde bu şekilde kullanılması belkide kulağa daha şirin-hoş gelmektedir.

*わざわざやった。

Waza waza yatta.

Bile bile yaptım.

*やらなくてもいいや。

Yaranakute mo ii ya.

Yapmasan da iyi ya.

*呼んだことは呼んだが、全然分からなかった。

Yonda kotowa yonda ga, zenzen wakaranakatta.

Okudum okumasına da, hiçbirsey anlıyamadım.

(Okudum okudum da, hiçbirsey anlamadım) şeklinde çevrilmeside mümkündür.

*なくてはならない。

Nakutewa naranai.

Olmazsa olmaz.

*それはそれで。

Sorewa sou de.

Orası öyle de.

Buradan itibaren biraz farklı bir şekilde, aynı örneklendirmelere devam edelim:

*アリさんは病気になりました。

Ali sanwa byouki ni narimashita.

Alibey hasta oldu.

*何になりたいですか?

Nani ni naritai desu ka?

Ne olmak istiyorsun?

*先生になりたい。

Sensei ni naritai.

Öğretmen olmak istiyorum.

Her iki dilde [olmak] fiilinin kullanım şeklinin hemen hemen aynı olması, öğretmen olmak veya hasta olmak gibi durumları belirtirken diğer dillerden farklı olarak aynı [naru = olmak] fiilinin kullanılması konusunda dikkate değerdir.

*結婚式=Kekkon shiki=evlenme töreni

*葬式=Sou shiki=cenaze töreni

*卒業式=Sotsugyou shiki=mezuniyet töreni

Yine görüldüğü üzere [shiki=tören] kelimesinde farklı anlamlardaki isimlere eklenerek isim tamlaması yapması şeklide benzerlik göstermektedir.

*大きい病気=Ookii byouki = Büyük hastalık

*重い病気=Omoi byouki = Ağır hastalık

*軽い病気=Karui byouki = Hafif hastalık

Hastalıkların bu şekilde sınıflandırılması veya çeşitlendirilmeside yine bu iki dile ait bir özellik olsa gerek.

*仕事はうまく行きましたか?

Shigotowa umaku ikimashitaka?

İşin iyi gitti mi?

*学校に行きましたか?

Gakkou ni ikimashita ka?

Okul a gittin mi?

仕事にいきましたか?

Shigoto ni ikimashita ka?

İş e gittin mi?

Birbirleriyle hiç ilgisi olmayan iki farklı anlamdaki cümlede de [gitmek] fiilinin kullanılması şaşılacak derecede benzerdir. Her yabancı tarafından işe veya okula gidilmesi anlaşılırsa [işin iyi gitmesi] nin öyle kolay kolay anlaşılması pek mümkün görülmemektedir.

*鉄が腐っていた。

Tetsuga kusatteita.

Demir çürümüşü.

*野菜が腐った。

Yasaiga kusatta.

Sebze(ler) çürüdü.

Muhtemelen bir-çok dünya dillerinde demirin çürümesi ile sebzenin çürümesi farklı fiillerle ifade edilmektedir. Ama Türkçe ve Japoncada demirde sebze de aynı fiil kelimesi ile çürütülmektedir.

*虫が湧く。

Mushiga waku.

Böcek kaynıyor.

*お湯が湧く。

Oyuga waku

Sıcak su kaynıyor

*温泉が湧く。

Onsenga waku.

Kaplıca kaynıyor.

Böcek, su ve kaplıcanın aynı fiil ile kaynatılmasında dikkat çekici benzerliklerdendir.

Buraya kadar olan kısımda verdiğimiz örneklerle her iki dilin düşünce yapısının benzerliği hakkında bir fikir vermeye-yürütmeye çalıştık. Elbetteki verdiğimiz örnekler içinde diğer dillerdede bulunabilecek yakınlıklar olabilir. Burada verilen örneklerin diğer dillerdeki durumu hakkında daha ayrıntılı bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır. Bizim burada asıl vurgulamak istediğimiz konulardan biriside dillerin akrabalık veya benzerliği hakkında araştırma yapanların veya yapacak olanların [**dillerin düşünce yapısı**] konusunuda unutmamaları gereğidir. Burada verdiğimiz örneklerin bir çoğunun ancak şifahen diğer diller ile karşılaştırılması yapılmış olup (daha önce adı geçen ülke dilleri) örneklerde geçen cümle şekillerinin o dillerde bahsettiğimiz şekilde olmadığıdır. Ancak daha önceden de belirttiğimiz üzere şifahen yapılan çalışma olduğundan ve faydanılan kişilerin hem genç olmaları hemde hepsinin dil konusunda uzman kişiler olmamaları da göz önünde tutularak değerlendirme yapılmalıdır. Bu açıklamalardan sonra biz yinede, çıkabilecek olan karşı fikir ve eleştirilere rağmen her iki dilin yani Türkçe ve Japoncanın [**düşünce yapısının**] çoğunlukla aynı olduğunu söyleyebiliriz. Bunu söylerkende, amiyane tabirle [**atmasyon**] denebilme ve [**ilmilikten**] uzaklaşma korkularımızı aşağıda son olarak tekrarlayacağımız kültürel,

hatta genetik diyebileceğimiz benzerlikler sayesinde yendigimizi de ifade edelim:

*何から何まで= Nani kara nani made= Nereden nereye kadar.

*考えに考えた= Kangaeni kangaeta= Düşünmesine düşündüm.

*なるようになる=Naru youni naru=Olacağı gibi olur.

*それはそう=Sorewa sou=Orası öyle.

*～ではないでしょうか= ~dewanai deshouka= ~değil değilmi?

*裸の山=Hadaka no yama= Çıplak dağ.

*禿山=Hage yama = Kel dağ.

*～言っても嘘にならない=~itte mo uso ni naranai = ~desem de yalan olmaz

*糞の役に立たない=Kuso no yakuni tatanai = Boka (bile) yaramaz

*「口が大きい女性の～も大きい、鼻が大きい男の～も大きくなる」と言われている。

[Kuchiga ookii josei no~mo ookii, hanaga ookii otoko no~mo ookiku naru] to iwareteiru.

Ağız büyük olan kadının ~da büyük, burnu büyük olan erkeğin ~de büyük olur] diye söylenmektedir.

*目のごちそう=Me no gochisou = Göz ziyafeti.

*尻の穴がこそばい=Shiri no anaga kosobai = Götü sıkıyor.

Yine bunlardan başka ve biraz farklı olarak bazı kelimelerin izah-açıklamalarında bulunan bilgilerde çok dikkat çekici olup her iki dilin, hatta sosyo-psikolojik kültürün aynılığı konusunda artı yönde fikir edinmemizi sağlamaktadır. Mesela Japoncada [tarla] anlamında kullanılan [hatake=畑] kelimesinin bir diğer izahıda [anne karnı] şeklindedir. Yani kültürümüzde dini ve milli kültür olarak yer alan [kadınlar erkeklerin tarlasıdır] konusu bile biraz farklı şekilde olsada Japoncada da ve üstelik [tarla] kelimesinin sözlüklerdeki izahında yer almaktadır.

Ayrıca tüm bunlara ilaveten her iki dil arasında mevcut olan atasözleri ve deyimlerinde son derece benzediği, aynı olduğu konusununda ele alınıp irdelenmesinin önemli olduğunu söyleyebiliriz. Zira her iki dil arasında yaşayan:

*目には目、歯には歯。

Meniwa me, haniwa ha.

Göze göz, dişe diş.

*火のないところに煙はたたない。

Hi no nai tokoro ni kemuriwa tatanai.

Ateşin olmadığı yer de(n) duman çıkmaz.

*一隻二鳥。

İs eki ni chou.

Bir taşla iki kuş

*嵐の前の静かさ。

Arashi no mae no shizukasa.

Fırtınadan önceki sessizlik.

Bu vb. ortak atasöz ve deyimlerin sanılandan oldukça fazla olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla bunlarla yukarıda belirttiğimiz genetik özellikte diyebileceğimiz cümleleri çoğaltmamız mümkündür. Ancak bizim burada vurgulamak istediğimiz şey, bu cümle, atasöz ve deyimleri oluşturan (her ne kadar içinde argoya kaçan cümlelerde olsa) düşünce benzerliklerinin Türkçe ile uzak-yakın ilgisi-ilişkisi olmayan veya akrabalık bağı bulunmayan dillerde var olma ihtimalinin yok denecek kadar az veya hiç olmamasıdır. Ayrıca burada verilen ortak ve benzer tüm örnek cümleler **Türkçenin Japoncaya çevrilmesi şeklinde değil** bilakis Japoncada varolan bu cümlelerin muhtelif yer, zaman ve kişilerce yapılan konuşmalar sırasında

duyularak yakalanması ve **birebir olarak Türkçeye çevriler** kaydedilmesiyle elde edilmişlerdir. Yine tüm bunların dışında, temel, orta ve üst seviye Japonca kitaplarında geçen örnek cümlelerin tamamına yakın bir kısmında her iki dilin hem gramer hem de düşünce yapısının aynılığına dair delilleri görebilmemiz mümkündür. Özellikle **orta ve üst seviye Japonca** kitaplarına göz atılmasını tavsiye ederiz.

Kültürel ve Batıl İnançlarla İlgili Benzerlikler:

Yine ana konudan fazla ayrılmamak şartıyla, Japon ve Türkler arasındaki bazı ilginç kültürel ve batıl inanç diyebileceğimiz ortak benzerliklerden de bahsetmek, iddiamızın,

tezimizin doğruluğunun daha iyi ve kolay anlaşılabilmesi açısından faydalı olacaktır:

*Japon'lar genellikle bizdeki yüklüklere benzer yere koyup çıkardıkları eski yer yatakları (köylerimizde halen mevcut olan) gibi yere serilen yataklarda yatarlar. Ve bir-çok batı ülkesinden farklı olarakta eve ayakkabılarını çıkartarak girerler.

*Japon kültür ve sanat hayatında lale, karanfil, gül gibi çiçek motif ve figürleri oldukça geniş bir yer tutar.

*Yine özellikle eski saray veya zenginlerimizin hayatında da bir zamanlar yer alan, tahtadan yapılma nalın veya takunya kültürünün hemen hemen aynısı hafif değişmiş şekliyle günümüz Japonyasında da varolup hâlen yaşamaktadır.

*Osmanlı hanedanlığında kullanılan kasımpatı (tavus kuşu diyen de olabilir) figürüyle günümüz Japon hanedanında eskiden beri kullanılagelen ve hanedanlığın senbolü olan kasımpatı figürleri benzeşmekten öte tamamen aynıdır.

*12 hayvanlı eski Türk takvimi Japon kültüründe de vardır ve bizden farklı olarak günümüz Japonyasında yaşamaktadır.

*Japonya'da da çıkın-bohça kültürü vardır. Ve özellikle kadeniz bölgesinde uzun zaman kullanılmış olanların benzerleri hâlâ normal günlük Japon yaşamında yer almaktadır. Yine

elle örülen ve kolan denilen çocukları sırtta bağlama kuşakları ve bağlama şekilleride aynılık göstermektedir.

*21 mart yeni gün (nevrüz) bayramı Japonyada da kutlanmakta olup, [春分の日= shunbunno hi=bahar günü] adıyla resmi tatil günü ilan edilmiştir. Genel olarak Türk ve Türklerle akraba topluluklarda gözle görülür şekilde yaşayan bu gelenek Japonyada da mevsim değişimi-bahar bayramı şeklindedir.

*Normal çocuk oyunları arasında saklanbaç, elde iplik, ipliğe düğme geçirip [vıvıvın veya vuuvuu] şeklinde ses çıkarttırma, ip atlama, bacağı bağlanan ip atlama, seksek, ende-tura güzellik, bir-iki üç tıp gibi eskilerin bildiği oyunlar da aynılık göstermektedir.

*Mısraların ilk harfleriyle isim veya anlamlı kelime oluşturma (mısraların ilk harflerini yukarıdan aşağı doğru okuyunca seni seviyorum vb gibi) şeklinde şiir yazma Edo döneminden beri varlığını koruyan benzerliklerdendir.

*[Allah'ın hakkı üçtür] veya insan ömründe [şans kapıyı üç kere çalar] sözü veya inancı Japonlar (55~95 yaş gibi orta yaş ve yaşlılar) arasında da geçerlidir.

*Sabaha karşı (güneş doğmadan önce) görülen rüyalar (bizde sabah ezan vakti öncesi de denmektedir) gerçekleşmiş şeklindeki inanç Japonya'da da vardır.

*Yine orta ve üstü yaşlardaki bir çok kişinin hatırlayacağı üzere [şeftali çocuk] masal veya hikayesi Japonyada da vardır ve halen gündemdeki yerini korumaktadır. Hatta ilk orjinalinde [yaşlı çiftin] dereden buldukları şeftaliyi yediklerinden sonra gençleşip, ateşli bir seks gecesi geçirdikten sonra doğan çocuğun hikayesi şeklindedir. Ancak belli bir zaman dilimi sonrasında (muhtemelen Meiji dönemi) müstehcen bulunup, şeftalinin içinden çıkan çocuk halini aldığı Japon tarihi kayıtlı rivayetlerinde geçmektedir.

*[Akşamüstü ıslık çalmak iyi değil] batıl inancı Japonyada da varlığını sürdürmektedir.

Her ne kadar akşamüstü ıslık çalınınca yılan gelirmiş inancından kaynaklandığı söylene de gerçekte ilk çıkış sebebi tam olarak bilinmemektedir.

*Yine akşamleyin [tırnak kesmek] iyi değildir. Akşamleyin tırnağınızı keserken sizi (60 yaş ve üstü) bir Japon bayan görürse tıpkı anneniz gibi kızarak [akşamleyin tırnağını kesme] der. Bazı Japon sosyal bilimciler bunun eskiden evlerde ıslık bulunmamasından kaynaklandığını ve ortak dünya kültürü olabileceğini ileri sürselerde, neden bugün genellikle sadece [Türk ve Türklerle akraba topluluklar] ile [Japonlar] arasında kaldığı, yaşadığı konusuna cevap verememektedirler.

*[Merdiven altından geçmek, kara kedi görmek] Japonyada da uğursuzluk getireceğine inanılan şeylerdendir.

*Karga ötmesi (bazen, kimin evinin üstünde öterse o hane halkından birisi ölecek vb.şeklinde) pek iyi karşılanmamakta ve uğursuzluk sayılmaktadır.

*Çay bardağındaki çayın içinde çay sapı çıkması, bizde [misafir gelecek], Japonyada [şans] veya [dileğin kabul olması] şeklinde yorumlanmaktadır.

*Bazı türbe veya yatır denilen mezarların yakınlarındaki ağaçlara dilek tutarak çaput bağlama adetinin biraz (dileklerini yazdıkları kağıdı güzelce katlayarak bağladıklarından) gelişmiş hâli günümüz Japonyasında popülaritesini yitirmeden devam etmektedir.

*Son olarakta her iki ülke arasında 23 nisan çocuk bayramı (Japonlarda kız çocuklar için mart ayının 3. günü, erkek çocuklar için mayıs ayının 5. günü olmak üzere ayrı ayrı) ve 19 mayıs gençlik ve spor bayramı (Japonyada ekim 10. günü) gibi resmi kültürel benzerlikler de vardır.

Buraya kadar bahsettiğimiz kültürel ve batıl inançlar da diyebileceğimiz ortak veya benzer yönlerin çok daha fazla olma ihtimali yüksektir. Zira yaptığımız bu çalışmaların çoğu eski gelenek-görenek-kültürlerin unutulduğu büyük şehirlerdeki

kırıntıların toplanmasıyla oluşmuştur. Zaman uyumsuzluğu, maddi imkansızlık ve şans-fırsat bulamama gibi nedenlerden dolayı kırsal kesimlere gidip yeterince kalamadığımız, oralarda da fiili olarak araştırma yapamadığımız için şimdilik yüzeysel bilgiler vermekle yetinmek durumundayız.

Sıralayarak bahsedeceğimiz kelimelerin ne şekilde toplandığına dair yeniden bir hatırlatmada bulunmanın, araştırmamızın çalışmamızın yönteminin vurgulanması bakımından önemli olduğunu düşünmekteyiz. Kitabımızın başında da belirttiğimiz gibi kelimelerin %100 ü, muhtelif zaman ve mekanlarda, gerek şahıslarla (çoğu 65-70 yaş ve üstü) yapılan birebir konuşmalar esnasında, gerek Japonyanın resmi televizyon kanalı NHK'deki haber, dizi, belgesel ve eski tarihi filmlerden duyularak ve duyulduğu anda [bu kelime Türkçedeki şu kelimeye benziyor] şeklinde not edilerek biriktirilmiştir. Daha sonra, ilk fırsatta not edilen bu kelimelerin gerçekten tahmin edilen Türkçe kelime ile örtüşüp örtüşmediği bilakis Japoncadan-Japonca sözlüklere bakılarak kontrol edilip birebir veya birebire yakın bir şekilde örtüşenler kayıt altına alınmıştır.

Yine en başından itibaren belirttiğimiz üzere, [訓=kun] okunuşlu olan ve Japon dil bilimcilerinin ekseriyatla %100 [Japonca] dedikleri (訓読み=kunyomi) kelimeler ile [音=on] okunuşlu olan ve yine Japon dil bilimcilerin [eski Çince] dedikleri (音読み=onyomi) kelimeler (bize göre köken konusu tartışmalı olan) ayrı ayrı liste şeklinde ve kısa açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

Aynı kökten çıktığını düşündüğümüz bu ortak ve benzer kelimelerin daha detaylı ve ilmi bir köken (etimolojik) çalışmasıyla yeniden ortaya konulması ihtiyacı vardır. Zira Türkçe ile ilgili olarak (ciddi şekilde doğruluğuna kanaat getirebileceğimiz) doğru, düzgün bir köken-etimolojik) sözlüğün olmaması nedeniyle vereceğimiz bilgilerin %100 doğruluğunu iddia edebilmemiz ilmi olarak mümkün olamasa da **bir Türk** tarafından bu alanda doğrudan yapılan ilk araştırma-inceleme

çalışması olması bakımından önemlidir. Yine aynı şekilde [Türkçe-Japonca] karşılaştırılmadan, detaylı olarak araştırılıp-incelenmeden yapılan Japonca köken-etimolojik sözlüklerinin doğruluğu da tartışmaya açıktır. Çünkü her iki dil karşılıklı olarak ele alınıp değerlendirilmeden yapılan-hazırlanan sözlüklerin doğrulukları şüphelidir. Dolayısıyla her iki dildeki mevcut köken-etimolojik sözlüklerin doğruluklarının uzman kişilerce yeniden gözden geçirilip değerlendirilmesi hatta sil-baştan ele alınıp yeniden yazılması gerekmektedir.

Birazdan sıralamaya başlayacağımız Türkçe-Japonca ortak ve benzer kelimelerin ana dayanak noktasını, [akraba olan dillerdeki kelime köklerinin ekler gibi fazlaca değişmeme, kendini koruma, yani ilk çıkış-doğuş noktasına yakın bir halde kendisini muhafaza etmiş olması ihtimalinin yüksekliği] oluşturmaktadır. Bundan dolayı ortak ve benzer kelimelerin özellikle **kelime köklerinin benzerliği** konusunda dikkatlerin yoğunlaştırılarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Elbetteki %100 doğruluğuna emin olunmadan çal-kalem birşeyler yazarak ortaya atmanın veya ortaya atılarak öne çıkmanın iyi olmadığını, olamayacağının farkındayız. Bundan dolayıdır ki [Japonca ve Türkçe arasında somut bir bağ-ilgili ilişki vardır ve dolayısıyla her iki millet muhtemelen zamanın veya çağların belli bir döneminde aynı dili konuşmuşlardır] tezini-iddiasını benzer veya ortak kelimelerin mevcudiyetine değil, her iki dilde de varolan [ortak fiillerin köklerinin birliği, aynılığı] konusuna bağlamış bulunmaktayız. Ama hâlihazırda, uzun vakit alan çalışmamızın sonunda elde ettiğimiz ortak veya benzer kelimeleri, sözcükleri, bilgileride, konuya ilgi-alaka duyanlar veya duyacaklar için sunmaktan geri durmak ve ilim dünyasına küçük bir katkıda bulunma zevkinden mahrum kalmamak için burada yer vermeyi uygun görmekteyiz. Dileyenler, gerek [kun] gerek [on] okunuşlu kelimeler hakkında ileri sürdüğümüz benzerlikleri sözlüklerin ilgili kısımlarına bakarak kontrol edebilir veya daha ayrıntılı olarak

bilgi edinmeye çalışabilirler.⁷ Ayrıca gerekli gördüğümüz bazı kelimelerin izahı konusunda Türk soydaşlarımızdan ve doğal olarak kullandıkları lehçelerden de faydalanılmıştır. Dolayısıyla bu kısımları-bizimde muhtelif zamanlar yaptığımız gibi yeniden kontrol etmek isteyenler ilgili kaynakları yeniden gözden geçirebilirler.⁸

7 ①国語辞書 Japonca Sözlüğü

1) 『大辞泉』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Dai Ji Sen

2) 『大辞林』三省堂 (「YahooJapan辞書」電子版)

Dai Ji Rin

②類語辞書 Benzer Kelimeler Sözlüğü

『必携 類語実用辞典』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Hikkei Ruigo Jituyo Jiten

③英和辞書 İngilizce-Japonca Sözlüğü

1) 『eプログレッシブ英和中辞典』 (「YahooJapan辞書」電子版)

e Progressive Ei Wa Chu Jiten

2) 『新グローバル英和辞典』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Shin Global Ei Wa Jiten

④和英辞書 Japonca-İngilizce Sözlüğü

1) 『プログレッシブ和英中辞典』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Progressive Wa Ei Chu Jiten

2) 『ニューセンチュリー和英辞典』 (「YahooJapan辞書」電子版)

⑤新語探検 Yeni Kelimeler Sözlüğü

『新語探検』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Shin Go Tanken

⑥百科事典 Ansiklopedi

1) 『日本大百科全書』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Nihon Dai Hyakka Zensho

2) 『フレッシュアイペディア (Feペディア)』 (「YahooJapan辞書」電子版)

Flesh Eye Pedia

8 Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü (Kültür bakanlığı, 1991 / ANKARA Başbakanlık Basımevi)

Ortak ve benzer olan kelimelerin nerelerinin, nasıl veya hangi şekilde benzedikleri hakkında kısa açıklamalarına da yer vererek sıraladığımız bu kelimeler arasında bulunan [fiiller] daha sonra [fiillerin köken ilişkisi] kısmında da ayrıntılı olarak tekrar ele alınıp incelenecek ve araştırmamızın en önemli bel kemiğini teşkil edecektir.

Ortak ve Benzer Kelimelerden [kunyomi=kun okunuşlu] Olanlar:

Abaku (暴く):

[Toprağı eşip çıkartmak, ortaya çıkmak, açılmak, ifşa olmak, açığa çıkmak] anlamlarında olan bu Japonca fiil Türkçede sıfat şeklinde olan [ablak] kelimesiyle benzerlik göstermektedir. Her ne kadar [ablak] kelimesi yayvan ve geniş anlamında düşünülse de [ortaya-açığa çıkmış] şeklinden türemiş olmasıda ihtimal dâhilindedir.

Abarabone (肋骨):

Kanci karakterinin anlamıyla ilgili birebir çevirisi [kaburga kemiği] dir. Kelimenin [abara] kısmı ile [kaburga] kısımları telaffuz, hece sayısı ve anlam olarak eşleşebilecek kadar benzeşmektedir. Bu kelimenin %100 Japonca kelimeler arasında yer alması dolayısıyla kökeninin yeniden ele alınarak irdelenmesi gerekmektedir. Zira [kaburga] kelimesi Türkçeye Moğolcadan geçen kelimeler içinde yer almaktadır.

Abareru (暴れる):

[Azmak, dalaşmak, taşkınlık yapmak] vb. anlamında olan bu kelime Türkçedeki [abarmak] dan gelen [abartmak] fiili ile köken itibariyle benzeşmektedir. Aynı zamanda [yanma vb. anındaki telaş ve endişeyle karışık durumdaki insanın bağırıtılı halini] belirtmede de kullanılır. Yine bu kelime yukarıdaki [abaku] kelimesiyle de [kanci] karakteri itibariyle ilgilidir.

Ve bir yerde toprağın [kabartılması] anlamını da içerir. Dolayısıyla [kabarmak] kelimesiyle ilgi kurulabilmesi de mümkündür. Bir başka benzer kelimede [fukuramu=膨らむ] olup görünümlü olarak tomurcuğun kabarması şeklindedir. Yine hava ile şişmek anlamını da içerir.

Abayo (あばよ):

Hoşça kal anlamındaki bu kelime genellikle Osaka-ben denilen Osaka şivesinde kullanılmaktadır ve özellikle sesleri Türkçedeki [bay-bay] kelimesi ile benzeşmektedir. Bu hoşçakal anlamındaki [bay-bay] kelimesinin yabancı kökenli olduğunu yanlış olarak

(İngilizce) iddia edecekler bunun aslının yani ilk çıkış noktasının bebe dilindeki [baş baş] olduğunu yani bu şekilde çıktığını söyleyebiliriz.

Aci (味):

Japoncadaki tat anlamındaki bu kelime Türkçedeki [acı] kelimesi ile benzeşmektedir. Önceleri [tat] anlamında da kullanılan [acı] kelimesi son zamanlarda [biberli] veya ağızdaki sert tat [acı kahve] vb. gibi anlamlarda kullanılmaya başlanmıştır. Bir zamanlar [yemeğin acısı (tadı) nasıl olmuş] şeklinde kullanılan [acı] kelimesi bugün yerini başka benzer kelimelere bırakmış olsa da her iki dilde varlığını sürdüren [acı] kelimesi, dolaylı veya dolaysız olarak [tat] anlamında kullanılması bakımlarından benzerlik gösterir.

Açira (あちら):

Japoncada gösterme sıfatlarından birisi olan [achira=ora] kelimesi ile Türkçedeki diğer [şura, ora] kelimeleri de benzeşmektedirler. Hazır yeri gelmişken Japoncadaki gösterme sıfatlarının [achira=ora, sochira=şura, kochira=bura] şeklinde olduklarını da belirtelim. Yani hepsinde geçen [ra] kısmı [yer] belirtmesi bakımından aynılık göstermektedir. Türkçedeki bu

[ra] ekinin yer belirttiğini [Aluçra (alıç-aluç yeri), taşra (dış yer)] örneklerinden de anlayabiliriz. Ve haliyle Japoncadaki gösterme-işaret zamirlerinde geçen bu [ra] ekleri de aynı şekilde [yer] anlamında olup eşdeştir.

Adana (渾名):

Türkçedeki karşılığı [**lakap**] olan bu Japonca kelimenin [**Adana**] şehriyle olan ilgisi araştırılmalıdır. Zira daha sonradan göreceğimiz üzere bazı yerleşim yerleri adlarının eski Bizans ve Roma dilleriyle doğrudan bir ilgisi olmama ihtimali bir hayli yüksektir.

Afureru (溢れる):

Dere-göl vb. gibi [suyun taşması, su taşması (bardağın, kabın taşması)] anlamındadır. Abarmak-abartı vb. ile ilgi kurabileceğimiz bir kelime olup, diğer soyut anlamdaki taşmak-taşkınlık yapmak (Abareru=暴れる) ile de benzer yönleri var gibidir. Netice itibarıyla her ikisinden birinin [abarmak-abartı] kelimeleri ile somut bir bağının olduğu görülmektedir.

Agaru (上がる/騰がる/揚がる):

Kullanım durumuna göre [yükselmek, artmak] anlamlarına gelir. Bu fiilin çekimli hallerinden [**agatta**] ile Türkçe karşılığı olan [**arttı**] kelimesi oldukça benzeşmektedir. [Artmak] ile [agaru] fiillerinin köklerinin aynı olma ihtimali yüksektir. Fiiller kısmında köken aynılığı hakkında tekrar açıklama yapılacaktır.

Ahen (あへん):

%100 Japonca kelimeler arasında geçen bu kelimenin anlamı [**afyon**] olup, Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan Türkçe karşılığı ile ses-telaffuz ve hece sayısı bakımından eşleşebilmektedir. Dolayısıyla kelimenin Türkçe kökeninin yeniden ele alınıp incelenmesinde yarar vardır.

Aida (間):

Bu kelimedede anlam ve hece yapısının kısalığı bakımlarından Türkçedeki mesafe yani [**ara-arasında**] kelimesi ile benzeşmektedir. Aynı zamanda kullanım şekli bakımından da ay-nılık göstermektedir. Mesela [壁の間に犬が挿んだよ=kabeno **aidani** inuga hasanda yo=duvarın **arasına** köpek sıkıştı ya] örnek cümlesindeki gibi.

Aiu (あいう):

Türkçedeki karşılığı [öyle] ile hem anlam hem de teleffuz ve kullanım şekli olarak son derece benzerlik gösteren kelimelerden biridir. Özellikle [あいう気分=**aiu** kibun=**öyle** ruh hali] örneğindeki şekli dikkat çekici benzerliği göstermesi bakımından önemlidir.

Akachan (赤ちゃん):

Japoncada [bebek] anlamında kullanılan bu kelimenin Türkçede birebir olarak eşleştirebileceğimiz karşılığı [**afacan**] dır. Farklı anlam ve şekilde olsa da küçük çocuğu belirtmesi bakımından dikkate değer bir benzerliktir.

Aku (明く / 開く / 空く):

Her ne kadar anlamları farklı [**açmak**] olsa da netice itibarıyla hepsinin anlamı [**açmak-açılmak**] ile birebir irtibatlıdır. Bu fiilde Türkçe karşılığı olan [**açmak**] kelimesi ile köken bakımından benzeşmektedir. Yine buradaki [**açmak**] kelimesinin bazı Türk lehçelerindeki karşılıklarının [**açü-açu-açuv**] şekillerinde olması da bizim kelimeyle ilgili tezimizi doğrular niteliktedir.

Aku (あく = 灰汁) :

Japoncadaki [**açmak**] fiili ile aynı telaffuza sahip bu kelimedede sebzelerdeki zehirli kısım, kaynatılınca içinden çıkan sert-acı özsu gibi şeyleri ifade etmek için kullanılmaktadır. Ve

bir bakıma bitkilerin [zehri] anlamındadır. Dolayısıyla da bu kelime Türkçedeki [ağu] kelimesi birebir olarak eşleşebilmektedir. Yani her iki kelime bir bakıma anlam ve telaffuz bakımından aynılık gösterir. Ayrıca Japoncada bundan başka [毒=doku] kelimeside var olup normal [zehir=ağu] anlamındadır. Aynı konuya daha sonraki [doku] kısmında da geniş şekilde yer verileceğinden şimdilik bahsimizi burada noktalıyoruz.

Amadare (雨垂れ):

Türkçeye [yağmur damlaması] şeklinde de çevrilebilecek olan bu kelimenin son [dare =垂れ(tare)] kısmı [sarkıtlık-akıcılık] belirtmesi ve Türkçedeki [dere] kelimesi ile irtibatlandırılmasının mümkünlüğü bakımından dikkate değer kelimelerden biridir.

Amaru (余る):

Elde kalma, geriye kalma yani arta kalandan [artmak] anlamında olan bu kelimede daha önceki fiyatların [artması] şeklindeki [artmak] ile yani [agaru] fiiliyle benzeşmektedir. Türkçede [kanci] resim karakterleri olmadığından dolayı hangisinin hangi kök anlamından geldiğini tam olarak anlamak mümkün değildir. Ancak [fiyatların artması] ile [arta kalan-yemek artığı] ndaki [artmak] kelimelerinin farklı kökenden geldiği Türkçede de fark edilmektedir. Yani birisinde bir şeyin miktarının artması diğesinde ise azalması söz konusudur.

Anadoru (侮る) :

Japonca [hakir görülen-hor görülen] anlamındaki bu kelimenin bu bağlamda Türkçede birebir olarak eşleşebileceği karşılığı yoktur. Ancak Türkiye'nin Asya kıtası kısmında kalan topraklarına verilen [Anadolu] adıyla olan hece sayısı ve telaffuz benzerliği dikkate değerdir. Dolayısıyla biraz uçuk bir fikir gibi görülse de bu kelimenin eski Türkçe veya bir-başka deyişle Japonca ile Türkçenin birleştiği dönemlerden kalmış

olabileceği bile iddia edilebilir. Zira kabul edilegeldiği gibi Anadolu kelimesi “Anatolia” dan geliyor olsa bile yani Grekçe veya Hellençe’de “Doğu ülkesi” anlamına gelen ve ilk kez 7. yüzyılda Doğu Roma İmparatorluğunun Afyon, Isparta, Konya vb. civar yörelerinin idari birimlerini kapsayan ad olarak kullanılmışsa da kelimenin kökeni çok daha farklı ve eski olmalıdır. Dolayısıyla bahsettiğimiz benzerliklerin bu tarihlerden çok daha öncesine dayandığı muhtemeldir. Yani kelimenin derinliklerine inildiğinde Asya kısmında kalan topraklara verilen ad olma dışında eski ve mantıklı bir anlamının olduğu görülür. Ve yer isimleri olsalar da hepsinin birer anlamı ve izahı olması Türkçenin düşünce tarzına daha uygundur. Biz bu uçuk gibi görülecek olan fikirden hareketle Anadolu kelimesinin [**hakir görülen-hor görülen**] anlamıyla uzak-yakın bir ilgisi olduğu kanaatindeyiz. Bundan dolayıda ülkemizin Asya kısmında kalan topraklarına vakti-zamanında isim verenler [hakir, hor görülen topraklar anlamında Anatolia, Anadolu demişlerdir] şeklinde mantıklı bir fikir yürütebiliriz. Hatta belki de bu kelimenin psikolojik etkisinin bir devamı olarak uzun yıllar Anadolu ve Anadolu insanları batılılar tarafından hor ve hakir görülmüşlerdir.

Ani (兄):

Bu kelime de gerek anlam gerek kısalığı bakımından Türkçedeki [abi] kelimesi ile birebir benzerlik göstermektedir. Elbette ki Türkçedeki [abi] kelimesi [aka bey-eke bey] den [ağabey] ve bu son şeklinden hareketle halk ağzında [abi] olarak geçtiği söylenebilir. Ama yinede kelimenin gerek anlamı gerek kısalığı ve telaffuzu bakımından [abi] ile birebir olarak benzeşmesi ilginçtir. Ayrıca Japoncada zaman zaman büyük anlamında da kullanılagelen [yüksek] manasındaki [takai=高い] kelimesi vardır. Ve bu kelimenin de [aka, eke] şekline dönüşmesi mümkündür. Kısaca her iki kelime de ilgi kurulabilmesi bakımından dikkat çekici öneme haizdir.

Ano (あの):

Japoncadaki kişi gösterme işaret zamirlerinden biri olup [o] anlamındadır. Osmanlı ve Eski Anadolu Türkçesinde [o] anlamında kullanılan [anın (anın için)] kelimesi ile olan dikkat çekici benzerliği değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Ano (u) [あの(う)]:

Doğrudan bir anlam ifade etmeyen, ancak bir söze veya soruya başlarken kullanılan ve hafif olarak düşünme payını-süresini belirten cümleye giriş-vakit kazanma kelimesidir. Aynı anlam ve telaffuza yakın kullanımı Çin Kazak Türklerinin kullandığı lehçede de var olup, [anuu-anau] şeklindedir. Günümüz Türkçesinde ise anlam ve kullanımı hafif değişikliğe uğrayarak [anaa] şeklini almıştır denebilir. Yani şaşkınlık-hayret belirten ünlem hali olan [anaa] olarak günümüz Türkçesindeki varlığını farklı bir şekilde devam ettirmektedir diyebiliriz. Ve Türkçedeki bu kullanım şeklinin [anne] ile bir ilgisi-nin olmadığını söyleyebiliriz.

Aogu (仰ぐ):

Yukarıya yönelmek, gözünü yukarıya dikmek, takdir etmek, hayran olmak vb. anlamlarda kullanılan bu Japonca kelime Türkçedeki [övmek-övgü] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Bundan dolayı köken itibarıyla de her iki kelimenin uyumlu olduğunu söyleyebiliriz.

Aoi (青い-碧い):

Hepimizin bildiği ve Arapçadaki [mai] den geldiği kabul gören [mavi] kelimesi ile anlam, hece sayısı ve telaffuz yönlerinden hemen hemen birebir olarak benzeşen bu Japonca kelimenin varlığında dikkate değerdir. Yine %100 Japonca kelimeler içinde yer almasından dolayı kökeninin yeniden ele alınıp incelenmesi gerekmektedir. Zira bu kelimenin Japonca yazılı kaynaklardaki telaffuzları içinde [cawa-sawo-awo-awi]

vb. şekilleri de vardır. Ama görülen o ki [w=v] sesi değişmemekte ve yerini korumaktadır. Ayrıca her ne kadar lehçe farklılığından kaynaklanıyor denilse de, bu kelimenin [movi] şeklinde Özbek lehçesinde de yer alması yani tıpkı eski Japoncadaki yazılı belgelerdeki gibi [o] sesinin günümüzdeki Türk lehçelerinde hala yaşaması bile bu iki kelimenin kökeninin benzerliği veya aynılığı hakkında bir fikir vermektedir. Ayrıca Türkçedeki [masmavi] kelimesinin Japoncadaki karşılığının [massao] şeklinde olması da köken benzerliğinden kaynaklanmaktadır denilebilir. Mavi rengin neredeyse kendisiyle özdeşleştiği bir milletin o kelimeyi başka dillerden ithal etmiş olma ihtimali bize göre biraz düşük görülmektedir. Elbette ki Türkçemizde [gök] renginden gelen [gög- göğermiş] kelimeleri de mevcuttur. Zaten bugün Japoncada kullanılan bu [aoi = mavi] kelimesi aynı zamanda [gög- göğermiş] anlamlarında da kullanılabilmektedir.

Araa-araa (あら-あらあ):

Japoncadaki telaffuzu [araa-araa] şeklinde olan bu kelimenin elbette ki [Allah-Allah] sözü ile birebir bir ilgisi yoktur. Ancak buna rağmen özellikle hayretle karışık şaşkınlık belirtirken kullanılması, anlam ve ifade tarzı bakımından tamamen aynılık göstermesi tesadüfi olsa da ilginçtir.

Arau (洗う):

Yıkamak anlamındaki bu Japonca kelime ile birebir olarak eşleşebilen Türkçe bir kelime olmamasına karşılık [yıkanmış-temizlenmiş] anlamından çıkmış olma ihtimali yüksek olan [arı] kelimesinin anlam ve telaffuzuyla olan benzerliği dikkate değerdir. Diğer örnek kelimelerde de zaman zaman rastlayabileceğimiz gibi her iki dildeki bazı fiiller şekil değiştirerek isim halini alabilmektedirler. Bir başka deyişle birisinde [fiil] olan diğerinde [isim], [isim] olan diğerinde [fiil] şeklinde görülebilmektedir.

Aru (有る、在る):

Türkçedeki [var] kelimesiyle aynı anlam ve hemen hemen aynı telaffuz şekline sahip bu kelimenin, her iki dildeki varlığı da ilginç benzerliklerdendir. Yine Japoncada [haya kuchi/hayaguchi=早口] denilen [hızlı konuşma] larda bu kelime biz Türkler tarafından tamamen [var-var] şeklinde duyulup, algılanmaktadır. Bu konu hakkında Japoncada nesneler için [ある=aru=var], insan veya hayvanların mevcudiyeti yani bir yerde canlılar için [いる=iru=var] şeklinin kullanıldığını da belirtmek lazımdır. Ancak her iki kelimedede anlaşılabacağı üzere aynı kökten çıkmış olup, benzerliği gölgelememektedir. Üstelik aynı ayrımın Türkçede de var olduğunu söylememiz mümkündür. Mesela, Türkçede kişi, insanın varlığını belirten [idi-idin-idim] şeklinin, Japoncadaki, canlı varlığını belirten [iru=var] fiilinin bir başka versiyonu olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Yani her iki dildeki fiil kökü aynıdır. Her ne kadar Japoncadaki [iru=var] fiilinin ilk veya en eski telaffuzunun [wi=vi] şeklinde olduğu konusunu dikkate alsakta benzerlikler gölgelememektedir. Netice olarak her iki dilde kişilerin varlığını belirten [iru=var] fiili ile normal [aru=var] fiilinin köken olarak aynı olduğunu veya aynı ayrımın heriki dilde de varolduğunu söylememiz mümkündür.

Aruku (歩く):

Türkçe [yürümek] fiiliyle aynı anlamda olup, seslerin benzerliği de söz konusudur. Özellikle [aru] kök kısmıyla [yür/yürü] kısmı benzeşmektedir. Muhtemelen aynı kökten çıkmış denilebilecek benzerliktir. Yine [yürümek] fiiline benzeyen bir başka Japonca fiilde [揺れる=yureru] fiili olup, anlam bakımından her ne kadar [titreşme-sarsıntı- deprem sarsıntısı] şeklinde olsa da hareket belirtmesi açısından benzemektedir. Yine aynı şekilde [yürümek] ile az-çok ilgili olan [adım-adımlamak] kelimesinin Japonca karşılığı da [ayumu=歩む] olup telaffuzu farklı, kanci karakteri aynı bir kelimedir. Tıpkı Türkçedeki [yürümek] ile [adımlamak] ta olduğu şekilde ses-kök değişiyor

gibi görülmektedir. En ilginç ve dikkat çekici olanı da [aruku] ile [yürümek], [ayumu] ile de [adım-adımlamak] kelimesinin anlam ve telaffuz bakımlarından benzeşmesidir.

Asai (浅い):

Sümerce kaynaklarda [siğ-sığ] şekillerinde geçtiği söylenen bu kelime haliyle Türkçede [sığ] olarak yer almaktadır. Ve aynı anlama gelen bu Japonca kelime ile de anlam, ses ve telaffuz yönlerinden benzerliği dikkate değer olup, üstünde durulması gereken kelimelerdendir. Ayrıca aynı kelimenin Tatar ve Türkmen lehçelerinde [say] şeklinde geçmesi de bu görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Ashi (足):

Birebir olarak benzeşmeyen bir kelime olsa da, Türkçe [ayak] kelimesi ile ilgisi var gibi görülmektedir. Özellikle de Japonca [ayui=あゆい=足結] kelimesinin varlığı bizim bu düşüncemizi doğrular niteliktedir. Japoncada masa-sandalye vb. şeylerin ayaklarına kaymaması veya zemini çizmemesi için sarılan-bağlanan bez-kumaş vb. nesnenin ortak adı olarak kullanılan [ayui] kelimesinin varlığı da bu kelimelerin Türkçedeki [ayak] kelimesiyle köken ilişkisi olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Aynı şekilde [ayui] kelimesinin kanci karakterinin birebir açılımının [ayak düğümü] olduğunu belirtmekte yerinde olur.

Atari (辺り):

Türkçe birebir karşılığı [etraf] olup, anlam ve telaffuz bakımlarından benzerliği dikkat çekicidir. Yine bu kelimenin günümüz Türk lehçelerindeki [atraf-artarap-atırap] şeklindeki varlığı da ilginç olup, her iki dildeki kelimenin aynı kökten geldiğini gösteren delillerden sayılabilir. Ancak bu kelimede Arapçadan Türkçeye geçen kelimeler içinde yer almaktadır. Ve Türkçede [civar ve etraf] şeklinde aynı anlama gelen iki Arapça kökenli kelime bulunmasında kafamızda soru işareti bırakmaktadır.

Ataru (当たる)/ utsu(打つ):

Her iki kelimenin anlamı biraz farklı olsada genel olarak [atmak] şeklinde düşünülmesi mümkündür. [Ataru] [atmak-atıp tutturmak-isabet ettirmek] anlamlarında da kullanılır. Aynı şekilde [utsu] da [atmak-vurmak] anlamına daha yakındır. Fiillerin çekim farklılığından kaynaklanan hafif anlam kaymaları söz konusu olabilse de bu iki fiil ile Türkçedeki [atmak] fiilleri arasında somut bir [bağ] söz konusudur. Bu kelimenin Türk lehçelerinden biri olan Tatar lehçesinde [atu] şeklinde görülmesi de bahsettiğimiz bu [somut bağın] var olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Atsui (熱い、暑い、篤い、厚い):

Birbirlerinden çok farklı kanci yazı karakterleri ile yazılan bu kelimelerin hepsinin telaffuz şekli ve anlamı aynı olup [sıcaklığı] belirtir. Türk lehçelerinde [ıs] şeklinde de görülen bu kelime ile ilgili olarak Kırgız lehçesindeki [ıssık=sıcak göl] ve yine Türkçedeki [isot=sıcak ot] kelimeleri örnek verilebilir. Japoncadaki [atsui] kelimesindeki [ts] kısmının [t] ve [s] karışımı bir vurgulu-sert peltek [s] ye yakın olduğu konusu dikkate alındığında Türkçedeki [ıs] ile olan bağı daha açıkça görülebilmektedir. Hatta bundan dolayı olsa gerek, hala bazı yörelerimizde bu kelime [ıscak-ıscak] şekillerinde telaffuz edilmektedir.

Atsuki (厚き) / atsugi(厚着):

Sıcak ve kalın anlamında olup, yorgan vb. somut nesneleri belirtirken kullanılmaktadır. Ancak soyut kullanımı da var olup, daha çok samimiyet ve soyut sıcaklık anlamındadır. [厚き友情=atsuki yuujou=sıcak arkadaşlık-samimi] ve [厚き思い=atsuki omou=sıcak düşünce] örneklerinde olduğu gibi soyut anlamda da kullanılıyor olsa bile hepsinin bir yerde sıcaklık ve kalınlık belirtiyor olmaları bakımından Türkçede eşleştirebileceğimiz veya ilgi kurabileceğimiz kelime karşılığı [atkı] dır. Bilhassa somut anlamda kullanılan [厚着=atsugi] kelimesi

[kalın-sıcak giysi] anlamında olup [atkı] kelimesi ile eşleştirme yapılması mümkün bir kelimedir. Dolayısıyla anlam ve telaffuz yönünden aynılığa yakın benzerlik gösterdiği için ortak ve benzer kelimelerdendir denebilir.

Aware (哀れ):

Hemen hemen hepimizin bildiği ve [işsiz-güçsüz, başıboş, boş gezen] vb. anlamlarında kullandığımız [avare] kelimesi her iki dilde birebir olarak benzeşen kelimelerdendir. Elbette bu kelimenin Türkçe kökenli olmadığını Farscadan alıntı olduğunu haklı olarak ileri sürecekler olacaktır. Türkçedeki normal anlamı [boş-işsiz-güçsüz] olarak algılsada imej-görüntü olarak [acıklı-zavallı] anlamlarını da içermesi bakımlarından Japoncadaki karşılığıyla birebir denecek şekilde örtüşmektedir. Dolayısıyla kelimenin Japoncadaki varlığı ve %100 Japonca olan kelimeler içinde yer alması köken itibarıyla Farsça olmama ihtimalini de kuvvetlendirmektedir. Netice olarak köken konusunun yeniden ele alınıp irdelenmesinde yarar vardır.

Awaseru (合わせる):

Uyum sağlamak-uydurmak anlamında kullanılan bu Japonca kelimenin Türkçemizde ki [ayarlamak] fiili ile aynı kökten çıkmış olma ihtimali bir hayli yüksektir. Bilhassa [時計を合わせる=tokei o awaseru =saati ayarlamak.] örneğindeki gibi kullanım şekilleri de aynılık göstermektedir.

Ayau (危うい):

Tehlikeli durum ve anı belirtirken kullanılan bu kelimenin Türkçede birebir eşleşen karşılığı yoktur. Ancak [tehlike] yi belirtmesi bakımından Türkçedeki [ay1] kelimesinin ilk çıkış noktasını teşkil etmiş olabilir diye düşünebiliriz. Yani tehlikeli varlık, yaratıktan [ay1] şeklinde değişim göstermiş olabilir. Türkçemizdeki yöresel ağızlarda bu kelimenin [ayu] şeklinde söylenmesini de, yani [u] sesinin varlığı da bu ilgiyi göstermesi olarak yorumlanıp değerlendirilebilir.

Ayumi (歩み):

Adım-adımlama anlamındaki bu kelime [aruku=歩く=yürüme] kanci yazı karakteriyle yazılmaktadır. İsim halindeki kelimenin fiil şekli ise [ayumimasu=歩みます] dır. Yani son kısmına [masu] mastar eki getirilerek yapılmaktadır. Türkçemizdeki [adımlama- adımlamak] ın anlam olarak [yürümek] fiiliyle bağı olmalıdır. Fiilin kökü belki de Japoncadaki gibi [aru=歩] dur. Nasıl ki Japoncadaki bu fiil kökü [ayu-ayumi] şekline gelerek telaffuz değişimine uğramış ise Türkçede de bu kök yani [aru] fiil kökü [uru, ürü, örü] den [yürü-yürümek] şeklinde değişmiştir denebilir. Hatta bu kelimenin hâla günlük veya kaba konuşma şekillerindeki (yürü anca gidersin denilirken [y] sesinin düşüp) [ürü-ürüü] halini aldığı düşünülürse aradaki bağ az-çok görülebilir.

Aza (字):

Japoncadaki anlamını [şehrin en küçük parçası] veya [şehre bağlı olan en küçük yer] olarak izah edebiliriz. Taşıdığı anlam itibariyle Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [kaza] kelimesi ile birebir olarak benzerlik gösterir. Elbette ki diğer [araba kazası, kader ve kaza, kaza namazı] vb. isim tamlaması gibi kelimeler içinde geçen [kaza] kelimesi Arapçadan ödünç alınmış kelimeler olabilir. Ancak özellikle yerleşim yerini belirtmesi bakımından [ilçe-nahiye] anlamına gelen [kaza] kelimesinin, Japoncada şehri oluşturan veya şehre bağlı en küçük yerleşim yeri anlamında yer almasından dolayı köken problemi vardır diyebiliriz.

Azamuku (欺く):

İnsanları kandırmak, yalan söylemek, aldatmak anlamlarında olan bu kelime aynı zamanda zarar vermeyi de belirtir. Birebir olarak Türkçe karşılığı olmamasına rağmen taşıdığı anlamların biraz değişmesi sonucu [azmak] şekline gelmiş olması ihtimal dâhilindedir. Netice olarak ses ve telaffuz benzerliklerinin

yanında azda olsa anlam benzerliği vardır diyebileceğimiz bir kelimedir.

Bakuchi (博打):

Bahis şeklinde çevrilse de, kumar anlamı da olan bir kelimedir. Ve genellikle ilk çıkış, hareket noktası da muhtemelen bir kaba zarların konulup atılmasına, çevrenilmiş oyuncuların bakmasıdır. Bir başka ifadeyle Japoncadaki bu kelime zarların bir kap içine konup karıştırıldıktan sonra kabın ters çevrilmesi ve açıldığında herkesin hangi sayı çıktığına bakması şeklindeki oyundan dolayı [bahis-kumar] anlamında kullanılır hale gelmiştir. Dolayısıyla bu kelimeyi bir bakıma Türkçedeki [bakı] şeklinde düşünüp değerlendirmek ve ilişkilendirmek mümkündür.

Barabara (ばらばら):

Her iki dildeki anlam ve kullanım şekli bakımından birebir benzerlik gösteren kelimelerdendir. Türkçedeki gibi [dağılma, parçalanma, uzaklaşma] anlamlarında kullanılır. Türkçedeki birebir karşılığı ise zarf olarak kullanılan [parça-parça] dır. Daha sonraki kısımlarda tekrar göreceğimiz üzere sadece tek [parça] anlamına gelen [bun] veya [buai=pay] vb. kelimelerin varlığı da zarf halindeki [parça-parça] şeklindeki kullanım ile sadece pay-kısım anlamında kullanılan [parça] kelimesinin kökenlerinin farklı olma ihtimali vardır. Kısaca zarf halinde kullanılan [parça-parça] ile Japonca [barabara] kelimeleri köken itibariyle aynılığa yakın bir benzerlik göstermektedir.

Bareru (ばれる)- vareru (割れる):

Bu iki kelimedenden biri olan [bareru] anlam itibariyle [açığa-ortaya çıkmak] ile aynıdır. Diğer [vareru] kelimesi ise [ikiye ayrılma- kırılma- parçalanma] anlamındadır. Her iki kelimedede taşıdıkları anlam bakımından Türkçe [yarmak-yarılmak] kelimesi ile ilgilidir. Aynı zamanda bahsi geçen [parça] kelimesi

arasında ilgi kurulması da mümkündür. Çünkü iki kelimenin Japoncaları arasında ses ve anlam benzerliği kurulabilmektedir.

Bokeru (惚ける-呆ける-量ける):

Kanci yazı karakterleri farklı olsa da hepsinin ortak anlamı [**bunamak**] tır. Yine aynı kökten geldiği belli olan [**bonyari-bonyari suru**] yani [**bön-bönbön bakmak-durmak**] kelimesi de birebir olarak aynılık gösterir. Bunun dışında aynı kökten çıkma ihtimali çok yüksek olan bir başka Japonca kelime (onyomi okunuşlu) de [**mouroku=毫碌**] yani bildiğimiz [**moruk**] kelimesidir. Hepsinin ortak köken anlamı [**bunamak**, unutkanlık, yaşlılık vb.den dolayı hatırlayamama-hafıza kaybı] şeklindedir. Yine aynı kökten çıkma ihtimali olan [**don=鈍=bön**] kelimesinin her iki dildeki varlığını da yeri gelmişken hatırlatalım.

Bun-buai (分-歩合):

Daha önceki [parça parça] kısmında değindiğimiz bu iki kelimedenden [**bun**] [bölüm-parça] , [**buai**] ise [yüzde-oran-pay] anlamındadır. Her iki kelimedede köken olarak [pay-parça] ile bağlantılıdır. Özellikle [**buai=歩合=pay**] kelimesinin kanci yazı karakterinin anlamından hareket edersek, kelimenin temelinde paylaşma veya ayırmadaki [eşitlik, uyum] olduğunu söyleyebiliriz. Zira kanci yazı karakterlerini yalın anlamları da bu yöndedir. Dolayısıyla Türkçedeki Farsça kökenli kelimeler içinde yer alan bu kelimenin köken konusunda yeniden ele alınmalıdır diye düşünmekteyiz.

Cha (茶):

Bu kelimedede herkes tarafından kolaylıkla bilineceği üzere, kendisine Türkçede [**çay**] şeklinde karşılık bulmaktadır. Elbette ki bu kelime [Çince] veya orijinal [Japonca] asıllıdır. Yalnız dikkat edilmesi gereken husus Türkçe telaffuzunun Japoncadaki telaffuza yakın olmasıdır. Acaba [**çay**] Türklerin yaşadığı

bölgelerde eskiden beri var olan bir bitki olsaydı bu bitkinin adına Türkçe konuşan insanlar ne ad verirdi? Bu konuya daha sonra [happa=葉っぱ=yaprak] kısmında tekrar döneceğiz.

Chibi (ちび):

Japonca sözlüklerde küçük nesne-şey, yaş ve vücutça küçük insan vb. anlamlarında kullanılan bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [cüce] dir denebilir. Japoncada her ne kadar cüce anlamında [kobito=小人] kelimesi mevcut ise de, Türkçede çocuk bahsi geçtiğinde [bizim küçük adam...] anlamında kullandığımız (bizim cüce) örnekteki gibi bir anlamda da kullanılabildiğinden [cüce] kelimesi ile eşleştirme yapılmasında bir sakınca yoktur. Zira Japoncada [beden-yapısı olarak kısa-küçük] anlamında da kullanılması bu eşleştirmenin yanlış olmayacağını doğrulamaktadır.

Chichi (乳):

Bu kelime Türkçede (halk ağzında) çok yaygın şekilde kullanılan ve [insan-hayvan memesi] anlamında olan [cicik] kelimesiyle birebir olarak eşleşebilmektedir. Dolayısıyla anlam, telaffuz ve hece sayısı bakımlarından birebir olarak benzerlik gösterdiğini söyleyebileceğimiz kelimelerden biridir.

Chichimu (縮む):

Kısalmak-büzülmek anlamındaki bu Japonca kelime kendine [çekmek] şeklinde birebir çeviri karşılığı bulmaktadır. Görüntü-imaj olarak daha çok [yıkanan elbisenin çekmesi-pişirilen bir nesnenin çekerek ufalması] şeklindedir. Bunun dışında Japoncada güç-kuvvet gerektiren [çekmek] kelimesinin karşılığı ise [hiku=引く] olup kelime kökü bakımından çekmek fiili ile aynılık gösterir. Yine bu kelimenin [sicim] veya köylerde kullanılan-dokunan [cicim] ile ilgisi olma ihtimali de gözardı edilmemelidir.

Chigiru (千切る):

[Elle çevirerek koparma-bükerek koparma] anlamlarındaki bu kelime el ile bükerek çevrilme sonrasındaki kopmayı belirtir. Dolayısıyla [çevirmek] fiili ile eşleşme ihtimali yüksek bir kelimedir. Aynı zamanda telaffuz ve hece sayısı yönünden birbirleriyle benzeşmektedirler. Aynı kelimenin içerdiği anlam ve hareketin şekli bakımından Türkçe [cimdik-çimdiklemek] kelimesi ile ilgisi olma ihtimalide dikkate alınmalıdır.

Chiisai (ちいさい):

Normal Japonca anlamı [küçük] olan bu kelime de fazla zorlanmadan Türkçedeki [kısa] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Her iki kelime telaffuz bakımından da oldukça benzerlik göstermektedir. Ve [çisay-> çisa-> kısa] vb. değişimi dilbilimi açısından da mümkündür. Ayrıca bazı lehçelerdeki [gısa] şeklindeki telaffuzu bize değişimin ipuçlarını göstermesi bakımından önemlidir. Bunun dışında Türkçemizin Karadeniz şivesinde bu kelimeye hala [çisa] denmesini de bu benzerliğin somut örneği şeklinde yorumlayabiliriz.

Chikai (近い):

Türkçede doğrudan birebir benzer karşılığı olmamasına rağmen anlamı [yakın] dır. Ve yine bu kelime ile [a-k-i] seslerinin varlığı yönünden benzeşmektedir. Aynı zamanda telaffuz şeklinin hece sayısı da eşittir. Y harfi ile başlayan kelimeler kısmında da göreceğimiz üzere soyut [yakınlık] belirten bir başka benzer kelime de [yaku=約] dur. Anlam olarakta [yakınlığı-yaklaşıklığı] ifade eder. Yine daha sonra değineceğimiz [kinco=近所=komşu] kelimeside bu kelimedenden türemiş olup [yakın yer] anlamındadır.

Chingen (陳言):

Japoncadaki bu kelimenin Türkçede kullanılagelen ve bir takım insanlara takılan isim veya lakap olan [Çingene] kelimesi

ile olan benzerliği bir hayli dikkat çekicidir. Japonca anlamı [çok eski söz-kelime, eski Çin sözü-kelimesi] şeklindedir. Türkçedeki [Çingene] kelimesiyle ilgi kurulmasının mümkünlüğü dikkat çekicidir. Hatta kelimenin Japonca yazılışındaki [gen=kelime-söz] kısmının yakın anlamındaki [kin=近] den değişime uğrayarak gelmiş olma ihtimalide vardır. Dolayısıyla bu ihtimal dikkate alındığında [Çine yakın] veya [Çin taraflarından gelen] anlamından hareketle [Çingene] şeklini almış olabileceğini söylememizde yanlış olmaz. Yine sanılanın ve söylenenin aksine (Roman veya Romanya ile ilgileri olmayıp) bu insanların soy veya ırk olarak Hint veya Hindistan'da yaşayanlarla olan benzerlikleri göz önüne alındığında bu konu daha net ve iyi şekilde anlaşılabilir. Ancak bu kelimenin Farsça kökenli kelimeler içinde yer aldığı konusu da dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.

Citto (じつと):

[Hareket etmeden öylece] anlamına gelen bu Japonca kelime aynı zamanda [gözleme, gözlemleme, bakma, düşünme] hallerindeki durağan-hareketsizlik yani [ciddilik] halini belirtir. Dolayısıyla Türkçeye Arapçadan geçtiği belirtilen [ciddi] kelimesi ile birebir olarak benzeşmektedir. Öyle ki [t] ve [d] lerin çift olarak telaffuz edilmesi bile aynıdır. Yine bu kelimenin de %100 Japonca kabul edilen kelimeler içinde yer alması nedeniyle köken durumunun yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur diyebiliriz.

Chou,choku-choku (超、ちよくちよく):

Yakın zaman Japoncasında yer alan bir kelime olmasına karşın [öz-gerçek-orijinal Japonca] kabul edilen kelimelerdendir. Sık-sık anlamında da kullanılan [choku-choku] kelimesinin [çok çok] şeklinde düşünülmesi mümkündür. Yine bir başka benzer şekil olan [yoku=よく] kelimesi de kullanıldığı yere göre [çok] anlamına gelmektedir. Bunların dışında

[**chou** abunai=ちょう危ない= **çok** tehlikeli] ve [**chou** ureshii=ちょう嬉しい= **çok** sevinçli] gibi telaffuz ve anlam bakımından Türkçedeki [**çok**] kelimesi ile tamamen aynı olan kullanımları vardır. Dolayısıyla Türkçe karşılığıyla birebir olarak eşleşebilen kelimelerdendir.

Daku = idaku (抱く-懐く):

[Kucaklamak, sarmak] anlamında olan bu kelimenin Türkçede birebir benzer karşılığı yoktur. Ancak kelimenin telaffuzundaki [daku] kısmının sonundaki [u] vokalinin genellikle düştüğü göz önüne alındığına [**~dak**] şeklinde bir hecenin Türkçedeki varlığı söz konusu olmaktadır. Aynı anlama gelebilecek olan veya en yakın anlamdaki [**~dak**] ile biten kelimeleri incelediğimizde [**kundak**] kelimesinin sonundaki [dak] kısmının anlam ve telaffuz benzerliği göze çarpmaktadır. Yine çok ilginçtir ki [**kun**] kısmının anlamını da tersine Japoncada aradığımızda genellikle küçük erkek çocuklara hitap şekli olan [kun] ile benzeştiğini görmekteyiz. Acaba [**kundak**] kelimesi de küçük çocuk-bebekleri kucaklama-sarıp-sarmalamadan türemiş bir kelimemidir? Veya yine aynı şekilde tüfeklerin boru kısmını sarmalayan [**kundak**] kelimeside bu sarıp- sarmalamadan mı esinlenmiştir. Netice itibariyle [daku veya idaku] kelimesi doğrudan olmasa da dolaylı olarak Türkçede birebire yakın şekilde karşılık bulmakta olan kelimelerdendir diyebiliriz.

Dama-tama (玉-球):

Kanci yazı karakterleri farklı olsa da taşıdıkları anlam bakımlarından hepsi aynı olan bu kelimeler Türkçeye [misket-bilye-küre] şekillerinde tercüme edilebileceği gibi [**damla-dama**] şeklinde de çevrilebilir. Bu son çevirisi birebir anlamına daha uygundur. Zira [mizu tama=水玉] şeklindeki kullanımı [su damlası] anlamındadır. Diğer [dama = 玉] da Türkçemizdeki [dama oyunu] nun [**dama**] sı ile birebir aynı anlamdadır denebilir. Yani o oyun aslında değişik sözlüklerde belirtildiği üzere

İtalyanca veya Farsça gibi dillerden geçme değildir. Bilakis o oyunlarda kullanılan taşların şeklinden yani [yuvarlaklığından] dolayı o ismi almıştır denilebilir. Dolayısıyla bir şekilde Türkçenin hafızasında eskilerden beri var olan bir kelimedir diyebiliriz. Ayrıca Türkçedeki [damla] ile olan benzerliğide ilginçtir. Ve bu kelime (damla) halen yaşayan bazı Türk lehçelerinde [tamuv, **tamu**, tamıv] şekillerinde yer almaktadır. Yani hepsinin telaffuz ve anlamları bir yerde örtüşmektedir.

Darui (怠い):

Japoncada hastalık-sökerlik durumundaki sıkıntı, halsizlik, bunalma vb. hali ifade etmekte kullanılır. Sıfat halindeki bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [**daral**] dır diyebiliriz. Yani insanlarımızın sıkıntı-bunaltı halinde kullandıkları [daral geldi- daraldım] ile aynılık göstermektedir. Türkçedeki bu kelime muhtemelen [dar-darlık] kökünden gelmiş olsada Japoncada farklıdır. Bir başka deyişle bu kelimenin Japoncada ki kullanım anlamı sadece soyut anlamda olup [darui=daral] ile sınırlıdır. Diğer [dar] kelimesinin Japonca karşılığı ise [se-mai] şeklindedir. Ancak buna rağmen [darui] ile [daral-daral gelmek-daralmak] kelimeleri, taşıdığı anlam ve telaffuzları bakımından benzerlik göstermektedir.

Dasu-deru (出す-出る):

Bu kelimenin de birebir olarak Türkçede eşleşebileceği karşılığı yok gibi görülmesine karşılık her iki dildeki benzer kelimelerin varlığı dikkat çekicidir. Daha önceden de belirttiğimiz gibi Japoncadaki bazı fiillerin benzer Türkçe karşılıkları [isim] şeklinde olabilmektedir. Veya bunun tam tersi duruma da zaman zaman rastlanmaktadır. Türkçe karşılıkları [çıkartmak-çıkma] olan bu kelimelerin birebir karşılıkları [dışarı çıkartmak, dışarı çıkmak] tır. Bu kelime ile birebir ilgili olan Türkçe kelime ise [**dış**] tır. Dış kelimesinin mevcut bazı köken (etimolojik) sözlüklerdeki [taş] tan anlam kayması vb. nedeniyle türemiştir şeklindeki açıklamaları pek mantıklı

görülmemektedir. Japoncadaki bu [dışarı çıkartma] ve [kapalı bir yerden dışarıya çıkma] anlamlarındaki kelimelerin varlığı [dış] kelimesinin nasıl ortaya çıktığı hakkında azda olsa malumat verme mahiyetindedir. Yine [dasu] fiilinin çekimli hallerinden (çıkarttım anlamındaki) [dashita=出した] şeklini ifade ederken [ş] sesinin telaffuz edilmesi de bu kelimenin [dış] kelimesi ile bir bağının olma ihtimalini göstermektedir. Dolayısıyla bizim bu ihtimale dayanarak Japoncadaki [dasu] fiili ile Türkçedeki [dış-dışarı-dışarısı] arasında bir somut bağ bulunduğunu söylememiz abes kaçmaz. Bu açıklamaları yetersiz bulacaklar için daha da somut örnek vermek gerekirse [daşra-taşra] kelimesinde geçen [daş-taş] ın anlamı ile [dasu] fiilinin anlamı aynıdır. Yani Türkçedeki [daşra-taşra] kelimesinin anlamı [daşluk-taşlık yer] değil şehir-yerleşim yeri dışındaki [dış yer] anlamındadır. Hatta [defol-defolmak] kelimesi de bir bakıma aynı köktendir. Zira orada da [içten dışarıya çıkma] olayı söz konusudur. Ve yine Japoncada [dashitsu(出しつ)]=dışarı çıkmak-dışarıda olmak] ve [deru=出る=dışarı çıkmak] anlamlarındaki kelimelerin olması da bizi doğrulamaktadır. Elbette ki Japoncada [dış] anlamına gelen [soto=外] kelimesi de mevcuttur. Ama bu kelimenin varlığı da [dasu] ile [dış] arasındaki somut bağı gölgeleyip zedelememektedir.

Debu (でぶ):

Türkçeye Farsçadan geçtiği kabul edilen [dev] anlamındaki bu kelimenin Japoncada hemen hemen aynı anlam ve telaffuzda kullanılması oldukça dikkat çekicidir. Japoncada genellikle [şişman, iriyarı] kişi anlamında olup, son zamanlarda Türkçede olduğu gibi sanatçıların büyüklüğünü belirtmek içinde [dev şarkıcı, dev sanatçı] şeklinde de kullanılmaktadır. Yine bu kelimenin de %100 orijinal-gerçek Japonca kelimeler içinde yer alması, anlam ve kullanım benzerliklerinin aynılık derecesinde olması kelimenin Farsça olduğu görüşünün yeniden irdelenmesini gerektirmektedir. Yani böyle bir ihtiyaç

doğmuştur. Konu hakkında yüzeysel bir fikir yürütecek olursak bu kelime muhtemelen önce Türkçeden Farsçaya sonrada tekrar Türkçeye geçmiştir denebilir. Zira kelimenin Japoncadaki bu varlığında kelimenin bir bakıma Orta-Asya menşeli olduğunu göstermektedir.

Detarame (でたらめ):

Japoncada saçma-sapan, boş, anlamsız, uyduruk, aldırma, temelsiz vb. anlamlarında olan bu kelimenin kullanışı da genellikle [boş, saçma-sapan konuşma] şeklindedir. Ve bu özelliklerinden dolayı Türkçedeki Farsça kökenli kelimeler arasında yer alan [terane-terane okumak] şeklindeki kelime ile birebire yakın derecede benzerlik göstermektedir. Ezgi-makam-nağme-müzik anlamlarında kullanılan [terane] kelimesi belki Farsçadan Türkçeye geçmiş olabilir. Ancak bıkkınlık-usanç belirten ve daha çok saçma-sapan söz anlamında kullanılan [terane] kelimesinin kökenleri farklı olabilir diye düşünmemizde mümkündür. Netice itibarıyla bu kelimenin Japonca karşılığıyla birebir uyumlu olan Türkçe kullanımının olması dikkate değer ilginç benzerliklerdendir.

Doku-doku o toru (毒-毒を取る):

Zehir anlamındaki bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [ağu] dur. Bu kelimenin [ugu] şeklinde Sümercede de yer alması kelimenin kökeninin hayli eski olduğunu ve eski çağlardan beri varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Ayrıca Japoncada sebzelerin acımtırak olan öz suyu, zehirli kısmını belirten [灰汁=aku] kelimesi de mevcuttur. Dolayısıyla hepsi aynı kökten çıkmış kelimelerdir denebilir. Ve telaffuz, anlam, hece sayıları bakımından da benzerlik göstermektedirler. Bunun dışında oldukça uçuk-kaçık bir fikir gibi görülecek olan, ama konuyla oldukça paralellik göstermesi bakımından belirtmeden geçemeyeceğimiz bir başka noktada Fransızca öğretici- öğretmen anlamından çıktığı kabul edilen, zamanla [hekim] anlamına

geldiği söylenen [**doktor**] kelimesinin kökeniyle ilgilidir. Kelimenin ilk çıkış noktası ile Türkçedeki yaygın olan kullanım anlamı bakımından hafif daha doğrusu bir hayli kopukluk söz konusudur. Bu kopukluk dolayısıyla eski Türklerde tek bir [hekim-doktor] olmadığını ve yaptıkları işe yani tedavi ettikleri hastalığa göre isim-ad aldıklarını hatırlamak yerinde olur. Mesela [kırıkçı-çıkıkçı, otacı-utacı, yanıkçı] hatta merhem sürenden dolayı [emci] şeklinde. Bu tarihi gerçekleri ve Japoncadaki [毒を取る=doku o toru= ağuyu (zehri) çıkartmak-almak] şeklinin varlığını göz önüne alarak bir fikir yürütecek olursak, [**doktor**] kelimesinin Fransızcadaki [öğretici-öğretmen] anlamı ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgisinin olmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Dolayısıyla da Japoncadaki [毒を取る=doku o toru] şeklinden [**doku (o) toru-> doktor**] kelimesi türemiş olamaz mı diye sorup-düşünmek ve bu kelimenin de Orta-Asya kökenli olma ihtimalini dikkate almak gerekir.

Domannaka (ど真ん中):

Burada doğrudan benzerliği olan bir kelime yoktur. Ancak [tam ortası-merkezi] anlamındaki bu kelimenin [**do-man**] kısmı ile [tam] sıfatının benzerliği daha doğrusu kullanım benzerliği söz konusudur.

Don (鈍):

Bu kelimedede daha önce [bunamak] bahsinde bahsettiğimiz [**bön**] (bön bön bakmak) ile aynı anlamda olup birebir benzerlik gösteren kelimeler içinde yer almaktadır.

Douri-touri (どうり-とうり):

Türkçeye göre kullanım şekli biraz daha dar ve farklı olmasına rağmen taşıdığı anlam bakımından [**doğru**] kelimesi ile birebir benzerlik gösterir. Hatta [言ったとうり=itta **touri** = söylediğin **doğrultu**-da] ve [そのとうり=sono **touri** = o **doğrultu**-da] şeklindeki kullanımları da birebir olarak uyuşmaktadır. Yani

bir başka deyişle [soyut] anlamdaki kullanımı aynıdır. Ama aynı kelime genellikle mevcut Türkçe sözlüklerde hep [gibi] anlamında çevrildiğinden dolayı (diğer 3.dil sözlüklerinden çeviri yapıldığından) bahsi geçen benzerliği haliyle görülüp anlaşılamamaktadır.

Eda (枝):

Bu kelime kısıklık, sesler ve anlam bakımından Türkçe-deki [dal] kelimesiyle eşteş denebilecek kadar benzeşmektedir. Muhtemelen aynı kökten çıkmış ortak kelimelerden biridir.

Enki (延期):

Türkçedeki birebir eşleşebilen ve köken aynılığı olduğu ileri sürülebilecek olan karşılığı [erte] dir. Bu Japonca kelimenin asıl anlamı zaman olarak uzatmak, sonraya bırakmak şeklindedir. Bu bakımdan kelimenin anlam ve kısalığı karşılıklı olarak benzeşmektedir. Japonca kullanımı daha çok [ertelemek] olup yapı bakımından birleşik fiil şeklindedir. Yani [~suru] fiiliyle birlikte kullanılır. [Enki+suru=erte+lemek] misalinde olduğu gibi.

E no (への):

Yönelme ve aitlik belirten iki ekin birleşiminden oluşan bu kelime, Türkçede aynı görevi ifa eden [olan] kelimesi ile benzeşmektedir. Mesele [トルコへの人気=toruko e no ninki=Türkiye'ye olan ilgi] örneğindeki gibi. Bu kelimenin eski Türkçedeki kullanım şekilleri yani [elan] hali dikkate alındığında aradaki benzerlik veya köken aynılığı daha net belli olmaktadır.

Erai (偉い):

Japonca anlamı [büyük, önemli, tebriğe-takdire şayan] vb. olan sıfat şeklindeki bu kelime ilginçtir ki Türkçede kişi ismi olan [Eray] şeklinde kendine karşılık bulmaktadır. Bu ismin

ilk ortaya çıkış zamanları göz önüne alındığında [asker-er yani ayın askeri-eri] veya [ayın hilal şekli-yeni ay] ile doğrudan bir ilgisinin olmadığı görülür. Muhtemelen Türkçedeki [Eray] isminin asıl anlamı buradan yani zamanın bir diliminde yollarının kesişmiş olabileceği Japoncadaki anlamından kaynaklanmaktadır.

Fuini (不意に):

Kelimenin Japonca sözlüklerdeki izahı [düşünülmedik, birdenbire, bir anda] şeklinde olan bu kelimenin Türkçedeki tam birebir karşılığı [**âni-aniden**] dir. Gerek ses-telaffuz ve gerekse anlam benzerliği vardır. Ancak bu kelime Arapça kökenli Türkçe kelimeler içinde yer almaktadır. Dolayısıyla %100 Japonca kabul edilen kelimeler arasında aynı benzer bir kelimenin bulunması köken konusunun yeniden ele alınması gerektiğini düşündürmektedir. Konuyla ilgili bir başka benzer Japonca kelime olan [kyuuni=急に] nin Türkçe karşılığının da [birdenbire-aniden] olduğu söylenebilir. Ancak bu kelime de daha çok [aciliyet] belirtmesi bakımından [acil-acilen] şeklindedir. Gerçi heriki şekilde tercüme edilse bile kullanımının [anidenlik-birdenbirelik] olduğunu unutmamalıyız. Netice olarak gerek [**fuini**] ve gerekse [**kyuuni**] kelimeleri ile Türkçedeki [**âni**] kelimesi arasında bir köken ilişkisi kurulması mümkündür.

Fuku-fue (吹く-笛):

Japoncadaki anlamı kullanıldığı yere göre [üflemek ve esmek] şeklindedir. Türkçedeki birebir karşılığı ve kökteşi olan kelime ise [üflemek] tir. Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelime ile ilgili olarak şimdilik Türk lehçelerindeki [**pülemek-pülimak**] şekillerinin varlığını belirtmekle yetineyim. Ayrıca aynı kelimeyle ilgili olarak bir başka benzer kelime [fuku=噴く=fışkırmak] kelimesi olup telaffuz yönü dikkate alınmaya değerdir. Ve muhtemelen hepsi birbirinden türemiş kelimelerdir.

Furu (降る):

Yağmak anlamındaki bu Japonca kelime ile doğrudan eşleştirebileceğimiz Türkçe bir karşılığı yoktur. Ancak İtalyanca kökenli Türkçe kelimeler arasında yer alan ve arkasından şiddetli yağmur getiren fırtına anlamındaki [**bora-boran**] kelimesi ile olan dikkat çekici benzerliği önemlidir. Bu benzerliğin varlığından dolayı kelimenin köken bakımından aynı olma ihtimalide vardır. Zira bazen Türkçe bir fiil Japoncada isim veya isim olan bir kelime fiil şeklinde bulunabilmektedir. Ayrıca TDK'nın BTS'de fırtına anlamındaki [**bora**] kelimesi İtalyanca [**borea**] dan geldiği şeklinde gösterilmesine karşı erkek ismi olan [**Bora**] kelimesinin kökeninin Türkçe şeklinde gösterilmesi de kelimenin kökeni konusunda tam net bir sonucun olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bizim konu hakkındaki her zamanki görüşümüz bu vb. kelimelerin %100 orijinal-gerçek Japonca kelime olarak kabul edilenler arasında olması hasebiyle yeniden ele alınıp incelenmesi yönündedir.

Furui (古い):

Eski anlamındaki bu Japonca kelimedede [f] [h] değişimi düşünüldüğünde, dolaylıda olsa Türkçedeki [**hur-da**] kelimesi ile eşleşebilmekte ve eskilik anlamı yönünden benzerlik göstermektedir. Her ne kadar Farsça [**orde**] şeklindeki kelimedenden Türkçeye geçtiği söylensede anlam ve sesler bakımından Japoncadaki karşılığına daha yakındır. Bu yüzden kelimenin kökeni yeniden ele alınıp araştırılmalıdır.

Futoppara (太っ腹):

Kancı yazı karakterinin şekil olarak birebir Türkçe çevirisi [**şişman karın**] dır. Ancak Japoncadaki kullanım anlamı [**cömert-eli açık**] şeklindedir. Yine aynı konuyla ilgili olarak [**cibara=自腹**] kelimesi de vardır ve aynı şekildeki birebir anlamı [**kendi karnı**] dır. Asıl kullanım şekli [**cibara o kiru = kendi karnını kesmek**] ise [**kendi hesabını kendi ödemek**] anlamındadır. Bu anlamlardan hareketle Türkçe ile olan ilgisi

uzak ihtimal dâhilinde olsa da Farsça kökenli Türkçe kelimeler arasında yer alan [para] kelimesi ile benzeyen kısmından ibarettir. Her ne kadar [karın] anlamındaki kanci yazı karakteriyle yazılsada kullanım anlamı bakımından [para] ile ilgilidir. Hatta hepsinde geçen ortak anlamı [para] dır diyebiliriz. Dolayısıyla kelimenin ikinci yani [para] kısmının karşılıklı olarak benzeşmesi dikkat çekicidir.

Gaman (我慢):

Japoncadaki anlamı [sabretmek-dayanmak] olan bu kelimede her ne kadar birebir olarak Türkçede karşılık bulamasa da [şaman-kam-gam] kelimeleri ile birebir olarak ilgilidir. Yani Japonca ile Türkçenin birleştiği dönemlerden kalma bir kelimenin varlığı söz konusudur. [Şaman-kam-gam] kelimesi de bir bakıma [sabreden-dayanan kişi] anlamından hareketle türemiş-doğmuş kelimedir diyebiliriz. Yine Türkçe [sabretmek] kelimesinin Arapça kökenli bir kelime olduğu düşünülecek olursa [gaman suru] yani [sabretmek] şeklindeki en eski kelimenin (Türkçe kelimenin) zaman içinde unutulmuş olduğu da söylenebilir. Hatta bu kelimenin sabretmek kelimesinin kökenini teşkil ettiği bile iddia edilebilir. [g] [s] ve [m] [b] değişimi de pekâlâ mümkündür. Ama biz şimdilik [gam-kam] kelimeleri ile olan benzerliğini ifade etmekle yetinelim. Yine aynı konu alakalı olarak Japoncada [tanrı] anlamındaki onyomi kelimelerden olan [kami=神] kelimesinin varlığını da ilave edelim. Dolaylıda olsa [gam-kam] kelimeleri ile [gaman] veya [kami] kelimeleri arasında bir ilişki var gibi görülmektedir.

Gan (癌):

Türkçeye Fransızcadan geçtiği belirtilen [kanser] kelimesiyle Japoncadaki karşılığı olan [gan] kelimesinin dikkat çekici asıl benzerliği Türkçedeki [kan] kelimesidir. Elbette ki Japoncada sadece [kanı] belirten [chi = 血] kelimesi de mevcuttur. Yalnız bu Japoncadaki [kanci yazı karakterlerinin] okunuş farklılıklarından kaynaklanan bir problemdir. Netice olarak [gan]

kelimesi ile [kan] kelimesi arasında hafif anlam kayması olsa da bir benzerlik söz konusudur.

Gara-gara suru (がらがらする):

Türkçe ve Japoncadaki anlamı, hece sayısı ve telaffuzu aynı olan kelimelerden biridir. Üstelik her iki dildeki yapısında birleşik fiil şeklindedir. Her iki dildeki anlamı ağzı çalkalamak yani [**gargara yapmak**] tır. Hatta Japonya'daki çocukların alışkanlık haline getirmelerini öğretirken [gara gara pe] şeklinde söylenmektedir. Sondaki bu [pe] de gargara yaptıktan sonraki tükürmeyi belirten ünlemdir. Ve muhtemelen her iki dilde de çok fazla eski olmayan bir kelimedir. Böyle olmasına karşın aynılığa yakın benzerliği ilginçtir.

Geppu suru (げっぷする):

Japonca [**geermek**] anlamındaki bu kelime haliyle karşılığı olan Türkçe kelimeyle köken olarak aynıdır ve bu yüzden her ikisi de [ge] kökü ile başlamaktadır. Dolayısıyla kök-köken benzerliği olan kelimelerdendir.

Gure-kure (暮れ):

Bu Japonca kelime Türkçeye Arapçadan geçtiği söylenen ama taşıdığı anlam itibariyle (eskimiş) Türkçedeki kullanım şekliyle doğrudan ilgisi olmayan [**gurup**] kelimesi ile benzerlik göstermektedir. Aynı şekilde Japoncadaki [yugure = 夕暮れ=akşam güneşi- güneşin batım zamanı] kelimesi [**gurup**] u belirtir. Ve yine günün bitimini belirtmede de kullanılır. Dolayısıyla Arapçadaki [eskimiş] anlamından ziyade Japoncadaki [bitiş-bitim] anlamıyla daha çok benzerlik gösterir. Kelime tek başına [kure=暮れ] şeklinde yazılıp telaffuz edildiğinden dolayı Arapçada [eskimiş] anlamında olan [gurup] ile köken itibariyle karışmış-karıştırılmışta olabilir. Hatta aynı kelime yine Arapça kökenli Türkçe kelimelerden olan [**küre**] kelimesiyle de ilgilidir denebilir. Zira güneş söz konusu olduğundan

[yuvarlaklığı] aklımıza takılmaktadır. Sonuç olarak bu gibi her iki dilde var olan ancak %100 orijinal-gerçek Japonca kelimeler içinde yer alan kelimeler köken itibariyle yeniden irdele-nip incelenmelidir.

Hai,hai-hai (はい、はい-はい):

Türkçedeki [evet] kelimesi ile aynı anlamda olan bu kelimede günlük konuşma ve yöresel ağızlardaki [hay, hay-hay] ile ses, anlam ve hece sayısı bakımlarından benzerlik göstermektedir. Ayrıca her iki dilde bu kelimenin [he, hee] şeklinde yöresel söyleyiş şekilleri de vardır. Bundan dolayı bu kelimede köken itibariyle benzerlikten ziyade birebir olarak aynılık gösteren kelimeler içinde yer almaktadır.

Hairu-ireru (入る-入れる):

Türkçedeki karşılığı [girmek-içine sokmak-girdirmek] olan bu kelimede fiiller kısmında tekrar bahsedeceğimiz gibi köken itibariyle [girmek] kelimesi ile benzeşmektedir. Bu kelimenin Türk lehçelerinden Kazak ve Tatar lehçesindeki karşılığı [kiruv-kiru] dır. Yani gerek anlam gerek telaffuz bakımlarından benzerliği açıkça görülmektedir.

Hakushuu (白秋):

Türkçedeki birebir karşılığı [hapsırmak] tır. Japonca telaffuzunun son kısmındaki [u] nun uzunluğu ve ayrıca ortadaki [ku] hecesinin değişme ihtimali dikkate alındığında [hapşu] ile birebir olarak örtüştüğü görülmektedir. Elbette ki tabiat veya tabi olaylardan esinlenerek kelime türetilmesi benzeyebilirliği de dikkate alınmalıdır.

Hara (原):

Türkçedeki karşılığı [geniş-düz ve çimenlik alan] olan bu Japonca kelimenin anlam olarak taşıdığı özellikler bakımından [hara] kelimesi ile birebir olarak eşleştirilebilmesi mümkündür.

Fransızcadan alıntı olduğu muhtelif Türkçe sözlüklerde belirtilen bu kelime anlam olarak daha çok Japonca izahına yakındır. Yani Fransızca olan [haras-haros] kelimesi ile köken aynılığı veya alıntı olduğu konusu tartışmaya açıktır. Zira Fransızcadaki anlamı sadece [at ahır] şeklindedir. Oysaki Türkçedeki kullanım veya görüntü (imej) anlamı, yani insanlarımızın [hara] deyince ilk akıllarına gelen şey [geniş-düz- çimenlik] bir alan ve üstünde koşup-koşuşturan [atlar] şeklindedir. Zaten atların, at kültürünün ilk ortaya çıktığı yerlerle de Fransa veya Fransızcanın doğrudan birebir olarak ilgisi yoktur. Dolayısıyla bu kelimenin de gerçekte Orta-Asya kökenli olup bir şekilde Fransızcaya geçtiği iddia edilebilir. Hatta günümüz Orta Asya topluluklarında bile hala atları doğrudan kapalı bir mekâna [ahıra] sokma âdetinin olmaması da görüşümüzü teyit etmektedir. Bunun dışında [h] sesinin Türkçede bulunmadığını ileri sürecekle için kelimenin aslında [hı] sesi ile yani [k] ye yakın [h] sesiyle söylendiğini ve yine bu kelimenin Sümercede de [bar] şeklindeki varlığını da belirterek kökeninin Fransızca olduğu konusunun yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini hatırlatalım.

Hara (腹):

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız [hara] ile telaffuz benzerliği olan bu Japonca kelimenin Türkçe karşılığı [karın] dır. Anlam, ses ve hece sayısı bakımlarından benzeşmesine rağmen fazla iddialı olmayacak şekilde [karın] kelimesi ile köken birlikteliği ihtimali olan kelimeler içinde yer almaktadır diyebiliriz.

Harau (払う):

Japonca bu kelimenin Türkçedeki karşılığı [para-hesap ödeme] dir. Yine kullanıldığı yere göre [para harcamayı] da belirtir. Bu özelliği bakımından [harcamak] ile köken benzerliği ihtimali yüksektir. Onun dışında yine Türkçeye Arapçadan

geçtiği rivayet edilen [**haraç**] kelimesiyle de eşleştirme yapılması mümkündür. Gerek [harcamak] gerekse [haraç] kelimeleri olsun taşıdıkları anlam bakımından [para ödemek] ortak hareket noktasından dolayı aynı kökten çıkmışlardır diyebiliriz. Ayrıca bu kelimeyle ilgili olarak [cibara=自腹, futoppara=太っ腹, maebarau=前払う] kelimelerinde geçen ve Türkçeye [**para**] şeklinde birebir olarak çevrilebilecek olan [harau, barau] kısımları aynıdır denebilir. [Cibara=kendi karnı] kanci yazı karakteri ile yazılmasına karşılık kullanım şekli bakımından [kendi hesabını kendi ödemek] anlamındadır. Yine aynı şekilde [Futoppara] ise [şişman karın] kanci yazı karakteri ile yazılıp [eli açık-cömert] anlamında kullanılmaktadır. [Maebara] ise [öncepeşin-nakit ödeme] anlamındadır. Gerek dolaylı gerek doğrudan olan anlamları ve kullanım şekillerinin hepsinde [**para**] veya [**ödeme**] söz konusu olduğundan [bara- harau-para] kısımları da Türkçedeki [para] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Hatta bu kelimelerin yani [para] ve [haraç-harcamak] kelimelerinin birbirlerinden türediği de iddia edilebilir. Elbette ki bu kelimenin yani [para] kelimesinin Farsça kökenli olduğunu hatırlatmakta gereklidir. Ancak bizim ileri süreceğimiz şey bu kelimelere uygun anlamdaki %100 Japonca kabul edilen kelimelerin de hali hazırdaki varlığı nedeniyle köken konusunun yeniden ele alınıp incelenmesi gerektiğidir.

Haru (春):

Hece sayısı, ses ve anlam bakımlarından Türkçe karşılığı ile benzeşen kelimelerden biridir. Fazla duraksamadan tahmin edilebileceği üzere bu kelime [**bahar**] anlamındadır. Türkçedeki [karnıbahar-karnabahar] bitkisinin İngilizcedeki telaffuzu [karıfurava] veya Nepal de bu bitkiden yapılan yemeğin [harupari] şeklinde telaffuz edilen adının olması da [**haru**] ile [**bahar**] kelimelerinin yolunun zaman diliminin bir yerinde kesiştiğini, birleştiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Dolayısıyla da [bahar] kelimesinin Farsça kökenli olduğu konusunun yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Happa (葉っぱ):

Türkçe birebir karşılığı [**yaprak**] olan bu kelimenin de kökleri aynıdır diyebiliriz. Bazı yöresel ağızlarımızda [yarpah-yar+pah] şeklinde söylenmesi de kelimenin en eski kökenleriyle ilgilidir. Mesela [çay] kelimesinin kökenini açıklarken bahsi geçen [acaba çay Türklerin kültüründe en eskiden beri olsaydı adı ne olurdu] konusundaki cevabımızı burada verecek olursak herhalde [**yaprak**] olurdu diyeceğiz. Zira aynı konuyla ilgili olarak eski Burma yeni adıyla Miamma olan ülkenin dilinde çaya verilen ad [**reppe**] şeklinde olup anlamı da [**yaprak**] tır. Dolayısıyla bu kelime Japonca ve Türkçe karşılıkları ile köken birlikteliğini göstermesi bakımından ilginç ve önemlidir.

Hasamu (挟む):

Kullanım şekline göre [sıkıştırmak-kıstırmak] anlamlarına gelir. Ve bu anlamları itibariyle birebir ilişki-benzerlik gösteren Türkçe karşılığı yoktur. Ancak [hasami=挟み, sentaku basami=洗濯挟み]=[makas, çamaşır sıkıştıracağı (mandal)] kelimelerinin işlevi veya hareket şekilleri göz önüne alındığında Türkçedeki [**basmak**] kelimesi ile bir köken ilişkisi olabileceği görülebilir. Fiiliyat olarak hepsinde [basmak] vardır. Japoncada normal ayakla [basmak] ise [fumu] dur. Yine bu kelime Türkçedeki [basmak] kelimesiyle benzeşmektedir. Zira fiiller kısmında tekrarlanacağı üzere, [fu] kısmının [bu] ya dönmeside mümkündür.

Hashira-bashira (柱), kashira moci (頭文字):

Türkçeye [orta direk] şeklinde de tercüme edilebilecek olan bu kelimelerin birebir karşılıkları [baş direk] ve [baş harf] tir. Yani [hashira] veya [**bashira**] kelimelerinin içinde [**baş**] anlamı mevcuttur. Yine aynı konuyla ilgili olarak bir başka benzer kelime [kashira moci=頭文字] kelimesidir. Yani [kashira=baş, moci=harf] den [baş harf] anlamındadır. Ve ilginç olanı da [kashira] kısmının [**baş**] anlamındaki Kanci yazı karakteriyle

yazılmasıdır. Sonuç olarak bu kelimeler ile Türkçede kullanılan [baş] kelimeleri arasında somut bir bağ-köken ilişkisi olduğunu söylememiz mümkündür.

Hashiru (走る):

Türkçedeki birebir karşılığı [koşmak] olan bu kelimedede [köken] birlikteliği olma ihtimali yüksek kelimelerdendir. Doğrudan [koşmak] kelimesi ile birebir olarak benzeşmese bile [haşarı çocuk] taki [**haşarı**] kelimesiyle hareketliliği belirtmesi bakımından ilgi kurulması mümkündür. Ve bu da dikkate değer bir benzerliktir.

Hatake (畑):bakınız [tahata=田畑(onyomi kısmındaki)]

Hayai (早い):

Bu Japonca kelimenin, Türkçedeki birebir karşılığı [hızlı] olup, çok az bir ihtimal dâhilinde de olsa köken itibarıyla aynıdır denebilir. Özellikle [h] sesindeki vurgu yani [h] sesinin keskinliği benzeşmektedir. Yine Japoncadaki [hayabusa=kartal adı] kelimesinin varlığı da [**hayai**] kelimesi ile [hızlı] kelimesi arasında bir benzerliğin olduğunu göstermektedir. Zira [hayabusa] kelimesi anlam olarak çok hızlı hareket edenden gelmektedir. Ve hızlı telaffuzundaki [z] sesi bu kelimenin telaffuzunda da çıkmaktadır. Ayrıca [hijou = 非常] yani [acil] kelimesi de taşıdığı anlam bakımından [hız-hızlı-hızlılık] ile ilişkilidir. Tam olarak nasıl ve ne şekilde değişime uğradığı belli olmasa da bu kelimeler arasında da bir köken benzerliği vardır denebilir.

Heru (減る):

Japoncadaki anlamı [azalmak-eksilmek] tir. Eşleştirme yapabileceğimiz anlam ve telaffuz olarak benzeyen Türkçe karşılığı ise [**erimek**] tir. Erimek kelimeside anlam bakımından azalmayı, eksilmeyi belirtir. Zaten kelimenin yazıldığı Kanci yazı karakterinin içinde [su] yunda belirtilmesi, bu kelimenin

köken itibariyle [erimek] ten çıktığını (buzların-karın erimesinden) göstermektedir. Japoncadaki diğer somut [erimek] ise [tokeru=溶ける] olup, aynı şekilde Türkçe karşılığı ile eşleşebilmektedir. Ayrıca Kırgız lehçesinde erimek kelimesinin [eru-eru] şeklinde olması da her iki dildeki bu kelimeler arasında somut köken ilişkisi olduğunu göstermektedir.

Heya-koya-yado (部屋、小屋、宿):

Türkçe karşılıkları sırasıyla [oda, küçük oda, oda] dır. Özellikle [yado] şeklinin telaffuzu [oda] kelimesi ile oldukça benzeşmektedir. Yine [aiyado = 相宿] kelimesinin Türkçe karşılığı da [oda arkadaşı, aynı odayı paylaşma] dır. Sonuç olarak hece sayısı, anlamı ve ses benzerliği olan kelimelerden biridir. Dolayısıyla da köken aynılığı içinde ele alınıp değerlendirilmelidir.

Hi (火):

Japonca bu kelimenin Türkçedeki karşılığı [ateş-od] olup, Türkçe ile olan doğrudan bir benzerliği yoktur. Ancak bu kelimeyle uzak-yakın kuvvetle ilgisi olma ihtimali yüksek olan [pipo] ve [kibrit] kelimelerinin varlığı dikkat çekicidir. Ve [h] sesinin [p] ve [k] ye dönüşme ihtimali göz önüne alındığında bu iki kelimenin kökeninde [ateş-od] olduğu görülebilir. Ancak Türkçedeki [pipo] kelimesinin İtalyanca, [kibrit] kelimesinin Arapça kökenli kelimeler içinde yer aldığını hatırlatmamızda gerekir. Buna rağmen Japonca' daki [hi] kelimesinin anlam ve Kanci yazı karakteri görüşümüzü destekleyecek nitelikte dir. Dolayısıyla kelimelerin kökeninin yeniden araştırılmasında yarar vardır.

Hici-hiza (肘-膝):

Sırasıyla [dirsek], [diz] anlamlarındaki bu kelimelerde aynı kökten çıktığını ileri sürebileceğimiz, köken birlikteliği olma ihtimali yüksek kelimelerdendir. Her iki kelime muhtemelen

[eklem veya büküm] anlamından türemişlerdir. [h] sesinin [t] sesine ve oradan da [d] sesine dönmesi mümkündür. Dolayısıyla [hi] yani [di] kısımlarının [kökenlerinin] aynılığı söz konusudur. Ve bu durum özellikle [tiza=diz] kelimesinde açıkça görülmektedir. Değişimin [hiza (Japonca)], [tiza (Özbek lehçesi)] ve [diz (Türkçe)] şeklinde olduğu söylenebilir. Diğer [hici] kelimesi ile [dirsek] kelimesi arasında bu şekilde somut olarak bir bağ açıkça görülemese de [hi] kısmı ile [ti-di] kısımlarının benzerlikleri dikkat çekicidir. Zaten gerek Türkçe gerek Japoncada olsun bu iki kelimenin birbirlerinden doğduğu ve her ikisinin de ortak bir anlamı-yanı olduğu bellidir. Bu arada [hici=dirsek] kelimesinin [onyomi] olduğunu hatırlatmamız gerekir.

Hiku (引く):

Kelimenin Türkçe karşılığı [çekmek] dir. Muhtemelen kökleri aynı olan kelimelerdendir. [hi] hecesinin yani kökünün [ci-çi] ye dönüşerek [çekmek] haline gelmesi mümkündür. Hatta bazı Türkçe ağızlarda [çekmek] kelimesi yerine hala [çıkımek] denmesinin kelimenin en eski kökenleriyle ilgili olduğu da söylenebilir. Yine bu kelimedenden türetilmiş olan [hikidashi =引き出し] yani [çekmece] kelimelerinin uzunluğu ve telaffuzundaki akıcılığı da benzeşmektedir. Fiiller kısmında bu kelimeye de tekrar ele alınıp değerlendirilmek üzere dönülecektir.

Hipparu (引く張る):

Türkçe karşılığı [çekmek] olan bir diğer kelime de [hipparu=引く張る] dur. Türkçedeki birebir eşleştirebileceğimiz karşılığı ise taşıdığı anlam, telaffuz ve hece sayısının eşitliği açısından benzerlik gösteren [aparmak] tır. Ayrıca belirtmek gerekirse [hipparu] fiilinin diğer [hiku=çekmek] fiilinden farkı normal [çekmek] dışında [çekip çıkartmak] ve [halat çekme] oyunundaki gibi zorlama içeren [çekme] anlamı taşımasıdır. Ve yine yerine göre [zorlamak-zorla alıp götürmek, beraberinde çekip

götürmek] anlamlarında da kullanılır. Hatta son zamanlarda Japonya'da da yaygınlaşmaya başlayan [kapkaç] olayına verilen adda [hittakuri=引ったくり (çek-kaç)] tır. Dolayısıyla Türkçe'deki [aparmak] ile ilgili bir anlamı da vardır ve bu kelimeyle eşleştirilmesi mümkündür. Yine bu [hipparu=引っ張る] kelimesinin Japoncada [gönlümü aparacak] örneğindeki gibi kullanım şekilleri de mevcuttur.

Hirumu (怯む) :

[Yılgınlığı bezginliği, ruhsal yorgunluğu, korkmayı] belirten bir kelime olup Türkçeye [yılmak] şeklinde birebir olarak çevrilebilen bir kelimedir. Yine bunun tersini ifade eden [yılmayan] anlamındaki Japonca kelime [hirumazu] dur. Bu kelime Türkçede sıfat ve aynı zamanda kişi ismi olarak yani [Yılmaz] şeklinde birebir olarak karşılık bulmaktadır. Hatta [yalıncak] [halıncak] [salıncak] kelimesinin Türk lehçelerinden bazılarındaki bu değişiminden hareketle [h][y] değişiminin mümkün olması bu durumu teyit etmektedir. Ve yine bunlara [Yılmaz] adının Japonlar tarafından [Yurumazu] şeklinde telaffuz edilmesi eklendiğinde yani [r-l] değişiminin normalliği görülp anlaşıldığında durum daha bir netlik kazanır.

Hoeru (吠える):

Japoncada genel olarak vahşi hayvanların seslenmelerini, kükremelerini belirten bu kelimenin [köpek] sesinden hareketle çıktığı düşünülmektedir. Zira Japonca Kanci yazı karakterinin [köpek ve ağız] şekillerinden oluşmuş olması da bunu göstermekte olup, bizi doğrular niteliktedir. Dolayısıyla Türkçe'deki [havlamak] ile eşleşebilmekte olan bu kelime de fiiller kısmında tekrar ele alacağımız üzere, köken itibariyle aynı olduğunu söyleyebileceğimiz kelimelerdendir. Hatta yine aynı baktan olmak üzere [kükreme] kelimesinin kökeniyle de aynılık göstermektedir denebilir. Zira [kükreme] kelimesinin kökeninin de ses veya ağız ile ilgisi olmalıdır.

Honde (ほんで):

Normal Japoncada [sorede] şeklinde kullanılan bu Japonca kelimenin anlamı [ondan dolayı] anlamında kullanılagelen yani sebep belirtirken kullanılan [**ondan**] dır. Dolayısıyla Japonca şivelerde kullanılan bu kelime karşılığı olan Türkçesiyle oldukça benzeşmektedir.

Hosu (乾す):

Daha çok [çamaşır asmak] örneğindeki [**asmak**] şeklinde anlamı olan bir kelime olup, Türkçedeki karşılığı ile eşleştirme yapabileceğimiz sözcüklerdendir. Ve haliyle [h] sesinin düşebileceği göz ardı edilmemelidir. Yine bu kelimenin Sümercede [**azgu-asgu**] şekillerinde olduğu bilgisi de dikkat çekicidir. Ayrıca Türk lehçelerinde bu kelimenin [**asuv, asu**] şekillerinin olması da bu fikrimizi doğrulayacak niteliktedir.

Horu (掘る):

Eşmek anlamındaki bu Japonca kelime, yine Türkçenin Asya lehçelerinde [çukur, kuyu, mezar] vb. gibi, yani eşmek ile bir yönden ilgisi olan kelimelerde ve isim şeklinde kullanılmaktadır. Yine hâla ülkemizdeki bazı yöre köylerindeki kaba söz veya argo küfür ederken kullanılan [oruğuna kodumun... (mezarına kodumun)] şeklinin varlığı da bu Japonca fiil köküyle köken aynılığının farklı bir şekilde olsa da devam ettiğini göstermektedir.

İchiciku (無花果):

%100 Japonca olan kelimeler içinde yer alan bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı yine Farsçadan alıntı olduğu muhtelif sözlüklerde belirtilen [**incir**] dir. Her ne kadar hece sayısı bakımından tam olarak uyuşmasa da [i-ç-i] sesleri ve bu seslerin [tiz] liği konusu dikkate değerdir. Ayrıca Kanci yazı karakterinin anlamının Türkçe düşünce tarzına uygunluğu ve birebir olarak örtüşmesi de dikkat çekicidir. Zira Japonca yazılışının

birebir anlamının [çiçeksiz meyve, çiçeği olmadan olan meyve] olması, kelimenin kökeninin Farsça olmaması gerekir şeklindeki kanaatimizi kuvvetlendirmektedir. Yani kelimenin düşünce yapısı (çiçeksiz meyve) da Türkçenin düşünce yapısıyla uyushmaktadır. Bundan dolayı kelimenin köken konusunun yeniden ele alınıp incelenmesinde fayda vardır.

İe (家):

Kelimenin birebir Türkçe karşılığı [ev] dir. Anlam, telaffuz, hece sayısı bakımlarından da karşılıklı olarak benzeşmektedir. Aynı kelimenin bir başka tarzdaki söyleniş veya Kanci yazı karakterinin bir başka okunuş şekli olanı da [uchi=家] dir. En ilginç bu kelimenin de Türkçedeki [iç] kelimesi ile birebir olarak eşleşebilmesidir. Yine bu kelimenin de bir başka anlam ve telaffuz benzeri de [uchi=内] kelimesidir. Japonca ile uzaktan-yakından ilgisi olanların büyük çoğunluğunun da bilebileceği üzere her iki kelimede yani her iki [uchi=家=内] kelimesi de [ev] ve aynı zamanda [iç] anlamındadır. Ve yerine göre birebir olarak doğrudan [iç] ve [ev] anlamlarında kullanılabilir. Yine telaffuzu [naimenteki=内面的] olan diğer bir kelimenin Türkçe karşılığı da [içine kapalı] olup günlük Japoncada [uchi muke=内向け=içe dönük] şeklindedir. Sonuç olarak gerek [ev] ve gerekse [iç] kelimesi birbirleriyle anlam bakımından alakalı olup aynı kökten çıkmış kelimelerdir diyebiliriz. Bunların dışında Japoncada nesnelerin somut olarak içini belirten [naka=中] kelimesinin varlığını da ayrıca belirtmek gerekir.

İi (いゝい):

Bu kelimede hemen hemen herkesin kolaylıkla anlayabileceği gibi Türkçedeki [iyi] kelimesi ile birebir olarak eşleşebilmenin ötesinde aynılık göstermektedir. Japoncada, kelimelerin en sonundaki [i] nin Türkçedeki karşılığı genellikle [y] dir. Bundan dolayı kelime kökünün [i] olabileceğini söylememizde

mümkündür. Şimdilik bu kelimenin her iki dildeki aynı anlam ve telaffuzdaki varlığını belirtmekle yetinelim.

İku (行く):

Türkçedeki birebir ve aynı kökten çıkma ihtimali yüksek olan karşılığı [gitmek] tir. Gerek [gitmek=iku] kelimesi gerek [gelmek=kuru] kelimesi olsun karşılıklı olarak birbirleriyle ilgilidir, birbirlerinden doğmuştur da denilebilir. Bu nedenledir ki her iki dildeki karşılıkları en azından anlam ve ses bakımlarından benzeşmektedir. Ayrıca Japoncadaki çekimli hali (futsutai=günlük kullanım şekli) [itta] ile [gitti (n-m)] şeklide hece sayısı ve telaffuz bakımlarından benzerlik göstermektedir. Elbette ki Japoncada kişi ekleri yoktur. Öyle olmasına rağmen kelimenin çekimli halinin benzerliğini köken benzerliği ile ilgilidir şeklinde değerlendirmemiz mümkündür. Hatta aynı babbat olmak üzere çocuk-bebe dilindeki [attaa] sözüyle Japoncadaki bu kelimenin çekimli hali olan [itta] şeklinin benzerliği ileri sürülerek köken bakımından aynı oldukları da iddia edilebilir. Zira Türkçe bebe dilindeki [attaa] sözünün içinde [gitmek] anlamı da vardır. Yine aynı şekilde Japonca [itte kite=行って来て=git gel] cümleciğindeki benzerliklerde köken aynılığından kaynaklanmaktadır denilebilir.

İkimu (息む):

Kelimenin Türkçe birebir karşılığı [ıkmak] tır. Tartışmasız köken aynılığı olan fiillerdendir. Japonca sözlüklerdeki tanımında [nefesi tutmak, nefesi tutarak karna güç vererek kasmak] şeklindedir. Fiiller kısmında tekrarlayarak Türkçe ile olan ilişkisine değineceğimiz üzere köken bakımından somut olarak aynılık gösteren kelimelerdendir.

İma (今):

Bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [şimdi] dir. Görüleceği gibi [i] ve [m] sesleri, hece sayısı ve anlam benzerlikleri

vardır. Türkçedeki [şimdi] kelimesinin eski halleri olan [emdi-imdi] söyleniş şekilleri göz önünde bulundurulduğunda benzerliği veya değişimi görmek mümkün olmaktadır. Ayrıca Japoncadaki diğer bir benzer şekilde [ただいま=tadaima (tatta-ima)] dır. Bu kelimenin Türkçe karşılığında [tamda şimdi] şeklindedir. Dolayısıyla bu kelimedede Türkçe karşılığıyla köken aynılığı olan kelimeler içinde yer almalıdır diyebiliriz.

İne (稲):

Japoncada genel olarak pirinç başaklarının uç-sivri kısımları-tepesini belirtmek için kullanılan bir kelimedir. Amiyane tabirle atmasyon gibi görünüp, uzak ihtimal dâhilinde olsa bile [iğne] ile incelik veya sivrilik bakımlarından benzeşmektedir.

İnu (犬):

Türkçedeki karşılığı [it] olan bu kelimenin de aynı kökten çıkmış olma ihtimali vardır. Yine bu kelimenin [in (hayvan ini)] ile bir bağlantısı da olabilir. Ayrıca Türkçede genel olarak [it-köpek] yavrularını belirtmek için kullanılan [enik-enük] kelimesiyle de köken ilgisi-bağı kurulması mümkündür.

İrezumi (入れ墨):

Japonca bu kelimenin Kanci yazı karakterinin birebir açılımı [içine konulan-içeri alınan is, mürekkep] şeklindedir. Japonca kullanım anlamının Türkçe karşılığını tek kelime ile ifade edecek olursak [dövme-tatu] dur. Türkçe ile ilgi-ilişki veya bağ ihtimali olan kelime ise [irezumi] den hareketle [resim] dir. Türkçenin günümüz ağızlarında bile [resim] yerine [iresim] hatta [irezim] denmesinin nedenini [dil bilincealtı]nın derinliklerinde saklı bu kelimedir şeklinde izah etmemizde mümkündür. Elbette ki [resim] kelimesinin Arapça kökenli [resm] kelimesinden geldiği şeklinde kabul gördüğünü belirtmekte gerekir. Ancak bizim görüşümüz yine de her iki kelime arasında bir köken ilgi-ilişkinin olduğu yönündedir. Ve kelimenin ilk

ortaya çıkış noktasının yukarıda değindiğimiz açıklamayla olan yakınlığı dikkate değerdir. Dolayısıyla bu kelimenin de yeniden ele alınarak incelenmesinde yarar vardır.

İriguchi (入り口):

Türkçe karşılığı [girme ağız] olan bu Japonca kelime [hairu(入る)=girmek, guchi (口)=ağız] şeklinde iki ayrı kelimenin birleşiminden oluşmuştur. Türkçe karşılığı ise köken benzerliği olduğunu ileri sürebileceğimiz [giriş] tir. Aynı şekilde daha önceki [hairu(入る)] kısmındaki açıklamalar da dikkate alınmalıdır. Buradaki [guchi] kısmı ise köken bakımından Türkçe [ağız] kelimesi ile ilgilidir. Ve belki de bu yüzden ses ve anlam olarak benzeşmektedir. Yine aynı şekilde Türkçedeki [geveleme-geveze] vb. kelimelerin kökü de ağız ile ilgili olmalıdır.

İru (いる):

Canlılar için var olmak, bulunmak anlamındaki bu kelimede Türkçemizde biraz farklı bir şekilde yani sadece yalın kök haliyle (i) bulunmaktadır. Örnek verecek olursak [evde i+di-n-m] deki [i] kökünün veya [evde+y+dim] deki [y]=[i] kökünün, iru olmak fiiliyle aynı kökten geldiğini söyleyebiliriz. Yine aynı şekilde [evde+i+miş] teki [i] kökü aynıdır. Çünkü her ikisi de var olmayı, bulunmayı belirten yalın haldeki fiil şekli olup, köken bakımından aynılık göstermektedir.

İshi (石):

Japonca anlamı [taş] tır. Türkçe karşılığı ile özellikle [ş] sesindeki [vurgu- tizlik] bakımından benzerlik gösterir. Yine aynı kökten çıktığını söyleyebileceğimiz bir başka Türkçe kelime olan [kaya] kelimesinin Japoncadaki karşılığı ise [iwa = 岩] dır. Kanci karakterindeki ifade ediliş şekillerine baktığımızda en azından şekil olarak [taş] ve [kaya] arasındaki benzerliği görebilmekteyiz. [taş] ın tanımı yapılırken de [kaya] dan kopmuş parça veya [kaya parçası] denmesinin nedenlerinden

biride her ikisinin birbirleriyle anlam veya köken benzerliğinin olmasıdır denebilir. Gerek [iwa=kaya] ve gerek [ishi=taş] kelimeleri anlam, ses-telaffuz ve [kaya=iwa] kelimesinde de olduğu gibi hece sayısı bakımlarından benzerlik göstermektedirler. Ayrıca bunların dışında [ishi] kelimesinin [onyomi] de [shaku] şeklindeki telaffuzunda [ş] sesiyle birlikte [a] sesinin de [vurgulu-tiz] olarak çıkması bu kelimenin [taş] ile bir köken ilişkisi olduğunu göstermektedir diyebiliriz.

İta (板):

Kelimenin Türkçe karşılığı, köken itibariyle muhtelif sözlüklerde Farsça olduğu belirtilen [tahta] dır. Gerek hece sayısı gerek telaffuz ve anlam bakımlarından oldukça benzerlik göstermektedir. Kanci yazı karakterinin içinde [ki=木=ağaç] sembolünün bulunmasını da bu kelimenin aslının Japonca yani Asya kökenli olduğunu göstermesi şeklinde yorumlayabiliriz. Dolayısıyla kelimenin hem %100 Japonca kabul edilen kelimeler içinde geçmesi hem de yeni bilgi ve yorumların açığa çıkması bakımından köken durumunun yeniden ele alınıp incelenmesinde yarar vardır.

İto (糸):

Türkçedeki birebir karşılığı [ip] dir. Sondaki [o] sesinin düşüp [t] sesinin de [p] ye dönüşmesi mümkündür. Kelimenin kısalığını, ses ve telaffuz benzerliğinin yanı sıra anlam bakımından aynılık göstermesini, her iki kelimenin köklerinin ortak bir zaman diliminde birleştiğini göstermesi şeklinde yorumlamamız mümkündür.

İu (言う):

Japoncada [söylemek] anlamında olan bu kelimede halk arasında kullanılagelen Türkçe [di-mek, demek] kelimesi ile benzeşmektedir. Muhtemelen aynı kökten çıkmış kelimelerden biridir. Ve bu kökte yalın haldeki [i / di] şeklindeki kelime kökleridir.

İwa (岩):Bakınız [ishi=石].

Kabau-kaburu (庇う-被る):

Her iki kelimeye Türkçeye [kapamak] şeklinde birebir olarak çevrilebilmektedir. İlk kelime [kabau] suçu-suçluyu gizlemek örtmek veya herhangi bir şeyi birini korumak, kollamak için [saklamak] anlamında kullanılmaktadır. Diğer [kaburu] fiili ise şapka vb. [takma (kafayı kapatma)] anlamındadır. Bundan dolayı her iki kelimenin ortak noktası [kapamak-kapatmaktır] diyebiliriz. Özet olarak fiiller kısmında tekrar ele alacağımız üzere Türkçe [kapatmak] fiiliyle eşleştirme yapabileceğimiz kelimelerden biridir

Kabe (壁):

Bu kelimenin birebir olarak Türkçe ile ilgisi olmasa da Müslümanların kiblesi olan [Kâbe] kelimesi ile ses ve hece sayısı ile anlamının az-çok benzeşmesi dikkat çekicidir. Japoncada [duvar] anlamına gelen [Kâbe] kelimesi ile olan bir benzerlik söz konusudur. Yine eğer Arapçadaki bu [Kâbe] kelimesinin ilk çıkış noktası [dört köşe-dört köşeli yapı] kelimesi ile birebir olarak ilgili olsa bile Japoncadaki bu [duvar] anlamındaki [Kabe] kelimesi ile bir ilgisinin olma ihtimali yüksektir. Zira bugünkü [Kâbe] ninde en eski devirlerden itibaren ki varlığı-yapı şekli düşünülecek olursa [duvar] anlamından çıkmış olma ihtimali yüksek veya göz ardı edilmemelidir diyebiliriz. Ve yine Japoncadaki [Kabe] kelimesinin bina-yapıların [dış yüzü-duvar yüzeyi] anlamı da vardır. Dolayısıyla uzak ihtimalde olsa bu iki kelime arasındaki benzerliğin dil bilimciler tarafından tekrar ele alınıp incelenmesinde yarar vardır.

Kabureru (被れる):

Tensel durum belirten [kabarma-kabarmak] anlamındaki bu Japonca kelimeye Türkçe karşılığı ile köken bakımından benzeşmektedir. Japoncada tensel durumu belirtirken yani [ısırganın eli kabartması] vb. gibi dar alanda kullanılmaktadır.

Kado (角):

Türkçedeki birebir karşılığı [köşe] dir. Anlam, hece sayısı ve sesleri karşılıklı olarak benzeşmektedir. Haliyle [d] sesinin [z] ye dönüşmesi ve oradan da [ş] ye dönüşmesi mümkündür. Ses değişiminin tahminimiz doğrultusunda olmaması halinde bile diğer benzeyen yönleri itibariyle köken aynılığının olma ihtimali göz önünde bulundurulması gereklidir.

Kaeru (蛙):

Kanci yazı karakterinin anlamı ile irtibatlı olarak Türkçedeki birebir karşılığı [kurbağa] dır. Hece sayısı, anlamı ve kelimenin ifadesindeki akıcılığı karşılıklı olarak benzeşmektedir. Dolayısıyla köken aynılığı olma ihtimali olan kelimelerden biridir.

Kaeru (帰る):

Yukarıda bahsettiğimiz [kaeru] kelimesi ile telaffuz yönünden benzeşen ama anlam bakımından ondan farklı olarak Türkçede [geri dönmek] şeklinde yer almaktadır. Bu kelimenin Türkçedeki [geri dönmek] veya [kaytarmak] ile somut bir bağı vardır diyebiliriz. Özbek lehçesi başta olmak üzere çeşitli Türk lehçelerinde [geri dönmek] birleşik fiilini karşılayan tek bir fiil vardır ve o da genellikle [kaytmak-gaytmak] tır. Hatta anlam değişimine uğrayarak türemiş olan [kaytarmak] kelimesinin varlığını da aynı kelimeyle irtibatlandırmamız mümkündür. Dolayısıyla buradaki fiilin varlığını da baz alacak olursak [kaeru] ile [geri dönmek-kaytmak] arasında bir köken ilişkisinden, benzerliğinden bahsedilebilmesi mümkündür. Yine aynı kelimeyle ilgili olarak [kaeri miru = 顧みる] kelimesi vardır ve anlamı da [geriye, önceye, geçmişe bakmak] tır. Dolayısıyla Türkçedeki [geri dönmek] kelimesinin özellikle [geri] kısmı ile bu kelimeler arasında bir bağ vardır diyebiliriz. Bu kelimeyle Türkçe arasındaki somut ilgiyi-bağı fiiller bölümünde tekrar detaylı olarak açıklamaya çalışacağız.

Kage (陰):

Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir karşılığı [gölge] dir. Her iki kelimedede hece sayısı, ses-telaffuz ve anlam bakımından karşılıklı olarak benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla bizim bu benzer yönleri köken aynılığı ihtimaline dayandırmamızda bir mahzur yoktur.

Kakeru (掛ける):

Türkçeye [ekelemek-katmak-kakmak] şekillerinde çevrilebilen bir kelime olup, anlam ve işlevi bakımından hepsiyle eşleştirilmesi mümkündür. Görüntü veya imaj olarak anlamını tarif edecek olursak üstten aşağı doğru bir hareket söz konusudur. Bir yerde tavuk vb. hayvanların gagalaması şeklinde de düşünülebilir. Bu kelimedede köken aynılığı ihtimali yüksek olup, fiiller kısmında [katmak] anlamıyla tekrar ele alınacaktır.

Kaku (書く):

Yazmak anlamındaki kelimenin günümüz Türkçesinde doğrudan benzer veya kökdeş olduğunu söyleyebileceğimiz bir karşılığı görülmemekle birlikte diğer fiil kökü ile olan benzerliği dikkat çekicidir. Yani Türkçedeki [kayıt-kaydetmek-karalamak] vb. gibi fiili olarak [yazmak-çizmek] ile ilgili kelimelerin kökleri ile bağ kurulması mümkündür. Ayrıca bu kelimenin Türk lehçelerinde [jazuv (Kazak), cazu (Kırgız), yazu (Tatar)] şekillerinde geçmesi köken aynılığı hakkında ipuçları vermesi bakımından önemlidir.

Kakusu-kakurenbou (隠す-隠れん坊):

Japoncadaki anlamları [saklamak-saklambaç] olan bu kelimeler Türkçe karşılıklarıyla hemen hemen birebir olarak benzerlik göstermektedir. Hece sayıları ve kelimelerin söylenişlerindeki akıcılıkları oldukça benzeşmektedir. Ve bundan dolayı da aynı kökten çıkma ihtimali yüksek olan kelimelerdendirler diyebiliriz.

Kama (鎌):

Türkçede birebir olarak eşleşebilen bir karşılığı yoktur. Japoncadaki anlamı [orak] tır. Bununla birlikte yine kesicilik yönünden ortak anlamı olan [**kama**] kelimesinin Türkçedeki varlığını hatırlatmak yerinde olur. Gerek Japoncadaki [kama=orak] kelimesi olsun gerek Türkçedeki [kama] kelimesi olsun [kesicilik] özelliği bakımından ortak noktada buluşmaktadırlar. Ancak Japoncadaki kama [kesicilik] ile birlikte taşıdığı şekille de ilgilidir denilebilir. Her ne kadar birebir eşleşebilen Türkçe karşılığı olmasa da, [kama] kelimesi ile ortak noktaları sebebiyle dikkate değer kelimelerdendir.

Kamu (噛む):

Japonca anlamı [ısırmak-dişlemek] olan bu kelime küçük bir ihtimal dâhilinde de olsa Türkçedeki [kapmak] kelimesinin kökenini oluşturmaktadır. Zira kullanım şeklide daha çok [köpek kaptı-ayağımı köpeğe kaptırdım] şekline yakındır. Yine bu kelimeyle ilgili olarak Türkçedeki [**kapmak**] fiilinin Türk lehçelerinden Kırgız lehçesinde [**kabu**] şeklinde olduğunu ve haliyle de [b] [m] değişikliğinin mümkünüğünü hatırlatmakta yerinde olur. Fiiller kısmında tekrar bu konu ele alınıp değerlendirilecektir.

Kangaeru (考える):

Japonca normal anlamı [düşünmek] olan bu kelimenin Türkçede ilgi kurabileceğimiz karşılığı ise bu fiilin isim hali olan [kangae] şekliyle alakalı olup [**kangı-kanı**] dır. Özellikle düşünceyle alakalı olarak [düşünceme göre, bana göre] anlamında kullanılagelen [**kanımca**] nın kökeniyle benzerlik göstermesi bakımından bu kelimenin varlığı ayrıca dikkate değerdir. Yine bir başka versiyon olarak ve yine [kangae] kelimesinden hareketle [kangı-kanı] ve nihayetinde [hani-hangi] şeklindeki benzerliklerde ileri sürülebilir.

Kaoru (香る):

Türkçe birebir karşılığı [kokmak] tır. Yalnız dikkat edilmesi gereken konu güzel kokmak anlamında olmasıdır. Türkçede isim halindeki [koku] gibi. Onun dışında Türkçe kullanımına benzer [nioi=匂い-臭い] kelimeside vardır. Kanci karakterlerine göre, [iyi koku = ii nioi=いい匂い] , [kötü koku =warui nioi=悪い臭い] olarak yazılışları farklı, okunuşları aynı, [kokma] belirten kelimelerde bulunmaktadır. Bunun dışında [pis koku=kusai=臭い] kelimeside vardır. Bu kadar karışık görülmesine rağmen [kaoru] ile [kokmak] kelimesi birebir olarak eşleşebilmektedir. Yine bu konuyla ilgili olarak Japoncada [onyomi] şeklinde bulunan [kousui = 香水] yani [koku suyu (parfüm)] kelimesinin varlığı da her iki kelime kökünün ayrınlığı bakımından önemlidir.

Karasu (烏):

Türkçe köken aynılığı ihtimali olan birebir karşılığı [karga] dır. Gerek Türkçede gerek Japoncada olsun renginden dolayı mı sesinden dolayı mı bu adın verildiği tam olarak belli olmayan bu kelimenin her iki dildeki benzerliği ilginç ve dikkat çekicidir.

Kareru (枯れる):

Japonca anlamı [kurumak] olan bu kelimede Türkçedeki karşılığı ile birebir olarak eşleşebilmektedir. Kanci yazı karakterinin anlamı itibariyle daha çok ağacın, çiçeğin [solması-kuruması] şeklindedir . Çamaşır vb. şeylerin kurummasını belirtmek için ise [kawaku = 乾く] kelimesi kullanılmaktadır. Aynı kelimeyle ilgili olarak kurumuş nehir yatağı anlamında [kawara = 川原 / 河原] kelimesi de vardır. Yine [kareru=涸れる =suyun kuruması], [kareru=嗄れる=boğaz-ses kuruması] gibi değişik Kanci yazı karakterleriyle yazılan ama anlamları aynı olan kelimeler de vardır. Fiiller kısmında bu kelimeye tekrar dönülüp daha detaylı olarak değinilecektir.

Kasegu (稼ぐ):

Japoncadaki genel anlamı [çalışıp para kazanmak] tır. Yine Japonca sözlüklerdeki açıklaması da yaşamak için gerekli birikimi yapmak, bütün gücüyle çalışmak ve çalışıp para kazanmak şeklindedir. Fiiller kısmında tekrar ele alıp değineceğimiz üzere Türkçedeki [**kazanmak**] kelimesi ile köken aynılığı olma ihtimali oldukça yüksek kelimelerdendir.

Kasuru (掠る-擦る):

Japonca anlamı [sesi titreştirmek-büzmek-kısmak-kasmak] şeklindedir. Yine bir şey yazıp-çizerken hastalıktan kaynaklanmayan, kişinin kendisini kasmaından dolayı titreme, aralık bırakma vb. durumlarını belirtirken de kullanılmaktadır. Muhtemelen [tırtıklamak] ile de alakalıdır. Netice olarak [**kasmak**] ile bir ilgisi-bağı olduğu varsayımından hareketle bu kelimeye fiiller kısmında tekrar değineceğiz.

Katai (固い):

Anlam, telaffuz ve hemen hemen hece sayısı bakımlarından birebir olarak eşleşebilen ve Türkçe karşılığı [**katı**] olan bir kelimedir. Köken aynılığı gayet açık ve net olarak görülebilen kelimelerden biri olduğundan dolayı ek bir izaha gerek yoktur.

Kawa (皮):

Japoncadaki anlamı [**kabuk**] olan bu kelimedede Türkçe karşılığı ile köken aynılığı olma ihtimali yüksek kelimeler içindedir.

Kayui-kaku (痒い-痒く):

Çok fazla iddialı olmamakla birlikte Türkçedeki [kaşınmak-kaşınmak] kelimesi ile aynı kökten gelmektedir diyebileceğimiz bir kelimedir. Japoncadaki köken itibariyle ilk telaffuz şekli [**kaii = kayi**] dir denilebilir. Yani Japoncada genel olarak sıfat

halinde bulunmasına karşılık kullanım bakımından [kayui = kaşınıyor] şeklinde fiil durumuna yakındır. Kelimenin normal fiil hali [kaku=痒く] olup, fiiller kısmında tekrar ele aldığımızda göreceğimiz üzere köken benzerliği olan kelimelerdendir. Yine Türkçenin Kazak, Kırgız ve Tatar lehçelerinde bu kelimenin [kasıv] ve [kaşu] şekillerinde olması kök-köken benzerliği konusunu dikkate almamız gerektiğini göstermektedir.

Kazu (かす):

Genel olarak yemeklerin yanında verilen ya da yenilen, çorba ve pilav gibi temel Japon yemeğinin dışındaki et, salata vb. gibi şeylerin genel adı olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla tam birebir anlamı [katık] olup, bu Türkçe karşılığı ile köken benzerliği hatta köken aynılığı vardır diyebileceğimiz bir kelimedir. Ve her iki dildeki [z~t] ses değişimi konusu dikkate alındığında (mesela, kazbek-kadıbek-kadıbeg gibi [z-d] veya eski Türkçe harflerle ifadesindeki gibi [tı-zı] değişimi mümkündür) bu benzerlik daha net olarak görülebilmektedir. Hatta biraz anlam kayması hali düşünüldüğünde [azık] şekli ile bile eşleştirme yapılabilir.

Ke (毛):

Türkçede birebir karşılık bulabilen kelimelerden biri olup [kıl] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Anlam, hece sayısı ve telaffuz benzerliği dikkat çekici ve önemlidir.

Ken (県):

Türkçe karşılığı yabancı kökenli (Soğdca) kelimeler arasında geçen [kent] şeklinde olup, normal, gerçek %100 Japonca kelimeler içinde yer almaktadır. Dolayısıyla kelimenin aslı konusunda kafa karışıklığına yol açmaktadır. Ayrıca bu Japonca kelimede [kent] kelimesi hece sayısı ve anlam bakımından birebir olarak benzeşmektedir. Ve [ken] şeklindeki telaffuzda hemen hemen aynıdır. Üstelik Türklerin ata yurdundaki

efsanevi başkentlerinin adının [Ötüken] olması yani [ken] kısmının şehre-kente tekabül etmesi ve Japoncadaki bu [ken=県] telaffuzuyla da tamamen aynılık göstermesi, [kent] kelimesinin köken konusunun üstünde durularak yeniden düşünülmesi gerektiğini göstermektedir.

Kenken (けんけん):

Bu kelimenin Türkçe karşılığı [seksek] olup, aynı kelime ile hece sayısı, söylenişindeki akıcılık ve telaffuz bakımlarından benzerlik göstermektedir. Az sayıdaki kelimeler söz konusu olsa da, Türkçe ile Japonca kelimeler arasında, özellikle kelime başlarında [k] [s] değişimi var gibi görülmektedir.

Kesu-kiru (消す-切る):

Bu iki kelimedenden [kesu] [söndürmek] ve [kiru] kesmek anlamındadır. Her iki kelimeyi köken olarak [kesmek] fiiliyle eşleştirebilmemiz mümkündür. Buradaki [söndürmek] anlamındaki [kesu] kelimesi bir kenara bırakılıp [kesmek] anlamındaki [kiru] fiili ele alınacak olursa bu kelimenin [kıymak, kırmak] hatta [kırmak] kelimeleriyle ilgisinin olduğu da söylenebilir. Fiiller konusunda tekrar ele alacağımız bu kelimeyle ilgili olarak, Japoncadaki [kiri=切り身] kelimesi ile Türkçedeki birebir karşılığı olan [dilim] kelimesinin benzerliğini de zikretmeliyiz. Dolayısıyla bu kelimeler arasındaki somut bağın iç içe geçmiş olduğunu söylememiz yanlış olmaz. Yine bu bahsettiğimiz [kesmek] fiilinin [Sümerce] de [giri=bıçak] şeklinde geçen kelime ile de (biraz farklı anlamda olsa da) köken benzerliği vardır diyebiliriz. Ve ayrıca ilmi olarak hiç bir doğru dürüst dayanak olmadan kendilerini Türk milletinden ayrı bir ırk olarak gören veya gösterilen Kürtlerin yaşayan lehçesinde ise bu aynı kelime [ker] şeklinde gözükmektedir. Özetle bu benzerlikleri biz “Türkçedeki [kesmek] fiili ile Japonca karşılığı olan [kiru] veya [kesu] fiilleri arasında somut bir köken bağı vardır” şeklinde değerlendirmekteyiz.

Kesshite-kesshin (決して、決心):

Kelimenin Türkçe karşılığı [kesinlik-kesinlikle] tir. Özellikle telaffuz, anlam benzerliği dikkate değerdir. Kelimenin [kesshin] şekli ise anlam itibarıyla [kesinlik-kararlılık] belirtir. Ve bu şekilde Türkçe [kesin] kelimesi ile eşleştirilmesi mümkün olup, hece sayısı ve anlam itibarıyla da birebir uyum sağlaması önemlidir.

Keru (蹴る):

Diğer benzer kelimelerden biride [keru] fiilidir. Fiiller kısmında tekrar değineceğimiz bu kelimenin şimdilik Türkçe karşılığının [ketme-tekleme] olduğunu belirtelim.

Kettai (けったい):

Japoncada özellikle Osaka ve civar şivesinde sıkça kullanılmakta olan bu kelimenin Türkçede eşleştirebileceğimiz karşılığı [kötü] dür. Japoncada [た=na] eki alarak sıfat şeklindeki kullanımı yaygındır.

Kezuru (削る):

Türkçedeki karşılığı [rendelemek] olan bu fiilinde aynı kökten çıkma ihtimali yüksektir. Türkçede birebir eşleştirebileceğimiz karşılığı ise [kertmek] dir. Zira köken ve anlam itibarıyla her iki kelimedede [talaş çıkartmak-kertmek] şeklindedir. Değişiminin nasıl veya ne şekilde olduğunu tam olarak kestiremesek bile, fiiller kısmında göreceğimiz üzere bu kelime ile [kertmek] kelimesi birbirleriyle ilişkilidir.

Kimi (君):

Türkçe karşılığı anlam olarak [sen] dir. Günlük konuşma şekillerindendir. Bu kelimedede anlam olarak [insanı-kişiyi] belirtme ortak noktasından hareketle Türkçedeki [kim] soru zamiri veya [kişi] kelimesiyle ilişkilendirilmesi mümkündür.

Kiru (着る):

Daha önceki [kiru=切る= kesmek] fiiliyle ses benzerliği olan bir başka kelime [kiru] yani [giymek] anlamındaki kelimedir. Fiiller kısmında daha ayrıntılı şekilde ele alacağımız bu kelime ile ilgili olarak bu fiilin Türk lehçelerinde [kiyu] şeklinde geçtiğini dolayısıyla [giymek] kelimesi ile köken benzerliği olduğunu belirtmemiz gerekir. Aynı şekilde Japoncada [kimono=着物=giyilen şey, giysi] ve yine [üstlük] anlamındaki [uwagi=上着=üste giyilen] kelimesinin varlıklarında, hepsinin ortak hareket noktasının [giymek-giymek] olduğunu ve bu kelimelerin hepsinin aynı kökten çıktığını göstermektedir.

Koi (濃い):

Gerek anlam gerek hece sayısı ve telaffuz bakımlarından birebir uyum sağlayan bu kelimenin Türkçe karşılığı [koyu] olup Japoncadaki [ii=濃い] kelimesinde olduğu gibi sondaki [i] sesinin Türkçe karşılığı bazen [y] bazen de [yi] veya çekimli halleri [yu-yü] vb. şeklindedir. Hatta köken aynılığını göstermek için bu açıklamalara gerek bile yoktur. Zira Türkçedeki gibi [koyu çay=koi cha=濃茶] şeklindeki kullanımı da tamamen aynı anlam ve telaffuz şekliyle Japoncada da vardır.

Kokoro (心):

Kullanıldığı yere göre gönül-kalp anlamlarına gelen bu kelime Türkçedeki [kökür-s- göğüs] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Somut [kalp] den ziyade [gönül] anlamındadır. Ancak duruma göre [göğüs] ve [gönül] kelimeleriyle aynı olan kullanımları da vardır. Dolayısıyla her iki kelime ile yani [göğüs ve gönül] kelimeleriyle eşleştirme yapılması mümkündür. Muhtemelen hepsi birbirlerinden türemiş kelimelerdir.

Koma (駒):

Topaç anlamındaki bu kelimenin Anadolu halk ağızlarında kullanılan ve [ufak tümsek] anlamında olan [koma] kelimesi ile benzeşmesi ilginçtir. Ve en azından şekil olarak [topaç] ta küçük tümsek ile benzeşmektedir.

Konya (こんや):

Birçok anlama gelen Kanci yazı karakter şekillerinin olmasına karşılık [boya-boyacılık] anlamı ile [bu akşam] anlamları dikkat çekicidir. Ülkemizdeki [Konya] şehrinin adıyla bir ilgi kurulabilmesi bile mümkündür. Tabii ki bu da Anadolu'daki hemen hemen tüm yerleşim yerlerinin adının eski Roma-Bizans dilinden bozma olduğu şeklindeki yaygın kanının kırılıp-kırılmamasıyla ilgilidir.

Koori (氷):

Japoncadaki anlamı [buz] olup, eşleştirebileceğimiz birebir Türkçe karşılığı [kar] dır. Her iki kelimenin kökünde [su] olması gerektiğini Kanci yazı karakterinden anlamamız mümkündür. Zira kar, buz gibi kelimelerin hepsinin ortak noktası [su] dur. Dolayısıyla [koori] ve [kar] kelimeleri anlam ve telaffuz bakımlarından aynılık göstermektedirler.

Kowagaru (怖がる):

Fiiller kısmında da bahsedeceğimiz bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [korkmak] tır. Sıfat şekli ise [kawai] nin Türkçe karşılığı da [korkunç] olup, [~がる] eki eklenerek fiil haline getirilir. Bundan dolayı Türkçedeki [korkmak] gibi doğrudan [fiil] hali yoktur da denebilir. Yine bu fiilden ayrı olarak Japoncada [obieru=怯える=korkmak] fiilide vardır. Ancak yinede her iki fiilinde karşılıklarıyla kökdeş olduğunu söylememiz mümkündür.

Kudoku (口説く):

Dokunaklı-etkili sözlü rica-açıklama vb. anlamlarında olan bu kelime uzak ihtimal gibi görünsede Türkçedeki [dokunaklı] kelimesi ile olan benzerliği ilginçtir. Her iki dildeki anlamının içinde de karşıdaki kişiyi [etkilemek] söz konusudur. Ve yine Kanci yazı karakterinin içinde [ağız] ve [açıklama] karakterleri olması itibarıyla [konuşmak] çıkış noktasından hareketle türemiş olduğunu söyleyebiliriz.

Kumu (組む):

Birleştirmek, eklemek, kurmak anlamındaki bu kelime haliyle Türkçedeki [**kurmak**] karşılığı ile köken olarak benzeşmektedir. Hatta öyle ki sürekli kullandıkları kelime olması hasbiyle, yapı işlerinde çalışan Türk işçiler bile kendiliğinden bu eşleştirmeyi kolaylıkla bulup yapabilmektedirler.

Kuni (国、邦):

Ülke anlamındaki bu kelimenin Kanci yazı karakterlerinin anlamının ilk çıkış noktası küçük [köy] şeklindedir. Yani insanların ilk topluluk oluşturup savunma alanı şeklinde çevrelediği [köy] yapısından türemiştir de denebilir. Dolayısıyla gerek [köy] gerekse [**ülke**] kelimelerinin ses ve anlam bakımından kök benzerliği ihtimali yüksek olup kök benzerlikleri dikkate alınmasını gerektirmektedir.

Kuro (黒):

Yine anlam, hece sayısı ve telaffuz bakımlarından eşleşebilen kelimelerden biridir. Yani bu kelimenin de Türkçe karşılığı olan [**kara**] kelimesi ile köken aynılığı söz konusudur.

Kuru (来る):

Türkçe birebir karşılığı [gelmek] olup, fiiller kısmında ayrıntılı şekilde değineceğimiz üzere her ikisinin köken benzerliği söz konusudur. Ayrıca kelimenin muhtelif Türk lehçelerinde [**kelu-keluv**] şekillerinde hala yaşadığı gerçeği de bu görüşümüzü destekler niteliktedir.

Kuruma (車):

Bu kelimedede telaffuz, hece sayısı ve anlam olarak Türkçedeki birebir karşılığı olan [**araba**] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Aynı kökten çıkmış olması kuvvetle muhtemel kardeş kelimelerden biridir.

Kusu kusu warau (くすくす笑う):

Kıs kıs gülmek anlamında olan bu Japonca kelimenin de haliyle [**kusu kusu** = **kıs kıs**] kısımları tamamen denebilecek şekilde birebir olarak benzeşmektedirler. Özellikle buradaki gibi benzerliklerin köken itibarıyla farklı olan dillerde görülmesi pek mümkün değildir veya çok nadirdir. Dolayısıyla bu vb. kelimelerin her iki dildeki varlığı ayrı bir öneme haizdir. Ayrıca her iki dilde de birleşik fiil şeklinde olduğu için yapı benzerliği bakımından da aynılık göstermektedir.

Machibuse (待ち伏せ):

Bekleyip yakalamak-avlamak-saldırmak anlamında olan bu kelimenin Türkçe ile ilgili olan asıl kısmı [**fuse**] kısmıdır. Beklemek ile birleştiğinde [**buse**] ye dönen kısmın Türkçedeki birebir karşılığı [**pusu**] dur. Yalnızca [**fuse**] kısmının Japoncadaki anlamı ise [yere yatma, sürünerek ilerleme] dir. Yani hepsinde hem askeri, hem saklanma, gizlenme anlamı vardır. Ve [**machibuse**] şekli olduğunda, yani [bekleyip saldırma, avlama] anlamı olduğunda ise tamamen Türkçedeki [**pusu**] kelimesi ile birebir olarak aynılık gösterir hale gelmektedir. Hatta [**buse=fuse=伏せ**] kısmının [**pusu**] ile tamamen aynı olduğunu söylememizde mümkündür.

Madara (斑):

Bir tür kuş çeşidinin değişik şekildeki (ikaru-斑) telaffuz şeklinden türemiş olan bu kelimenin anlamı [aklı gidip-gelmek, ara-sıra bozulmak, bozuk olmak] şeklindedir. Aynı anda renkli, benekli, tek düze olmayan karışık lekeli anlamı da vardır. Türkçedeki Farsça kökenli kelimelerden ve kötü-sevimsiz anlamında olduğu belirtilen [**madara**] kelimesi ile benzerlik gösterir. Her ne kadar bazı öneme haiz sözlüklerimizde yanlış anlamda (kötü-sevimsiz) yer alsa da bu kelimenin her iki dildeki varlığı ilginçtir. Ve Türkçedeki asıl kullanım anlamı da tıpkı Japoncadaki anlamı gibi [bozuk olmak-laçka olmak] tır. Mesela [amma **madara** oldu] denilince [amma **bozuldu**]

şeklinde algılanmak tadır. Yoksa [amma kötü-sevimsiz oldu] anlamında kullanıldığı görülmüş-duyulmuş şey değildir dersek fazla abartmış olmayız. Veya [bu musluk **madara** olmuş] dendiğinde [o musluğun **laçka-bozuk** olduğu] anlaşılmaktadır. Netice itibariyle Japonca ve Türkçede var olan bu kelimedede anlam-hece sayısı ve telaffuz bakımlarından birebir benzerlik göstermektedir. Ve dolayısıyla da bu kelimenin kökü konusunda -en azından verilen örnek kullanımlarının- yeniden ele alınıp incelenmelidir.

Magaru (曲る):

Japoncadaki anlamı [kıvrırmak-eğmek-dönmek] şeklindedir. Her ne kadar Türkçede eşleşebileceği birebir karşılığı yoksa da, Arapça kökenli kelimelerden olan [**mağara**] kelimesi ile olan benzerliği dikkat çekicidir. Kıvrılan-dönen yer-boşluk anlamından [magara] şeklinde ifade edilir hale gelmesinin mümkün olduğunu söylememiz pek fazla abartılı veya zorlamaya dayalı bir benzerlik olmaz. Zaten zaman zaman fiillerin isim veya isimlerin fiil halinde kullanılageldiği görülmektedir. Ve buna bağlı olarak Arapça kökenli olduğu belirtilen [magara] kelimesinin, Japoncadaki benzer-yakın anlamdaki bu varlığından dolayı kökeninin yeniden gözden geçirilmesinde fayda vardır.

Maki (牧-薪):

Kullanıldığı yer ve kancı yazı karakterinin şekline göre [otlakçayır ve küçük bitkiler] ile [yakacak odun] anlamındadır. Hatta ikinci kancı yazı karakterinin içindeki bitki-ot karakterlerinin olması dikkate alındığında [**maki**] kelimesi ile olan benzerliği net olarak görülebilir. Dolayısıyla buna bağlı olarak Türkçeye Fransızcadan (maquis) geçtiği belirtilen [maki] kelimesinin kökeninin yeniden gözden geçirilmesi, (Fransızca olduğu konusu) yeniden ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Maku (巻く):

Japoncadaki anlamı [sarmak-sarmalamak] olan bu kelime ile karşılığının doğrudan birebir ilgisi olmasa da Türkçede

bulunan ve yine Arapçadan (bekere) geçtiği söylenen [**ma-kara**] kelimesi ile benzerlik göstermesi ilginçtir. Yine Japoncada yastık anlamında olan [**makura**=枕] kelimesi veya sarı-larak yapılan ve bir tür yemek çeşidi olan [**harumaki**=春巻き] kelimesinin de [**makara**] veya [**sarmak**] kelimeleriyle bir ilgi-sinden veya köken itibariyle çıkış noktalarının aynı olduğun-dan bahsedilebilir.

Mamma (まっま):

Mama anlamındaki bu bebek-çocuk dili kelimesi de [gene-tik benzerlik] te denebilecek şekilde benzeşmektedir. Normal Japoncada [**mam**] hecesi olmamasına rağmen çocuk dilinde var olup Türkçe karşılığı ile aynılık göstermektedir.

Mamoru (守る):

Hece sayısı ve seslerin akışı bakımlarından Türkçe karşılığı olan [**korumak**] kelimesi ile eşleştirme yapabileceğimiz bir ke-limedir. Anlam, hece sayısı ve bazı seslerin benzemesi dışında benzer yan yoktur diye düşünülse de, dikkate alınması gere-ken kelimelerden biridir.

Man (万):

Japonca anlamı sayısal olarak [**10.000=onbin**] dir. Günü-müz Türkçesinde ilk aklımıza gelen en yakın kelime yine sa-yısal değer olan [**1000=bin**] dir. Ancak hafızamızı biraz yokla-yıp askerlik yaparken öğrendiğimiz [**tümen**] kelimesi ve haliyle [**10.000 kişi**] den oluştuğu konusunu hatırlayınca bu iki ke-lime ile yani [**tümen**] kelimesinin [**men**] kısmı ve Japonca [**万=man=onbin**] arasında birebir ilgi kurulabilmektedir.

Mappadaka (真っ裸):

Japoncadaki anlamı [çırılçıplak] olup, ses ve telaffuz akıcılığı açısından [**Kapadokya**] kelimesini çağrıştırmaktadır. Uzak ihti-mal dâhilinde olsa da [kapadokya] kelimesi [çırılçıplak-çıplak yer] anlamından türemiş olabilir mi şeklinde düşünmemize yol

açan bir kelime olduğundan yer verdiğimiz belirtelim. Yine aynı şekilde konuyla ilgili olarak benzetme yapabileceğimiz bir başka benzer kelimede, kafasına şapka gibi bir şey takan masalımsı bataklık yarattığı anlamında olan [**kappa**(河童、合羽)] dır. Yarattığın bu adının başına taktığı şapka-şapka gibi bir nesneden gelmesi de ilginçtir. Kapadokya adı verilen bölgedeki hayalet gibi duran şapkalı kayalar-kayalıklarla ilişki kurulabilmesi mümkün olduğundan dolayı dikkate değerdir. Zira görüşüm bakımından bir benzerlikte söz konusudur. Ve bu benzerlik kelimenin Farsça [güzel atlar ülkesi] anlamından geldiği rivayetlerinden daha mantıklı görülmektedir. Ayrıca onyomi kısmındaki kelimeler içinde yer alan [**kappa** = 河童 = **şapka-kep**] kelimesi ile de bir bağ kurulabilir. Ancak bu da kelimenin yeniden ele alınıp köken konusunun tam olarak açığa çıkartılması ile mümkün olabilir.

Matsu (待つ):

Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelimenin Türkçe karşılığı [beklemek] olup köken aynılığı olan fiiller arasında yer almaktadır. Kök itibarıyla [ma] olup [be-k] kökü ile benzeşmektedir. Ve [ma-ba-be] değişiminin mümkün olabileceği de düşünülürse bu ileri sürdüğümüz durum daha net anlaşılabilir.

Mabuta (目蓋):

Göz ve kapak Kanci yazı karakterlerinin birleşimiyle ifade edilen bu kelimenin açılımı [me(目)+futa(蓋)=mabuta(目蓋)] yani [göz+kapak=göz kapağı] şeklinde olup aynı zamanda Japoncadaki bir zamanlar var olduğu ileri sürülen ses uyumuna örnek kelimelerdendir. Uzak ihtimal dâhilinde olsa da Türkçedeki [mevta-mefta] kelimesi ile benzerlik göstermektedir. Acaba [**mevta**] kelimesi [gözleri kapanmış] anlamından mı türetilmiştir diye düşünmeden de kendimizi almadığımızı ve fazla iddialı olmamakla beraber konuya ilgi duyacaklar için yer vermekte fayda gördüğümüzü söyleyebiliriz.

Mebachiko (めばちこ):

Türkçede gözde çıkan [arpacık] ile birebir olarak eş anlamdadır. Seslerin ve anlamının benzeşmesinin yanında kelimenin ifadesindeki akıcılıkta ilginç derecede aynılık göstermektedir.

Megumu (恵む):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı [merhamet edilmek] veya [merhamete uğramak] şeklindedir diyebiliriz. Güç-zor durumda kalındığında birileri veya tanrı tarafından yardım edildiğinde kullanılır. Ve tam karşılığı olmasa da [yardım-yardım edilmek] şeklinde de tercüme edilebilir. Yine [megumi=merhamet] şeklinin çekimli hallerinden [megumareta] [merhamet edildi, merhamete uğradım] şeklinin de [merhamet] kelimesi ile telaffuz bakımlarından benzeşmesi de ilginçtir. Ve birbakıma Japoncadaki bu kelime Arapça kökenli olan merhamet kelimesinin somut şeklidir de denebilir. Bu vb. kelimelerin Japoncadaki varlıklarından dolayı, bunları dil bilimiyle birlikte ilahi dinlerdeki benzer kelimeler açısından yeniden ele alıp değerlendirmek gerekir.

Mekura (盲):

Japoncadaki anlamını birebir olarak tercüme ettiğimizde [gözü kara-karanlık göz] şekli, yani [kör] kelimesi ortaya çıkmaktadır. Türkçedeki [kör] kelimesinin bilinen en eski şekilleri içinde [karagu-karagöz] olması da bu kelimenin [kara] veya [karanlık] ile bağlantılı olduğunu göstermektedir. dolayısıyla da bu iki kelimenin yani [mekura] ile [kör] kelimesinin ilk çıkış noktasının aynı olduğunu söylememiz mümkündür. Hatta Kanci yazı karakterini [ölü göz-gözü ölmüş] şeklinde bile izah edebiliriz.

Memeshii (女々しい):

Kelimenin Japonca anlamı [kadınsı-kızımsı] dır. Ve [kız-kadın] Kanci karakteriyle yazılıp, erkek-dişi ayrımını belirten

[kadınsı-kızımsı] gibi anlama gelmesi ilginçtir. Türkçedeki [meme] kelimesiyle dolaylı olarakta olsa bir yönden ilgi ihtimali olan kelimelerdendir denebilir.

Mi (身):

Genellikle kendi anlamında kullanılan bu Japonca kelime aynı zamanda [ben] anlamını da kapsamaktadır. Mesela [mi o mamoru (身を守る)=kendini koruma, mikawari (身代わり)=kendi yerine, mijitaku o suru (身支度をする)=kendini hazırlamak] örneklerindeki gibi. Dolayısıyla bu kapsamaya dayanarak [mi-min-men-ben] şeklinde Türkçedeki [ben] kelimesi ile köken aynılığı ve ilgisi-ilişkisi kurabileceğimiz akla yatkın kelimelerdendir.

Miiri (実入り):

Hasattan sonra mahsul-ürünün içeri alınması-yerleştirilmesi anlamında olan bu Japonca kelime ile de Osmanlı Devleti'nin vergi sisteminin adı olan [mirî] kelimesi şaşılacak derecede benzeşmektedir. Elbette ki Osmanlı Devletindeki [mirî] sisteminin [mir=bey] veya [devlet başı-beyi] den (Farsçadan) geldiğini ileri sürmekte mümkündür. Ancak kelimenin taşıdığı anlam yani aynı zamanda [mahsulden-üründen] alınan vergi sisteminin adı olması bakımından Japonca anlamına daha yakınlık göstermektedir. Ayrıca Farscadaki [devlet başı-bey] anlamından gelmiş bir kelime olsa bile o kelimenin de bu kelimeyle ilgisi olduğu söylenebilir. Zira o işlemi yaptıran, ürünü-mahsulü toplayan, o zenginlik ve güce sahip kişi anlamından türetilmiş olma ihtimalide vardır. Yine aynı şekilde Japoncadaki [minori=実り、minoru=実る] kelimelerinin Türkçedeki [ürün] kelimesiyle olan ses ve anlam benzerlikleri de ayrıca dikkate değerdir.

Minato (港):

Türkçedeki birebir karşılığı (Rumca kökenli) [liman] olan bu kelimenin doğrudan bir benzerliği yok gibi görülmesine

karşılık anlamıyla birlikte tam 4 harfi benzeşmektedir. Yine konumuzla doğrudan ilgisi olmasada bu kelimenin Arapçadaki karşılığının [mina] olması ilginç ve dikkate değerdir. Dolayısıyla birbirinden alakasız olan bu dillerde anlam ve ses bakımından benzerliği kelimenin köken konusunun yeniden ele alınması gerekliliğini göstermektedir.

Miorosu (見下ろす):

Kelimenin Türkçe karşılığı [yüksekten bakmak-küçümsemek-aşağılamak] tır. Kullanım şekline göre [gözden düşmüş] anlamına da gelebilir. Küçük bir ihtimal [gözden düşmüş] kişi şeklinden Türkçe argosunda geçen [orospu] kelimesi ile eşleştirme yapılabilir. Yine aynı kelime ile [onyomi] okunuşlu olan [baishunfu=売春婦=satılan bahar kadını=satılan genç(baharında) kadın=fuğu yapan kadın] ile de bir bağ kurulması mümkündür. Netice itibariyle Ermenice ve Farsça kökenli kelimeler arasında gösterilen [orospu] kelimesi ile olan benzerliği dikkate değerdir.

Mirai (未来):

Japonca genel anlamı zamani [gelecek] olup günümüz Türkçesinde Farsça kökenli kelimeler içinde yer alan ve kız ismi olan [Miray] şeklinde yaşamaktadır. Haliyle bu kelime kökeninde evin geleceği, hatta soyun geleceği anlamında kız çocuklarına isim olarak verilmiş olma ihtimalinin yüksek olduğunu söylememiz abartılı olmaz.

Modoru (戻る):

Japoncadaki anlamı [geri dönmek] tir. Türkçe karşılığı ile birbir olarak ilgisi olmasa bile kelimenin [doru] kısmı [dönmek] ile benzeşebilir. Normalde Japoncadaki kelime kökleri hemen hemen tek heceli gibi kısa olmasına karşılık burada [modo] şeklinde uzundur. Dolayısıyla [mo] kısmının [geri] ve [doru] kısmının da [dönmek] şeklinde çevrilmesi de mümkündür.

Ancak daha önce bahsi geçen [kaeru=geri dönmek] şeklide unutulmamalıdır.

Momu (揉む):

Yoğurma anlamındaki bu kelimenin Türkçede köken benzerliği olabileceğini söyleyebileceğimiz karşılığı [mıncıklama] dır. Biraz karmaşık gibi görünse de kök hemen hemen her iki sinde de [mo] veya [mı] dır diyebiliriz.

Mori (森):

Türkçe birebir karşılığı [orman] olan bu kelimenin de hece sayısı, anlamı ve sesleri benzeşmektedir. Köken aynılığı olma ihtimali yüksek olan kelimelerdendir.

Mugi (麦):

Bu kelimenin de anlamı ve sesleri [buğday] ile benzeşmektedir. Muhtemelen her iki kelimenin kökeni aynıdır. Özellikle [mug] ve [bug] seslerinin benzerliği dikkat çekicidir.

Mune (胸):

Bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı Farsça kökenli olduğu söylenen [sine] dir. Ve [göğüs] şeklinde yapılan çeviriler çeviriden ziyade [tercüme] özelliği taşımaktadır. Yani taşıdığı anlamı birebir olarak ifade etmeye kâfi değildir. Küçük bir ihtimal dâhilinde olsa da anlam, ses ve hece sayıları bakımlarından benzeşmesi dikkate alınması gereken kelimelerden olduğunu göstermektedir diyebiliriz.

Mura-mure (村-群れ):

[Köy] anlamındaki [mura=村] kelimesi ile [hayvan sürüsü] anlamındaki [mure=群れ] kelimeleri ile Türkçedeki [mera] kelimesi arasındaki benzerlik son derece ilginç olup dikkate değerdir. Ve ister [köy] anlamı olsun ister [hayvan sürüsü] anlamından hareketle [hayvanların, sürülerin otladığı yer] anlamı

olsun [mera] ile bağlantı kurulabilecek kelimelerdir. Üstelik Türkçedeki [mera] kelimesinin içinde az-çok her iki anlamda vardır. Zira insanların barındığı, konakladığı yerler olması sebebiyle [mura=köy] ve hayvan sürüsünün otlaması, hayvanların otlatıldığı yer olması sebebi ile de [mure=sürü] kelimesi ile ilgi-bağ kurulabilmesi mümkündür. Ancak bu kelime Arapça kökenli Türkçe kelimeler arasında yer almaktadır. Dolayısıyla kelimenin köken durumunun yeniden ele alınıp incelenmesinde yarar vardır.

Murasaki (紫):

Japonca anlamı [mor] olup aynı zamanda boyu 1 veya 1.5 metre civarında ve irice yuvarlak şekilde yaprakları olan bir tür [ağaç] cinsinin adıdır. Ve Japoncadaki [mor] kelimesi de bu ağacın yapraklarının aldığı renkten doğmuştur denebilir. Netice olarak bu kelimenin Japoncadaki anlamı [mor] ve [bir tür ağaç] adı şeklindedir. Muhtemelen Türkçedeki [mor] kelimesiyle de ilişkilidir. Zira kelimenin [mura] kısmı [mor] anlamına gelmektedir.

Musu (蒸す):

Kelimenin birebir Türkçe karşılığı [buğulamak] tır. Fiiller kısmında tekrar ele alıp değerlendireceğimiz bu kelimenin Türkçedeki [buğu] kelimesi ile eşleştirilmesi ve [m] [b], [s] [g] değişimleri mümkündür. Kaldı ki [kök] ilişkisinde göreceğimiz üzere bu kelimenin Türkçe karşılığı ile olan aynılığını göstermek için [s] [g] değişimine de ihtiyaç yoktur.

Muzumuzu (むずむず):

Japoncada genel olarak istediğini elde edememe, bir şeyler yapmak isteyip becerememe ve ruhi hal-hareket bakımından durulamama durumu şeklinde izah edilen bu kelime tam anlam olarak [mızmız] dır. Dolayısıyla Türkçedeki birebir karşılığıyla aynılık derecesinde benzerlik göstermektedir.

Nani-nande (何-何で):

Bu vb. soru zamirleri de Türkçe karşılıkları ile oldukça benzerlik göstermektedir. Mesela [**nani**] kelimesinin Türkçe birebir karşılığı [**ne**] dir. Yine aynı kelimenin [**nani o**] şeklinin Türkçe karşılığı ise [**neyi**] dir. Dolayısıyla Türkçedeki [**ne**] soru zamiri ile Japoncadaki [**nani**] kelimesi arasında köken aynılığı ihtimalden ötedir. Yine aynı şekilde [**nande**] kelimesinin karşılığı da [**nede**] dir. Türkçedeki [**nede geldin**] şeklinde kullanılan soru şeklindeki kullanımıyla aynılık gösterir. Aynı kelimenin Osaka şivesindeki anlamı ise [**neden**] dir. Yani normal Japoncadaki anlamı [**nede**] olan bir kelime yine aynı Japonya'nın farklı bir bölgesinde [**neden**] anlamında kullanılmaktadır. Bunların dışında yine aynı kökten çıktığı açıkça belli olan [**nanise**] kelimesi de Türkçe' de [**neyse**] şeklinde birebir olarak karşılık bulmaktadır. Bütün bunlardan anlaşılabacağı üzere [**nani**] = **ne**, **nanio** = **neyi**, **nande** = **nede**, **nande** = **neden**, **nanise** = **neyse**, **nandarou**= **nedir**] vb. gibi kelimeler arasında somut bir ilişki söz konusudur ve aynı kökten çıkmış olduğu söylenebilir. Bu arada [**nan-nani=ne**] kelimesinin Sümercede ki karşılığının da [**nammu**, **neme**] şekillerinde olduğunda belirtelim.

Nai (無い):

Türkçe karşılığı [**yok**] olan bu kelimenin Türkçe ile olan benzerliği (hafif argo veya kaba Türkçe dediğimiz) [**nay-nay**, **nanay**] dan ileri gelmektedir. Zira Japonca kullanımı da genellikle [**nai-nai**] tekrarlama şeklindedir. Japoncadaki [**i**] lerin genel olarak Türkçe karşılıklarının [**y**] olduğunu hatırlatırsak bu iki kelime arasında bir bağın olduğu daha net şekilde görülebilir. Yine aynı kelimenin [**nashi**] kullanım şeklinin karşılığı da çok eski olmayan Türkçede veya biraz eski kaba Türkçede [**naş**, **naşnaş**] şeklinde görülmektedir.

Ninki (人気):

Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [**ilgi**] olan bu Japonca [**ninki**] kelimesinin her iki dildeki varlığı da ilginçtir. Ve her iki dilin benzerliğine dair fikir veren delillerden biri olması nedeniyle dikkate değer kelimelerdendir.

Oboreru (溺れる):

Fiiller kısmında da ele alacağımız bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [**boğulmak**] tır. Bu kelimenin [**boğmak**] şekli Türkçedeki yapısından farklılık arz eder. Fiiller kısmında daha ayrıntılı şekilde tekrar değineceğimizi belirterek bu kısa açıklamayla yetinelim.

Ogoru (驕る):

Anlam ve telaffuz bakımlarından eşleştirme yapabileceğimiz karşılığı Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [**gurur-gururlanmak**] tır. Arapça kökenli kelimelerin neden Türkçeye girdiği ve kalıcı olduğu hakkında bilgi vermesi bakımından bu kelime önemlidir. Yani çok eskiden Türkçede var olan bazı kelimelerin unutulup aynı şeklin bir yansıması olarak ses ve anlamları birbirine yakın olan yabancı kelimelerden tekrar alınmış olma ihtimali söz konusudur. Netice olarak bu iki kelime arasındaki benzerlik dikkat çekici olup incelenmeye değerdir.

Oku (置く):

Türkçedeki birebir karşılığı [**koymak**] olan bu kelimenin Japoncada, özellikle günlük kullanımındaki [oite oku=置いておく] şeklinin Türkçedeki tellafuzu [oyteoku] olup [oi=oy] kök kısmı [**koymak**] fiili ile köken bakımından benzeşmektedir. Kelimenin her iki dildeki kökünde muhtemelen [o] veya [ko] dur. Zaten Türkçe ve Japonca arasında neredeyse kural haline gelmiş bir durumda, ünlü ile başlayan Japonca fiil kelimelerinin karşılıkları olan Türkçe kelimeler o ünlüye uyacak şekilde sessiz harf ile eklenerek başlamasıdır. Mesela [ou=kovmak, oikosu=kovalamak] örneklerindeki gibi...

Okuyuki (奥行き):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı [en derin-en dip yön- taraf] dır. Soyut ve somut anlamda kullanılır. Çok az bir ihtimal dâhilinde olsa bile Türkçedeki [**kuyu**] kelimesi ile [derinlik-diplik] belirtmesi bakımlarından benzetme yapılabilir. Yine [o] sesinin düşmesi de dil bilimi bakımından mümkündür.

Omou (思う) :

Normal Japonca anlamı kullanıldığı yere göre [düşünmek] şeklinde olsa da özellikle tahmin-sanı belirtirken kullanılan şekli anlam olarak Türkçedeki [ummak] ile oldukça benzeşmekte ve kök itibariyle de aynılık göstermektedir. Mesela [watashi wa sou omou=ben öyle umuyorum-(düşünüyorum)] örneğinde olduğu gibi. Hatta Japoncadaki diğer somut [düşünmey] belirten [kangaeru] fiilinin varlığını da hatırlatırsak bu kelimenin birebir ve asıl anlamının Türkçe karşılığının [ummak] olduğunu bile iddia edebiliriz.

Onaji (同じ):

Türkçedeki birebir karşılığı [aynı] dır. Aynı kökten çıkma ihtimali yüksek kelimelerden biridir. Kelime kısalığı ve seslerin aynılığı bakımlarından oldukça benzeşmektedir.

Onna (女):

Bu kelimenin günümüz Japoncasındaki genel anlamı [kız-kadın] dır. Bu anlamından hareketle Türkçede eşleştirebileceğimiz karşılığı [ana-anne] dir. Ancak Japoncadaki [anne] kelimesinin karşılığının [haha] ve [okasan] şekillerindeki varlıklarını da belirtmemiz yerinde olur.

Onore (己れ):

Japonca anlamı [kendi-kendine güven, kendi gücü] gibi soyut kavram şeklindedir. Ve taşıdığı anlam bakımından Türkçedeki [onur] kelimesiyle ilgisi olduğu söylenebilir. Zira Japoncadaki kullanım şekli daha çok soyut anlamdadır. Normal [kendi] ni belirten [watashi=ben, jibun= kendi-kendim, katte=kendi-kendine] şekilleri mevcuttur. Özetle, Türkçede Fransızca kökenli kelimeler arasında yer alan [onur] kelimesi ile Japoncadaki [onore] kelimesi arasında dikkat çekici bir benzerlik ve ilgi kurulması mümkündür.

Oou (覆う):

Fiiller kısmında tekrar değineceğimiz bu kelimenin Türkçe birebir karşılığı [örtmek] tir. Yine bu kelimenin [kaplamak] şeklinde düşünülüp tercüme edilmesi de mümkündür. Ancak Japonca kullanım şekli daha çok [örtmek] anlamı ile uygunluk göstermektedir. Japoncadaki izahı da [herhangi bir şeyi, yüzeyi altta kalacak şekilde saklamak] tır. Netice olarak [kaplamak] ta anlam bakımından [örtmek] ile bir bakıma örtüşmektedir.

Oru (織る):

Japoncadaki anlamı [dokumak] tır. Türkçedeki eşleştirebileceğimiz birebir karşılığı ise [örmek] tir. Japoncada elle [örmek] için [amu=編む] ve elde örülen ve genel olarak ta file vb. gibi ağımsı şeyler için kullanılan [amimono=編み物] kelimeleri mevcuttur. Türkçede doğrudan böyle bir ayrım olmadığı için [örmek] kelimesi ile Japoncadaki [oru] kelimesi arasında bir köken benzerliğinden bahsedebiliriz. Ayrıca Türkçedeki [ağ] kelimesi ile Japoncadaki [amu=elle örmek] kelimesinin köken olarak aynı olma ihtimalide oldukça yüksektir. Yine kanaatimize göre [örmek, örnek, örümcek] vb. kelimelerin hepsi aynı ortak noktadan hareketle, aynı ortak kökten çıkmışlardır denebilir. Ve bu kökte kuvvetle [oru=örmek] fiilinin kökü olan [o-ö] dür.

Otaku (お宅):

Japoncada başkasının evinden bahsedilirken veya [eviniz nerede] gibi sorulurken kullanılan bir kelimedir. Anlamı [ikamet edilen yer, ev] olup, Türkçedeki [otağ] kelimesi ile eşleştirme yapılabilmesi mümkündür. Japoncadaki [o] kısmı kibarlık ön takısıdır. Bundan dolayı benzerlik söz konusu değildir diyecekler için Türkçedeki [otağ] kelimesinin içinde de saygı veya kibarlık ifadesinin olmadığına iddia edilemeyeceğini hatırlatırız. Zira [otağ] da büyük ve de haliyle yönetici veya yönetici gibi

güçlü-varlıklı kişilerin kullandığı, oturduğu, bulunduğu çadır veya yerdir. Kelimenin [o] kısmının tartışmasını bir kenara bırakırsak [tağ-taku] kısımlarının aynı olduğunu söyleyebiliriz. Birinin ev birinin çadır olması da kelimenin aynı kökten gelmediğini göstermemektedir. Yerleşim-oturma veya ikamet yerini belirtmesi bakımlarından, yani aynı anlamda kullanılmamasından dolayı benzer ve kökdeş kelimelerdir diyebiliriz.

Otousan (お父さん):

Bu kelimenin birebir Türkçe çevirisi [baba bey] dir. Yine buradaki [o] kibarlık ön eki olarak algılansa da sondaki [san] belirtten [bey-bay] kısmı çıktığında [otou] kısmı kalır. Hatta günlük Japonca kullanımında [otou] şeklide vardır. Bu kelimenin Türkçe ile olan ilgisi ise [ata] kelimesine benzemesinden kaynaklanmaktadır. Halen Türk lehçelerinin çoğunda baba yerine [ota-ata] şekilleri kullanılmaktadır. Özellikle Özbek lehçesindeki [ota] şekli dikkat çekicidir. Türkçedeki [baba] kelimesi ise Çincedeki [papa] kelimesi ile benzerlik gösterir. Daha doğrusu Çinlilerin telaffuz şekli Türkçedeki [baba] şekliyle hemen hemen aynıdır. Bunların dışında Japoncada kişi adlarına eklenen [bey-hanım] anlamına geldiğini zannettiğimiz ve aynı zamanda saygı belirten [san] kısmı da Türkçe'deki [sayın] kelimesi ile eşleşebileceğinden hareketle her iki kelimenin de aynı kökten çıkmış olması kuvvetle muhtemeldir diyebiliriz.

Ou (追う):

Fiiller kısmında tekrar değineceğimiz bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [kovmak-kovalamak] tır. Herhangi bir şeyin, kişinin arkasından koşturmak, takip etmek anlamlarına da gelir. Aynı kelime ile ilgili olarak [oikakeru=追い掛ける=kovalamak(yakalamak amacıyla)], [oikosu=追い越す=sollamak-geçmek(araba vb)] gibi kelimelerin varlığı bu kelimenin içinde [kovmak] gibi hareket belirten bir anlam olduğunu göstermektedir. Yine [oku=koymak] fiilinde olduğu gibi burada da Türkçe karşılığının [kovmak] şeklinde olması Japoncadaki [o]

ile başlayan kelimelerin Türkçede önüne [k] alarak başlaması azda olsa kural haline gelmiş gibi görülmektedir. Dolayısıyla bu vb. kelimeler arasındaki kalıplaşmış değişimlerin yeniden ele alınıp değerlendirilmesinde fayda vardır.

Oyogu (泳ぐ):

Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelimenin Türkçe karşılığı [yüzmek] tir. Aynı kelimeyle ilgili olarak nesnelerin [yüzmesini] belirten [uku] fiilide vardır.

Para para (ぱらぱら):

Tabiat olaylarını taklit eden seslerden türeyen bir kelimedir. Genellikle hızlı yağan yağmuru belirtirken kullanılır. Türkçede ise (Japon'ların düğme karı dedikleri) irice ve sıkça yağan karı belirtirken [lapa lapa] kelimesinin kullanılması ve her iki kelimenin benzerliği dikkat çekicidir. Japoncada [giseigo=擬声語] denilen [tabiat sesleri] nin her iki dilde nasıl anlaşıldığına dair ek bir araştırmanın ne kadar elzem olduğunu da bu arada hatırlatmış olalım.

Pika pika (ぴかぴか):

Japoncadaki anlamı, Türkçe birebir karşılığı olan [pırıl pırıl] dır. Her iki dildeki anlamı parlaklık-parlamak ile ilgilidir. İsim halindeki kelimelerin kök kısmını bulma konusu tam olarak belirlenmiş olsa her iki dildeki bu kelimenin kökünün de aynı olduğunu söyleyebilirdik. Biz şimdilik benzerlikleri bakımından konuya dikkat çekmiş olalım.

Sadaka (定か):

Japoncadaki anlamı kullanıldığı yere göre [doğru-güvenilir-emin] şeklinde olup, Türkçedeki Arapça kökenli kelimelerden [sadık] kelimesiyle olan benzerliği dikkate değerdir. Yine [ok torbası] anlamındaki kelimenin de [sadak] olması ve aynı şekilde Türkçe erkek ismi olarak kullanılan [Sadak] kelimesi

ile [Sadık] kelimeleri arasındaki benzerlikler de dikkat çekicidir. Ayrıca bu kelimelerin Japonca [sadaka] kelimesine olan benzerliği de kelimelerin köken konusunun aynılık ihtimalini göstermektedir.

Sagaru (下がる):

Fiiller kısmında ayrıntılı olarak açıklamaya çalışacağımız bu kelimenin Japoncadaki kullanım anlamları yerine göre [azaltmak, eksiltmek, indirmek, sarkıtmak] şeklinde değişmektedir. Özellikle [kago o sagatte kudasai=sepeti sarkıt (indir) lütfen] kullanım şekli Türkçedeki [sarkmak-sarkıtmak] ile eşleştirme yapabileceğimizi göstermektedir. Fiiller kısmında da bu anlamıyla ele alacağımızı yeri gelmişken belirterek konuya şimdilik nokta koymakla yetinelim.

Saiwai-shiawase (幸い-幸せ):

Japoncada genel olarak [mutluluk] anlamında kullanılan bu kelime bir şekilde [şans] kelimesiyle alakalıdır denebilir. Türkçedeki Fransızca kökenli kelimeler içinde yer alan [şans] kelimesiyle Japoncadaki [saiwai] kelimesi kullanım şekli bakımından da benzerlik göstermektedir. Zaten Japoncadaki bu kelimede [mutluluk] tan ziyade [şansa-şansıma] şeklinde kullanılır. Mesela [koutsu cikoga atta, saiwai tomodachi buji datta= 交通事故があった、幸い友達が無事だった.= Trafik kazası oldu, şansına arkadaşımın bir şeyi yoktu (sağlamdı)] örneğindeki gibi kullanımları dikkat çekicidir.

Sake (酒):

Japonca [içki-alkol] anlamında olan bu kelime ile görünürde doğrudan birebir olarak eşleşen veya köken aynılığını ileri sürebileceğimiz bir kelime mevcut değildir. Ancak Türkçeye Arapçadan geçtiği rivayet olunan [saki] kelimesi ile ortak [içki-alkol] kısmı nedeniyle birleşmesi dikkat çekicidir. Yine aynı Japonca kelimenin eski okunuşunun [ki=酒] şeklinde

olması da bir başka açıdan önemlidir. O da halen Orta Asya kültüründe yaygın olan ve at sütünden yapılan [kımız] kelimesinin ilk hecesiyle olan benzerliğidir.

Sakeru (避ける):

Köken birlikteliği olan kelimelerden biridir. Japoncasının sözlük açıklamaları genel olarak [iyi olmayan, kötü, tehlikeli ve zararlı durum, şey veya yerden ayrılmak, uzaklaşmak, sakınmak] şeklindedir. Ve [soyut-somut] anlamlarda kullanılabilir. Köken benzerliği konusunda tekrar değineceğimiz üzere, bu durum bize bu kelimenin birebir Türkçe karşılığının [sakınmak] olduğunu göstermektedir.

Samui (寒い):

Türkçe karşılığı [soğuk] olan bu kelimenin de uzak ihtimal dâhilinde olsa da benzerlik göstermesi ve köken birlikteliği söz konusudur.

Sao (竿):

Japoncadaki anlamı [sırık-sopa] olan bu kelimenin de köken aynılığı olma ihtimali yüksektir. Türkçede eşleştirebileceğimiz birebir karşılığı [sopa] dır. Hece sayısı, anlam ve sesleri benzeşmektedir. Aynı şekilde [asa-baston] anlamındaki [tsue=杖] kelimesi ile de bir ilgisi vardır denilebilir. Netice itibariyle [sırık-sopa-asa-baston] kelimelerinin birbirleriyle ilgili olduğu hatta birbirlerinden türediği de söylenebilir. Elbette ki günümüz mevcut sözlüklerinde [asa] kelimesinin Arapça, [baston] kelimesinin de İtalyanca kökenli kelimelerden olduğu belirtilmektedir.

Sara-imasara (更-今更):

Genel olarak [imasara] şeklinde kullanılan bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [şimdiden sonra] dır. Kelimenin açılımı [今=ima=(imdi)şimdi, さら=sara=sonra] şeklin dedir.

Dolayısıyla zaman belirten özelliği nedeniyle [sara] kısmı [sonra] ile eşleşebilir. Sadece Japoncadaki kullanım alanı dar-
dır yani [imasara=şimdiden sonra] şekliyle veya soyut zaman
belirtmekle sınırlıdır denebilir.

Sasu (刺す):

Japoncada [batırmak-kakmak-sokmak] anlamında kullanı-
lan bu kelimenin eşleşebilen birebir Türkçe karşılığı [sapla-
mak] tır. Japoncadaki genel açıklaması [ucu sivri bir nesneyi
başka bir nesneye, iç kısma, şeye batırmak] şeklindedir. Aynı
kelimenin [sasus=螫す] şeklindeki yazılışının içinde [mushi=虫
=böcek] karakteri olduğundan bu kelime böcek sokmalarını
ifade etmede de kullanılır. Dolayısıyla Türkçeye aynı zamanda
[sokmak] şeklinde de çevrilebilmektedir. Yine inek-boğa gibi
hayvanların fiiliyatını belirten [süsmek] ve hatta [kakmak (s-c
ve c-k değişimleri göz önüne alınarak)] kelimelerinin kö-
kenlerinin aynı oldukları söylenebilir. Hatta aynı bابتan ol-
mak üzere, biraz farklı gibi görünüp algılansa da (daha sonra
ele alacağımız suku=つく=突く kelimesi de dahil olmak üzere)
Türkçedeki [sikmek] fiil kelimesi de aynı çerçeve içinde ele
alınıp değerlendirilmelidir.

Shaburu (しゃぶる):

Şapır-şupur yemek için kullanılan bir fiildir. Bu yönüyle
Türkçedeki [şapırdatmak] kelimesiyle eşleştirme yapılabilir.
Ayrıca ağzı sulanmak-yalanıp durmak şeklinde tercüme edil-
mesi de mümkündür. Dolayısıyla birebir olarak benzerlik ku-
rup köken aynılığı olduğunu ileri sürebileceğimiz Türkçe kar-
şılığı [şapırdatmak] tır.

Shakkuri (しゃっくり):

Bu kelime gereke hece sayısı, gerek telaffuz ve anlam ba-
kımlarından Türkçedeki birebir karşılığı olan [hıçkırık] ile
benzerlik göstermektedir. Kelimenin telaffuzundaki akıcılığı

da dikkate değerdir. Aynı kökten çıkma ihtimali yüksek kelimelerden biridir.

Share (しゃれ):

Japoncadaki anlamı daha çok dış görünüş açısından [güzel-süslü-rüküşlü] şeklinde olup, kullanım bakımından ise daha çok Türkçedeki Fransızca kökenli kelimeler içinde yer alan [şık] şekline yakındır. Bu benzerlikten dolayı da kelimenin köken durumunun yeniden ele alınıp incelenmesi gerekmektedir diyebiliriz.

Seki (席):

Japoncadaki anlamı [oturak-oturulacak yer] dir. Türkçede bazı yöre ve ağızlarda hala [küçük oturak] anlamında [seki] kelimesi kullanılmaktadır. Yine evlerin önüne oturmak için yapılan set şeklindeki oturaklığın genel adı da [seki] dir. Ayrıca aynı kelimedenden türediği söylenebilecek olan [sekileme-sekilemek] kelimeside mevcuttur. Dolayısıyla her iki dilde var olan bu kelimenin birçok yönden benzerliği itiraza yer veremeyecek şekilde ortada gözükmemektedir.

Seku (急ぐ):

Genel anlamı [acele etmek] ve [telaşlanmak] şeklindedir. Acilliği ve hızlilik gerektirdiği anlamlarından hareketle günümüz ağızlarında yaşayan [seyirtmek] fiili ile kökeni aynı diyebileceğimiz bir kelime olması hasebiyle öneme haizdir.

Seme-semeru (責め-責める):

Japoncada kullanıldığı yere göre [sorumluluk-yükümlülük-mesuliyet-kınama] vb. anlamalarına gelen bu kelimenin de, özellikle [sorumluluk-yükümlülük] anlamlarından hareketle Türkçedeki Rumca kökenli kelimelerden [semer] ve Arapça kökenli [semere] kelimelerini hatırlatması ilginçtir.

Seri (競り):

Köken itibariyle [yarış-yarışmak] anlamında olan bu kelimenin Türkçede eşleştirme yapabileceğimiz karşılığı Arapça kökenli kelimelerden biri olan ve hızlı anlamında da kullanılan [seri] dir. Yine bu kelimenin [seru=競る] şeklindeki yani Japonca fiil olarak kullanımı da vardır. Karşılıklı yarışma ve mücadele belirtmesi yanında [peş peşeliği ve hızı] da içermesi bakımlarından [seri] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Hatta fiil şeklinin birebir karşılığının [seku (急く)] fiilinde olduğu gibi [seyir-seyirtmek] olma ihtimali de vardır diyebiliriz.

Seseragi (せせらぎ):

Irmak-nehir vb. yerlerdeki suyun akma sesi, yani şırıltısı anlamındadır. Kelimenin akış şekli ve hece sayısı hemen hemen aynı olup, [şırıltı] kelimesiyle köken benzerliği vardır denebilir.

Seya seya (せやせや):

Japoncadaki giseigo (ünlem-tekrarlama) şekillerinden olup, [heya heya] anlamında kullanılan bir kelimedir. Ve özellikle balıkçılar tarafından gayret etmek, gayrete getirmek için kullanılması yaygındır. Dolayısıyla Türkçe karşılığı ile tamamen, birebir olarak uyuşmaktadır. Yine Türkçedeki [halıncak-salıncak] örneğindeki gibi [h->s] değişimi göz önüne alınırsa her ikisinin köken aynılığı daha net anlaşılabilir.

Shiba (芝):

Bu kelimenin Türkçe birebir karşılığı [çim] dir. [sh= ş] kısmının [ç] ye ve [b] kısmının da [m] şekline dönüşmesi, [şim->çim] şeklinde değişmesi ve elbette ki sondaki [a] vokalinin düşmesi de mümkündür. Netice olarak gerek anlam ve gerekse sesler bakımından bu kelimede her iki dilde benzer şekilde karşılık bulunmaktadır.

Shidare (枝垂れ):

Türkçeye [salkım-saçak] şeklinde tercüme edilebilecek olsa da Kanci yazı karakterinin birebir çevirisi [sarkık dal] şeklindedir. Bu kelime ile daha önce bahsi geçen [nadare=雪崩=çığ] kelimesinin son kısımları yani [dare] kısmı telaffuz ve hatta anlam olarak ta benzeşmektedir. Her ne kadar [Kanci] yazı karakterleri farklı olsa da birbirleriyle ilgili olduğu söylenebilir. Buradaki [shidare] ise, özellikle söğüt ağacının dallarının [sarkmış] halini ifade eden anlama sahip olması ve -en azından şekil ve ses bakımından-[şelale] kelimesini çağrıştırmaktadır. Gerek [şelale] kelimesi, gerekse [shidare-nadare] ve hatta Türkçedeki [dere] kelimeleri arasında şekil ve görüntü yönünden bir benzerlik vardır. Muhtemelen hepside [akmak-sarmak] anlamlarından türemişlerdir. Tabii ki bu arada şelale kelimesinin Arapça kökenli kelimeler arasında yer aldığını belirtmekte gerekir.

Shikko (しっこ):

Bu kelimenin Türkçedeki ve Japoncadaki anlamı [küçük abdest] olup her iki dilde [çiş] şeklinde kullanılmaktadır. Japoncadaki normal kullanımı [shishi] şeklinde olup Türkçedeki telaffuzuna yakındır. Küçük çocukların çişe tutulması sırasında [shiii-shiii] şeklinde [i] sesinin uzatılarak söylenmesi de her iki dilde aynıdır diyebiliriz.

Shinciru (信じる):

Aynı kökten çıkmış olması muhtemel kelimelerden biridir. Türkçedeki birebir karşılığı [inanmak] olan bu kelimeye fiiller kısmında tekrar değineceğiz.

Shinobu (偲ぶ-忍):

İki değişik [Kanci] yazı karakteriyle yazılan bu kelimelerin ilkinin anlamı [hatırlamak, yâd etmek], ikincisinin anlamı ise [tahammül etmek-katlanmak] tır. Dileyenler Karadeniz

bölgemizdeki şirin kent [Sinop] un adının nereden geldiğini yeniden araştırabilirler.

Shirafu (素面):

Japoncadaki anlamı [içkiye dayanıklı-ayık-kendinde] şeklindedir. Türkçeye Farsçadan geçtiği söylenen [serhoş-sarhoş] kelimesiyle benzerlik göstermesi ilginçtir. Yine içki-kadeh tokuşturulurken söylenilen [şerefe] sözcüğü ile ilişkilendirilmesi de mümkündür. Özellikle seslerin ve anlamının uzaktan-yakından, az-çok benzemesi de dikkat çekicidir.

Shirakaba (白樺):

Beyaz ve ağaç kabuğu anlamındaki Kanci yazı karakterlerinin birleşiminden türetilmiş olup kavak ağacı anlamında kullanılmaktadır. Haliyle bu kelime Türkçedeki karşılığı ile köken olarak aynılık arz eden kelimelerden biri gibi görülmektedir. Kim bilir belki Türkçedeki [kavak] kelimesinin anlamı da [akkabuk] tan gelmektedir. Japoncasındaki beyaz anlamındaki [shiro] kelimesi düştüğünde benzerlik daha da belirgenleşmektedir.

Shiru (汁):

Japoncada [sıkılan meyve ve yemek suyu] anlamlarında kullanılan bu kelime, yine Farsça kökenli Türkçe kelimelerden olan [şıra-çorba] ile benzerlik göstermektedir. Her ne kadar bu kelimenin varlığı Farsçadaki [şıra-şire-şere] kelimelerine dayandırılrsa da kökeni tam olarak belli değildir diyebiliriz. Çünkü bu kelime Latince [siraeum], Rumcada [siraion] hatta Fransızcada [soupe] şeklinde görülmektedir. Dolayısıyla bu kelimenin kökeni hakkında kesin olarak sonuca varılamadığı ortadadır. Yalnız bu dillere sahip insanlar içinde en fazla hareketli toplumun Türkler olduğu düşünülecek olursa ilk çıkış noktasının Japonca ile Türkçenin birleştiği dönemlerden kalma olabileceği ileri sürülebilir. Ama en doğrusu bu

kelimenin kökeninin de benzer durumdaki kelimeler gibi yeniden ele alınarak araştırılıp, incelenmesi neticesinde bir sonuca ulaşılmasıdır.

Shirushi (印し):

Muhtelif Kanci yazı karakteri olan bu kelimenin ortak anlamı Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [işaret] tir. Telaffuz, anlam ve hece sayısının benzerliği de dikkat çekici olup köken konusu yeniden ele alınarak incelenmelidir.

Sogu (殺ぐ):

Keçi-koyun vb. deri gibi şeyleri soymak-yüzmek anlamında olan bu kelimedede karşılığı olan [soymak] kelimesi ile kökteştir diyebiliriz. Halen Orta-Asya Türk lehçelerinde aynı anlam (Kazak lehçesinde **suyuv-sıyıv**, Özbek ve Tatar lehçelerinde **soyuv-suyu**) ve benzer telaffuzdaki kullanımları da vardır.

Somaru-someru (染まる-染める):

Türkçeye [boyanmak-boyamak] şeklinde tercüme edilebilse de asıl anlamı [rengin değişmesi] dir ve [solmak-soldurmak] şeklinde çevrilmelidir. Genel olarak saç-ip gibi şeylerin boyanmasını-renginin değiştirilmesini içerir. Bu özelliğinden dolayı Türkçede ki [solmak] kelimesi ile benzerlik gösterir ve yine bu kelime ile eşleştirme yapılabilir. Elbette Japoncada solmayı belirten [kareru] kelimesi de mevcuttur. Ama o kelimedede [solmak] dan daha çok [kuruma] ya yakın bir anlam taşımaktadır. Dolayısıyla Japoncadaki bu [somaru-someru] kelimeleri ile Türkçedeki [solmak-soldurmak] kelimeleri arasında bir ilgi vardır denebilir.

Somukeru (背ける):

Japonca genel anlamı [küsmek-sırtını dönmek] tir. Kanci karakterinin anlamıyla ilgili birebir karşılığı ise [sırtını dönmek] şeklindedir. Yine aynı şekilde başını çevirmek ve kalbinden-

gönlünden kızgınlık geçirmeyi de ifade eder. Dolayısıyla bu özelliklerinden dolayı Türkçedeki [somurtmak] ile hemen hemen birebir olarak aynı anlamda kullanılmaktadır. Fiiller kısmında bu [somurtmak] şekli ele alınıp değerlendirilecektir.

Sonaeru (供える):

Fiiller kısmında tekrar ele alıp değerlendireceğimiz bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [sunmak] dır. Japoncadaki genel açıklaması da [tanrıya, ölümlere ve kendinden makam-mevki olarak yüksekte olan kişilere verme] şeklindedir. Japoncadaki normal [vermek] fiili [ageru=あげる] ve kibar şekli [sashiageru=差し上げる] gibi çeşitli olmasına rağmen bunların üstünde bir [vermeyi] belirttiği için bu kelimenin [sunmak] ile eşleştirilmesi mümkün ve mantıklıdır. Sunmak kelimesinin Sümerce karşılığının [sum-sun] şekillerinde olması her iki dildeki köken benzerliğinden ileri bir ilginin olduğunun delili sayılabilir.

Sonata (そなた):

Konuşma durumuna göre karşı tarafı belirtirken kullanılan ve Türkçedeki birebir çeviri karşılığı [sen] olan bu Japonca kelimenin de köken bakımından aynılığı söz konusudur. Kanci yazı karakteriyle yazıldığında [ta=た] kısmını karşılayan şeklin karşı tarafı belirten yön (ta=方) olması da bu kelime ile sen kelimesi arasındaki bağı veya ilişkiyi göstermektedir diyebiliriz.

Son suru (損する):

Japonca anlamı [zarar etmek-kaybetmek] tir. Ekonomik veya parasal kaybı ve yatırılan maddi değer geri dönmemesini belirtir. Doğrudan bir ilgisi olmasa bile Türkçedeki [son] kelimesi ile benzeyen yönleri de vardır denebilir. Japoncada Türkçedeki [son] ile benzeşen veya birebir olarak eşleşebilen bir başka benzer kelimede [sue=末] dir. Anlamı ise [suekko=

末っ子=son çocuk, sue musume=末娘=son kız] vb. örneklerindeki gibi [son] ile aynıdır. Dolayısıyla bahsettiğimiz bu Japonca kelimeler ile Türkçe [son] kelimesi arasında bir bağı ilişkisi vardır diyebiliriz.

Soto (外):

Japoncada [dış-dışarısı] anlamında kullanılan bu kelimenin tam olarak birebir Türkçe karşılığı olmamakla birlikte [sota yer-sotaya yatmak] örneklerindeki [sota] kelimesi ile köken aynılığı olduğunu söylememiz mümkündür. Ve bir bakıma Türkçedeki bu [sota] kelimeside [dış yer, تنها yer] anlamında kullanılmaktadır. Dolayısıyla hece sayılarının ve telaffuzlarının karşılıklı olarak benzeşmesi de buradaki köken aynılığından kaynaklanmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Sou (そう):

Bu kelimenin anlamı kullanıldığı yere göre [gibi-öyle] dir. Özellikle [sou desu ka=そうですか] şeklinin birebir eşleşebilen Türkçe karşılığı [öyle mi] dir. Bu kelimenin köken olarak aynı olma ihtimali yüksektir. Zira Çin Kazakları ve Uygur lehçesinde bu kelimenin karşılığı [so-lay-mı=solaymı] olup, tekrarlama durumunda Japonca'daki gibi [そうそう=sou-sou=öyle-öyle] şeklinde kullanılmaktadır. Dolayısıyla kelimenin kökenlerinin veya ilk çıkış-hareket noktalarının aynı olduğunu söylememiz mümkündür.

Su (酢):

Japoncadaki [sirke] anlamındaki bu kelimeye sıvılığı bakımından Türkçedeki [su] kelimesi ile eşleştirilebilir. elbette ki Japoncada [mizu-misu] şeklinde ifade edilen ve [su] anlamı olan kelimeye zaten mevcuttur. Ayrıca [onyomi] okunuşlu [sui=水] kelimesi de vardır. Mesela [kaisui=海水] kelimesinin karşılığı olan [deniz suyu] örneğindeki gibi [sui=水] ile [su] kelimesinin kökeni aynıdır. Sonuç itibarıyla ister [sirke] anlamındaki

Japonca [su] kelimesi olsun isterse [onyomi] okunuşlu [su] anlamın daki [sui=水] kelimesi olsun Türkçedeki [su] kelimesi ile köken aynılığı olan kelimelerdir.

Sugata (姿):

Dış görüntü, görünüş anlamındaki bu Japonca kelime, yine Türkçedeki Fransızca kökenli kelimeler içinde geçen [siluet] ile eşleşebilmektedir. Fransızcası [silhouette] olan bu kelimedenden de anlaşılabacağı üzere Türkçede yabancı kökenli olarak yer alan kelimelerin yeniden etimolojik köken araştırılmasının yapılması yerinde olacaktır. Zira bu yapıldığında o dillerin ilk ortaya çıkışlarına dair yeni bilgi ve ipuçları elde etmek mümkün olacaktır.

Suku(好く):

Türkçe birebir karşılığı [sevmek] olan bu kelimenin de köken aynılığı olma ihtimali yüksektir. Fiil kısmında tekrar değineceğimiz üzere, bu kelimenin [suki=好き] halinin Türkçe karşılığının [sevgi] olması bize her iki kelime arasında somut bir bağ-ilişki ihtimalinin yüksekliğini göstermektedir.

Suku-suku (すくすく/ つくつく):

Bu kelimenin bazı durumlardaki kullanımı Türkçedeki karşılığının kullanımından farklı gibi görülsede birbirleriyle aynılık gösteren kelimelerdendir. Ve bir şeyin çok fazla, sık yapıldığını belirtir. Dolayısıyla Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [sık sık] tır. Ve [すくすく/ つくつく トルコへ行った=suku suku toruko e itta=sık sık Türkiye'ye gitti] örneğindeki gibi kullanımı vardır. Yine bir başka benzer kelime [tsuku-zuku] olup [彼女のことをつくづく考えるとまた会いたくなる=kanojo no koto o tsukuzuku omou to mata aitaku naru=onun hakkında sık sık düşününce tekrar göresim geliyor] daki gibi kullanımları [sık sık] ile birebir derecede benzerlik gösterir. Bir bakıma aynı kelimenin farklı iki değişik telaffuzu da denebilir.

Suku (つく=突く):

Normalde [ts] ile başlayan kelimeler kısmında yer alması gereken bu kelimeyi karşılığı olan Türkçe kelime ile eşleşebilmesinden ve [ts] nin telaffuzunun [s] den yana ağırlık basmasından dolayı burada yer vermeyi uygun gördük. Japonca [sokmak-kuvvetlice bastırmak] anlamında olan bu kelimenin sözlüklerdeki açıklamaları [tek bir yerden batırmak, saplamak] şeklindedir. Buradan hareketle kelimenin normal [batırmak-saplamak] anlamından farklı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla köken ve birebir anlam olarak cinsel birleşmeyi belirten [sikmek] kelimesi ile de ilgilidir. Konuyla alakalı olan diğer kelimeler ise [shikicou= 色情 = şehvet-arzu] veya [shikyuu= 子宮 = rahim-döl yatağı] ve hafif argo olan [shiko shiko suru = mas-türmasyon yapmak] tır. Dolayısıyla bu kelimelerle [sikmek] kelimesi arasında bir köken ilişkisi var gibi görülmektedir.

Suru (擦る):

Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı [sürtmek] tir. Japoncadaki sözlük açıklamaları her iki nesnenin birbirleriyle sürtüşmesi şeklinde olup, Türkçeden farklı olarak [rendelemek] anlamında da kullanılabilmektedir. Ancak kullanılan araç farklılığı göze alındığında Türkçedeki [rendelemek] ten ziyade [sürtme] ye daha yakın olduğu görülür. Yine bu kelimeyle bağlantılı olma ihtimali kuvvetli olan [zureru=ずれる] yani [kaymak-sürtünerek bozulmak] kelimesinin varlığını belirtmekte lazımdır.

Suu (吸う):

Japoncadaki normal anlamı [içine çekmek-emmek] olan bu kelimenin Türkçede birebir olarak eşleştirebileceğimiz karşılığı olmamasına rağmen [sommak-somurmak] kelimesi ile anlam bakımından aynılık göstermesi dikkat çekicidir. Fiiller kısmında da bu anlam karşılığıyla ele alınarak köken benzerliği değerlendirilecektir.

Taberu (食べる):

Bu kelimenin Türkçedeki karşılığı [yemek yemek] tir. Kelimenin birebir olarak Türkçe ile ilgisi olmasada Arapça kökenli kelimelerden olan [taam-taam etmek] ile olan benzerliği dikkat çekicidir. Bundan dolayı ilgilenecekler için belirtmekte yarar gördüğümüzden listemize eklemiş bulunmaktayız. Ayrıca Japonca içindeki Arapçaya benzer kelimelerin bulunması özellikle beyaz veya buğday tenli Araplarında Orta-Asya kökenli olma rivayet ve ihtimallerini kuvvetlendirmesi bakımından önemlidir.

Tachi tachi (立ち立ち):

Japonca [day day] anlamındaki bu kelime, Türkçe karşılığı ile köken aynılığı olan (giseigo=tekrarlama-ünlem) kelimelerinden biridir. Ve yine kullanımı küçük çocuk, bebelerin ayakta durabilmesini teşvik-gayret etmesine yönelik şekildedir. Yani her iki dildeki kullanımı da aynılık göstermektedir.

Taeru (耐える-堪える):

Değişik Kanci yazı karakteri ile yazılmasına karşılık anlamı aynı olan kelimelerdendir. Genel olarak [dayanmak] anlamındaki bu kelimenin kullanım anlamı daha çok, kişinin [sabretmesi, dayanması, dayanıklı olması] şeklindedir. Dolayısıyla bir nesnenin dayanmasından, dayanaktan daha çok soyut [dayanmak] anlamı vardır. Fiiller kısmında tekrar ele alıp bahsedeceğimiz üzere bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [dayanmak] tir.

Taira (平ら):

Türkçedeki birebir karşılığı [geniş ve düz arazi-düzlük] tür. Muhtemelen köken birlikteliği olan kelimelerden biridir. Türkçedeki karşılığı olan [Taira] kelimesi ile telaffuz, anlam ve hece sayıları bakımından da birebir olarak benzerlik göstermektedir.

Taka (高):

Bu kelimenin özellikle fiyat belirtmede kullanıldığı şekli ile Türkçedeki Farsça kökenli kelimelerden olan [paha] kelimesi birebire yakın derecede benzerlik göstermektedir. Yine ses değişimi konusunda bilgi sahibi olanlar için hatırlatmak gerekirse, [t] [p] ve [k] [h] değişimi mümkündür. Bunun dışında yükseklik belirten [takai = 高い] şeklinin baştaki [t] yitimi halinde [aka] ve [eke] şeklini alması da muhtemeldir. Ve bu kelime haliyle [büyük] anlamında da kullanılan [eke] kelimesiyle eşleşebilmektedir.

Tamaru (溜まる):

Günlük sözlüklerde [birikme-birikmek] şeklinde tercüme edilse de Türkçedeki birebir karşılığı [dolma-dolmak] tır. Bu kelime muhtemelen [damla-damlamak] ile alakalıdır. Japoncadaki Kanci yazı karakterinin içinde [su] yu belirten karakterlerin olması da bunu göstermektedir. Netice olarak [damla-damlamak] tan türediğini söyleyebileceğimiz [dolmak] kelimesinin kökeni ile Japoncadaki [tamaru] kelimesinin kökenleri aynıdır denebilir. Bu konuya da fiiller kısmında tekrar döneceğiz.

Tamesu (試す-験す):

Kanci karakterleri farklı da olsa genel olarak kullanılan anlamı [denemek] tir. Ancak Türkçeden biraz farklı olarak dar alanda kullanılır ve [uygulayarak bakma, kontrol etme] ye yakın bir anlamı vardır. Yani Türkçedeki somut [deney yapmak] dan ziyade [şunu bir deneyelim] şeklindeki gibidir denebilir. Yine iki Kanci yazı karakterinin birleşmesinden oluşan [shiken=試験=sınav] kelimesinin varlığı da (içerdiği aynı Kanci yazı karakteri itibariyle) bize kelimenin [denemek] ile alakalı olduğunu göstermektedir. Fiiller kısmında tekrar ayrıntılı şekilde ele alacağımız bu kelime de birebir olarak karşılığı ile eşleşebilen ve köken benzerliği olan kelimelerdendir.

Tane-dane (種):

Her iki dilde de anlam, hece sayısı ve telaffuz açısından ayınlık gösteren kelimelerden biridir. Bazı sözlüklerimizde [çekirdek] olarak tercüme edilen kelimenin asıl karşılığı Japoncada olduğu gibi [tane-dane] dir. Ve günümüz Türk köylerinin birçoğunda hala, aynı şekilde [çekirdek] anlamında kullanılmaktadır. Ancak Türkçedeki bu kelimenin de Farsça kökenli kelimeler içinde yer alması dolayısıyla köken konusu yeniden ele alınıp değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Tanomu-tayoru (頼む-頼る):

Aynı Kanci yazı karakteriyle yazılan bu iki kelimedenden ilkinin Türkçe karşılığı [rica etmek-dilemek], ikincisinin karşılığı ise [isteme-yardım alma-güvenme] şeklindedir. Hepsinin ortak yanı bir bakımdan [talep-talep etmek] ile örtüşmektedir. Kelimenin doğrudan Türkçe ile bir alakası yokmuş gibi görüldüğünden ilgilenecek olanlar için buraya alınıp, yer verilmiştir.

Taosu-taoreru (倒す-倒れる):

Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız üzere bu kelimenin Türkçe birebir karşılığı [devirmek-devrilmek] tir. Japonca sözlüklerde anlamı [dik durumda olan bir şeyi güç, kuvvet kullanarak yatay duruma getirme veya yuvarlayarak yıkma] şeklinde izah edilmektedir.

Tareru (垂れる):

Bu kelimedede yazıldığı Kanci karakteri itibariyle yukarıda bahsi geçen [tamaru=dolmak] kelimesi ile alakalı bir kelimedir. Japoncadaki anlamı kullanıldığı yere göre [sarmak-damlamak] tır. Dolayısıyla [damlamak] ile eşleştirme yapılabilir. Bu kelime görüntü, imaj olarak damlamak veya sarkıtların ve kışın damlardan sarkan buzların oluşma şekline daha yakın anlam taşır. Her ikisi arasındaki fark Kanci karakterlerinden kaynaklanmaktadır. [Tamaru] kelimesi [su] şekillerinin bulunduğu

Kanci karakterleri ile yazıldığından [dolmaya], [tareru] kelimesi [ağırlık] belirten Kanci karakteriyle yazıldığından dolayı [sarkmaya] daha yakındır. Netice olarak gerek [tamaru] kelimesi gerekse [tareru] kelimesi Türkçedeki karşılıklarıyla oldukça alakalı gibi görülmektedir.

Tassuru (達する):

Hissiyat ve duyguların taşması anlamında kullanılagelen bu kelime aynı zamanda [son derece] ve soyut [varma-ulaşma] da belirtir. Kelimenin [tasshiteiru] şeklindeki çekimli hali [taşmaktadır] anlamında da kullanılmaktadır. Bundan dolayı [tassuru] fiili varmak, ulaşmak anlamında kullanılsa da [umiga koko made tasshita=deniz buraya kadar taştı] örneğindeki gibi [tasshita] çekimli halinin [taştı] şeklinde çevrilip yorumlanması mümkündür. Hatta bundan dolayı yani taşma belirtmesinden olsa gerek Kanci yazı karakterinde su belirten şekillerde yer almaktadır.

Tataku-tatakau (叩く、戦う-闘う):

Değişik Kanci karakterlerle yazılan bu kelimelerin ilkinin anlamı [vurmak-dövmek- tartaklamak], ikincisinin anlamı [savaşmak-mücadele etmek] tir. Türkçedeki birebir köken ilişkisi olma ihtimali olan karşılıkları [dövmek-tartaklamak] tır. Yine [叩く = tataku] Kanci karakteri ile yazılan ve telaffuz edilen bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı da [pataklamak] tır. Bu kelimenin eski Japoncadaki telaffuz şekli ise [pataku] olup [pat-pat] sesinden, yani bir şeyi değnek-sopayla (yatak-yorgan vb) döverken çıkan sestən türemiştir denilebilir. Dolayısıyla [patak, pataklamak] ile de birebir olarak ilgi ve bağı vardır. Yine aynı konuda Japonca [hippataku=引つ叩く] kelimesi de vardır. Günümüz Japoncasında [şamarlamak] anlamında kullanılsada yalın anlamı [çekerek pataklamak] tır. Netice olarak bu kelimelerin hepsi bir şekilde birbirinden türemiştir diyebiliriz.

Tatta-ima (たった今):Bakınız [ima=今] kelimesine...

Te (手):

Japoncada [el] anlamında kullanılan bu kelimenin de, Sümercedeki [değmek] anlamı olan [teg] sözcüğü ile olan dik-kat çekici benzerliğinin oldukça ilginç olması nedeniyle, üstünde önemle durulması gerekir. Ayrıca Türkçedeki [temas] kelimesinin [te] si veya [değmeğin] [de] si, aynı kökten çıkmış gibi görülmektedir. Yani hepsinin bir bakıma [el] ile ilgisi olup, kök-köken olarak aynı yerde birleşmektedirler.

Teate (手当て):

Bu kelime de yine Arapça kökenli Türkçe kelimeler arasında görülen [tedavi] kelimesi ile benzerlik göstermektedir. elbette ki [ilk yardım] şeklindeki tercümelerde yanlış sayılmaz. Ama bu kelimenin birebir olarak eşleştirilebileceği karşılığı [tedavi] dir diyebiliriz. Kanci karakterini olduğu gibi Türkçeye çevirdiğimizde [el atma, elle değme] anlamının çıkması da bu kelimenin [tedavi] kelimesinin kökenini oluşturduğu şeklinde ki yorumumuzu kuvvetlendirmektedir. Konuyla ilgili (zaman zaman tekrarladığımız gibi) ek bir açıklama-hatırlatma yapmamız gerekirse Türkçedeki yabancı kökenli olarak bilinen bir çok kelimenin%100 Japonca kökenli olduğu söylenen kelimeler ile benzeşmesi ve anlamlarının Türkçe karşılıklarının Japoncadakine daha yakın olması bize bu kelimelerin menşe bakımından Orta-Asya kökenli olma ihtimalini ve yeniden köken araştırılmasının yapılması gerekliliğini göstermektedir.

Tegami (手紙):

El ve kâğıt Kanci yazı karakterlerinin birleşmesinden oluşan ve [mektup] anlamında olan bu kelime telaffuz veya içerdiği sesler bakımından gerek [bitiğ-bitik] gerek [mektup] kelimeleriyle oldukça benzeşmektedir. Muhtemelen Türkçe ve Arapçadaki anlamları da [elde-elle yazılan] veya [elde-elle yazılan kâğıt] dan çıkmıştır denebilir.

Teire (手入れ):

Türkçe birebir çeviri karşılığı [el koyma-el sokma-el atma] şeklindedir. Böyle olmasına rağmen Türkçedeki hangi kelimeyle birebir olarak eşleşebilir diye düşünecek olursak yine Arapça kökenli kelimelerden [tamir] kelimesi ile benzeştiğini görebiliriz. Tamir kelimesi de içerdiği anlam bakımından [el koymak-el atmak] anlamlarındadır. Bu arada [te=手] kelimesinin [el] anlamına geldiğini de tekrar hatırlatalım..

Temizu (手水):

Genel olarak Tera-Cinca (寺、神社) denilen tapınakların bahçe girişlerinin hemen sol kısımlarında bulunan el yıkama-ağız çalkalama yerlerine verilen addır. Bir bakıma abdest alma yeri şeklindedir. Ve bu anlamdaki kullanımın telaffuzu [cho-uzu=ちょうず=手水] şeklindedir. Türkçe ile ilgi ve bağ kurabileceğimiz kısmı ise [el suyu] anlamındaki [temizu=手水] dur. Haliyle de bu kelimenin [temiz, temizlik] ile olan ilgi ve bağı takdire şayandır.

Teppen-touge (天辺-峠):

Bu iki kelimedden ilkinin anlamı [uç-tepe kısım-tepe noktası] dır. Diğerinin anlamı ise normal [tepe] dir. Bu kelimelerin Türkçede birebir olarak eşleşebildiği kelimeler ise [tepe] ve [dağ] kelimeleridir. Japoncada genel olarak [tepesi-tepe noktası] şeklinde kullanılan [teppen=天辺] kelimesinin birebir olarak eşleşebildiği Türkçe kelime [tepe] dir. Bu kelimenin Türkçede de Japoncadaki anlamıyla kullanımı da mevcuttur. [tepemi attırma] veya [tepeme çıkma] şekillerindeki kullanımları ile Japoncadaki anlamı hemen hemen aynıdır. Diğer Japonca kelime [touge] nin Türkçesi ise [tepe-dağdan küçük yükseklik] olmasına karşılık birebir olarak eşleştirebileceğimiz karşılığı [dağ] dır. Hatta konuyla ilgili olarak bu kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıklarının içinde [tog-toğ] şeklinde varolduğunu belirtelim. Yukarıdaki karışık gibi görünen kelimeler

arasındaki ilişkilerin bir neticesi olsa gerek Türkçede [dağ] kelimesini belirten iki farklı telaffuzlu kelime vardır. Maalesef diğer [dağ] anlamında kullanılan [yama] kelimesi günlük hayatta, özellikle kırsal kesimlerde kullanılmasına rağmen Türkçe sözlüklerde yer almamaktadır. Bu [yama=dağ] kelimesi ile ilgili olarak [yama] kelimesini izah ederken konuya tekrar döneneğimizi belirterek bahsimizi noktalayalım.

Terasu (照らす):

Bu kelimenin Türkçe birebir karşılığı [aydınlattmak] olup, [ışıklandırmak] diye tercüme edilmesinde de mahzur yoktur. Türkçe ile olan benzerliği ise Fransızca (terrasse) kökenli kelimeler içinde yer alan [teras] kelimesinden kaynaklanmaktadır. Balkon veya çatı katı gibi yer anlamından ziyade [aydınlık-aydınlık yer] anlamlarına daha yakın bir anlam içerdiğinden dolayı kelimenin kökeninin yeniden araştırılıp incelenmesinde yarar vardır.

Tetsu (鉄):

Demir anlamındaki bu kelimenin köken itibariyle benzerliği Sümercedeki [timira- temir] kelimesine kadar gidiyor denebilir. Zira Türkçedeki demir kelimesinin [temur- temir-timir] vb. şekillerdeki hal ve telaffuzları düşünüldüğünde her iki kelimenin köken olarak benzerliği daha net olarak ortaya çıkmaktadır.

Tobu (飛ぶ、跳ぶ):

Uçmak ve zıplamak anlamında olup farklı Kanci yazı karakterleriyle yazılan bu kelime ile özellikle hoplamak kelimesi arasında köken birlikteliği vardır denebilir. Zıplamak anlamındaki [tobu=跳ぶ] kelimesi, dar alanda da olsa Japonca-Türkçe arasındaki [h->t] değişimi göz önüne alındığında (Hiza-tizadiz kelimesinde olduğu gibi) [hoplamak] ile olan köken ilişkisi daha net görülebilmektedir.

Tochi-tsuchi (土地-土):

Bu kelimelerden ilkinin Türkçe karşılığı [arazi-toprak parçası], diğerinin karşılığı ise [toprak] tır. Kök itibariyle [toprak] kelimesiyle birebir olarak köken aynılığı vardır diyebiliriz. Burada belirtmemiz gereken önemli bir husus [tochi] kelimesinin [onyomi] okunuşlu olmasıdır. Ama kunyomi okunuşlu olan [tsuchi] kelimesinin de kökü aynıdır. Ve muhtemelen [to-tu-tsu] şeklinde değişime uğramıştır. Hangisinin ne şekilde değiştiği tam olarak belli olmasa bile [toprak] ile kök itibariyle benzeşmektedir. Yine [onyomi] okunuşlu olan [doki=土器=toprak(tan yapılan) mallar] veya [touki=陶器=seramik mallar] gibi değişik kelimelerin Japoncadaki varlığından da anlaşılacağı üzere bahsi geçen [tochi-tsuchi] kelimeleri ile Türkçedeki [toprak] kelimelerinin kökü aynıdır denilebilir. Hatta [tabak] kelimesinin köküde toprakla ilgilidir.

Toge (棘-刺):

Türkçedeki birebir karşılığı [diken] dir. Kelimenin anlam, hece sayısı ve ses benzerliği dikkate alındığında her iki kelimenin de köken itibariyle aynı olduğu söylenebilir.

Tokasu-toku (解かす-解く):

Japoncadaki anlamı [tarama-taramak] olan bu kelime her ne kadar birebir olarak Türkçedeki karşılığıyla benzeşmese de Türkçede isim halinde bulunan bazı kelimelerle ilgisi-alakası ve bağlantısı vardır denilebilecek bir kelimedir. Mesela Türkçede saçta takılan [toka] kelimesi veya halıcılıkta kullanılan ucu taraklı [tokaç] (çamaşır yıkamak için kullanılanda dâhil olabilir) kelimesi Japoncadaki [tarama-taramak] anlamındaki [toku-tokasu] kelimeleriyle ilgilidir denebilir. Ayrıca Sümercede de [toku-tuku] şeklinde ve [vurmak-tokmaklamak] anlamlarında kelimelerin olması da gözardı edilemeyecek benzerliklerdendir diyebiliriz.

Tomaru (止まる-泊まる):

Kanci karakterlerinin yazılışları farklı olmakla birlikte ortak anlamları [durmak] tır. İlkinin birebir olarak eşleşebilen Türkçe karşılığı [durmak], diğerinin anlamıysa [konaklamak-gecelemek-kendi evinden başka birinin evinde kalmak] şeklindedir. Bu kelime ile eşleşebilen ve köken itibariyle aynı olması muhtemel olan Türkçe kelime yukarıda da belirttiğimiz gibi [**durmak**] tır. Yine bu kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıklarının [**toru-torou-turuv**] şekillerinde olduğu düşünülürse kökeninin aynılığı konusu biraz daha net bir şekilde görülür. Hatta aynı fiilden türetilmiş Türkçedeki karşılığı [**Dur-sun**] olan Japonca [**Tomio/Tomiko**] şeklinde çocuk isimleride aynı anlam ve aynı amaçla konmaktadır. Konuya fiiller kısmında tekrar değinilecektir.

Tome-dome (留め-止め):

Durmak Kanci yazı karakterinden türetilmiş bir kelime olup [**toka-düğüm**] kökü ile köken ilişkisi kurabileceğimiz bir kelimedir. Mesela [obi dome(帯留め)=kimono bağının düğümü] gibi bir anlamı vardır. Ve durdurma işlevini yapan şey-nesne şeklindedir. Dolayısıyla Türkçedeki [kemer] anlamındaki [**toka**] ve hatta [**düğüm**] kelimesi ile köken ilişkisi kurulabilmektedir.

Tooi (遠い):

Japoncadaki anlamı [uzak-ırak] olan bu kelimenin Türkçede doğrudan eşleşebildiği bir karşılığı yoktur. Ancak konuşma dilinde zaman zaman ünlem şeklinde de kullanılan [**ta-taa**] ile uzaklığı belirtmesi bakımlarından eşleşebilmesi ilginç ve dikkate değerdir.

Tori (鳥):

Japoncada kullanıldığı yere göre [kuş-tavuk] anlamlarına gelen bu kelime ilk hecesi (muhtemelen kökü) bakımından, az bir ihtimal dâhilinde gibi görülüyor olsa da Türkçe' deki

[tavuk] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Yine Türk lehçelerindeki [tovuk-touk] ve özellikle Peçenek lehçesindeki [toh] telaffuz şekilleri göz önüne alındığında köken ilişkisi daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Toru (取る):

Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı ve anlamı [tutmak] tır. Fiiller kısmında ayrıntılı olarak ele alacağımız bu kelime köken birlikteliği olan kelimelerdendir. Bu kelimenin eski Türkçe ve günümüz Türk lehçelerindeki şekillerinden birinin [totmak] olması da görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Tsubomi (苔み):

Tomurcuk anlamındaki bu Japonca kelime Türkçe karşılığı ile köken aynılığı olma ihtimali kuvvetli olan sözcüklerdendir. Hatta [tsu=to] ve [bo=mu] gibi ilk hece kısımları tam olarak eşleşebilmektedir. Son hece kısmı [mi] nin Türkçe karşılığı ise [bi(küçültme eki-bi+raz)] şeklinde düşünülebilir. İsimlerdeki değişim veya köken ilişkisi tam olarak ortaya konamasa bile fiillerdeki kurallı değişimi burada da [to+mu+r+cuk (küçültme eki)] şeklinde görebilmekteyiz.

Tsuma (妻):

Japonca anlamı [eş-evli kadın] olan bu kelimenin Türkçe birebir olarak eşleşebileceği karşılığı [kuma] dır. Yine Türkçe karşılığı [yeni-taze gelin-eş] olan [niitsuma=新妻] kelimesinin varlığında bir bakıma [kuma] ile ilgi kurabilmemizi kolaylaştırmaktadır. Anlamı hafiften farklı olsada her ikisinde de [yeni eş] söz konusudur. Yani bir bakıma [kuma] da eskisine (öncekine) göre yeni gelin ve haliyle yeni eştir. Kuma kelimesi günümüz insanları tarafından her ne kadar 2. eş olarak algı lansa bile kelimenin ilk ortaya çıktığı zamanlardaki algılama tarzının farklı olacağı konusu unutulmamalıdır.

Tsumami (摘み):

Tutam anlamındaki bu Japonca kelimenin kökünü [tsu] veya [tu] şeklinde düşündüğümüzde, Türkçe karşılığı [tutam] ile olan köken ilişkisini veya aynılığını ileri sürmekte bir sakınca görmemekteyiz. Dolayısıyla köken aynılığı kuvvetle ihtimal dahilinde olan kelimelerden biridir diyebiliriz.

Tsumu-tsumoru (積む-積る):

Türkçe karşılıkları [yığmak-yığılmak] olan bu kelimelerin, doğrudan birebir olarak Türkçe karşılıklarıyla ilgisi yoktur. Ancak Türkçedeki [tümsek] kelimesi ile ses ve bir bakıma anlamının da benzeşmesi dikkate değerdir. Ve bize göre bu benzerliklerin köken aynılığından dolayı ileri gelmesi ihtimal dahilindedir.

Tsura (面):

Japonca [surat] anlamında olup, hem bu Türkçe karşılığı ile hem de paranın [tura] kısmı ile köken olarak eşleşebilen bir kelimedir. Ve yine bu anlamda kullanılan Japonca [urat-zura(裏面) = arka yüz-surat] ve [umatzura(馬面) = at surat] kelimeleri de vardır. Yine bu [tsura(面) = surat] kelimesinin [yüz-yüzey] Kanci karakteriyle yazılması da bizi doğrular niteliktedir. Bir diğer ilginç benzerlikte [umazura(馬面) = at surat] kelimesinin Türkçedeki gibi olumsuz anlamda kullanılıyor olmasıdır. Bu arada Japoncada insan yüzünü belirten ayrıca [kao(顔) = yüz] kelimesinin varlığı da unutmamalıdır.

Tsurai (辛い):

Istiraph, zor anlamlarında kullanılan bu kelimedede, özellikle isim tamlaması halinde kullanıldığında Türkçedeki [zor] kelimesi ile anlam ve telaffuz bakımlarından tamamen aynı-benzer hale gelmektedir. Mesela [ii tsurai(言い辛い)=söylemesi zor] ve [yari tsurai (やり辛い)=yapması zor] örneklerindeki gibi... Yani [tsu] kısmı [tzu] ya döndüğü için köken benzerliği tam

olarak anlaşılabilir. Ancak Japoncadaki kullanımı Türkçedeki kullanım şekline göre daha dar alandadır. Ayrıca yalın anlamda kullanılan [muzukashii (難しい)=zor] kelimesinin olduğunu da belirtmemiz gerekir.

Tsuru (鶴):

Bu kelimenin Türkçede birebir olarak eşleşebilen karşılığı [turna] dır. Gerek anlam gerek hece sayısı ve telaffuz bakımından aynılık gösterir. Kelimenin Türkçedeki kökü muhtemelen [tsuru] veya [turu] dur dememizde mümkündür. Çünkü bu sondaki [na] isim yapma ekidir. Dolayısıyla bu ek ilavesiyle Türkçedeki son şekli olan [turna] halini almıştır denebilir.

Tsuru-tsuri (釣る-釣り):

Bu kelimenin Türkçe karşılığı [balık tutmak] olup doğrudan Türkçe karşılığı ile ilgisi yoktur. Ancak böyle görülmesine karşılık balık tutma şekil ve araçlarından biri olan [tor] kelimesiyle takdire şayan benzerliği dikkat çekicidir. Ayrıca bazı durumlarda fiil olan bir kelime diğer dilde isim halinde bulunabilmektedir. Dolayısıyla her iki kelime arasındaki muhtemel köken ilişkisi daha ayrıntılı olarak incelenip araştırılmalıdır.

Tsuru (蔓):

Japoncada genel olarak karpuz-kavun-hıyar gibi otsu bitkilerin yeni çıkan dallarına, çitaklarına verilen addır. Türkçedeki, birebir köken ilişkisi kurabileceğimiz karşılığı ise aynı anlamda kullanılan [sürgün] dür.

Tsutsu-tsutsumashii (つつ、慎ましい):

Japoncadaki kelime anlamının [tutum] ve [tutumlu] olduğunu söyleyebiliriz. İsim ve sıfat halindeki bu kelimeler Türkçeye birebir olarak [tutu-tutum, tutumlu] şekillerinde çevrilebilmektedir. Ve haliyle aynı kelimeler ile köken ilişkisi söz konusudur. Özellikle [tsutsu] şeklinin [tutu-m] ile olan telaffuz, hece sayısı eşitliği ve anlam bakımlarından benzerliği dikkat çekicidir.

Uchi-ie (家之内):

Japoncada iki değişik ifadesi ve Türkçedeki birebir karşılığı [ev] olan bu kelime aynı zamanda soyut [iç] anlamını da içermektedir. Dolayısıyla Japoncadaki iki farklı ifade şekli olan [ev] kelimesinin Türkçede birebir eşleşebilen iki farklı karşılığı söz konusudur. Bunlardan [uchi = ev] kelimesi Türkçede [iç] şeklinde karşılık bulmakta ve [ie = ev] kelimesi ise pek fazla değişikliğe uğramadan [ev] şeklindeki varlığını sürdürmektedir diyebiliriz. Yine aynı kelimeyle ilgili olarak [uchi=内=ev] şeklinin de olduğunu ve diğer [ie=家=ev] kelimesine göre daha fazla [iç] anlamı taşıdığını da yeri gelmişken tekrar belirtmiş olalım.

Ue (上):

Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [üst] tür. Japonca kullanımı Türkçe kullanımına göre biraz farklı olsa da tam karşılığıdır diyebiliriz. Bu kelime Japoncada aynı zamanda [yukarı-yukarısı] anlamında da kullanılmakta olup, Türkçedeki [üstelik üstüne-üstlük] gibi ifade şekillerinin karşılıklarında da [ue] kelimesinin geçmesi bu iki kelimenin birbirleriyle olan ilgisini göstermektedir. Köken birlikteliği olma ihtimali yüksek olan kelimelerdendir. Hatta Türkçedeki Farsça kökenli kelimeler içinde geçen [usta] kelimesinin bile [üst-üstün el] anlamında olduğu söylenebilir. Aynı şekilde [üstlük] kelimesinin Japoncadaki karşılığının [uwagi(上着)] olması, yani [üst] ve [giymek] anlamındaki Kanci yazı karakterleriyle yazılması da bu fikrimizi doğrular niteliktedir. Bunların dışında [ulu] kelimesinin bile buradaki [üst] kelimesi ile irtibatlandırılması mümkündür ve köken olarak aynı olma ihtimalleri vardır.

Uku (浮く):Bakınız [oyogu-泳ぐ]

Umai (上手い-美味い-甘い-旨い):

Kullanılan Kanci yazı karakterine göre anlamları [ustacalezzetli-tatlı-iş yapması iyi] dir. Belirtilen özelliklerin hepsinin

içinde [güzel-güzel ve iyi] anlamlarında saklıdır. Hatta hepsinin tek kelimelik ortak ifadesi [güzel] dir demek daha yerinde olabilir. Dolayısıyla Türkçede genellikle bayan ismi şeklinde kullanılagelen [Umai-Umay] kelimesi ile birebir olarak eşleştirilmesi mümkündür.

Umi (海):

Japonca anlamı deniz olan bu kelimenin Türkçede benzerliğini veya kökdeşliğini iddia edebileceğimiz karşılığı Arapça kökenli kelimeler arasında geçen [umman] dır. Kelime muhtemelen Türk dilinin hafızasında eskiden beri vardı ve sonradan büyük deniz anlamında hafif anlam değişmesine uğradı. Netice olarak bu iki kelime ve kökeninin yeniden ele alınması gerektiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Unaru (唸る-呻る):

İki farklı Kanci yazı karakteriyle yazılan bu Japonca kelimenin genel olarak anlamı [ulumak] olup, köken bakımından karşılığı ile benzeşmektedir. Hatta bu kelimeyi biraz anlam farkıyla [anırmak] ile de eşleştirebilmemiz bile mümkündür.

Unzari suru (うんざりする):

Japoncadaki anlamı [canı sıkılmak-bıkmak] tır. Türkçede birebir olarak eşleşebilen karşılığı olmamakla birlikte [usanç-usanmak] kelimesi ile olan benzerliği dikkat çekicidir. Japoncada yapı bakımından [birleşik fiil] şeklinde olmasında bu fiiller arasında bir bağın olmadığını göstermemektedir. Zira Japonca ve Türkçe arasında zaman zaman bir [fiilin] diğerinde [isim] olduğu veya terside görülebilmektedir. Yani kelimenin yapısının farklı olmasında köken aynılığını etkilememektedir.

Ura (裏):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı [görünmeyen-saklanan yüz-kısım] dır. Yani aynı zamanda [arka plan] örneğindeki [arka] anlamında olup, Türkçedeki birebir olarak eşleşebilen

karşılığıdır. Japoncada genellikle soyut olan [arka] anlamında kullanılır. Somut olan arka veya arka kısmı belirten [ushiro-後ろ] kelimesi de vardır. Netice olarak bu kelimede hece sayısı, ses ve anlam benzerliği bakımından Türkçedeki [arka] kelimesi şeklinde birebir olarak karşılık bulabilmektedir. Özellikle [ura kawa=arka kısım] örneğindeki gibi [ura=arka] eşitliği daha net şekilde görülmektedir.

Uru (売る):

Japonca anlamı [satmak] olan bu kelimenin doğrudan eşleşebilen benzer karşılığı yoktur. Ancak Doğu Türkistandaki **Urumçi** şehir adı ile benzeşen yönünün olması ilginç ve dikkat çekicidir. Bu adın, eski Cungar (17~18 yy. arası) devleti zamanında kullanılan dilde (muhtemelen Moğolca ağırlıklı) [güzel at yetişen yer-at çiftliği] ve Sanskritçe [üzüm bağı-ormanı] anlamından geldiği rivayet olunmaktadır. Cince yazılışının ise o günkü telaffuz yapısına uygun şekilde yazıldığı ve kanji yazı karakterleriyle birebir ilgi kurulabilecek bir anlamının olmadığı söylenmektedir. Ve bu söyleyiş şekillerinin Uygur diline uydurularak son halini aldığı yani Uygur dilinde farklı bir anlamının olmadığı ileri sürülmektedir. O bölgenin yy.lar boyunca Uygurların hakimiyetinde olması bize bu şehrin farklı bir anlamı olması gerektiğini düşündürttü. Çünkü kelimenin anlamının [satış-pazar yeri] olma ihtimali hayli yüksektir. Zira [uru=satmak] ve [chi=yer-arazi] anlamındadır. Dolayısıyla nazarı dikkatimizi çeken bu kelimede ayrı bir öneme haizdir.

Usui (薄い):Bakınız [ussura=薄ら]

Ussura (薄ら):

Japonca anlamı [açık (renk)=usui=薄い] kelimesi ile açıklanan bu kelimenin asıl anlamı [ince-incecik] tir. Japoncada [zayıf-(ince)] anlamında olan [hosoi=細い] kelimesi bu kelimeyi tam olarak açıklamaya kafi gelmediği için [açık=usui] kelimesi ile izah edilmesi Türkçe karşılığını tespit bakımından

karışıklığa yol açmaktadır. Türkçede bu kelimeyle birebir alakalı ve köken birlikteliği olma ihtimali çok yüksek olan iki kelime vardır. Bunlardan birisi [ussura] kelimesiyle birebir olarak eşleşen ve yine Türkçeye Farsçadan geçtiği rivayet olunan [ustura] kelimesidir. Japoncada özellikle suların üstündeki ince buz tabakasını belirtirken bu kelimedenden faydalanılması kelimenin kökeni hakkında bir fikir vermektedir. Her iki kelimenin hece sayısı ve telaffuzlarının benzerliği de gözardı edilmemelidir. Bir diğer kelime ise yine bu kelimeyi ifade eden ve aynı Kanci yazı karakteri ile yazılması bakımından dikkate değer olan [usui=薄い] kelimesi ile alakalıdır. Bu kelimenin sözlük karşılığı her ne kadar [açık] ise de Türkçede birebir olarak eşleşebilen karşılığı [uçuk] tur. Özellikle [uçuk] rengi ifade ederken kullanılan [uçuk] kelimesiyle bu kelimeler aynı kökten gelmektedir veya birbirlerinden türemişlerdir denebilir. Gerek [usui] kelimesi gerekse [uçuk] kelimesi ses ve hece sayısı bakımlarından da benzeşmektedirler. Yine aynı baktan olmak üzere kelimenin yaşayan günümüz ağızlarında [ussuk] şeklinde kullanıldığını da hatırlarsak benzerlik daha belirgin olarak görülebilir. Hatta aynı kelimenin Japoncadaki [usui ocha=薄いお茶] yani [açık çay] şeklindeki varlığı da görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Utsu-butsu (打つ):

Japoncadaki yazı karakterleri ve anlamı ortak farklı iki ifade şekli olan bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [vurmak] tır. kelimenin Japonca sözlüklerdeki açıklaması [bir nesneye karşı başka bir nesneyi fırlatmak-atmak, şamarlamak] vb. şeklindedir. Fiiller kısmında tekrar değineceğimiz üzere köken aynılığı ihtimali oldukça yüksektir.

Waiwai suru (わいわいする):

Japoncadaki anlamı [vay-vay etmek] tir. Türkçedeki [ah-vah etmek] ile eşleştirilmesi de mümkündür. Her ikisinin

kökenide, ağlamak-derdini ifade etmekten çıkmıştır denebilir. Ayrıca her iki dilde de yapı olarak [birleşik fiil] halinde olması ilginçtir.

Wata (綿):

Kelimenin Türkçe karşılığı [**pamuk**] tur. İlk bakışta benzer bir yanı olmadığı zannedilse de aynı kelime ile birebir olarak eşleşebilmektedir. Ancak Türkçe [**pamuk**] kelimesi ile Japonca [**wata**] kelimesi arasındaki ilgiyi-ilişkiyi yakalayabilmek için kelimenin Türk lehçelerindeki karşılıklarına göz atmak gereklidir. Türkçenin Kırgız, Özbek ve Uygur lehçelerinde bu kelimenin [**pahta**] şeklinde olması benzerlik konusunu izah etmektedir. Fakat her nedense bu kelime Farsça kökenli kelimeler arasında yer almaktadır.

Yabai (やばい):

Tehlikeli anlamında olan bu Japonca kelime Türkçedeki [**yaban**] kelimesi ile birebir olarak benzeşmektedir. Detaylı açıklamalar için benzer onyomi kelimeler içinde yer alan [**yaban=野蠻**] kısmına bakınız.

Yaburu (破る):

Kullanım durumuna göre anlamı [**yırtmak-yıkamak**] olan bu Japonca kelime, uzak ihtimal dâhilinde olsa da karşılığı ile ilgisi-ilişkisi söz konusu olabileceğinden dikkate alınması gereken benzer kelimeler içinde yer almaktadır. Özellikle çekimli hallerinden [**yabutta=yırttım**] şeklinin her iki dildeki anlam ve telaffuz benzerliği dikkat çekicidir.

Yaku (焼く):

Japoncadaki kullanım anlamı [**yakmak-kızartmak**] tır. Türkçede birebir eşleştirebilen ve köken birlikteliği olan karşılığı ise [**yakmak**] tır. Japonca sözlüklerdeki kısa açıklamaları [**alevlendirmek, tutuşturmak, ateş ile alevlendirmek**] şeklindedir.

Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelimeyle ilgili olarak [yakedo=yanık], [yakeru= yanmak-kızarmak] kelimelerini sıralamakta yarar vardır.

Yama (山):

Türkçedeki sözlük karşılığı [dağ] olan bu kelimenin birebir eşleşebilen tam karşılığı [**yama**] dır. Günümüzde bir-çok bölge ve köylerimizde yaşamakta olan bu kelimenin [dağ] anlamıyla sözlüklerimizde yer almamasına bir anlam veremediğimizi de hemen yeri gelmişken belirtelim. Bu [**yama=dağ**] kelimesinden türeyen ve Japoncada da aynı anlam ve şekilde kullanılan [**yamaç**] kelimesinin her iki dildeki varlığı da bu kelimenin köken aynılığını göstermektedir. Türkçedeki [**yamaç**] kelimesinin Japoncadaki Kanci yazı karakterinin birebir açılım karşılığı ise [**yamachi=山地=dağ-yama toprağı-arazisi**] şeklinde olup, anlam olarak tamamen aynıdır. Diğer [dağ] anlamındaki kelimenin kökeni veya benzerliği hakkında [teppen=天辺, to-uge=峠] kelimesine tekrar bakılarak konunun daha iyi pekiştirilmesinde yarar vardır. Ancak burada kısaca izah etmemiz gerekirse Japoncadaki [**tepe**] anlamında olan [**touge**] kelimesi Türkçede [**toğ-dağ**], yine Japoncada tepe-uç, uç noktası anlamındaki [**teppen**] kelimesi de Türkçede [**tepe**] şeklinde yer almaktadır. Bunun dışında buradaki, bahsettiğimiz [**yama**] kelimesi ise [dağ] anlamında kullanılmakta olup, halen her iki dilde de varlığını sürdürmektedir.

Yancha (やんちゃ):

Japoncada anlamı ve Türkçedeki birebir karşılığı [yaramazlık] tır. Aynı kökten gelme ihtimali yüksek olan kelimelerdendir. Mesela bu [**yancha**] kelimesi aynı zamanda [**yaramaz** (çocuk)] anlamında da kullanılmaktadır. Ve bu kelimeyle ilgili olarak [**yanchabouz=やんちゃ坊主**] kelimesi de vardır ve anlamı da [**yancha=yaramaz, bouzu= küçük rahip çocuk (kafaları kazınmış)**] Kanci yazı karakterlerinden oluşan [**yaramaz**

çocuk] tur. Dolayısıyla gerek [yancha] kelimesi olsun gerekse [yanchabouzu] kelimesi olsun [**yaramaz**] kelimesiyle ilgilidir denebilir.

Yarareru (やられる):

Japoncadaki sözlüklerde [cana-mala zarar-hasar gelmesi] şeklinde açıklanan bu kelimenin özellikle [pisutorude **yara-reta**=ピストルでやられた=tüfekle **yaralandım**] daki kullanım şekli, bu kelime ile [yara-yaralanma] kelimeleri arasında bir bağ olabileceği ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Elbetteki Japoncada biyolojik anlamdaki [yara] yı belirten [kega=怪我] kelimesi de vardır. Ancak bunun varlığında [yareru] kelimesi ile [yara-yaralanma] kelimeleri arasındaki belirgin olan somut bağı koparmamaktadır.

Yaru (やる):

Fiiller kısmında ayrıca değineceğimiz bu kelimenin Japoncadaki kullanım şekli ve alanı Türkçe karşılığına göre daha geniş ve kapsamlıdır. Ancak buna rağmen karşılığı olan [**yapmak**] kelimesi ile birebir olarak eşleşebilmektedir. Dolayısıyla kök veya köken bakımlarından aynılık ihtimali yüksek olan kelimeler içinde değerlendirilmelidir.

Yashinau (養う):

Japoncadaki anlamı kullanıldığı yere göre [beslemek-büyütmek, geçindirmek] olan bu kelime uzak ihtimal dâhilinde olsa bile Türkçedeki [**yaşamak-yaşatmak**] kelimeleri ile eşleşebilmektedir. Netice olarak Türkçe anlamının içinde de [geçindirmek-beslemek] söz konusudur. Ve bir bakıma anlam olarak aynı noktada buluşmaktadırlar. Yine Japonca' daki [youkeicou(養鶏場)=tavuk çiftliği (tavuk beslenen, yaşatılan yer)] anlamındaki kelimenin varlığı kelime kökünün [ya] veya [yo] gibi tek heceden oluştuğunu göstermektedir. Dolayısıyla [**yaşatmak**] şeklindeki Türkçe fiil köküyle de köken aynılığı olma

ihtimali söz konusudur. Hatta Türkçedeki [yaşam], [yaşlı insan] örneğindeki [yaş] kısımları da aynı köken içinde değerlendirilmelidir.

Yoko (横):

Kelimenin Japonca genel izah ve anlamı [kenar, yan, yaka] şeklindedir. Özellikle [yaka] şekli ile eşleştirme yapılabilmesi dikkate şayan olup köken benzerliği ileri sürülebilecek niteliktedir.

Yomu (読む):

Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [okumak] tır. Japonca sözlüklerdeki kısa açıklamaları [yazılı olan harfleri tek tek seslendirmek, ses ile söylemek] şeklindedir. Fiiller kısmında tekrar ele alacağımız bu kelimedede kökdeş diyebileceğimiz kelimelerdendir. Şimdilik hece sayısı, sesleri ve anlamlarının benzeşdiğini belirtmekle yetinelim.

Yoru-yoranai (よる-よらない):

Kullanıldığı yere göre Japoncadaki anlamı çok çeşitli olan bu kelimenin özellikle [hito wa mikakeni yoranai =人は見かけによらない=insanlar dış görünümüyle değerlendirilemez] ve yine [omoi mo yoranakatta=思いもよらなかった(düşünememiş tim bile)] deki kullanım şekillerindeki tam Türkçe karşılıkları [yorum-yorumlamak] tır. Her ne kadar [yorumlamak] şeklindeki çevirileri biraz düşük anlamda kalsa da yanlış değildir. Aynı cümlelerin [insanlar dış görünümüyle yorumlanamaz] ve [düşüncemde bile yorumlayamamıştım-düşünsem bile yorumlayamamıştım] şeklinde çevrilmesi de mümkündür. Kök aynılığı ihtimal dâhilinde olup, benzerliği dikkate almaya değerdir.

Yoshi (良し):

Japoncadaki genel anlamı [iyi-güzel] dir. Bu kelime Japoncadaki [ii=iyi] kelimesinin eski söyleyiş şekillerinden biri olup,

günümüz Türkçesinde birebir karşılığı olmasada Azeri lehçesindeki [**yahşı-yahşi**] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Dolayısıyla her iki yanı [**ii=iyi**] ve [**yoshi = yahşı-yahşi**] kelimeleri, her iki şekil ve anlamıyla her iki dilde de yer almaktadır.

Yotsuba (四葉):

Japoncada [dört-dörtlü yaprak] Kanci yazı karakteriyle belirtilen bu kelimenin anlamı [**yonca**] dır. Ve yine karşılığı olan bu kelime ile köken ilişkisi vardır diyebileceğimiz benzerliği söz konusudur. Japoncada [**yon(四)**] kelimesi dört anlamında olup, Türkçedeki [**yonca**] kelimesinin ilk hecesiyle benzeşmesi bakımından ilginçtir. Bundan dolayı Türkçedeki [**yonca**] kelimesi de acaba [dört-dörtlü yaprak] anlamından mı ortaya çıkmıştır diyerek köken araştırması yapmakta fayda vardır.

Yuki (行き):

Gitmek Kanci karakteriyle yazılan bu kelimenin Türkçedeki birebir olarak eşleşebilen karşılığı [**yön**] dür. Özellikle Japoncadaki [**行き行き = iki yuki = gidilecek yön**] cümlesi içindeki [**yuki**] kelimesinin telaffuzundaki sesler kulağa daha bir benzer gelmektedir. Muhtemelen aynı kökten çıkmış bir kelime olup yazı karakteri vb. sebeplerden dolayı ses değişimi farklılığına uğramıştır da denilebilir.

Yumi-ya (弓矢):

Türkçedeki karşılıkları [**yay-ok**] şeklinde olan bu kelimenin de hafif değişikliğe uğradığı söylenebilir. Veya sadece [**yumi=yay**] kelimesinin benzerliğiyle yetinilebilir. Diğer [**ya=ok**] kelimesinin doğrudan bir ilgisi yoktur. Muhtemelen yazı karakterlerinin etkisiyle karışıklığa uğrayarak aradaki bağ kaybolmuştur.

Yusugu-yu (濯ぐ-湯):

Japoncada, bol su içinde [çalkalamak-durulamak-yıkamak] anlamı olan bu kelime ile diğer bir benzeri olan [**arau=洗う =yıkamak**] arasındaki anlam farkı [**yusugu**] fiilinin [**kolay**

kirleri suyun altında tutarak kolayca düşürmesi-yıkaması] diğ er [arau] fiilinin ise daha çok [zor kirleri yıkayıp çıkartması-temizlemesi] şeklinden kaynaklanmaktadır. Yine [yusugu] kelimesiyle [sıcak su] olan [yu=湯] kelimelerinin kökeninin Türkçedeki [yumak-yıkamak] kelimeleriyle aynı olduğunu söylememizde mümkündür. Fiiller kısmında tekrar ele alıp değ i-neceğimiz üzere kök hemen hemen hepsinde aynıdır. Ancak bu son [yu=湯] kelimesinin [onyomi] okunuşlu olduğunu da belirtmek lazımdır.

Zarigani (ざりがに):

Japonca anlamı bir tür [karides] cinsi olan bu kelimenin Türkçeye Rumcadan geçtiği söylenilen ve bir çeşit balık adı olan [zargana] ile eşleşmesi gerçekten dikkate şayan bir benzerliktir. Ve bu benzerlik bize Türkçedeki yabancı kökenli kelimelerin kökeninin yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini hatırlatmaktadır.

Zeni (銭):

Madeni para anlamındaki bu Japonca kelime ile doğrudan benzeyen bir Türkçe kelime olmamasına karşılık Türkçeye Farsçadan geçtiği söylenen [zengin] kelimesinin ilk hecesiyle benzeşmesi bu kelimenin asıl kökleri hakkında yeniden düşünülmesi gerektiğini göstermektedir. Ayrıca [zengin] in son [gin] hecesinin kelimenin anlamıyla örtüşebileceği Japoncadaki karşılıklarına baktığımızda [gin] kısmının da [gümüş=gin=銀] veya [altın=kin=金] olabileceğini görebiliriz. Buna bağlı olarak [altın veya gümüş para] anlamından hareketle veya [hepsi=zen=全] şekli ile bağlantı kurup [altın, gümüşün hepsi] anlamlarından türemiş bir kelime olabileceğini de söyleyebiliriz.

Zeppeki (絶壁):

Dik yar anlamındaki bu kelimenin Türkçedeki birebir karşılığı [sarp] tır. Ve Türkçenin bazı ağızlarında [zarp] şeklinde

telaffuz edilmektedir. Dolayısıyla her iki kelimenin anlam ve telaffuzları bir yerde kesişmektedir diyebiliriz.

Zou (ぞう):

Genellikle [aile] anlamındaki [kazoku=家族] kelimesinin içinde, telaffuz değişimine uğrayarak [zoku=族] şeklinde geçen bu kelimenin gerçek telaffuzu [zou] olup, birebir karşılığı olan [soy] ile tamamen aynı anlamdadır. Kelimenin Japonca sözlüklerdeki tanımında genellikle bu yönde olup, kan bağı ile bağlanabilen soy-sülale şeklindedir.

Zuki zuki suru (ずきずきする):

Zonk zonk zonklamak anlamındaki bu Japonca kelimenin yapısı ve telaffuzu ek bir izah gerektirmeyecek şekilde benzeşmektedir. Ve her iki dilde de ağrı-sızıyı belirtirken kullanılması ve [z-k] seslerinin belirgin şekilde çıkması kök veya düşünce aynılığına da yorumlanabilir. Konuyla ilgili olarak, on okunuşlu kelimelerden [zutsuu=頭痛=baş ağrısı, sızısı] kelimesinin açıklaması da dikkate alınmalıdır.

Zureru-suru (ずれる-擦る):Bakınız [suru] .

Zurai (辛い):

Normalde [tsu-tzu] ile başlayan kelimeler kısmına alınması gerekmesine mukabil [tsu-tzu] kısmının telaffuzunun [zu] ya yakın ve Türkçe karşılığı [zor] ile uyumlu olmasından dolayı bu kısımda tekrar yer verdiğimiz söyleyelim. Kelimenin normal Japonca anlamı [üzücü-acı-zor] şeklinde olup, bazı kullanımları Türkçedeki karşılığı [zor] kelimesiyle birebir eşleşebilmektedir. Özellikle [kotae **tzurai**=cevaplaması zor] veya [ii **tzurai**=söylemesi zor] şekillerindeki kullanımlarında da görüleceği üzere [tsu] sesi değişerek [tzu=**zu**] şeklini almaktadır. Anlam olarakta [zor] kelimesiyle kolayca eşleşebildiğinden dolayı bu kelimeler arasında bir köken aynılığı olduğunu

söylemek mümkündür. Dileyenler **Tsurai**(辛い) kısmını yeniden gözden geçirebilirler.

Kısımla İlgili Kısa Yorum:

Buraya kadar olan kısımda, Türkçe alfabe sırasına göre sıralayarak bahsettiğimiz, her iki dildeki ortak ve benzer kelimelerin hepsi, Japon dil bilimciler tarafından hemen hemen tartışmasız **%100 Japonca** olarak kabul görmektedir. Yani ilk kısımlarda ifade ettiğimiz üzere [訓読み=**kunyomi=kun okunuşlu**] olan kelimelerdir. Zaman zaman bahsi geçen kelimeler arasında [音読み=**onyomi=on okunuşlu**], yani [eski Çince kökenli] olduğu söylenen kelimelerde geçtiği yerlerde belirtilmişlerdir.

Ekseriyetle, aynı kökten çıktığı belli olan bu kelimelerin her iki dildeki varlığına dayanarak Türkçeye yabancı dillerden geçtiği rivayet olunan kelimelerinde ilk çıkış noktasının Orta Asya kökenli veya biraz abartılı olarak [**Türkçe**] olduğu da söylenebilir. Zira Türkçe ile Japoncanın aynılığı daha doğrusu akrabalığı düşünüldüğünden daha ileriye yani her iki dilin ilk dönemlerine, devirlerine dayanıyor gibi görülmektedir. Ve yine bu ilk döneme ait bazı temel kelimelerin bu bölgenin en hareketli toplumu olan Türkler tarafından değişik bölge ve dillere taşınmış olma ihtimalide bir hayli yüksektir. Ve günümüzdeki Türkçe içinde yaşayan ve aynı zamanda Japon dil bilimcilerinin **%100 öz Japonca** olarak kabul ettikleri kelimeler ile aynı olan ortak ve benzer kelimelerin varlığında bundan dolayıdır diyebiliriz. Dolayısıyla [訓読み=**kunyomi=kun okunuşlu**] olan ve **%100 öz Japonca** kabul edilen ancak Türkçedeki karşılıklarının köken durumu ise Japonca dışındaki muhtelif yabancı dillere dayandırılan aşağıdaki kelimelerinde öngördüğümüz bağlamda değerlendirilmesi veya Türkçe karşılıklarının yeniden köken durumlarının ele alınıp incelenmesi gerekmektedir:

Abarabone (肋骨), ahen (あへん), anadoru (侮る), aoi (青い), atari (辺り), aware (哀れ), aza (字), bun-buai (分-歩合), citto (じっと), cha (茶), debu (でぶ), detarame (でたらめ), fuini (不意に), furu (降る), furui (古い), futoppara (太っ腹), gure-kure (暮れ), hara (原), harau (払う), hi (火), ichiciku (無花果), irezumi (入れ墨), ita (板), kabe (壁), ken (県), madara (斑), magaru (曲る), maki (牧-薪), maku (巻く), mappadaka (真っ裸), mabuta (目蓋), megumu (恵む), miiri (実入り), minato (港), miorosu (見下ろす), mune (胸), mura-mure (村-群れ), ogoru (驕る), onore (己れ), sadaka (定か), saiwai-shiawase (幸い-幸せ), share (しゃれ), seme-semeru (責め-責める), seri (競り), shidare (枝垂れ), shiru (汁), shirushi (印し), sugata (姿), taberu (食べる), saka (高), tane-dane (種), teate (手当て), tegami (手紙), teire (手入れ), terasu (照らす), ussura (薄ら), wata (綿), zarigani (ざりがに).

Ortak ve Benzer [onyomi=on okunuşlu] Kelimeler:

Ahou (阿呆-阿房):

Kelimenin Japoncadaki anlamı [aptal] dır. Halen bazı yöresel Türk ağızlarında aynı anlam ve telaffuzdaki kullanım benzerliği oldukça dikkat çekicidir.

Angai (案外):

Japonca anlamı [düşünülden daha az veya daha çok] şeklinde olup, aynı zamanda [düşünülmelik-beklenilmedik-umulmadık] anlamlarını da içerir. Türkçe tam karşılığı ise [düşünülden başka, farklı] şeklindedir. Ve bu [düşünülmelik] özelliğinden dolayı Rumca (aggaria) kökenli Türkçe kelimeler içinde yeralan [angarya] sözcüğü ile eşleşebilmektedir.

Baiten (売店):

Kanci karakteriyle ilgili birebir Türkçe çevirisi [satış dükkânı-bayi] dir. Açıklamalı tercümesi ise [küçük bayi-satış

dükkânı-mal satan dükkân] şeklindedir. Dolayısıyla bu kelimede Arapça kökenli Türkçe kelimelerden olan [bayi] kelimesi ile [satış-dükkân] özelliklerinden dolayı birebir olarak eşleşebilmektedir.

Bakuhatsu (爆発):

Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [patlamak] tır. Fiiller kısmında tekrar ele alıp, değineceğimiz bu kelimeyle ilgili olarak şimdilik [baku=patlama], [bakudan= bomba] kelimelerinin olduğunu ve hepsinin [ba] ile başladığını ifade etmekle yetinelim. Hatta Hindistan'daki [Bombai-bombay (bomba atılan yer)] ve Azerbaycan'ın başkenti Bakü (petrol bölgesi olması hasebiyle-muhtelif patlamalardan dolayı) gibi şehir adları da bu çerçevede değerlendirilmelidir.

Bancin (蛮人):

Kullanıldığı yere göre [gaddar-zalim-yaban] anlamlarına gelen bu kelimenin Türkçede ki [bencil] kelimesiyle eşleştirilebilmesi mantıklı ve mümkündür.

Bariki (馬力):

Kanci karakterinin olduğu gibi açılımının Türkçe ile ifadesi [at gücü] dür. Bu kelimeyi [beygir gücü] şeklinde çevirdiğimizde hemen Türkçedeki [beygir] kelimesiyle birebir olarak eşleştirebileceğimizi görürüz. Yani [gücünden faydalanılan at] anlamından [beygir] kelimesi türemiştir diyebiliriz. Veya [beygir] in asıl anlamının [at gücü] veya [güçlü at] tan kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ancak bu kelimenin de Farsçadan geçen kelimeler arasında görüldüğünü belirtmemizde gerekir. Burada hemen şunu vurgulayalım ki [at kültürü] nün Orta-Asya kökenli, bu kültürün mensubunun büyük çoğunlukla Türkler olması sebebiyle Türkçede bulunan [at] ile ilgili kelimelerin kökeninin batı dilleri-Arap ve Fars dillerinde değil Orta-Asya kökenli dillerde aranması akla daha yakındır.

Bimyou (微妙):

Bu kelimenin Türkçe birebir karşılığı [**biraz-birazcık**] dır. Aynı kelimeyle ilgili olarak [**bidou=微動=biraz(cık) hareket**] gibi kelime çeşitleride vardır. Türkçedeki [**bitike-biraz- birazcık-bit-pire**] gibi kelimelerin varlığını da düşünecek olursak hepsinin ortak özelliğinin [**küçük-küçücülük**] olması bu kelimenin köken olarak aynı olduğunu göstermektedir. Yine Japoncadaki [**byou(秒)**] yani [**saniye**] kelimesinin varlığıda dikkat çekici şekilde Türkçedeki [**bir-biraz-bitike-bit**] vb. **küçüklük** belirten ek veya ilk heceyle benzeşmektedir.

Bincou (便乗):

Bu kelimenin Japonca anlamı [**binme-bindirmek**] şeklinde olup normal [**binmek= noru=乗る**] fiilinden farklı olarak başkasının arabasına [**binmeyi**] veya başkasının arabasına [**bindirilmeyi**] belirtir. Netice olarak Türkçedeki [**binmek**] kelimesiyle kelimenin kökü itibariyle [**eşleştirilmesi**] mümkün olan bir kelimedir. Yine aynı babdan olmak üzere Japonca [**便数=binsuu**] kelimesini de [**binen-sayısı**] şeklinde çevirmemiz mümkündür.

Bonsai (盆栽):

Geleneksel Japon ağaç yetiştirme şekillerinden biri olup, kısa-bodur ağaç anlamında kullanılmaktadır. Ve haliyle [**bodur**] şeklindeki Türkçe karşılığı ile köken ilişkisi olma ihtimali oldukça yüksektir.

Botsu (没):

Japonca anlamı ve Türkçe de eşleştirebileceğimiz karşılığı [**batmak**] tır. Japoncadaki kullanımı [**沈没=chinbotsu=gemi batması, 水没=suibotsu=suya batmak, 没後= botsugo =batış sonrası**] vb. gibi daha çok birleşik fiil şeklindedir.

Bottou suru (没頭する):

Japonca anlamı [(**araştırmalara-kitaba**) gömülmüş-batmış] şeklinde bir yerde soyuttur. Kanci karakterinin açılımını olduğu

gibi Türkçeye çevirdiğimizde ise [batmış baş] anlamı ortaya çıkmaktadır. İlk Kanci karakterinin içinde [su] yu da belirten şekiller olduğundan [başına kadar batmış] şeklinde çevrilebilmeside mümkün olabilir. Dolayısıyla soyut anlamdaki [batmak] şeklinde düşünmekte fayda vardır. Elbette ki Japoncada normal gemi vs. batmasını belirten [shizumu=沈む] kelimesi de mevcuttur. Ancak bu kelimenin anlamı her ne kadar [batmak] olsa da [çökmek (çökelti)] şekline daha yakındır. Netice olarak [bottou suru] kelimesiyle [batmak] kelimeleri arasında [kök] aynılığı olma ihtimali vardır diyebiliriz. Yine diğer [kunyomi-kun okunuşlu] kelimeler içinde yer alan bunamak anlamındaki [bokeru(ぼける)] fiiliyle ilgi kurulması da mümkündür. Ancak [onyomi=on okunuşlu] kelimelerden olan [没=botsu=batmak] kelimesine tekrar gözattığımızda birinin soyut birinin somut batmak anlamı içerdiğine dahada kani olabiliriz.

Boubi (防備):

Japonca anlamı [müdafaa-savunma] olan bu kelimenin eşleşebileceği birebir karşılığı olmamakla birlikte Türkçedeki [bubi tuzağı] kelimesindeki [bubi] ile olan benzerliği gerçekten dikkat çekicidir. Ve bu kelimenin bir bakıma [müdafaa-savunma tuzağı] anlamından çıkmış olabileceği düşüncesi pek uzak ihtimal değildir. Dolayısıyla [bubi tuzağı] kelimesindeki [bubi] ile Japoncadaki [müdafaa-savunma] anlamındaki bu kelime köken olarak benzeşmektedir.

Boushi (帽子):

Japonca anlamı [şapka] olan kelimenin genel olarak [kaburu=被る / 冠る=kapatmak, örtmek] fiiliyle birlikte (帽子を被る=boushi o kaburu=şapka-yı- örtmek) kullanılıyor olmasında ilginçtir. Zira bu kelime özellikle güney doğu bölge insanlarımızın başlarını kapama-örtmede kullandığı [poşi] ile birebir olarak benzeşmektedir.

Bouzen (呆然):

Genel olarak darbe yemiş, üzümlüp perişan olmuş bir hissiyat durumunu belirtir. Üzgün, elemli, acıklı vb. eksi-negatif moral anlamında da kullanılır. Bu yönleri ile dolaylı da olsa [bozgun] kelimesi ile eşleştirme yapılabilmektedir.

Bouzu (坊主):

Japoncadaki [kazınmış-kel kafa] anlamında kullanılmaktaysa da [kafa] yı belirten Kanci ile yazılmaması bu kelimenin daha çok [kazınmış-çorak] anlamına yakın olduğunu gösterir. Hatta ilk Kanci yazı karakterinin içinde toprağı belirten (tsuchi=土 = toprak) şeklin olması da bundan dolayıdır denebilir. Buradan hareketle yine Japoncada [kel-kazınmış kafa] yı belirten ve Türkçeye anlam olarak [yuvarlak boz] veya [yuvarlak kel kafa] şeklinde çevrilen [marubouzu=丸坊主] kelimesi de mevcuttur. Bu kelime muhtemelen Türkçedeki [boz] kelimesi ile alakalıdır. Elbette ki birisi [renk], diğer birisi [kazınmışlığı] belirtmektedir. Ancak kelimenin başka kullanış şekillerinden [bouzu yama=坊主山] nın Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığının [boz dağ] olduğunu düşünecek olursak bahsettiğimiz ilgi daha açık şekilde görülebilir. Bu kelimeyi [kel dağ] şeklinde çevirecekler için [hageyama=禿山 (kel dağ)] kelimesinin varlığını hatırlatmakta yarar vardır. Üstelik her iki kullanım şeklide [ağaç olmayan-bitmeyen] yer anlamındadır. Ve ayrıca boz rengin ilk çıkış-hareket noktasıylada ilgisi olabilir. Netice itibariyle kazınmış kafada boz renktir diye bir fikir yürütmekte mümkündür.

Buai (歩合):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçe birebir olarak eşleşebilen karşılığı [yüzde-oran- pay] dır. Önceden de belirttiğimiz üzere Kanci karakterindeki [yürümenin-adımların uyumu, uyuması] anlamından hareketle bu kelimenin özünde [uyumun-eşitliğin] varlığı da söz konusudur. Anlam ve telaffuz benzerliği ilginç ve bir o kadar da dikkat çekicidir

Buji (無事):

Japonca izah ve anlamı [sağlam-sağlıklı-sıhhatli] dir. Ve yine güneydoğu bölgemizde kullanılan şive ve ağızlardaki [biji] kelimesiyle aynılık derecesinde benzeşmektedir. Bu vb. kelimelerin aslen Orta Asya kökenli veya Türkçe ile Japoncanın yollarının birleştiği dönemlerden kalma kelimeler olduğu söylenebilir. Dolayısıyla bu konuların tekrardan daha net ve detaylı bir şekilde ele alınması gerekmektedir.

Buraku (部落):

Japoncada [küçük yerleşim yeri] anlamında olan bu kelimenin içeriği [alt sınıf-kast dışı-köylü] lerin oturduğu-yerleştiği [yer] şeklindedir. Hatta aynı kelime ile irtibatlı olarak [burakumin=部落民=alt sınıf insanlar-kast dışı köylü] kelimesi de mevcuttur. Bu kelimenin Türkçe ile olan ilgisi veya bağı ise, İtalyanca [baracca] kelimesinden Türkçeye geçtiği söylenen [baraka] dan ileri gelmektedir. Dolayısıyla Türkçedeki bu kelime kökeninin yukarıda bahsedilen insanların yaşadığı (muhtemelen derme-çatma olan) yer şekil ve anlamından çıkmış olma ihtimali de kuvvetlidir. Ve hatta [aslında Türkçe olma ihtimali veya Türk dilinin hafızasında kayıtlı olan bu vb. kelimelerin sebebini şu an için tam olarak açıklayamayacağımız nedenlerle günlük kullanımdan çıkmaları sonucunda ya yabancı dil kökenli sanılmışlardır ya da ihtiyaç halinde yabancı diller sayesinde dolambaçlı bir şekilde de olsa geri dönerek yeniden Türkçeye girmişlerdir] şeklinde bir fikir yürütmemiz bile mümkündür. Ancak kesin bir şey söyleyebilmek için bu vb. kelimeler hakkında yeni ve daha detaylı araştırmalara ihtiyaç vardır.

Buyuu (武勇):

Japoncadaki anlamı [güçlü-kuvvetli-yılmaz-cesaretli] şeklindedir. İhtimal yüzdesi düşük olsa da [güç] belirtme özelliği-içeriği

bakımından Türkçedeki [büyü] kelimesi ile irtibatlandırılması mümkündür.

Byou (描):

Japonca anlamı [**şekille ifade-resim yapma**] dır. Bu kelimenin Türkçede birebir olarak doğrudan ilgili karşılığı yoktur. Ancak buna rağmen [**boya**] kelimesi ile olan dikkat çekici benzerliği ilginçlik arz etmektedir.

Cakkan (若干):

Japoncadaki anlamı [**az-çok, biraz-birazcık**] dır. Genel olarak miktarın küçüklüğünü belirtir. Bu özelliğinden dolayı Türkçedeki küçüklük eki [**cık-cık-cuk-cük**] ile seslerin benzeşmesi kayda değerdir.

Cari (砂利):

Japoncadaki anlamı [**küçük taş parçası**] dır. Bu kelime kumdan az büyük taş parçaları içinde kullanılmaktadır. Dolayısıyla kelimenin tam ve birebir eşleşebildiği Türkçe karşılığı [**çakıl**] dır. Her iki dildeki ilk çıkış noktası taşların çıkardığı seslerde olabilir. Ne şekilde ve nasıl doğduğu bilinmese de her iki dildeki ifadesinde kullanılan sesler ve hece sayısının benzerliği oldukça dikkat çekicidir.

Chakuriku (着陸):

Kelimenin Japoncadaki anlamı [**inmek**] tir. Kullanım anlamı ise daha çok uçağın yere [**inmesi**] şeklindedir. Bundan dolayı Türkçedeki birebir ve köken olarak en yakın karşılığı [**çakılmak**] tır. Elbette ki birisi istem dışı [**düşmeyi**] diğeri ise bilinçli olarak [**inmeyi**] belirtir. Ama her ikisinin ortak yanı yüksekten-havadan aşağıya doğru [**varmayı-inmeyi-düşmeyi**] içermesidir. Zaten [**varmak-ulaşmak**] ile [**yer-ana kara**] yı belirten Kanci yazı karakterlerinin kullanılması da bu tespitimizi doğrular niteliktedir.

Chawan (茶碗):

[Çay] anlamındaki Kanci ile yazılan ama Japoncadaki anlamı pilav konulan kulpsuz küçük seramikten yapılan [kâse] dir. Bu kelimenin bazı Türk lehçelerdeki karşılığının da [çavan] şeklinde olması, ancak kulpsuz ve çay içmekte kullanılması dikkate değerdir. Özellikle Japonlarda çay içme kabından ziyade [gohan] denilen [pirinç pilavı] kabı anlamında kullanılması bu kelimenin başka bir kökten gelme ihtimalini de dikkate almamız gerektiğini göstermektedir. Gerek çay içme ve gerekse pilav koyma [kabı] anlamında kullanılan bu kelime muhtemelen [kabın] şeklinden kaynaklanmaktadır. Japoncadaki [chawan] denilen [kap] ile bazı Türk lehçelerindeki (Kırgız lehçesi) aynı telaffuzdaki [kap] hangi amaç için kullanılırsa kullanılsın şekil ve büyüklük olarak hemen hemen aynıdır ve belirgin bir şekilde [yayvan] dır. Dolayısıyla [yayvanlık] özelliği bakımından da [yayvan] kelimesi ile irtibatlandırmak bile mümkündür. Ayrıca bundan başka eşleşebileceği Türkçe kelimelerden biride [sahan] dır denebilir. Özetle Kanci harflerini kullanan bir ülke dilinde yani Japoncada genellikle [pilav kabı] adı ve Kanci harfler ile ilgisi olmayan Türkçe ve lehçelerinde ise [yemek-çay kabı] adı olarak kullanılması dikkate değerdir.

Chi (血):

Bir diğer [onyomi] kelimelerden olan bu kelimenin Türkçedeki normal karşılığı [kan] dır. Birebir olarak eşleştirebileceğimiz veya köken bağı kurabileceğimiz Türkçe karşılığı ise [çiğ] dir. At-atlı ve haliyle et kültürüne sahip bir toplumda [çiğ] kelimesinin [kan-kanlı] dan türemiş olma ihtimali yüksektir. Zaten [çiğ] kelimesinin içinde [kanlı-az kanlı] anlamıda vardır. Hatta bundan dolayı, kelimenin günümüz Türkçesinde genellikle [et] veya [et yemekleri] için yani etlerin pişmediğini belirtmede kullanıldığını söylememizde mümkündür.

Chigo (稚児):

Küçük ve sevimli çocuk anlamında olup, Türkçedeki [çocuk] kelimesi ile köken ilişkisi kurulabilmekte olup, benzerliği dikkate alınması gereken bir kelimedir.

Chiryō (治療):

Tedavi anlamındaki bu Japonca kelime Türkçedeki Farsça kökenli kelimelerden olan [çare] ile eşleşebilmektedir. Sadece anlam değil telaffuz ve hece sayısı bakımından da benzerlik göstermektedir. Bundan dolayı köken konusu yeniden ele alınması gereken kelimelerden biridir diyebiliriz.

Chuugoshi (中腰):

[Orta-iç ve bel-kalça] kanci yazı karakterlerinin birleşmesiyle oluşan bu kelimenin Türkçe karşılığı [çökme-çökmek] tir. Ve bu aynı zamanda köken birlikteliği muhtemel olan karşılığıdır ki Japonca kanci yazı karakterinin anlamı ilede örtüşmektedir.

Ci (次):

Japoncadaki anlamı ve Türkçedeki birebir olarak eşleşebilen karşılığı sıralama belirtirken kullanılan [~ci-cu] dur. Türkçede sesli uyumu kuralı olduğundan dolayı [~cı-ci-cu-cü] şekillerinde değişmesine karşılık, Japoncada sadece [ci] olarak kullanılır. Birinci , ikinci (ichici = 一次, nici = 二次) derken eklenen [ci] eki ile aynı anlam ve vazifeyi görür.

Cibun (自分):

Japonca anlamı kişinin [kendisi] dir. Aynı konuyla ilgili olarak [jibun cishin=自分自信=kendine inanma (güvenme)] veya [jibuncishin=自分自身=kendi kendine] vb. gibi kelimeler de vardır. Uzak bir ihtimal dâhilinde olsa da kelimenin ikinci kısmının (bun) kişinin kendisini belirtmesi bakımından Türkçedeki [ben] kelimesi ile eşleşmesi mümkündür. Yine aynı baktan olmak üzere Japoncadaki [boku=僕=ben] kelimesinin varlığı da unutulmamalıdır.

Cihada (地肌):

Japoncadaki kullanımı duruma göre [yeryüzü-yerin teni-cilt-ten] şeklinde değişir. Özellikle [ten] anlamındaki kullanımının Türkçeye Arapçadan geçen [cilt] kelimesi ile olan benzerliği önemlidir. Ayrıca, Japoncada [ten] kelimesini belirten ve [kunyomi] olan [hada=肌] kelimesi de vardır.

Cimen (地面):

Japoncadaki kullanım anlamı [yeryüzü-yüzey] dir. Daha önce bahsi geçen [shiba- shibafu=çim-çimlik] kelimelerinin dışında [çimen] ile benzeşen bir diğer kelimedir. Yeryüzünü kaplayan anlamından türemiş olduğu varsayılarak [çimen] ile eşleştirme yapılabilir. Elbette ki [kunyomi] lerde belirttiğimiz [shiba-shibafu] kelimesinin varlığını da unutmamak gerekir.

Cinci (人事):

Bu kelimenin Türkçedeki birebir ve eşleşebilen karşılığı [işçi] dir. Ses-anlam ve hece sayıları bakımlarından da karşılıklı olarak benzeşmektedirler. Günümüz Japoncasındaki anlamı ise [personel] dir. Her ne kadar [cinci (人事)] şeklinde yazılıyor olsa da (yani ci ekine tekabül eden kanci yazı karakteri iş belirten kanci ise de) sonda olması hasebiyle [kişi] yi belirten ek vazifesini görmektedir. Gerçi [iş] şeklinde düşünülmesinde de bir mahsur yoktur. Zira Türkçede de sonda kullanılan bu ek bir bakıma hem kişiyi hem de işi belirtmektedir. Dolayısıyla Türkçedeki [ci] ekine [iş] i belirten ektir de denebilir. Mesela ayakkabıcı, leblebici, simitçi vb. örneklerdeki [ci-çi] eki iş, iş şekli ve durumunu belirtmektedir. İster kişiyi ister işi belirtsin bu ek her iki dilde de aynı kökten gelmektedir diyebiliriz. Yani [~ci] eki anlam itibarıyla her iki dilde de aynı gibi görülmektedir. Ancak Japoncada aynı anlama gelen ve Türkçeye [~ci-cu] ekleri şeklinde çevrilen [~ya(屋)] ekide vardır. Bu ekte aynı vazifeyi görmekle birlikte [oda] anlamındaki kanci karakteriyle yazıldığından kafa karışıklığına yol

açabilmektedir. Mesela [sakanaya (魚屋)=balıkçı] örneğindeki gibi. Netice itibariyle yapılan açıklama şekilleri bu kısım içinde geçerlidir. Yani Türkçe karşılığı [~ci-cu] olan eklerin Japonca-daki ifade şekilleri değişmiş olsa da ifa ettikleri vazifeleri açısından pek fazla değişmemektedir.

Cinshu (人種):

Japonca anlamı [ırk-insan çeşidi] dir. Anlamı ile bağlantılı olarak birebir eşleşebilen Türkçe karşılığı ise yine Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [cins] dir. Bu kelime ile bağlantılı olan [cinshu sabetsu=人種差 =ırk ayrımı (cins ayrımı)] kelimesi de vardır. Netice olarak [tür-çeşit] belirtme açısından Türkçedeki [cins] kelimesi ile eşleştirme yapılması mümkündür. Dolayısıyla köken bakımından yeniden irdelenip, incelenmesi gereken kelimeler arasında değerlendirilmelidir.

Cuuryou (重量):

Ağırlık, ağır olan kısım anlamındaki bu Japonca kelimenin de ilk [cuu] hecesi yani [ağırlık] kanci yazı karakteri ile yazılan [cuu-juu (重)] kısmı Türkçedeki [yük] kelimesiyle [cuu-juu=yuu] şeklinde köken benzerliği olduğu ileri sürülebilecek kadar benzeşmektedir. Yine bu kelime karşılığının bazı Türk lehçelerinde [cül-jül] şekillerinde olduğu düşünüldüğünde aradaki bağ veya köken ilişkisi daha bir netlik kazanmaktadır.

Defune (出船):

Kelimenin Japonca anlamı [çıkan-giden gemi] şeklindedir. Hemen kelimenin [funne] kısmının genel olarak [kayık-tekne] vb. yüzen şeyler için kullanılan genel ad olduğunu da belirteyim. Bu kelimenin de Arapça kökenli Türkçe kelimelerden olan [def-defetmek- defolmak] ile olan dikkate değer benzerliği ilginçtir. Billhassa [uzaklaşma-uzaklaştırma] anlamı bakımından her iki kelimenin kökeni bir bakıma aynıdır da denebilir. Kelimenin [de=çıkma, uzaklaşma] kısmı ile [funne=gemi-kayık]

kısmı ayrı ayrı ele alınsa bile kök olarak [de] kısmı ile [def] kısmı arasında benzerlik kurulabilmesi de mümkündür. Zira buradaki kelime kökü de [dışarı çıkmak] anlamındaki [deru (出る)] fiilinin kök halidir. Konuyla ilgili olarak bu fiilin izah kısmına yeniden göz atılmasında fayda vardır. Hatta [çıkartı-lan] anlamı dikkate alındığında yine Arapça kökenli kelimeler arasında yer alan [define] kelimesi ile bile irtibat kurulabilir.

Eikyou (影響) :

Kelimenin Türkçedeki birebir anlamı ve köken irtibatı kurabileceğimiz karşılığı [etki] dir. Kelime anlam, hece sayısı ve sesler bakımından da benzeşmektedir.

Eicuu (永住):

Japoncadaki anlamı [ikamet etmek, ölünceye kadar yerleşmek] tir. Aynı zamanda [oturma izni-yerleşme izni-hakkı] şeklinde de tercüme edilebilmektedir. Bu konuyla alakalı olarak [evcuuken=永住権] kelimesi de vardır ve anlamı tam olarak [oturma hakkı-izni] dir. Hepsinin içinde [izin-izin belgesi] anlamları da olduğundan dolayı Türkçedeki [evci-evci kâğıdı] gibi kelimeler ile birebir olarak benzeşmesi bir hayli ilginçtir.

Eien (永遠):

Japoncadaki anlamı [ilelebet-sonsuzca dek] tir. Bu kelimenin de köken birlikteliği olma ihtimali yüksek olan Türkçe karşılığı, yine Arapça kökenli kelimelerden olan [ebediyen] dir. Kelimenin Japoncadaki bu varlığı, köken konusunun tekrar ele alınıp incelenmesi gerekliliğini göstermektedir.

Eki (益):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı artı-eksi anlamlardaki [ilave-ek] tir. Türkçedeki birebir anlamı ve eşleşebilen karşılığı da [ek] şeklindedir. Yine Japoncadaki [rieki=利益=kar] ve [soneki=損益=zarar] kelimelerinin [kar payı] ve [zarar payı] şeklinde tercüme edilmeside mümkündür. Ancak hepsinin kanci

karakterleriyle birebir uyumlu ve akla daha yatkın asıl birebir çevirisi [kar **eki**] ve [zarar **eki**] şeklindedir. Dolayısıyla bu kelimedede anlam bakımından zaman zaman kullanım farklılığı olsa da, köken aynılığı olan kelimelerden biridir.

En (沿):

Japoncadaki genel kullanımı [uzunluk, genişlik, **en**] belirten ek, hece şeklindedir. Türkçedeki birebir eşleşebilen ve köken aynılığı olan karşılığı ise [**en**] dir. Ancak Japonca kullanım şekli Türkçe kullanımından biraz farklıdır. Ve genel olarak [genişlemesine uzunluk içeren] kelimelerin içinde [ek-hece] şeklinde yer alarak kullanılmaktadır. Mesela [**engan**=沿岸=sahil (**enli** kıyı)], [**ensen**=沿線=demiryolu (**enli**, uzun ray)], [**endou**=沿道=yol (**enli**, uzun yol)] anlamlarında olup hepsinin ortak noktası [**enli**-geniş-uzun] olmasıdır.

Engi (縁起):

Japonca sözlüklerde genel olarak [kaynağı-sebebi-dayanağı] şeklinde açıklanan bu kelimenin Türkçe anlamı ve birebir eşleşebilen karşılığı [**ilgi**] dir. Zira [**en**=縁] kısmının içinde [görünmeyen bağ-ip] anlamı vardır. Dolayısıyla Türkçedeki [**ilgi**] kelimesi ile eşleştirebilmek mümkündür. Elbette Japonca sözlüklerde [**ilgi**] kelimesinin karşılığı olan [kankei=関係] kelimesi de vardır. Ancak bu kelimenin karşılığı da [**ilgi**] kelimesine göre daha somutta diyebileceğimiz [alaka-ilişki] dir. Bunun dışında her iki kelime arasındaki farkın, birinin [**soyut ilgi**] diğerrinin [**somut ilgi**] olmasından kaynaklandığını söylememizde mümkündür. Konuyla ilgili olarak daha sonra göreceğimiz üzere bir başka [igi=意義=**ilgi**] kelimesinin varlığında unutulmamalıdır.

Enkin (遠近):

Kelimenin Japoncadaki kullanım anlamı tam olarak [**uzak-yakın**] dır. Yani tek kelimeyi ifade ediyor görünmesine rağmen

bir bakıma çift kelimedenden oluşmuştur. Kullanımı da [enkin o towazu hitobito ga atsumatta=遠近を問わず人々が集まった=uzak-yakın sormadan (demeden) insanlar toplandı] örneğindeki gibidir. Bu kelime ile alakalı ve köken aynılığı olma ihtimali yüksek olan Türkçe karşılığı ise [engin] dir. Türkçedeki bu kelimenin içinde her ne kadar [genişlik-uçsuz-bucaksızlık] anlamı varsa da aynı şekilde [en uzak ve en yakın] anlamını da kapsamaktadır. Hatta en yakından en uzağa veya en uzaktan en yakına kadar gözün gördüğü-gözün alabildiği bir büyüklüğü belirtmesi bakımından da Japoncadaki [enkin] kelimesi ile benzeşmektedir. Herhalde bundan dolayı olsa gerek Türkçede, gözün görebileceği en geniş, büyük alanın deniz olması bakımından [engin] ile [deniz] kelimesi genel olarak hep birlikte kullanılagelmiştir.

Entotsu (煙突):

Japoncadaki anlamı [baca-duman çıkış yeri] olan bu kelimenin özellikle [totsu] kısmı Türkçedeki [tütsü] kelimesi ile eşleştirilebilmektedir. [Entotsu] veya sadece [totsu] kısmı netice olarak [tütmek] ve [tütsü] kelimeleriyle yakından ilgili ve bağlantılıdır.

Etoku (会得):

Japonca sözlüklerdeki açıklaması [bir şeyi doğru-düzgün ve tam olarak iyice idrak ettikten sonra sahip olmak-hafızaya almak] şeklindedir. Kelimenin içinde aynı anda doğruluk-dürüstlük gibi anlamlarda saklıdır. Dolayısıyla Fransızca kökenli ('ethique) Türkçe kelimelerden olan [etik] ile eşleştirme yapılması mümkün bir kelimedir.

Ezo (蝦夷):

Bu kelime genel olarak bugünkü Japonya'nın en kuzey kısmındaki [Hokkaido] denilen bölgenin eski adıdır. Kelime köken olarak Asya'nın kuzey-doğusundan bu bölgeye çok eskiden gelip-yerleşmiş olan toplumun-halkın adından gelmektedir.

Ülkemizde bir zamanlar kullanılan 50 kuruşluk paranın üstünde resmi bulunan ve meşhur çorbaya adını veren rahmetli bayanın lakabının [ezo] olması da dikkat çeken (zira Zehra-Zöhre adının yöresel isim kısaltmasına uyan kısaltma değildir) ilginç benzerliklerdendir. Yine bazı yöresel ağızlarda halateyze anlamında kullanılan [eze] şeklindeki varlığı da ilginç ve dikkate değerdir.

Fun (糞):

Japoncadaki anlamı [hayvan dışkısı] olan bu kelimenin Türkçede birebir olarak ilgi kurabileceğimiz karşılığı, köylerimizde hala kullanılan ve genel olarak da büyük baş hayvanların [dışkısı] anlamındaki [ahbun-ahpun] şeklindeki kelimedir. Bu kelimenin ikinci hecesindeki [bun-pun] kısmının Japoncadaki [fun] kelimesiyle anlam ve ses bakımlarından benzeşmesi ilginçtir. Yine hemen belirtelim ki Japoncada da Türkçedeki genel olarak insan [dışkısını] belirten [unchi-unko] kelimeleri de mevcuttur.

Funsui (噴水):

Kanci yazı karakterinin yalın olarak anlamı [fışkıran su] dur. Bu kelimenin Japonca ve Türkçedeki birebir anlamı ve eşleşebilen karşılığı ise [fiskiye] dir. Haliyle bu kelimede Türkçedeki yabancı kökenli (bazı sözlüklerde Arapça, bazılarında Farsça) kelimeler arasında yer almaktadır. Yine aynı konudan olmak üzere Türkçedeki [puar-pınar, fışkıрма] kelimelerinin de bu çerçevede ele alınması gerekir. Zira hepsinin kökeninde [fışkıran su] vardır. Ayrıca kelimenin Rusçada [fontan], bazı Türk lehçelerinde [favvara] şeklinde kök benzerliği görülürcesine geçmesi de ilginçtir.

Gachou (鶯鳥):

Japonca sözlük anlamı ve Türkçede eşleşebilen karşılığı [kaz] olan bu kelimenin de köken aynılığı olma ihtimali bir

hayli yüksektir. Halen Türkçenin bazı ağızlarında bu kelimenin [gaz] şeklinde telaffuz edilmesi bizim bu tahminimizi kuvvetlendirmektedir.

Gaibu (外部):

[Dış bölüm-dış kısım] anlamındaki bu Japonca kelime yine Arapça kökenli Türkçe kelimeler arasında yer alan [gaip] kelimesi ile birebir olarak eşleşebilmektedir. Zira [gaip] kelimesi de bir bakıma [dış kısım-dış bölüm] anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla bu benzerlik hatta aynılık dikkat çekici ve ilginç olup kelime kökeninin yeniden ele alınıp, incelenmesini gerektirmektedir.

Ganbaru (頑張る) :

Bu kelimenin Türkçedeki karşılığı [gayret-gayret etmek] tir. Aynı kelime ile anlam ve seslerin benzerliği dikkat çekicidir. Ancak bu kelimenin de Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler içinde yer aldığı konusu unutulmamalıdır.

Geri (下痢):

Japoncadaki anlamı [ishal] olup, Türkçede doğrudan eşleştirme yapabileceğimiz bir karşılığı yoktur. Ancak kelimenin içerik bakımından Türkçedeki [hayvan götü] anlamında kullanılan [geri] ile benzeşmesi oldukça ilginç ve dikkat çekicidir.

Gezan(下山):

Dağdan inme anlamındaki bu Japonca kelime ile Türkçedeki [gezmek] fiili arasındaki [ge+z+me] şeklinde kök benzerliği iddia edilebilir. Her ne kadar dağdan inmek şekil ve anlamında olsa da bu kelimenin Türkçedeki [gezmek] ile benzeşmesi ilginç olup, her ikisinde de kök [ge] (+z+mek) şeklinde görülmektedir. Ayrıca her ikisinde de insanın hareketi, yürüme eylemi söz konusudur.

Gizen (偽善):

Japoncadaki anlamı bir şeyi olduğundan [farklı-iyi göstermek] olan bu kelimenin kullanım şekli daha çok gerçek yüzünü [saklamak-gizlemek] şeklindedir. Bu özelliğin den dolayı uzak ihtimalde olsa [giz-gizem] ile bir bağ kurulması mümkündür.

Gimi-kimi (気味):

Bu kelimenin Japonca anlamı [gibi] olup kullanım alanı Türkçedeki karşılığı olan [gibi] ye göre oldukça dardır. Japoncada daha çok hastalık-yorgunluk öncesi hissi durumu belirtmede kullanılmaktadır. Mesela [kazegimi=風邪気味=soğuk-aldım gibi] örneğinde görüleceği üzere sabit bir kullanımı vardır. Üstelik bu kelimenin Japoncasının [kibi=気味] şeklindeki telaffuzunun değişerek son şeklini aldığı da unutulmamalıdır. Yine kanci yazı karakteriyle ilgili birebir anlamı da [acı=tat] dır. Yani soğuk alma tecrübesi olan-soğuk algınlığını [tatmış] olan birisinin sonradan aynı durum olduğunu tahmin etmesi gibi bir durum söz konusudur. Özet olarak kelimenin anlamında veya kökeninde tecrübe edilmişlik, yaşanmışlık, tadılmışlık vardır. Ve bu özelliklerinden dolayı Türkçedeki [gibi] kelimesinin anlamıyla da örtüşmekte olup onun daha çok soyut şeklindeki kullanımı gibidir. Ve bir bakıma [gibi] kelimesinin içinde de daha önceden [tecrübe edilmişlik-tadılmışlık] vardır. Ayrıca bu kelimenin [cishin shoushitsu kimi(地震消失気味)=kendine güveni kaybetmiş gibi] şeklindeki kullanımı da düşüncemizin doğruluğunu göstermektedir.

Gogen-gokan (語源-語幹):

Bu kelimelerden [gogen] [kelime kaynağı], diğer [gokan] ise [kelime kökü] anlamlarında kullanılmaktadır. Her ne kadar bu kelimeler yazıldığı kanci yazı karakterleri itibariyle [kök-köken] ile irtibatlandırılmıyor gibi görülüyorsa da içerdiği anlamlar bakımından her ikisinin de Türkçedeki [kök-köken]

ile ilgi-alakası vardır. Aynı şekilde bir başka benzer kelime [aşırılığı-uçluğu-köktenciliği] belirten [**kyokutan**=極端] kelimedir. Üstelik bu kelimenin ilk kanci yazı karakterinin yazılışındaki [**ağaç**] karakterinin bulunması da [**kök**] kelimesiyle somut bağ kurmamızı sağlamaktadır. Netice olarak Japonca-daki bu kelimeler ile Türkçedeki [**kök**] kelimesi arasında bir bağ vardır. Ayrıca bunların dışında yine Türkçedeki [**kök**] kelimesine benzer diğer Japonca kelimelerde, okunuşu aynı anlamı hafiften farklı olan [**kongen**=根元-根源] kelimeleridir. Bu kelimeler somut [**kök**] belirten kanci yazı karakterleriyle yazıldıkları için [**kök-köken** evveliyatı] ve [**kök-köken** kaynağı] şeklinde birebir olarak Türkçeye çevrilebilmektedir. Hepsinin ortak noktası [**kök-köken**] olduğundan dolayı, rahatlıkla kökenleri aynı veya kök benzerliği olan kelimelerdir diyebiliriz.

Goran (御覧):

Japoncada saygı ifade şekillerinde kullanılan ve [bakmak-görmek] anlamında olan bu kelimeninde Türkçedeki [görmek] kelimesi ile köken benzerliği olduğu söylenebilir. Mesela, [**goran** kudasai=御覧下さい=**görünüz** (bakınız) lütfen] veya [**goran no touri desu** =御覧のとうり= **gördüğünüz** doğrultuda] örneklerinde olduğu gibi [**goran**] kelimesinin anlamı [görmek] olup, köken birlikteliği iddia edilebilecek kelimelerdendir.

Gyoygi (行儀):

Bu kelimenin Türkçedeki anlamı ve birebir eşleşebilen karşılığı [**görgü**] dür. Ve bu kelimeyi [davranış] olarak tercüme edecekler için, Japoncadaki [taidou=胎動=davranış] kelimesinin varlığını hatırlatırız. Japoncadaki bu [**gyoygi**] kelimesinin kullanışı genel olarak [**gyoygi ga aru** =行儀がある=**görgüsü** var(görgülü)] veya [**gyoygi ga nai**=行儀がない=**görgüsü** yok (görgüsüz)] şeklindedir. Kanci yazı karakterleriyle ilgi kurup bu kelimenin [görmek] kelimesi ile bir [köken] ilişkisi olmadığını söyleyeceklerin acaba Türkler bu kelimeyi kanci yazı

karakterleri ile ifade etmek zorunda kalsalardı, bu kelimeyi [görmek] kanci yazı karakteri ilemi yoksa [davranış-hareket] belirten kanci yazı karakteri ile mi yazarlardı konusunu düşünmeleri gerekmektedir.

Haita (排他):

Genel olarak Japoncadaki anlamı [dışlama-içine almama-kabul etmeme] şeklindedir. Uzak ihtimal de olsa Türkçedeki [hayta-haylaz] ile bağ kurulması mümkündür. Dışlanmış-reddedilmiş veya tam tersi çoğunluğun kabul ettiği şeyleri kabullenmeyen-uymayan anlamından [hayta-haylaz] kelimesi türemiş olabilir. Ve bu ihtimal dikkate alınmaya değerdir.

Haizan (敗残):

Genel anlamı [yenilgi-mağlubiyet] olan bu kelimenin yine Türkçedeki yabancı kökenli kelimeler arasında yer alan [heyezan-hezimet] kelimeleri ve hatta [hazan] kelimesi ile benzeşmesi ilginçtir. Çünkü [hazan] kelimesi de bir bakıma [mevsimin yenilgisi] dir. Ve haliyle bu kelimelerde Arapça ve Farsça kökenli kelimeler içinde yer almaktadır.

Haku (白):

Beyaz anlamında kullanılan bu Japonca kelimenin Türkçede birebir olarak eşleşebilen karşılığı [ak] tır. Yine Japonca [hakujin] yani [ak (beyaz) adam] kelimesinin varlığı da dikkat çekici olup, görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Han (藩):

Türkçedeki birebir anlamı ve eşleşebilen karşılığı [han] dır. Derebeyi şeklinde tercüme edilmesi de mümkündür. Bu kelimeye benzer bir diğer kelimede [kan-kanci=漢-漢字] dir. [kan=漢] eski çağlarda (yaklaşık M.Ö. 200) orta ve kuzey Çin kısımlarında yaşamış ülke ve soyun adıdır. Ve haliyle [kanci=漢字] de bu soyun kullandığı veya icat ettiği yazı şeklinin adı olup

tam anlamı [**han harfleri**] dir. Dolayısıyla [**han**] ile [**kan**] kelimelerinin bir soydan çıkıp [**san-unvan**] haline dönüştüğü bellidir. Ayrıca, bu kelimenin [**kan**] telaffuzunun Japonca, [**han**] telaffuzunun ise Çince olduğunu da belirtmek gerekir. Yine bu kelimenin orta ve kuzey Çin bölgelerindeki daha doğrusu iç-orta Asyadaki bir soyun-halkın adı olması dolayısıyla kelimenin aslının Çince olmama ihtimalini de bir hayli güçlendirmektedir. Özetle bu kelime ve köken konusunda yeniden ele alınıp değerlendirilmelidir.

İchiciteki (一時的):

Türkçeye [bir süreliğine-bir saatliğine] şeklinde tercüme edilebilecek olan bu Japonca kelimenin birebir olarak tam çevirisi [**geçici**] dir diyebiliriz. Zaman ve sürenin kısalığını belirtmesi açısından [**geçici**] kelimesiyle olan, özellikle [**ichici**] kısmı ve telaffuzunun benzerliği dikkat çekicidir. Elbette ki [**geçmek**] fiiliyle alakalı olduğunu söylemekte mümkündür. Ancak her ne olursa olsun kullanım durumuna göre her ikisinin kullanım anlamının zamanla ilgili olduğu ve zamanın geçmesi ile izah edilebildiği hallerde göz ardı edilmemelidir.

İdaina (偉大な):

Türkçeye [mükemmel-harika] olarakta çevrilebilecek olan bu kelimenin en uygun birebir anlamı ve eşleşebilen Türkçe karşılığı [**ideal**] dir. Ancak bu kelimedede Fransızca kökenli Türkçe kelimeler arasında görülmektedir. Dolayısıyla bu vb. kelimelerin varlığı bize, yabancı dillerden Türkçeye geçen veya Türkçe içindeki yabancı kökenli kelimelerin yeniden gözden geçirilerek köken konusunun daha net bir şekilde ortaya konması gerekliliğini hatırlatmaktadır.

İhan (違反):

Genel olarak Japoncadaki anlamı [**karşı çıkmak-kurala uymamak-kuralları çiğnemek- ihlal etmek**] şeklindedir. Aynı

telaffuza sahip ve hemen hemen aynı anlamdaki başka benzer kelimede kanci yazı karakteri biraz farklı olan [ihan=違犯] dır. Özellikle bu ikinci kelimenin içeriği Türkçeye Arapçadan geçtiği belirtilen [ihanet] kelimesiyle oldukça benzerlik göstermektedir. Ve bu benzerlikten dolayı her iki kelime arasında bir köken ilişkisi olduğunu söylememiz pek fazla abartılı olmaz.

İgi (意義):

Daha önce bahsi geçen [engi=縁起=ilgi] kelimesinin bir diğer benzeri de [igi] dir. Bu kelime [engi] ye göre içerik ve anlam bakımından daha çok [ilgi] ye benzer. Ve yine bu kelimeyle birebir olarak eşleşebilir. Ayrıca [senkou kenkyuu no mondai ten ya jibun no kenkyuu no igi=先行研究の問題点や自分の研究の意義= önceki araştırmaların problemli noktaları ve kendi araştırmamla ilgisi] örneğindeki gibi kullanımı vardır. Bunlardan başka Japoncada kişilerin kişiye olan [ilgi] sini belirten [ninki=人気] kelimesi de vardır. Yalnız bu kelimenin kullanımı [popülerite, dikkatleri üzerine toplama] şekline daha yakındır. Netice olarak hepsinin doğrudan veya dolaylı olarak birbirleriyle örtüşen taraflarının olması köken aynılığı konusunu gündeme getirmemize yol açmaktadır.

İmi (意味):

Türkçeye [anlam-anlamı] şeklinde de çevrilebilecek olan bu kelimede kendisine birebir olarak karşılık bulan kelimelerdendir. Anlam ve telaffuz bakımlarından benzeşen, birebir şekilde eşleşebilen ve kökteş olduğunu ileri sürebileceğimiz Türkçe karşılığı ise [im] dir.

İngo (隠語):

Türkçedeki tam anlamı ve eşleşebilen birebir karşılığı [argo] olup, Türkçemizdeki Fransızca kökenli kelimeler arasında yer almaktadır. Ancak kelimenin [go] kısmına tekabül eden Kanci

yazı karakterinin [**kelime-söz-lisan**] anlamlarına gelmesi göz önüne alınırsa gerçek köken konusu ortaya çıkmış olur diyebiliriz. Dolayısıyla anlam, telaffuz benzerlikleri dikkate alınarak, köken konusunun yeniden ele alınması gerekmektedir.

İnsan (陰慘):

Japoncada [kasvet-sıkıntı-elem-üzüntü] anlamındaki bu kelime adeta Türkçedeki Arapça kökenli [**insan**] kelimesinin felsefi veya soyut tanımı gibidir. Daha sonraki kısımlarda Türkçedeki [insan] kelimesiyle birebir ilgisi olan (ningen) kelimeye tekrar döneceğiz. Bu kelime sadece ilginç olmasından dolayı buraya alınmıştır.

İshou (異称):

Japoncadaki anlamı [lakap-isim] şeklinde olup, Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [**isim**] kelimesi ile olan benzerliği dikkat çekicidir. Yine aynı anlamda kullanıldığını söyleyebileceğimiz bir başka kelime de [**imyou**=異名] olup, kök aynılığını göstermesi bakımından önemlidir.

Kabin (花瓶):

Japoncadaki normal anlamı [**vazo**] olan bu kelimenin Türkçede Fransızca kökenli kelimeler arasında yer alan [**kabin**] kelimesi ile olan benzerliği ilginçtir. Japoncadaki vazo anlamındaki kabin kelimesiyle [darlık] veya [küçüklük] bakımından Türkçede ki [kabin] kelimesi ile eşleştirme yapılması mümkündür.

Kabocha (南瓜):

16. yy.da Kamboçya'dan Japonya'ya geldiği rivayet edilen, Türkçe [kabak] kelimesinin karşılığıdır. Japoncada genellikle küçük-yuvarlak tatlı kabağının adıdır. Her ne kadar [Kamboçya'dan geldiği] için bu ad verilmiştir denilse de Türk-

çedeki karşılığı olan [kabak] kelimesi ile benzerliği göz ardı edilemeyecek kadar dikkat çekicidir.

Kafun (花粉):

Japonca anlamı ve birebir Türkçe karşılığı [çiçek tozu=çiçek unu] dur. Türkçe ile olan benzerliği [fun] kısmının [un] kelimesi ile olan benzerliğinden ileri gelmektedir. Ayrıca Japonca'da normal [un] anlamında [kona=粉] kelimesi de mevcuttur. Ve [kafun=花粉] kelimesindeki kanci yazı karakterleri aynıdır. Neticice olarak Japoncadaki gerek [kafun] kelimesinin [f-un] kısmı ve gerekse [kona] kelimesi Türkçedeki [un] kelimesi ile anlam ve ses olarak benzeşmektedirler.

Kainyuu (介入):

Kelimenin sözlük anlamı [karışmak] olup herhangi birşeye bir üçüncü şeyin karışması, müdahalesi şeklindedir. Kullanımı arasında [dalın kaynaması-kaynaşması] anlamı da vardır. Bu özelliğinden dolayı Türkçedeki [kaynak-kaynaşmak] ile eşleştirme veya benzetme yapılabilmektedir. Yine Japoncadaki [kainyuushiin=介入子音=kaynaştırma harfi (söyleyişe uyum sağlatan ara sessiz harf)] kelimeside bize [kainyuu] kelimesi ile [kaynak-kaynaştırmak] kelimeleri arasında bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca kunyomi olan [kainarasu=飼い慣らす=evçilleştirme] kelimesinin asıl anlamıda [hayvanları alıştırtma] anlamında olup soyut [kaynaştırma] olarak algılanması mümkündür. Tüm bu izahlardan sonra Türkçedeki [su kaynağı-kaynamak] ile [dal kaynaması-kaynak yapmak] örneklerinde geçen [kaynak] kelimesi telaffuz olarak aynıda olsa farklı anlamlardaki [kaynamak] kökünden gelme ihtimali vardır.

Kakkou (格好):

Japonca genel anlamını [dış görünüm-dış görüntü] şeklinde izah etselerde kelimenin tam anlamı ve birebir Türkçe karşılığı [kılık] tır. Ve Japoncadaki kullanım anlamının da tamamen

bu yönde olduğunu söyleyebiliriz. Mesela [bokuwa kono **kak-koude** neru yo (僕はこの格好で寝るよ)=ben bu **kılıkta** yatıyorum ya] örneğinde bizim tesbitimizi doğrulamaktadır. Dolayısıyla anlam, hece sayısı ve sesler bakımından da benzeşen her iki kelimenin ortak kökten çıkmış olduğu söylenebilir.

Kanai (家内):

Kanci karakterinin birebir çevirimi [**evin içi**], dolaylı anlamı ise kişinin [**haremi**] şeklindedir. Aynı zamanda kişinin kendi hanımından bahsederken kullandığı ve [**karım**] anlamı da olan bir kelimedir. Uzak ihtimal dâhilinde de olsa [**karı-kadın**] kelimesi ile köken aynılığı vardır diyebiliriz. Çünkü Japonca kullanımı da daha çok bu yönde olup, kendi hanımını belirtme şeklindedir.

Kandou (感動):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [**kanmak**] dır. Yalnız dikkat edilmesi gereken husus kişileri [**kandırmak-aldatmak**] anlamında değil hissi olarak [**kanmak**, tatmin olmak] şeklindedir. Türkçedeki [kana kana içtim] cümlesindekine yakın bir anlamı vardır. Bundan dolayı her iki kelimenin köken aynılığı söz konusudur.

Kanpai (乾杯):

Bu kelimenin Japoncadaki kullanım anlamı içki içerken söylenen [**şerefe**] ile aynıdır. Türkçe ile doğrudan bir ilişkisi olmamasına rağmen İç-Anadolu bölgesinin Göreme yöresindeki bir yerleşim yerinin eski adıyla aynı olması bakımından ilginçtir. Zira o bölge eskiden beri şaraplarıyla ünlüdür. Günümüze kadar o bölgenin [**Kanpai**] olan adının nereden geldiği ve ne anlamda olduğunun anlaşılamamış olması da Japoncadaki [**kanpai**] kelimesiyle ilgisinin olabilme ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Kanpeki (完璧):

Bu kelimenin anlamı [mükemmel] ve [bundan daha iyisi olamaz] şeklinde olup, [mükemmellik] özelliğinden dolayı Türkçedeki [pekiyi] kelimesi ile bir benzerlik göstermektedir. Kökü ister Türkçedeki gibi [pek] olsun ister Japoncadaki gibi [hükümdar malı-iyi mal] olsun, anlamı ve kullanışı her iki dildede aynıdır.

Kappa (河童):

Japoncada kurbağa insan görünümü, hayali-masalımsı yaratık anlamında olan bu kelimenin kökü, bu yaratığın başına taktığı rivayet olunan şapkasından gelmektedir. Dolayısıyla **kep**, **kipa** (Yahudi şapkası) ve hatta **kafa** kelimeleri bile aynı kökten türemiştir denebilir. Kazak lehçesinde şapka-kep anlamında kullanılan [kepka] kelimesi ile Uygur lehçesindeki takke-kep anlamındaki [doppa] kelimesinin varlığı da dikkat çekici benzer yönlerdendir. Yine iç Anadolu bölgemizdeki peribacalarıyla ünlü yöremizin adının da [Kapadokya] olması ve buradaki ilginç görünümlü kayalarında tepesinde şapka-kep gibi görünen kayaların bulunması bu kelime ile köken ilişkisinin olma ihtimalini göstermektedir şeklinde değerlendirilebilir.

Kappan (活版):

Japonca [baskı] anlamındaki bu kelime aynı zamanda eski baskı makinası da diyebileceğimiz düzeneğin adıdır. Şekil ve sıkıştırma özelliğinden dolayı Türkçedeki [kapan] kelimesi ile eşleştirme yapılması mümkündür.

Kara (空):

Japoncadaki anlamı [içi boş-boş] tur. (Türkçedeki [kara=siyah] kelimesinin karşılığını ve Japoncada [kuro] olduğunu daha önce belirtmiştik.) Türkçede bu kelime ile aynı anlamı (boş) taşıyan bir kaç kelimeye rastlamaktayız. O kelimelerden biri olan ve hiç tartışma götürmeyecek şekilde aynı anlamda kullanılagelen [karavana=boş atış] ve özellikle arıcıların çok iyi

bildiği [**kara** kovan=**boş** kovan] kelimeleri dikkate değerdir. Bunlardan başka biraz şüpheli gibi görülse de [**kara** düzen], [**karakol**] ve [**Karaköy**] dür. Yani bu kelimelerde geçen [**kara**] kelimeleri ile Japoncadaki [**boş**] kelimesi anlam ve telaffuz olarak tamamen aynıdır. Japoncadaki kullanışı Türkçe kullanışına göre haliyle daha geniş gibi görülse de genel olarak **boş** ve içinde bir şey olmamayı belirtmek ile sınırlıdır denebilir. Türkçedeki [**kara** kovan] kelimesinde geçen [**kara**] kelimesini [kovanın] karalığından-siyahlığından dolayı diye açıklayacaklar için hemen belirtelim ki arı kovanlarının genellikle ilk katlarının içleri ısıdan dolayı [**kara-siyah**] dır. Ama [**kara** kovan] daki [**kara**], [**boş**] anlamında olup arıcıların o kovanlara [bal-mumu tabakası koymadığını] belirtir. Yani arı bal dalağının ortasındaki ana kısım dâhil olmak üzere hepsini kendisi yapar. Dolayısıyla [**kara kovan**] kelimesinin Türkçedeki asıl anlamı da [**boş kovan**] dır. Ve muhtemelen arıcılar dahi kelime anlamını bilmeyip kuşaktan kuşağa, nesilden nesile söylene geldiği için kullanılmaktadırlar. Ve yine aynı şekilde kolluk kuvvetlerinin ilk ortaya çıkışlarında silah-teçhizat olmadığı veya kullanmadığı dönemlerden kalan [**karakol**] kelimesinin anlamını da bu yönde düşünüp değerlendirmek gereklidir. Hatta bu yönüyle Japoncadaki [**karate=boş el**] kelimesinede benze-tebiliriz. Diğer yandan [**kara düzen**] ve [**Karaköy**] kelimelerini de aynı babda değerlendirmek mümkündür. Yani [**boş-basıboş düzen**] ve [**boşaltılmış köy**] anlamından hareket edilmiş olabileceğini söylememiz dilimizin mantığına da ters düşmez. Neticice olarak her iki dildeki [**kara**] kelimesi bir çok yönden benzeşmekte ve eşleşebilmektedir.

Karakuri (機関-絡繰り) :

İki değişik kanci yazı karakteriyle yazılan bu Japonca kelimenin anlamı ve Türkçedeki birebir karşılığı [**katakulle-katakuli**] dir. Haliyle bu kelimenin de Türkçeye Fransızca [faitaccomli] şeklinden geçtiği söylenmektedir. Ancak taşıdığı anlam bakımından Japoncadaki karşılığı ile birebir olarak eşleşebilmesi

dikkat çekicidir. Ayrıca kelimenin Japoncasının kökeni de suda ve sahnede görünmez-saklanan iplerle oynatılan [kukla] oyunundan gelmektedir. Ve kelimenin kullanımı da [hoken no yatteiru kotowa **karakuri** aru you da=保険のやっていることは機関あるようだ=sigortanın yaptığı şeyde **katakuli** var gibi da.] örneğinden de anlayacağımız üzere aynıdır.

Katte (勝手):

Kişinin kendi başına buyrukluğunu belirten bu kelime bir yerde [**kendi**] kelimesi ile benzeşmektedir. [nanimio iwanaide **katteni** kita ya=何も言わないで勝手に来たや= hiç bir şey söylemeden **kendi** geldi ya] örneğindeki gibi Japonca kullanımıda [**kendi**] anlamına daha yakındır.

Kazan (火山):

Kelimenin Türkçe karşılığı [**yanan dağ-volkan**] dır. Bu kelime ile de anlamı farklı olsa da Türkçedeki [**kazan**] kelimesi benzerlik göstermektedir. Muhtemelen kökleri aynı, birbirlerinden türemiş kelimelerdir. Özellikle köylerdeki büyük kazanları ve altında yanan odunların çıkardığı alevleri gözümüzde canlandırdığımızda bir köken ilişkisinin olma ihtimali kuvvetlenmektedir. Zaten kanci yazı karakterinin ilk şeklide [ateş-alev] anlamındadır.

Ken (件):

Türkçedeki birebir ve eşleşebilen karşılığı [**konu**] dur. Seslerin ve anlamının benzeşmesi ilginçtir. [Kono **ken** ni tsuitewa watashiwa sou omovanai=この件については私はそう思わない =bu **konu** hakkında ben öyle düşünmüyorum] örneğinden de anlaşılacağı üzere kullanım şeklide aynıdır diyebiliriz.

Kenka (喧嘩):

Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [**kavga**] dır. Ancak bu kelime de Türkçeye Farsçadan geçen kelimeler arasında görülmektedir. Dolayısıyla yeni bir köken inceleme ve araştırmasına ihtiyaç vardır.

Kerai (家来):

Kanci yazı karakteriyle ilgili birebir yalın anlamı [ev-evin geleceği] şeklindedir. Türkçe' ye [hizmetli-vasal] olarak tercüme edilebilse de daha çok [fedai-koruyucu] anlamı vardır. Özellikle bey, hükümdar gibi kişilerin emrine amade olan ve gerektiğinde onlar için ölmeye hazır olan kişiler anlamında kullanılmaktadır. Tüm bu özelliklerinden dolayı Türkçedeki Moğolca kelimeler içinde geçen [Giray] kelimesi ile eşleşebilmesi dikkat çekicidir. Ayrıca bu kelimenin aynı zamanda Kırımdaki Osmanlı devletine bağlı bir sülalenin-beyin lakabı-unvanı olması bu kelimenin Japonca anlamına daha yakın olduğu izlenimini uyandırmaktadır. Dolayısıyla yeniden ele alınıp, üstünde durulması gereken kelimelerden biridir diyebiliriz.

Kimi (君):

Daha önceki [kimi-gimi] kelimesi ile aynı telaffuza sahip ama ondan farklı olarak karşımızdaki kişiye seslenirken kullanılan ve [sen] anlamında olan bu kelime de özellikle [kişiyi] belirtmesi bakımından [kim] kelimesi ile irtibatlandırılabilir.

Kinco (近所):

Kanci karakterinin birebir anlamı [yakın yer] dir. Japoncadaki kullanım anlamı ise genel olarak [komşu] dur. Dolayısıyla Türkçedeki [konşu-komşu] kelimesiyle köken aynılığı olma ihtimali yüksek bir kelimedir. [komşu] kelimesi [konmak] kökünden türemiş olsa bile [yakın yer] deki kişiler anlamı da olduğundan bu iki kelime arasında bir bağ kurulması mümkündür. Netice olarak her iki kelimenin ortak noktası ana kaynağı [yakınlık-yakın yer] dir.

Kiri (霧):

Japoncadaki anlamı ve azda olsa köken aynılığı olma ihtimali olan Türkçe karşılığı [sis] tir. Ayrıca [kir-kirli] kelimesinin kökeni ile aynılık göstermeside mümkündür.

Kishi (岸):

Japonca anlamı ve eşleşebilen Türkçe karşılığı [kıyı] dır. Anlam-kısalık ve ses bakımlarından oldukça benzeştiğini söyleyebiliriz.

Kishi (騎士):

Bir önceki kelimeyle aynı telaffuza sahip görünen bu kelimenin anlamı [atlı] olup, ata binen [asker] kökeninden gelmiştir. Birebir olarak benzerlik göstermesede [kişiyi-şahsı] belirtmesi bakımından [kişi] ile eşleştirme yapılması mümkündür.

Komugi (小麦):

Kanci yazı karakteriyle ilgili birebir anlamı [küçük arpa] şeklindedir. Asıl Japonca anlamı ise [buğday] dır. Dolayısıyla da Türkçedeki [buğday] ile köken aynılığı vardır veya birbirlerinden türemiş kelimelerdir denebilir. Yine [kunyomi] kelimelerden olan aynı anlamdaki [mugi=麦] kelimesinin varlığını da unutmamak gerekir. Ve bu kelimedede aynı şekilde [buğday] kelimesi ile eşleşebilmektedir.

Kyosei (去勢):

Japonca anlamı [iğdiş edilmiş] tir. Uzak ihtimal dahilinde de olsa Türkçedeki [köse] kelimesi ile eşleştirilme yapılabilmesi mümkün bir kelime olduğu için dikkate değerdir.

Kyoushitsu (教室):

Öğretim yeri, sınıfı olan bu Japonca kelimedede yine Türkçeye Arapçadan geçtiği rivayet olunan kelimeler içinde yer almaktadır. Kelimenin özellikle [shitsu=室] kısmı [sınıf] kelimesine tekabül ettiğinden dolayı benzerliği önemli olup dikkate değerdir. Konuya [shitsu=室] kısmında tekrar yer verilecektir.

Kou (港):

Kanci yazı karakterinin Japonca yalın anlamı [liman] olup Türkçedeki [koy] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Yine aynı

kanci yazı karakteriyle yazılan [**minato**] denilen [**liman**] anlamında başka bir kelimenin de olması bu kelimenin asıl anlamının [**koy**] olması gerektiğini veya bu kelimeyle eşleştirilmesinin yanlış olmayacağını göstermektedir. Ayrıca bir başka benzer Japonca kelime [**göl**] anlamındaki [湖=**ko**] dur. Ve [阿寒湖=akanko=akan **gölü**, 琵琶湖=biwako=biva **gölü**] örneklerindeki gibi kullanım şekilleri itibariyle de Türkçe karşılığı olan [**göl**] kelimesi eşleşebilmektedir. Gerek [**koy**] gerekse [**göl**] kelimelerinin her ikisinin farklı Kanci yazılışlarının içinde [**su**] karakterlerinin bulunması da bize her iki kelimenin birbirleriyle ilgili olduğunu veya birbirlerinden türemiş olma ihtimalini göstermektedir.

Kou (巷):

Yukarıdaki kelime ile aynı telaffuza sahip bu kelimenin, Japoncadaki normal anlamı [dağ-köy yolu-keçi yolu] şeklinde olup, aynı zamanda insanların yaşadığı yerleşim yeri [küçük şehir-kasaba içi] anlamındadır. Bu **ikinci** anlamdan dolayı Türkçedeki [**köy**] kelimesi ile eşleştirme yapılması akla yatkın ve mümkündür.

Kougen (高原):

Kelime anlamı [**yüksek düzlük-vadi**] olup, [**yayla**] şeklinde çevrilmesi de mümkündür. Ordu ilindeki, yüksek düzlük üstüne kurulu olan [**Korgan**] ilçe adı ile benzerliği ilginçtir. Ancak bu konuda da diğer birçok coğrafi veya yerleşim yerinin adlarında olduğu gibi başka dillerden geçme ihtimali üstünde durularak değerlendirmeler yapılmaktadır. Bundan başka [**kurgan**=mezar topluluğu] kelimesi ile de bağ kurulması mümkündür. Zira kurganların bulunduğu yerlerde genellikle yüksek düzlük-yeşil vadilerdir.

Koukana (高価な):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı [**pahalı**] dır. Aynı zamanda [**pahalı**] görünen mal vb. şeyler içinde kullanılır. Yani

pahalı olma durumunuda belirtir. Türkçedeki hafif argo veya kaba söz olan [kokana] sözüyle benzerlik göstermesi ilginç ve bir o kadarda dikkat çekicidir. Elbette ki bu kelime muhtemelen son zamanlarda ortaya çıkmış bir kelimedir. Ancak toplum hafızasında varmışta yeniden hafif şekil değiştirerek ortaya çıkmış gibi bir durum söz konusudur. Zira [kokana] kelimeside [para-fiyat-pahalılık] ile iç içe geçmiş şekilde ilişkilidir. Ve genel olarak da [zengin ve rüküşlü orta yaş ve üstü bayanlar] için kullanılır. Bundan dolayı Rumca kökenli olduğu söylenen bu kelimenin Rumcadaki [Hristiyan kadını] veya [eski-miş] anlamları ile pek fazla ilgisi yok gibidir.

Koumu (公務):

Gerek Japonca gerekse Türkçedeki anlam ve telaffuzu hemen hemen aynı olup [kamu] şeklindedir. Hatta Japoncada kamu görevi yapan ve devlet memuru yerine kullanılan [koumuin=公務員] kelimeside vardır.

Kugi (釘):

Bu kelimenin anlamı ve Türkçedeki köken aynılığı olma ihtimali yüksek olan karşılığı [çivi] dir. Kelimenin anlamıyla birlikte kısalığı ve sesleri benzeşmektedir.

Kurimancuu (栗饅頭):

Kelimenin kanci karakterinin birebir tercümesi [keşane ekmeği-keşane mantısı] şeklindedir. Japoncadaki anlamı ise keşaneden yapılan bir çeşit [tatlı] dır. Bu kelime [keşane tatlısı] şeklinde tercüme edilebileceği gibi [keşane mantısı] şeklinde birebir çevirisi de yapılabilir. Daha sonraki kısımda bahsi geçecek olan [mancuu] kelimesinin açıklaması okunduktan sonra bu kelimeye tekrar dönülürse kelimenin anlamı daha açık olarak anlaşılır. Türkçe ile olan ilgisi ise doğu bölgelerimizde yaşayan ve Kürtlerin bir kolu olduğu söylenen [Kırmanço] lar ile olan benzerliğinden ileri gelmektedir.

Kuukyo (空虚):

Kelimenin Japoncadaki anlamı [içi boş] tur. Türkçede eşleştirebileceğimiz veya köken aynılığı olabileceğini söyleyebileceğimiz karşılığı ise [kof] tur. Yine [kovuk] kelimesi de aynı kökten çıkmıştır diyebiliriz. Hepsinin ortak yanı [içi boş] olmaktadır. Bu kelimeyle ilgili bir benzer kelimedede [kofun=古墳] kelimesi olup Japon tarihi dönemlerinden birinin adıdır. Yalnız dikkat edilmesi gereken husus [300-538] yıllarını kapsayan ve yeni yeni devlet teşekkülleri oluşan bu dönemin adını liderler için yapılan iri mezarlardan almasıdır. Dolayısıyla bir yerde [içi boş] olan bu mezarlarında her ne kadar farklı kanci yazı karakterleri ile yazılsa bile [kof-kovuk] ile ilgisi olma ihtimali de kuvvetlidir.

Mancuu (饅頭):

Eski Çince de tanrılara adanan insan kellesi yerine sunulan insan başı büyüklüğündeki [ekmek] anlamından geldiği söylenen bu kelimenin Türkçede eşleşebilen ve kök aynılığı olan karşılığı [mantı] dır. Pirinç hamurundan yapılan ve içine kestane tatlısı veya fasulye tatlısı konulup yuvarlak hale getirilen nesnenin adı anlamında Japoncada da yerini alan bu kelimenin köken aynılığı olma ihtimali kuvvetlidir. Gerek Japoncada gerekse Türk lehçelerindeki bu kelimenin ortak yanı içlerine bir şeyler konulmasıdır. Şekli, büyüklüğü ve haliyle tadı değişse de [mancuu] ve [mantı] kelimesi Çince dekinden hafif (içlerine bir şeyler konulması yönüyle) farklıdır denebilir. Yine hemen Çince deki telaffuzunun Türkçedeki telaffuzuna daha yakın, [mantuu-mantou] şeklinde olduğunu da belirtelim.

Masatsu (摩擦):

Her iki nesneyi birbirine [sürtmek] ve fikir [sürtüşmesi] gibi iki farklı şekil ve anlamda kullanılan bu kelimenin de, önceki [kunyomi] kısmındaki kelimeler içinde açıkladığımız [suru=擦る=sürtmek] kelimesi ile bağı-ilişkisi vardır denebilir. Hatta

daha önemlisi, bu kelimenin hemen hemen aynı telaffuz şekil ve anlamıyla Arapça kökenli Türkçe kelimeler içinde yer alan [masat] kelimesiyle birebire yakın biçimde eşleşebilmesidir. Kelimenin özellikle Türkçedeki kullanım anlamının Japoncadaki izahına yakın olması köken durumunun yeniden ele alınıp değerlendirilmesi gerekliliğini göstermektedir.

Masumi (真澄):

Bu kelime Japoncada genellikle kişi ismi (erkek-kadın için cinsiyet farkı dikkate alınarak farklı kanci yazı karakterleriyle yazılsada anlam olarak aynı) şeklinde kullanılmakta olup anlamı [saf-duru-temiz] dir. Tabiki bu anlamların hepsinin toplandığı tek bir kelimeyle ifade edebileceğimiz birebir Türkçe çevirisi ve Japoncadaki normal-gerçek anlamı [masum] dur. Ancak bu kelimedede Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler arasında yer almaktadır.

Meirei (命令):

Japonca anlamı ve Türkçede eşleşebilen birebir karşılığı [emir] dir. Bu kelimedede Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler arasında görülmektedir. Ancak [inochi=命=can] belirten kanci karakterle yazılması kelimenin kökeninin yeniden ele alınıp irdelenmesi gerekliliğini kuvvetlendirmektedir. Dolayısıyla Türkçeye Arapçadan geçtiği rivayet olunan [emir] kelimesi ile Japoncadaki [meirei] kelimesi anlam ve sesler bakımından dikkat çekici bir benzerlik göstermektedir.

Mi (身):

Japonca sözlüklerdeki açıklaması [yaşayan insanın tümü-vücudu, kendisi, kendi kendisi, hissiyatı-duygusu vb.] şeklindedir. Ve bu açıklamalardan hareketle Türkçedeki [ben] kelimesi ile eşleştirme yapılması mümkündür. Halen yaşayan Türk lehçelerinde ki [ben] kelimesinin [men-min] şeklinde olduğu dikkate alındığında Japoncada geçen [mi] kelimesi ile eşleştirme yapılabilecek kadar benzerlik gösterdiği görülebilmektedir.

Mouroku (耄碌):

Bu kelimenin Japonca ve Türkçedeki anlamı ve birebir olarak eşleşebilen karşılığı tamamen aynı olup [**moruk**] şeklindedir. Üstelik her iki dildeki kullanımı kaba-argoya yakın olmasından dolayı kullanılması pek tavsiye edilmemektedir. Her iki dildeki bu benzerliklerine rağmen, bu kelimedede Türkçeye Ermeniceden geçtiği rivayet olunan kelimeler içinde yer almaktadır.

Moyou (模様):

Japonca [**motif**] anlamında olan bu kelimedede Fransızca kökenli olduğu söylenen Türkçe karşılığı ile aynı veya kökteş gibi benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla kelimenin köken konusunun yeniden ele alınıp değerlendirilmesinde fayda vardır.

Namu (南無):

Japoncadaki dini terimlerden biri olan bu kelimenin Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [**âmin**] dir. Kelimenin kısalığı ve sesleri oldukça benzeşmektedir. Bu kelime ister Türkçe ister Arapça kökenli olsun benzerliği önemlidir. Diğer ilahi dinlerden Yahudilik ve Hristiyanlıktada bu kelimenin kökleri aynıdır ve telaffuz şekilleri de birbirlerine yakındır. Dolayısıyla bu kelimenin insanlığın geçmişteki ortak dilinden kalmış olma ihtimali bir hayli yüksek olup bu açıdan ele alınmasında yarar vardır.

Nen (年):

Japonca anlamı [yıl-sene] olan bu kelime, küçük ihtimal dâhilinde de olsa, Türkçeye Arapçadan geçtiği rivayet olan [**sene**] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Kelimenin anlamı, kısalığı ve sesleri benzeşmektedir.

Ningen (人間):

Bu kelimenin Türkçe anlamı ve eşleştirebileceğimiz karşılığı daha öncede bahsi geçen [**insan**] olup, hece sayısı, anlam,

ses ve söyleniş şeklindeki akıcılığı benzetmektedir. Uzakta olsa aynı kökten çıkmış olma ihtimali göz ardı edilmemelidir. Zira bastaki [n] düştüğünde [ingen] şeklinin kalacağı ve [ğ] nin [c] ve [s] ye değişebileceği göz önüne alındığında [ningen->ingen->incen->insen->insan] halinde şekillenmesi de mümkündür. Ancak bu kelime Arapça kökenli kelimeler içinde yer almaktadır.

Oba (叔母-伯母-小母):

Bu Japonca kelime muhtemelen aynı kökten çıkmış diyebileceğimiz kelimelerdendir. Değişik kanci yazı karakterlerle yazılan bu kelimelerden ilki [hala], ikincisi [teyze] ve sonuncusu da akraba ilişkisi olmayan [teyze] anlamındadır. Bu kelimenin Türkçedeki birebir eşleşebileceği karşılığı ise [aba] dır. Ve [aba] kelimesinin bazı sözlüklerimizdeki karşılığı her ne kadar halk ağzındaki [abla-anne] şeklindeyse de bazı yörelerimizde [hala-bibi] şeklinde olup, Japoncadaki anlamıyla örtüşmektedir.

Oci (叔父):

Muhtelif kanci yazı karakterleri ile yazılan ve [amca] anlamındaki bu kelimenin Türk lehçelerinden biri olan Peçenek lehçesinde ve bazı ağızlarımızda [eci] şeklinde olduğu düşünüldüğünde köken aynılığı konusu daha net bir şekilde anlaşılır.

Ondo (音頭):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [önder] dir. Japoncadaki genel kullanımının içinde şarkı-türkü-müziğe ilk başlayan, öncülük eden anlamında vardır. Yine Türkçedeki gibi herhangi bir şeyi yaparken ön-baş kısımda bulunup ilk başlayan anlamlarını içermeside söz konusudur. Netice olarak Japoncadaki bu kelime Türkçedeki [önder] kelimesi ile aynı kökten gelmektedir denebilecek kadar benzeşmektedir.

Oo (大):

Japoncadaki genel kullanım anlamı [büyük-iri] dir. Türkçedeki abartma ünlemi olan [oo-ooo] ile olan benzerliği dikkate değer benzerliklerdendir.

Ouco (王女):

Japonca anlamı [sultan, prenses, hükümdar kızı] dır. Dolayısıyla bu kelime ile birebir olarak eşleşebilen ve Türkçede genel olarak bayan ismi olarak kullanılan [Ece] kelimesinin varlığı dikkat çekicidir.

Oya (親):

Japoncadaki genel anlamı [veli-ebeveyninden her biri] dir. Aynı konuyla ilgili olarak [ryoushin=両親=ebeveyn], [oya-bun=親分=aile reisi] anlamlarındaki kelimelerde vardır. Telaffuz olarak aynı, anlam olarak farklı kelimelerden bazıları da [ooya=大家=büyük ev] ve [ooya=大宅=büyük ev, otağ] şeklindedir. Bahsettiğimiz bu kelimeler [aile-ev-hane halkı] ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgilidir. Bu özelliğinden dolayı Türkçedeki [oymak (oymak beyi)] kelimesi ile ilgi kurulabilmesi mümkündür.

Raku (楽):

Japoncadaki anlamı ve Türkçede ilgi kurabileceğimiz karşılığı [rahat] dır. Arapça kökenli Türkçe kelimeler arasında olan [rahat] kelimesi ile ilk hecesinin benzeşmesi köken aynılığı ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Ancak diğer bazı kelimelerde olduğu gibi konu hakkında daha ayrıntılı çalışmalara ihtiyaç vardır.

Rei (麗):

Bu kelime kısıtlılığı ve anlamı bakımından [ruh] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Elbette ki bu kelime Arapça kökenli Türkçe kelimeler arasında geçmektedir. Özellikle benzer dini

terimlerin olması, Japoncada [**bukkyo**] denilen [**Budizm**] dininin de ilahi dinlerden olma ihtimalini güçlendirmesi açısından bu vb. kelimeler ayrıcalıklı öneme sahiptir.

Reisei (冷静):

Kanci yazı karakteriyle ilgili birebir çevirisi [**serin+sessiz**] şeklinde olup, Japoncadaki kullanım anlamı [**serinkanlı-soğukkanlı**] dır. Bu kelimeyle birebir olarak eşleştirme yapabileceğimiz Türkçe kelime ise Arapça kökenli kelimeler arasında yer alan [**reis**] tir. Diğer birçok yabancı kökenli Türkçe kelimelerde de görüldüğü gibi bu kelimenin de hareket noktası Japoncadaki karşılığına daha yakındır. Mesela buradaki [**reis**] kelimesinin [**soğukkanlı-serinkanlı**] anlamından çıkmış olma ihtimali bir hayli yüksek ve Türkçenin düşünce yapısına daha uygundur.

Rikai (理解):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede eşleşebilen birebir karşılığı [**idrak**] tir. Arapça kökenli olan bu kelime ile ses ve anlam benzerliği dikkat çekicidir.

Sangyou (産業):

Yaşamak için elzem malzemelerin üretilmesi için yapılan iş-çalışma anlamından türetilmiş olan bu kelimenin Japonca anlamı [**işletme-sanayi**] dir. Yine bu kelimedede Arapçadan Türkçeye geçen kelimeler içinde yer alan [**sanayi-sınai**] kelimesi ile eşleşebilmektedir.

Shakan (舎監):

Japonca normal anlamı rehber veya yol gösterici şeklindeki [**idareci-yönetici**] olup, bu özelliğinden ötürü Türkçedeki [**Tar-kan**] veya [**Hakan**] kelimeleriyle bağ kurulması mümkün olan bir kelimedir. Ancak [**Hakan**] kelimesinin Farsça kökenli kelimeler içinde yer aldığını da unutmamak gerekir.

Shakuyaku (芍薬):

Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [şakayık] olan bu kelimenin varlığı da dikkat çekicidir. Haliyle bu kelimeye Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler içinde yer almaktadır.

Shashi (斜視):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı herkesin kolayca tahmin edebileceği gibi [şası] dır. Ve diğer bahsi geçen kelimelerde olduğu gibi bu kelime-ninde köken aynılığı söz konusudur.

Sensou (戦争):

Gerek Japonca gerekse Türkçedeki anlamı [savaş] olup köken aynılığı ihtimali olan kelimelerden biridir. Yine çekişme-mücadele belirten [arasou=争う] kelimesinin varlığı da özellikle [sou] kısmının [savaş] kelimesiyle ilgisi olduğunu göstermektedir.

Seisaku (政策):

Kelimenin Japoncadaki anlamı ve köken aynılığı ihtimali olan karşılığı [siyaset] tir. Japoncadaki normal sözlük açıklaması, bir amaca yönelip o amacı gerçekleştirebilmek için izlenecek yol-yöntem şeklindedir. Yine kelimeyle ilgili olarak [seicika=政治家=siyasetçi], [seifu=政府=siyasi gurup (hükümet)] kelimeleri de mevcuttur. Ve bu kelimelerin hepsinin aynı kökle başlaması ve [siyaset] ile ilgili olması bize bu kelimenin köklerinin aynı olma ihtimalini göstermektedir. Ancak bu kelimenin de Arapça kökenli kelimeler içinde yer aldığını unutmamak gerekir.

Shi (詩):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki eşleşebilen birebir karşılığı [şiir] dir. Haliyle [şiir] kelimesi de Türkçedeki Arapça kökenli kelimeler arasında geçmektedir.

Shi (刺):

Kullanıldığı yere göre [batmak, sokmak, saplamak] anlamında olup aynı zamanda [diken] anlamı da vardır. Bu kelimenin Türkçede köken aynılığı olma ihtimali olan ve birebir olarak eşleşebilen karşılığı [şiş] tir. Aynı kelimenin fiil şekli olan [sası] da [sasmak, saplamak] anlamındadır. Türkçenin Özbek lehçesinde bu kelimenin karşılığı [şaşluk] tur.

Shibu (支部):

Bu kelimeye gerek Japoncada gerekse Türkçedeki karşılığı aynı olan kelimelerden olup, birebir olarak eşleşen karşılığı [şube] dir. Ancak bu kelimeye Arapça kökenli kelimeler arasında görülmektedir.

Shidare (枝垂れ):

Dal ve ağır-ağırlık kancı yazı karakterinin birleşmesiyle oluşmuş [sarkma-sarmak] anlamında kullanılan Japonca bir kelimedir. Shidaresakura(枝垂れ桜) denilen dalları söğüt gibi sarmış bir çeşit kiraz ağacında vardır. Aynı şekilde shidare ume(枝垂れ梅) de görünüş olarak aynı şekildeki erik ağacının adıdır. Yani hepsinin içinde [sarmak- sarkma] vardır. Buradan hareketle Türkçede köken ilgisi kurabileceğimiz karşılığı, anlam olarak biraz farklı gibi algılansa da [şelale] dir. Şelalede bir bakıma suyun sarkma şeklindeki akış veya görüntüsünden hareketle çıkmıştır denilebilir. İster şekil, ister sesten çıkmış olsun görüntü bakımından hepsi aynıdır. Ancak bu kelimenin de Arapça kökenli kelimeler arasında olduğu ve ayrıca Japoncada şelale anlamındaki [taki(滝)] kelimesinin varlığı da unutulmamalıdır.

Shifuku (私服):

Şahsi elbise, kendi elbisesi anlamlarında olan bu Japonca kelimenin eşleştirme yapabileceğimiz Türkçe karşılığı Fransızca (civil) kökenli kelimeler içinde yer alan [sivil] kelimesidir. Türkçedeki [sivil] kelimesinin içinde aynı zamanda kişi,

kişilik, şahsiyet vb. anlamlarında olması dolayısıyla bu kelime kökeninin yeniden incelenmesi gerekir. Aynı şekilde Japoncada [seifuku=制服=üniforma] kelimeside vardır. Dolayısıyla [sivil] kelimesinin ilk ortaya çıkışında giyimin, giyim şeklinin bir ilgisi varmış gibi görülmektedir.

Shigoto (仕事):

Bu kelimenin normal Japonca anlamı ve Türkçedeki karşılığı [iş] tir. Özellikle [i] ve [ş] seslerindeki vurgu her iki kelimenin aynı kökten gelme ihtimalini kuvvetlendirmekte dir. Yine daha önce belirttiğimiz [cinci=人事=işçi] kelimesinin kökleri de aynı olup kanci yazı karakterinin okunuş farklılıklarından kaynaklanan ses değişimleri söz konusudur.

Shikifu (敷布):

Japonca anlamı bir şeyin yatak-yorganın üst kısmına serilen [bez-çarşaf] şeklindedir. Aynı kelime ile eşleştirilmesini yapabileceğimiz birebir Türkçe karşılığı ise [şilte] dir. Bu arada [çarşaf] kelimesinin Farsça kökenli kelimeler arasında yer aldığını da ayrıca belirtmekte yarar vardır.

Shikii (敷居):

Japonca anlamı ve Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [eşik] tir. Bu kelime ve hatta kelime ile ilgili [eşiğe oturmak iyi değildir] batıl inanışı dahi aynıdır. Zira evinde uzun yıllar kaldığım Masako hanımefendi de tıpkı annem gibi kızarak ayakkabısını eşiğe oturarak giyme derdi.

Shincu (真珠):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede birebir olarak eşleşebilen karşılığı [inci] dir. Köken aynılığı hakkında ayrıca ek bir açıklamaya gerek olmamasına rağmen meraklıları için kanci karakterinin [midye-midyemsi şeyler ve içinde oluşan (mukago=むかご= 零余子 denilen) yumru] dan meydana geldiğini de belirtelim.

Shinri (心理):

Türkçeye [psikoloji] olarak tercüme edilebilecek olan bu kelimenin hemen hemen birebir olarak eşleşebileceği karşılığı [sinir] dir. Türkçede de yakın zamana kadar [psikoloji] kelimesinin yerine [sinir-sinir hastalığı] kullanılmaktaydı. Bu kelimenin Japoncadaki şeklide hemen hemen aynı olup [shin-ritekina byouki=心理的な病気= sinirsel hastalık] örneğindeki gibi kullanımı da vardır. Neticede köken aynılığı olma ihtimali yüksek bir kelimedir.

Shirushi (印):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede eşleştirebileceğimiz karşılığı Arapça kökenli [işaret] kelimesi olup ses ve anlam bakımlarından benzeşmektedir. Ayrıca kelimeyle ilgili olarak bir başka benzer kelimede [yacirushi=矢印=ok işareti] dir. Dolayısıyla diğer birçok yabancı dil kökenli gözüken kelimelerde olduğu gibi bu kelime içinde yeniden bir köken inceleme, araştırmasına ihtiyaç vardır.

Shishshin (湿疹):

Japonca anlamı ve günümüz Türkçesindeki tercüme şekli [egzama-mayasıl-isilik] vb.dir. Genellikle vücutta çıkan kabartılarla ilgili olması bu kelime ile Türkçedeki [şişik] kelimesi arasında ilgi kurabilmemizi sağlamaktadır. Netice itibarıyla hepsinin ortak noktası [şişmek] tir. Elbette ki Japoncada hava ile şişirmek anlamından gelen [(膨らむ) fukuramu] kelimesi de vardır ki bu kelimede şişmekten daha çok kabarmak anlamına yakındır.

Shitsu (室):

Kullanım durumuna ve yerine göre oda, sınıf anlamlarında kullanılan bu kelime yine karşılığı olan [sınıf] kelimesi ile anlam, telaffuz ve hece sayıları bakımlarından eşleşebilmektedir. Yine aynı baktan olmak üzere zaman zaman karıştırılan

[kyoushitsu (教室) = öğretim sınıfı] kelimeside mevcuttur. Ancak bahsi geçen [sınıf] kelimeside Arapça kökenli kelimeler içinde yer almaktadır.

Shiwasu (師走):

Bu kelimenin Japoncadaki anlamı [12. ay = aralık ayı] olup, onun eski söyleniş şeklidir. Günümüzdeki söylenişi ise [cu-unigatsu= 十二月=on ikinci ay] şeklindedir. Ancak soğuk ve mevsim daha doğrusu günlerin uzamaya başladığı ay anlamı da vardır. Dolayısıyla Türkçe ile hiçbir alakası olmasa bile İç Anadolu'daki şehrimizin adı olan [Sivas] kelimesiyle benzeşmesi ilginçtir. Ve bu benzerlik dikkate alınmalıdır.

Shouri (勝利):

Japonca genel anlamı savaşta [galip gelme, düşmanı yenme] şeklinde olup, Türkçede eşleşebilen karşılığı yine Arapça kökenli kelimeler içinde gözüken [zafer] dir. Anlam, hece ve sesler bakımından benzeştiğinden, köken konusunun yeniden irdelenmesinde fayda vardır.

Sofu (祖父):

Japonca anlamı [büyük baba-dede] olup doğrudan Türkçe ile ilgisi olan bir karşılığı yoktur. Sadece Türkçedeki Arapça kökenli kelimelerden biri olan [sofu] kelimesi ile telaffuz olarak benzeşmesi ilginçtir. Ve Türkçede her ne kadar [dindarkoyu dindar] anlamında kullanılagelsede, genellikle [büyükbaba, dede-dedemi] görüntü veya imaj sergilemesi açısından benzerliği dikkate şayandır.

Sounyuu (挿入):

Batırma şeklinde sokma, bastırma anlamında olan bu kelimede haliyle Türkçedeki [sokma] kelimesi ile köken olarak benzerlik göstermektedir. Ve her ikisinin kökeni de muhtemelen [so-sou] şeklinde tek heceden oluşmaktadır.

Sousa (捜査):

Japoncada [sorma-soruşturma] anlamında kullanılagelen bu kelime Türkçe karşılığı ile köken ilişkisi yönünden benzerlik göstermektedir. Muhtemelen her iki dildeki kelime kökü [so-sou] şeklindedir.

Sui (水):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [su] dur. Daha önceki [su=sirke] kısmında da belirttiğimiz üzere Japoncadaki normal [su] yun anlamı [mizu] dur. Buradaki kullanımı ise daha çok birleşik-isim, isim-tamlaması şeklindedir. Mesela [kaisui=海水=deniz suyu], [kousui =香水=koku suyu (parfüm)] örneklerindeki gibi. Netice olarak bu kelime köken aynılığı olan kelimelerdendir.

Suigara (吸殻):

Kelimenin günümüz Japoncasında sigara [izmariti] anlamında kullanılmaktadır. Ve bu kelimenin Japoncadaki varlığı bize İspanyolca kökenli (cigaro) olarak görülen [sigara] kelimesinin de [Orta-Asya] kökenli olma ihtimalini göstermektedir. Zira [sui] kısmının kanci karakteriyle ilgili birebir anlamı [içine çekmek-emma-sommak-somurmak] tır. Diğer kalan [gara] kısmının anlamıda [boş-boş kısım] dır. Hülâsa [sigara] kelimesinin gerçek anlamı veya ilk çıkış noktası [boşa çekmek-boşa emmek] tir. Elbetteki günümüz Japoncasında [sigarayı] belirten [tabako] kelimeside mevcuttur. Yine bu kelime Türkçede bir zamanlar [sarma sigarayı-tütünü-tütün kabını] belirten [tabaka] kelimesi ile benzeşmektedir.

Suu (数):

Japoncadaki anlamı ve Türkçedeki eşleştirebileceğimiz karşılığı [sayı] dır. Kelimenin kullanım şekli her ne kadar Türkçedeki kullanımından farklı olsa da anlam ve sesler itibariyle benzeşmektedir.

Shun (瞬):

Bu kelimenin anlamı ve Türkçedeki birebir olarak eşleşebilecek karşılığı [**an**] dır. Japoncadaki kullanımı da hemen hemen aynıdır. Mesela [**isshun**=一瞬] kelimesinin Türkçe karşılığı [**bir an**] dır. Dolayısıyla bu kelimenin de köken aynılığı olma ihtimali yüksektir. Ancak bu kelimedede Arapça kökenli Türkçe kelimeler içinde yer almaktadır.

Tahata (田畑):

Pirinç tarlası anlamındaki bu kelimenin bir benzeride [**ha-take**=畑(kunyomi)] olup [**tarla**] anlamındadır. Türkçedeki karşılığı olan [**tarla**] kelimesi ile köken birlikteliği olan bir kelimedir. Muhtemelen kelimenin kökü hepsinde [**ta**] dır.

Taifuu (台風):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede birebir olarak eşleşebileceği karşılığı [**tayfun**] dur. Yine bu kelimedede İngilizce kökenli (typhoon) Türkçe kelimeler arasında yer almaktadır. Ancak Çin-Japon ve Hint denizlerinde sıkça görülen bir coğrafi olayın adının İngilizce olma ihtimalinin tartışmaya açık olacağı da dikkate alınmalıdır.

Taiin (退院):

Kelimenin anlamı [**taburcu olma**] dır. Bu kelimedede bir bakıma kişinin yer değiştirmesi anlamında içerdiğinden dolayı Türkçedeki Arapça kökenli kelimelerden olan [**tayin**] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Özellikle atama anlamında kullanılan [**ta-yin**] kelimesi ile ilgisi var gibi görülmektedir.

Taiko (太鼓):

Japonca anlamı ve Türkçede birebir eşleşebileceği karşılığı [**davul**] dur. Haliyle bu kelimedede Arapça kökenli kelimeler içinde geçmektedir. Ancak bir başka benzer kelime olan Japoncadaki [**tataku**=叩く] yani [**tokatlama-pataklama**] kelimesi ile ilgisi olma ihtimalide göz ardı edilmemelidir. [**taiko**=

太鼓] kelimesinin kanci yazı karakterinin açılımı ise [şişman müzik aleti] şeklindedir. Dolayısıyla benzerliği dikkate alınması gereken kelimelerdendir.

Taku (托):

Japonca anlamı [tas-kâse-düz koyma yeri] olup, Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan Türkçedeki [tabak] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Aynı konuyla ilgili olarak [chataku= 茶托 = çay **tabağı**] kelimesinin varlığı da bize **tabak** kelimesinin kökeni hakkında yeniden düşünmemiz gerektiğini göstermektedir.

Tancou (誕生):

Japonca anlamı genel olarak [doğmak-doğum] olup, yeni bir şeylerin icat olunup ortaya çıkmasını belirtmede de kullanılmaktadır. Aynı baktan olmak üzere Japoncada [誕生日 =tancoubi=doğum günü] kelimesi de vardır. Dolayısıyla bu kelimenin de [doğmak] kelimesiyle köken aynılığı olma ihtimali yüksektir.

Teian (提案):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki birebir olarak eşleşebilen karşılığı Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [teklif] tir.

Teigi (定義):

Bu kelimenin anlamı ve Türkçede köken aynılığı olabilecek karşılığı Arapça kökenli kelimeler arasında görülen [tespit] tir. Bazı sözlüklerde bu kelime [izah-açıklama] şeklinde tercüme edilse de Japoncadaki anlamını tam karşılayamamaktadır. Bilhassa her hangi bir olay veya şeyin anlamını-içerliğini başka herhangi bir şeyle ayırım yapılabilecek şekilde belirleme özelliğinden dolayı [tespit] şeklinde çevrilmesinde ve kelimenin Türkçedeki köken konusunun yeniden gözden geçirilmesinde yarar vardır.

Teikoku (帝国):

Japoncadaki anlamı genel olarak [ülke-devlet] dir. Bu kelime de yine Arapça kökenli kelimeler içinde geçen [devlet] kelimesi ile köken itibariyle benzeşmektedir. [Teikoku] kelimesinin asıl anlamı [gök ülkesi] veya [göktanrı ülkesi] dir. Özellikle kelimenin ilk hecesi veya kökü bakımından her iki kelime de benzerlik göstermektedir.

Teko (桎-梏子):

Japoncadaki anlamı [kaldıraç-manivela] olan bu kelimenin kanci yazı karakterinin yazılışının içinde [ağaç] karakteride bulunduğundan dolayı Türkçedeki [takoz-tekoz] kelimesi ile köken aynılığı olma ihtimali yüksektir. Ancak takoz kelimesinde Rumca kökenli kelimeler arasında yer aldığına söylemeliyiz.

Tenki (天気):

Japonca anlamı hava durumundaki [hava] olup Türkçe ile bu bağlamda herhangi bir ilgisi yoktur. Kelimenin kanci yazı karakterinin birebir çevirisi ise [havanın ruhu-hissiyatı] dır. Eşleştirmeye yapıp, köken irtibatı-ilişkisi kurabileceğimiz karşılığı olan kelimeye geçmeden önce konuyla ilgili diğer kelimelerden bahsetmek yerinde olur. Bunlardan ilki [tenri=天理] kelimesidir ve anlamı da bir bakıma soyut olan [yol-doğru-düzgün-dürüst yol] dur. Hatta bazı Japonca sözlüklerde [tabiat yolu] şeklinde izahı yapılmakta ise de gerçek anlamı [tanrı yolu] dur. Bir diğer kelime de [tenrikyou=天理教] kelimesi olup Japonya'daki mevcut bir sürü mezhepten birinin adıdır. Yine kanci karakteriyle ilgili anlamının birebir çevirisi [tanrı yolu öğretisi-tanrı yolunu öğretme] şeklindedir. Ancak muhtelif sözlüklerdeki açıklamalara bakılırsa bu kelimeler [tabiat-doğa yolu-öğretisi] gibi yanlış veya eksik şekilde geçtiği görülür. Burada bahsi geçen kelimeler ile Türkçedeki [tengri-tanrı] kelimeleri birebir alakalı olup, aynı kökten gelmektedirler. Üstelik öteden beri bilinen veya bahsedilen şey Türklerdeki [gök tanrı] inancıdır. Dolayısıyla [tanrı] kelimesinin içinde [hava-

gök-üst] anlamları olmasıda normaldir. Elbette ki en son kısımda belirttiğimiz yorumda da görüleceği üzere bu kelime Türkçe kökenli olup Orta-Asya'da bir zamanlar var olan tek bir hâkim-ortak dil zamanından kalmıştır da denilebilir.

Tenri(天理):

Hava anlamındaki **tenki** (天気) kelimesinin açıklamasında geniş olarak yer verilen ve [tanrı] anlamında çevrilmesi de mümkün olan bu kelimenin Türkçe karşılığı ile olan benzerliği dikkat çekici olup, köken olarak Sümerceye kadar uzandığı söylenebilir. Bilineceği üzere Sümercede de bu kelime [dengir-dingir] şeklinde yer almaktadır. Ve yine bazı Türk lehçelerinde [tenir, tenri, tanrı, tangri] vb. şekillerde yer alması köken olarak hepsinin aynı ve bir yerde Orta Asya bağlantılı kelime olduğunu göstermektedir.

Toiya-tonya (問屋):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçedeki köken aynılığı olma ihtimali olan karşılığı [toptancı] dır.

Tou (東):

Kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [doğu] olup, kullanımında genellikle [toukyou=東京=doğu başkenti] şeklindedir. Aynı baktan olmak üzere [touzai (東西)] kelimesi mevcuttur ve [doğu-batı] anlamındadır. Dolayısıyla bu kelimenin genel olarak birleşik isim şeklinde kullanıldığını söyleyebiliriz. Ve bundan başka Japoncada sadece yön olarak kullanımı olan [higashi=東=doğu] kelimesinin var olduğunuda belirtmemiz gerekir.

Touki (陶器):

Topraktan yapılan sert ve yüksek ateşte pişirilmiş seramik kap-mal vb. anlamı vardır. Ve bu [touki(陶器)] kelimesinin kökeni Türkçedeki [toprak] kelimesi ile kesişmektedir. Ayrıntılı bilgi için kunyomi okunuşlu kelimeler içinde yer alan [tochitsuchi(土地、土)] kısmına tekrar bakınız.

Wan (湾):

Bu kelimenin Japonca sözlüklerdeki açıklaması [denizin ana karaya büyük şekilde girmesi] şeklinde olup, gerek Japonca gerek Türkçe anlamı [**büyük koy, körfez**] dir. Bu kelimle ilgili olarak Japoncada [wankou=湾口=körfez ağzı] ve [wanko=湾湖=körfez gölü] gibi telaffuzu aynı Kanci yazı karakterleri farklı kelimeler de vardır. Bu kelimenin Türkçeyle ilgisi ise doğu bölgemizde bulunan [**Van**] şehrinin adına olan benzerliğinden kaynaklanmaktadır. Günümüze kadar [**Van**] isminin kökeni hakkında bir bilgiye sahip olunamaması (her nedense batı dillerine dayandırılıp bir şey uydurulamamış olması) bizi bu isim [**Van**] gölünün büyüklüğünden veya [göl] den ziyade [**deniz-körfez**] benzerliğinden dolayı koy-körfez anlamından hareketle konulmuş olabilir mi diye düşündürmektedir. Acaba zaman içinde [wanko=湾湖=körfez gölü] anlamının veya [ko=göl] kısmının unutulması mı söz konusudur? Şu an için bir fikir yürütmekten fazla ileri gidemediğimiz bu soruların cevapları bilinmesede kelimenin dikkate değer bu benzerliği ayrı bir öneme sahiptir.

Yaban (野蛮):

Bu kelimenin Japonca sözlüklerdeki genel açıklaması, [kültürün-medeniyetin olmadığı- oluşmadığı yer ve o yerin görüntüsü-hali] şeklinde olup, aynı zamanda o ortamda yetişen hayvan ve insan gibi mahlûkatları da içermektedir. Kelimenin Japonca ve Türkçedeki ortak anlamının [**vahşi-vahşi doğa**] olduğuda söylenebilir. Ancak anlam ve telaffuz bakımından köken itibarıyla birebir olarak eşleşebilen Türkçe karşılığı Japonca daki gibi [**yaban**] dır. Ve yine haliyle bu kelimede Türkçe içindeki Farsça kökenli kelimeler arasında yer almaktadır. Buna rağmen Japoncada var olan ve [kun-okunuşlu] kelimeler içinde yer alan [やばい=yabai] kelimesinin varlığı her iki dilde var olan bu (**yaban**) kelimenin Türkçe kökenli olma ihtimalini de kuvvetlendirmektedir. Zira Japoncada [tehlikeli]

anlamında kullanılagelen bu kelime (yabai) Kazak lehçesinde [cabai] şeklinde olup [yaban] anlamındadır. Dolayısıyla her iki kelimeninde aslen aynı anlamda olduğu veya birbirlerinden türediği açıkça görülebilmektedir. Aslen orta-iç Asya kökenli olan bu vb. kelimelerin öncelikle muhtelif yabancı dillere geçmiş olduğu ve sonraki aşamalarda tekrar o kelimeyi kullananların diline döndüğü de söylenebilir.

Yacuu (野獣):

Kelimenin sözlük anlamı dağda, dağın tepesindeki düzlüklerde yaşayan kılı vahşi yaratık olup, herhalde görüntü-imağ olarak filmlerde gördüğümüz [kar adam-yeti] şeklindedir. Zira kanci karakterinin [cuu=獣] kısmı [kılı şey-yaratık] anlamındadır. Bu kelimenin günlük Japoncadaki kullanım anlamı ise [vahşi yaratık-canavar] şeklindedir. Dolayısıyla bu kelimenin Türkçede eşleşebileceği ve köken aynılığı olabileceği karşılığı [öcü] dür. Kültürelde diyebileceğimiz bir kelime olması bakımından benzerliği ayrıca dikkate alınmasını gerektirmektedir. Netice olarak ses, hece ve anlam bakımlarından benzerlik gösterdiğinden dolayı köken aynılığı olan kelimelerden biridir diyebiliriz.

Yagu (夜具):

Bu kelimenin Japonca anlamı ve Türkçede birebir eşleştirebileceğimiz karşılığı [yorgan] dır. Kelimenin sözlükteki açıklaması [akşamleyin-gece yatariken kullanılan üstlük-örtü] şeklindedir. Benzer bir kelimedede [shingu=寝具] olup Türkçedeki karşılığı aynıdır. Her iki kelimenin anlamı [yorgan] olmasına karşılık değişik kanci yazı karakterleri ile yazılmasından dolayı anlamları biraz farklılık gösterir. [yagu=夜具] [gece-akşam] kanci yazı karakteriyle yazıldığı için [gece-akşam örtüsü-yorganı], diğer [shingu=寝具] ise [uyku-uyuma] belirten kanci karakteriyle yazıldığı için [uyku örtüsü-yorganı] şeklinde düşünölmelidir. Netice olarak [yagu] kelimesi ile Türkçedeki

[yorgan] kelimesi köken olarak aynıdır denilebilir. Yine [gece-akşam] kelimesinin Japoncadaki [kunyomi] karşılığı [yoru=夜] dur. Dolayısıyla Türkçedeki [yorgan] kelimesinin içinde de [gece] ve [örtü] anlamlarının olduğu da söylenebilir. Ve haliyle buna dayanarak her iki kelime arasındaki köken aynılığından da bahsedilebilir.

Yaku (薬):

Kanci karakterinin birebir anlamı [ilaç] tır. Ancak normal Japoncadaki (kunyomi) okunuşu [kusuri=薬] şeklindedir. Buradaki [yaku=薬] kelimesinin asıl anlamı ve Türkçede eşleşebilen birebir karşılığı ise [yakı] dır. Günümüzdeki Japonya ve Japonca’da [shippuyaku=湿布薬] denilen (kanci yazı karakterinin birebir anlamı ise nemli bez ilacı-yakısı ve yapı olarakta Türkiye’de kullanılanların biraz daha geliştirilmiş) yakılar kullanılmaktadır. Sonuç olarak bu kelimeye benzer ve köken aynılığı olan kelimeler içinde yer almaktadır. Hatta bundan dolayı Türkçede kullandığımız [yakı] kelimesinin yakmakla bir ilgisinin olmadığını söylemekte mümkündür. Zira iyileştirme amacıyla yapılan yakmalar Türkçede yakma kelimesinden ziyade [dağlama kelimesi] ile ifade edilmektedir.

Yumou (羊毛):

Şekil olarak [koyun] ve [kıl] kanci yazı karakterlerinin birleşmesinden oluşan bu kelimenin anlamı [yün-koyunyünü] dır. Bu anlamdan hareketle Türkçede birebir olarak eşleştirebileceğimiz karşılığı ise [yumak] tır. Muhtemelen [yün] kelimesinden [yumak] kelimesi doğmuştur. Dolayısıyla [youmou] kelimesi ile [yün-yumak] kelimeleri arasında bir köken aynılığının-birlikteliğinin söz konusu olduğu söylenebilir.

Yuusha (勇者):

Yürekli-cesur anlamında kullanılan bu kelimenin, İstanbul’da ziyaretgâha dönüşmüş mezarında meftun Yuuşa hazretlerinin ismiyle benzeşmesi ilginç olup, dikkate şayandır. Ve üstelik

bu zatı muhteremde cesur-yürekli-savaşçılığı ile de meşhurdur. Ayrıca Türkçede somut kalp anlamından daha çok soyut anlamda kullanılan [yürek- yürekli] kelimeleri ilede köken aynılığı olma ihtimalide vardır.

Yuu-yuushuu (憂-憂愁):

Çok derinden duyulan [acı-keder-elem-üzüntü] anlamındaki bu kelime aynı zamanda [ruh çoküntüsünü] de belirtir. Kelimenin kökü de sayılabilecek ilk karakteri [**yyu**=憂] nun anlamı da [**dayanılması zor-acı-üzüntü**] şeklindedir. Dolayısıyla bu kelime ile köken benzerliği bakımından eşleştirebileceğimiz Türkçe karşılığı [ağıt] anlamında da kullanılabilecek olan [**yyu-yuğ**] dur. Eski Türklerdeki ölümler için yapılan dini tören-ağıt vb. bir bütün olarak ele aldığımızda köken ilişkisi daha açık olarak görülebilir.

Zakkaya (雜貨屋):

Kelimenin Japoncadaki kökeni (**zakka**=雜貨) günlük hayatta gerekli-lüzumlu (lazım) olan [**mal-mallar**] dan gelmektedir. Ve [zakkaya] nın anlamı da bu malların satıldığı [yer-dükân] dır. Yine bu kelime Arapça kökenli kelimeler arasında görülen [**bakkal**] kelimesiyle eşleşebilmektedir. Ve özellikle kelimenin ortasındaki çift [k] sesinin benzerliği ilginçtir. Haliyle anlamı da birebir olarak uymaktadır. Hatta kelimenin Japonca sözlüklerdeki açıklamalarının Türkçe sözlüklerdeki açıklamalardan daha fazla Türkçeye uyduğunu söylemekte mümkündür.

Zairyou (材料):

Yine bu kelimenin Japoncadaki sözlüklerdeki açıklaması [herhangi bir şey-nesne yaparken-üretirken gerekli olan temel şeyler, temeli-aslını oluşturan mal-malzemesler] şeklindedir. Mesela [ryouri no **zairyou**=料理の材料=yemek **malzemesi**] örneğindeki gibi [malzeme] anlamı da olan bu kelimenin Türkçede birebir olarak eşleşebileceği karşılığı, yine Arapça kökenli kelimeler içinde yer alan [**zaire-zahire-zahre**] dir.

Zeppeki (絶壁):

Japoncada özellikle deniz kenarlarındaki dik ve yüksek kayalık yamaçları belirtirken kullanılan bir kelimedir. Türkçedeki birebir çeviri karşılığı [sarp] olup, köken aynılığı ihtimali yüksektir. Dolayısıyla bu kelime ile eşleştirme mümkündür. Hatta bu kelimeyi ilk duyduğumuzda [zarp-sarp] şeklinde düşünerek anlamını bulduğumuzu ifade etmek yerinde olur. Zaten yeri gelmişken belirtmekte fayda var: Bu araştırmaya konu olan kelimelerin tamamı daha önceden de belirttiğimiz gibi kulağımızla duyduğumuz kelimelerin o anda bu Türkçedeki şu kelimeye benziyor diyerek not tuttuklarımızdan oluşmuştur. Bundan dolayı hepsinin tek tek ayrı önemi vardır ve bu önemde mevcut sözlüklerde hangi kökende görülürse görülün yeniden ele alınıp irdelenerek yeniden incelenmesini gerektirmektedir.

Zutsuu (頭痛):

Türkçedeki karşılığı [baş ağrısı] olan bu Japonca kelimenin taşıdığı anlamdan hareketle eşleştirebileceğimiz birebir karşılığı [sızı] dır. Anlam olarak biraz farklı gibi görülse de her ikisinin ortak noktasının [ağrı-sızı] olması dikkat çekicidir. Yine bu eski Çince denilen (onyomi) kelimeye benzer ama %100 Japonca kabul edilen bir başka kelimedede [zuki zuki=ずきずき=zonk zonk] olup ağrı-sızının şeklini belirten kullanımı olması da dikkate değerdir. Dolayısıyla bu kelimelerin hepsinin birbirlerinden çıkmış olma ihtimalide vardır.

Kısımla İlgili Kısa Yorum:

Bu son kısımda sıraladığımız [音読み=onyomi = on okunuşlu] kelimeler daha önceden de bahsettiğimiz üzere Japon dil bilimcileri tarafından %100 eski Çince veya Çincenin eski okunuşlu halleri şeklinde kabul görmektedir. Ancak onlarında dikkate almadıkları bir nokta bu kelimelerin [Türkçe] olma ihtimalinin yüksek olmasıdır. Yani birbirlerine anlam ve telaffuz bakımlarından bu kadar çok benzeyen kelimelerin Türkçe

ile olan ilgi-alakası ortaya konmadan-incelenmeden bir hükme varılmış olması, bu kelimelerin gerçek kökenlerinin Çince olduğu konusunun tekrar elden-gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Zira burada bahsi geçen ve [onyomi] denilen kelimeler arasında Çince (en azından günümüz Çincesi ve sözlüklerinde) bulunmayan veya yazılışı aynı olsa da telaffuz ve anlamları bakımından **hiçbir ilgi ve bağ kurulamayan** birçok kelime vardır. Elbette ki saydığımız kelimelerin yani [onyomi] olan kelimelerin hepsinin %100 Türkçe olduğunu iddia edecek değiliz. Ancak bu kelimeler içinde, en azından Çinli uzmanlar tarafından öyle-böyle bir kelime Çince yok denilen kelimelerin Türkçe olabileceği veya Japonca ile Türkçenin birleştiği, kesiştiği dönemlerden kalmış olabileceği ihtimalide göz ardı edilmemeli, dikkate alınmalıdır.

[**Kunyomi**(訓読み)=**kun okunuşlu**] olarak geçen kelimelerin tamamı **%100 öz-gerçek- orijinal Japonca** sayıldığından ve büyük çoğunluğu da Türkçe karşılıklarıyla birebir veya birebire yakın bir şekilde uyum sağladığından, arada yabancı kökenli (Türkçedeki varlıkları) olarak kabul edilenlerinde gerek anlam ve gerekse kullanımları bakımından iddia edilen yabancı dillerden ziyade, daha çok Japoncaya yakın olmasından dolayı o kelimelerinde yine %100 Türkçe kökenli olmasa bile Japonca ile Türkçenin birleştiği dönemlerden kalma veya ön-eski Türkçe kelimeler olarak kabul edilmesi gerekir diye düşünmekteyiz. Zaten Türkçedeki yabancı kökenli oldukları rivayet olunan o kelimelerin hepsinin aynı zamanda Japoncadaki kunyomi (**%100 Japonca kabul edilen**) olan kelimeler arasında bulunmasıda bahsi geçen bu kelimelerin eski-ön Türkçeye veya bir başka deyişle Japonca ile Türkçenin kesiştiği veya bir şekilde **birleştiği** dönemlere ait olduğunu göstermektedir. En azından burada verdiğimiz bilgiler doğrultusunda o kelimelerin ilk ortaya çıkış şekilleri veya ilk hareket noktaları bahsettiğimiz gibi bu ilk ortak eski-ana- ön Türkçede diyebileceğimiz dönemlerden kalmadır diyebiliriz. Netice olarak

buraya kadar olan kısımda verdiğimiz, açıklamaya çalıştığımız bilgi ve verilerin doğruluğu, **az-çok Türkçe bilgisi olan ve kıyısından-köşesinden Japonca bilen herkes tarafından, çok fazla zorlanmadan hatta kolaylıkla kontrol edilebilir.** Ve biz kişisel olarak, bu kontrollerin aynı zamanda dil bilimine katkı yapacağını umduğumuz, düşündüğümüz için, içtenlikle yapılmasını da tavsiye etmekteyiz. Hatta [onyomi(音読み) = on okunuşu] olan ve Japon dil bilimciler tarafından eski Çince olarak kabul gören Japonca kelimeler ve bunların karşılıkları (Türkçe köken durumları Japoncadan başka yabancı dil kökenli görülen) olan şu kelimelerden işe başlayıp, Türkçe kullanımlarının bahsi geçen yabancı dillere mi yoksa Japoncaya mı benzediğini tespit edebilirsiniz:

Angai(案外), baiten(売店), bariki(馬力), buraku(部落), chiryou(治療), cihada(地肌), cinshu(人種), defune(出船), eien(永遠), etoku(会得), funsui(噴水), gaibu(外部), ganbaru(頑張る), haizan(敗残), idaina(偉大な), ihan(違反), ingo(隠語), insan(陰惨), ishou(異称), kabin(花瓶), karakuri(機関-絡繰り), kenka(喧嘩), kerai(家来), koukana(高価な), masatsu(摩擦), masumi(真澄), meirei(命令), mouroku(毫碌), moyou(模様), namu(南無), nen(年), ningen(人間), raku(楽), rikai(理解), rei(麗), reisei(冷静), sangyou(産業), shakan(舎監), shakuyaku(芍薬), seisaku(政策), shi(詩), shibu(支部), shidare(枝垂れ), shifuku(私服), shirushi(印), sofu(祖父), suigara(吸殻), saifuu(台風), taiin(退院), taiko(太鼓), taku(托), teian(提案), teigi(定義), teko(桎-梏子), yaban(野蛮), zakkaya(雑貨屋), zairyou(材料).

Buraya kadarki kısımlarda kunyomi ve onyomi şeklinde ayrı ayrı olarak sınıflandırıp, sıraladığımız ortak ve benzer kelimeler her iki dilin akrabalık veya köken aynılığını, ilişkisini doğrudan ortaya koyup, ilmi olarak ispatlamaya yetmediği-kifayet etmediği için (zira bir çok dil bilimcisi tarafından ortak

kelimelerin binlerce olması bile böyle bir tez için yeterli görülmemektedir) bundan sonraki kısımları daha dikkatli okumanızı diler ve tavsiye ederiz. Zira aşağıda bahsi geçen ve açıklanmasına çalışılan verilerin tümü sadece bu iki dile ait olup, doğrudan bu iki dil ile ilgilidir. Ve özellikle her iki dildeki **ortak ve benzer fiillerin** mevcudiyeti ile bu fiiller arasındaki somut bağ ilişkisi aynı zamanda her iki dil arasındaki somut bağ ilişkisini de göstermektedir. Dolayısıyla dil bilimi yönünden ortak kelimeler dışında, köken ilişkisini daha somut olarak ortaya koyması bakımından da ayrı bir öneme sahiptir.

Seslerin (seslilerin-vokallerin) Kurallı Değişimi ve Karşılıkları:

Japonca ile Türkçe arasında, dar alanda da olsa sabit-değişmez ses ilişkisinden söz etmemiz mümkündür. O da Japoncadaki [ao-oe-o] gibi çeşitli seslerin Türkçede [ev-av-v] ye tekabül etmesidir. Mesela [taoere, ta+o+re / t+ao+re] Türkçedeki [de+v+rilmek / d+ev+rilmek] şekline denk gelmektedir. Yine [hoeru, h+oe+ru / ho+e+ru] de Türkçedeki [h+av+lamak / ha+v+lamak] karşılığıdır. Aynı şekilde [aogu, ao+gu / a+o+gu] da Türkçede [ö+v+gü] olarak yer almaktadır. Bunun dışında Japoncadaki [ae] sesleri Türkçede [ay] veya [y] şeklinde değişmektedir. Mesela, [taeru, ta+e+ru / t+ae+ru] Türkçede [da+y+mak / d+ay+mak / da+y+anmak] şeklindedir. Yine bir benzer şekil [kaeru, k+ae+ru / ka+e+ru] da [k+ay+tmak / ka+y+tmak] şeklinde Türkçede yer almaktadır. Ayrıca Japoncadaki [i] sesinin karşılığının Türkçede hemen hemen sabit bir şekilde [y] olduğunu da belirtmek gerekir. Japoncadaki [taira, ta+i+ra] Türkçede [ta+y+ra], [umai, uma+i] [uma+y] ve [ii, i-i] [i+y+i] şekline gelmektedir. Bundan başka Türkçe ile Japonca arasında bir [k] [g] ve yine [t] [d] değişiminin varlığından söz etmekte mümkündür. Mesela Japoncadaki [kiru, ki+ru] Türkçede [giymek, gi+y+mek] ve [taosu] [devirmek], [taeru] [dayanmak] örneklerinde görüldüğü gibi. Ayrıca belirtmek gerekirse

Japoncadaki [r] lerin Türkçedeki genel karşılığı [l] dir. Mesela [kuru, ku+ru] fiilinin Türkçedeki karşılığı [ke+lu] şeklinde olup, sonraki aşamalarda [keluv, geluv, gelmek] halini almıştır. Japoncada hâlihazırda [L-l] sesinin olmadığını ve bunun yerine sadece [R-r] sesini kullandıklarını belirtmekte lazımdır. Bunun dışında Japonca ile Türkçe arasında [buai=pay] örneğinde görüleceği üzere bir [b] [p] ses değişiminden de söz edilmesi mümkündür. Aynı şekilde dar bir alanda olsa da kelime başlarında [k] [s] ses değişiminden de bahsedilebilir. Mesela [kenken=seksek], [kakurenbou = saklambaç] veya [kiri=sis] örneklerinde görüldüğü gibi.

Yukarıda belirtilen örneklerin dışında Japoncanın kendi içinde olan ses değişimleri de Türkçedekine benzer şekildedir. Yani bazı cümle veya kelime ortasındaki yumuşak seslerin sertleşmesi veya sert olan seslerin yumuşaması durumu da Türkçedekiyle benzeşmektedir. Mesela :

Hai=kül,	sara=tabak,	haizara=kül tabağı
Me=göz,	futa=kapak	mabuta=göz kapağı
Ame=yağmur	kumo=bulut,	amagumo=yağmur bulutu
Shi =dal,	tare=sarkma,	shidare=sarkan dal (salkım)

(örneklerdeki e-a değişimi aynı zamanda sınırlıda olsa Japoncada bir zamanlar vokal uyumu olduğuna delil de sayılabilir)

Her İki Dildeki Benzer-Ortak Fiillerin Köken İlişkisi:

Buradan itibaren eylem belirten fiillerin her iki dil arasında nasıl bir bağı, ilişkisi olduğunu inceleyerek görmeye başlamanın önce, Türkçede genel olarak birleşik fiiller dışında (birleşik fiillerde de fiile tekabül eden kısmın Türkçe olması) yabancı dil kökenli fiillerin olmadığı bilgisini tekrar hatırlatalım. Dolayısıyla Türkçe ve Japonca arasında bir akrabalık bağ veya ilişkisi varsa, onu ortaya çıkartmak için fiillerin araştırılıp incelenmesi her şeyden daha önemli hale gelmektedir. Ve bizde bunu yapmaya çalıştık.

Her iki dilde fiiller arasında görülen, yapı-kök benzerliği ilişkisini teori-tez seviyesinde kalmayacak şekilde sunup izah-ispat etmeye çalışmadan önce Türkçe ve Japoncadaki **fiillerin yapısı** hakkında genel bir açıklama yapmak yerinde olacaktır:

Türkçe fiiller genel olarak [kök ve ek] ten oluşmaktadır. Ancak bize göre, Türkçede yapı olarak [kök+ek] ten oluşan fiillerin [kök kısmının] tespit edilmesi tam olarak netlik kazanmamış problemlili bir konudur. Zira Türkçede kök halinde bulunan veya bulunduğu söylenen fiillerin hemen hemen hepsi [emir] halinde, yani kök halleri aynı zamanda çekimlenmiş emir şeklindedir. Dolayısıyla fiillerin emir hali o fiil kökünün sade-yalın halde olmayıp çekimlendiğini göstermektedir. Hâlbuki dil bilimi bakımından düşünecek olursak kelime köklerinin çekimlenmemiş yalın halde bulunmaları gerekir. Ayrıca belirtmek gerekirse, Türkçedeki fiil köklerinin Türk dilinin mantığına göre de **sade-yalın** halde olması lazımdır. Dolayısıyla bizim Türkçedeki fiillerin yapısı ile ilgili olması gereken görüşümüz buna dayanarak şöyle şekillenmiştir:

Kök+kaynaştırma harfi-sesi+ek

Bu yapı şekli aynı zamanda bize her iki dil arasındaki fiillerin bağınu-bağlantısını, ilgi ve ilişkisini göstermesi bakımından da önemlidir. Hülasa, bundan sonraki kısımlarda göreceğimiz üzere bu yapı şekli baz alınarak değerlendirmelerimizi yapacağız. Yani Türkçedeki fiillerin yapısının [kök+kaynaştırma harfi-sesi+ek] şeklinde olduğunu düşünerek ele alacağız. Zira bizim kaynaştırma sesi-harfi diye belirttiğimiz şeyde aslında Türkçede emir şekli yapmaya yarayan genel olarak [tek] bazen de [çift] sestem-harften oluşan **yapım eki** kısmından ibarettir. Mesela, [ya (kök)+p (k.h)+mak (ek)] yani [ya+p+mak] örneğinde olduğu gibi. Yine Türkçedeki [-leme-lamak] vb. şekilde ek alan bazı fiillerin bulunmasında fiillerin kökü ile ilgili olan görüşümüzü destekler niteliktedir. Mesela [beklemek] fiilinin kökünün [bekle] olduğu söylenemez. Bu kelimenin kökü unutulmuşta olsa yalın haldeki [be] veya [bek] şeklinde olmalıdır. Veya başka benzer fiil olan [söylemek] kelimesi ele alındığında

aynı şekilde kökünün [sö] veya [söy] şeklinde olduğu görülür. Veya yine aynı şekilde kurt-köpek gibi hayvan seslerinin algılanış biçim ve şeklinden türetilmiş olan [ulumak] kelimesinin kökünün [u] şeklinde olmasında bize Türkçedeki fiil köklerinin yalın halde olması gerektiğini göstermektedir. Dolayısıyla fiillerde kökün bulunması konusunda ifade ettiğimiz şey mantıki ve ilmi olarak gerçeğin tespitinden ibarettir.

Japoncadaki fiillerin yapı şekline bakacak olursak onlarında genel olarak [kök ve ek] den oluştuğunu görürüz. Japoncada genel olarak fiillerin kök kısımları kanci yazı karakterlerinden oluştuğu için kelimenin köklerini ayırmak daha kolay gibi görülsede [tek kanci karakter] ile gösterilen ama birden fazla heceden oluşan [kanci karakterinin] gerçekten o kelimenin [kökü] olup-olmadığı konusunda tartışmaya açıktır diyebiliriz. Bundan başka Japoncadaki fiillerin çekimli hallerinde değişmeyen ana kısım veya değişmeyen tüm sesler [kök] tür şeklinde bir kanıda vardır. Yani tıpkı Türkçedeki fiillerin [kök tespit] problemi gibi bir durum Japoncadaki fiiller içinde söz konusudur. Ama biz burada Japoncadaki fiilleri [ek ve kök] den oluştuğu şekliyle ele alıp değerlendireceğiz.

Zaten bizim görüşümüzde hemen hemen bu yönde olup Japoncanın fiil yapısına daha uygundur. Mesela Türkçe ile karşılaştırmalı olarak örnek verecek olursak:

[ya+p+mak] fiilinin Japonca karşılığının benzer şekildeki izahı [ya+ru] dur. Yani her ikisinde de kök [ya] şeklinde olup ortakdır. Ve bu aynı zamanda her iki dilin köken olarak bağ ve akrabalığını gösteren en somut delildir. *Dolayısıyla Türkçede fiil köküne bizim kaynaştırma harfi-sesi dediğimiz **yapım eki** ve ona artı ilave olarak [mek-mak] eki getirilerek, Japoncada ise aynı fiil köküne [gu-ku-mu-ru-su] gibi ekler eklenerek fiiller daha doğrusu fiillerin sözlük şekli oluşturulmaktadır.

Not:Örneklerde kaynaştırma sesi dediğimiz kısımlar kaynaştırma harfi [k.h] şeklinde geçecektir. Ancak bunların aynı zamanda ve aslında **yapım eki** eki olduğu gerçeğinde unutulmamalıdır.*

Örnek fiillerin incelenmesine geçmeden önce bu fiillerin hepsinin %100 öz-orijinal Japonca olarak kabul edilen [kun-yomi] okunuşlu fiiller olduğunu tekrar belirtelim. Ayrıca, fiil köklerinin ses veya telaffuzunun bazı hallerde birebir olarak benzeşmemesi durumunda Türkçedeki muhtemel [ses değişimlerinin] göz önüne alınarak incelenmesi gerektiğini hatırlatalım. Zira burada yer darlığından dolayı her fiille ilgili olarak tek tek ses değişimleri ele alınarak inceleme yapılamamıştır. Dolayısıyla Türkçedeki karşılıklarıyla tam olarak birebir şekilde uyumadığını düşüneceğiniz kelimeleri-fiilleri [ses değişimleri] konusunu da göz önüne alarak değerlendiriniz.

Bu kısa açıklamalardan sonra her iki dildeki fiillerin karşılaştırılmalı durumlarına bakarak köken ilişkisi olup-olmadığını hep birlikte görelim:

Abareru (暴れる):

Anlamını daha önceden verdiğimiz bu fiilin Türkçedeki karşılığı [abarmak-abartmak] ile olan ilişkisine, yukarıda açıkladığımız bilgiler doğrultusunda bakılınca [abareru, aba (kök)+reru (ek)] ve [abarmak, aba (kök)+r (k.h)+mak (ek)] şeklinde bir [kök] aynılığı açıkça görülmektedir.

Agaru (上がる):

Yine Türkçe karşılığı [artmak] olan bu fiilin her iki dildeki yapısı [agaru, a (kök)+ garu (ek)] ve [artmak, a (kök)+rt (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup [köklerinin] aynılığı açıkça görülmektedir. Ancak geriye-arta kalan anlamındaki [artmak] fiili olan Japonca [amaru (余る)] fiili ile köken bağlantısı kurulması aynı şekilde tam olarak mümkün görülmemektedir. Bu da Türkçede iki durumu belirtirken aynı fiilden yararlanıldığını ancak Japoncada farklı fiillerden yararlanıldığını göstermektedir.

Aku (開く):

Daha önce anlam ve açıklamasını özetlediğimiz [açmak] fiilinin yapısı da [aku, a (kök)+ku (ek)], [açmak, a (kök)+ç (k.h)+mak (ek)] şeklindedir. Bu fiilin analizinde de [kök] aynılığı belirgin olarak görülmektedir. Yine fiilin bazı Türk lehçelerdeki karşılıklarının [Kazak lehçesi:asuv], [Kırgız lehçesi:açu], [Tatar lehçesi:açu] şeklinde olması da bizi doğrular niteliktedir.

Aogu (仰ぐ):

Türkçedeki karşılığı [övmek] olan bu fiilin yapısı da [aogu, ao (kök)+gu (ek)] ve [övmek, o (kök)+v (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup [kök] aynılığı belirgin şekilde görülmektedir.

Ataru (当たる):

Yine kısa açıklamasını daha önce yaptığımız [atmak] fiilinin aynı şekilde yapısına bakınca [ataru, a(kök)+taru(ek)] ve [atmak, a(kök)+t(k.h)+mak(ek)] şeklinde [kökteş] olduğunu söyleyebiliriz. Kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıkları ise [Kazak lehçesi:atuv], [Tatar lehçesi:atu] şeklinde olup dikate değer telaffuz benzerliği sergilemektedirler.

Bareru-vareru (ばれる-割れる):

Açıklamasını daha önce yaptığımız bir başka fiilde [yarmak] tır. Bu fiilin yapısı da [bareru, ba (kök)+reru (ek)] ve [yarmak, ya (kök)+r (k.h)+ mak (ek)] şeklinde aynılık göstermektedir. Ayrıca bu fiilin bazı Türk lehçelerindeki karşılıkları da [Kazak lehçesi, jaruv], [Kırgız lehçesi, caru], [Tatar lehçesi, yaru] şeklinde olup daha net bir şekilde benzerlikleri ortaya koymaktadırlar.

Bokeru (惚ける):

Kelimenin Japonca yapısı [bokeru, bo (kök)+keru (ek)] ve Türkçedeki karşılığının yapısı ise [bu (kök)+n (k.h.)+mak

(ek)] şeklinde olup, günümüzde [bunamak] telaffuzuyla yer almaktadır. Kelimenin aslı herhalde [bunmak] tan türemiş olup, bunamak, bunak ve hatta unutmak şeklinde çeşitlenmiştir denebilir.

Botsu (没):

Japoncadaki anlamı ve Türkçede eşleştirebileceğimiz karşılığı [batmak] olup Japonca yapısı [bo (kök)+tsu (ek)] ve Türkçe yapısı [ba (kök)+t (k.h.)+mak (ek)] şeklindedir. Özetle her iki kelimenin kökeninin [ba-bo] şeklinde benzerlik göstermesi ve kanci yazılışının içinde [su] yu belirten karakterlerin olmasında köken aynılığını göstermektedir.

Fuku (吹く):

Bu kelime [fuku, fu (kök)+ku (ek)] şeklinde olup Türkçedeki [üfleme] anlamındadır. Kök birlikteliği ilk bakışta yokmuş gibi görülen bu fiilin izahı Türk lehçelerinden Uygur lehçesine bakılarak yapılabilir. Uygur lehçesinde [pu (kök)+l (k.h.)+mak (ek)] halinde bulunan bu kelime günümüz Türk lehçelerinde [pulmak, pulimak, pülimek] telaffuz şekilleriyle yer almaktadır. Dolayısıyla [köken] olarak aynılığı söz konusudur.

Fumu (踏み):

Daha önce [hasamu-sıkıştırmak-basmak] konusunda kısaca değindiğimiz bu fiilin yapısı [fumu, fu (kök)+mu (ek)] şeklindedir. Türkçedeki karşılığı olan [basmak] fiilinin yapısı ise [ba (kök)+s (k.h.)+mak (ek)] şeklinde olup her iki fiilin [kök] aynılığını göstermektedir. Kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıkları da şöyledir: [Kazak lehçesi:basu], [Kır-gız lehçesi:basü], [Tatar lehçesi:basu].

Gara gara suru (がらがらする):

Her iki dilde de birleşik fiil şeklinde görülen fiilin Japoncasının yapısı [gara gara suru, gara gara (isim)+suru (fiil)] ve karşılığı olan Türkçe kelimenin yapısı [gargara yapmak, gargara

(isim)+yapmak (fiil)] şeklinde olup [kök] aynılığı göstermektedir. Elbette son kısımdaki [yapmak] kısmının analizinde daha sonra [yaru=yapmak] fiilinde yapacağız.

Geppu suru (げっふする):

Türkçedeki birebir karşılığı [geermek] olan bu fiilde yapı bakımından biraz farklılık gösterse de köken olarak aynıdır diyebileceğimiz kelimelerdendir. Muhtemelen her ikisi de [ge-gee] ses kökünden türetilmiştir. Aralarındaki fark ise Japoncasının birleşik fiil şeklinde olmasından kaynaklanmaktadır.

Hairu (入る):

Bu fiilde yapısı [hairu, hai (kök)+ru (ek)] şeklindedir. Türkçe karşılığı olan [girmek] fiilinde [gi (kök)+r (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup [kök] bakımından benzerlik göstermektedir. Elbette ki diğer bazı örneklerdeki gibi [hai] kısmının ses değişikliğine uğrayarak [hi] ye, oradan da [ki] ye dönüşümüş olma ihtimalleri de göz önüne alınmalıdır. Ayrıca bu dönüşümünde, bazı Türk lehçelerinde görüldüğü üzere [Kazak lehçesi, kiruv], [Kırgız lehçesi, kiru] halinden hareket edilip, nihayetinde [girmek] şeklinde gerçekleşmiş olabileceğini söylememizde mümkündür.

Heru (減る):

Bu kelimenin yapısı [heru, he (kök)+ru (ek)] şeklindedir. Türkçede eşleşebilen karşılığı [erimek] fiilinin yapısı da [erimek, e (kök)+ri (k.h)+mek (ek)] şeklinde analiz edilebilir. Dolayısıyla bu fiilde, daha önce bahsettiğimiz Türk lehçelerindeki karşılığı olan [Kazak lehçesi, eruv], [Kırgız lehçesi, erü] kelimesinde görüleceği üzere [kök] aynılığı olan kelimelerdendir.

Hiku (引く):

Türkçe karşılığı [çekmek] olan bu fiilin Japoncasının yapısı [hiku, hi (kök)+ku (ek)] şeklinde olup, [çekmek, çe (kök)+k (k.h)+mek (ek)] ile [kök] bakımından aynılık göstermektedir.

Yine yöresel şive veya ağızlarda yaşayan [çık-mek] şeklindeki telaffuzunda görülen [çi] kök kısmının Japoncadaki karşılığı olan kelimenin [hi] kök kısmıyla benzeşmesi de köklerin aynılığını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Hipparu (引っ張る):

Türkçede eşleştirme yapabileceğimiz karşılığı [aparmak] olan bu kelimenin yapısı [hippa (kök)+ru (ek)] şeklinde görülmesine rağmen birden fazla [kanci] karakter ihtiva etmesi bakımından tartışmalıdır denebilir. Ancak fiilin tüm çekimli hallerinde değişime uğramadığından dolayı [hippa] kısmının kök olarak kabul edilmesinde bir mahsur yoktur. Yine bu fiilde Türkçedeki karşılığıyla [aparmak, apa (kök)+r (k.h)+mak (ek)] şeklindeki yapı benzerliğinden dolayı [kök] aynılığı göstermektedir.

Hoeru (吠える):

Daha önce belirttiğimiz bu fiilin Türkçedeki anlamı [havlamak] olup, yapısı [hoeru, ho (kök)+eru (ek)] şeklindedir. Türkçedeki karşılığının yapısı da [havlamak, hav (kök)+la (k.h)+mak (ek)] dır. Ve bu fiil, aynı zamanda bazı şive ve ağızlarda [ürümek] şeklinde geçen kelimenin kökenini de belirtmesi bakımından da önemlidir. Zira bir çok Türk lehçelerinde bu kelime [orov, örü, ürüv, üymek] şeklinde geçmektedir. Yani bir bakıma Türk lehçe, şive ve ağızları en eski kullanımına daha yakındır. Ve aynı şekilde Türkçede neden aynı anlama gelen havlamak ve ürümek şeklinde benzer iki fiil olduğu konusu anlaşılabilir.

Hosu (乾す):

Daha önceki bahsinde belirttiğimiz üzere [asmak] şeklinde anlamı olan bir kelime olup, Türkçedeki karşılığı ile eşleştirme yapabileceğimiz sözcüklerdendir. Japoncasının yapı şekli [hosu, ho (kök)+su (ek)] ve Türkçe karşılığının yapısı

da [asmak, a (kök)+s (kh)+mak (ek)] şeklinde olup, haliyle [h] sesinin düşebileceği göz ardı edilmeden bu köken ilişkisi düşünülmelidir. Ayrıca bu kelimenin, Sümerce [azgu-asgu] ve Türk lehçelerinde [asuv, asu] şekilleriyle anlam ve telaffuz bakımlarından benzemesi de dikkat çekici olup, bizi doğrulayacak niteliktedir.

İku (行く):

Bu fiilin Türkçe karşılığı [gitmek] olup yapı ve kök benzerliği gösteren kelimelerdendir. Japoncasının yapısı [iku, i (kök)+ku (ek)] ve Türkçe karşılığının yapısıda [gitmek, gi (kök)+t (k.h)+mek (ek)] şeklindedir. Muhtemelen iki dildeki fiil [köküne] eklenen [ek] farklılığından kaynaklanan [ses] düşmesi veya eklenmesi söz konusudur. Ancak buna rağmen [kök] bakımından aynılık göstermektedir. Yine kelimenin bazı lehçelerimizdeki karşılıklarının [Başkurt lehçesi, kitiv], [Tatar lehçesi, kitü] şeklinde olmasıda bu fikrimizin doğruluğunu göstermektedir. Ayrıca her iki dildeki fiilin çekimli hallerinin benzeşmesini de köken aynılığına bağlamamız mümkündür. Mesela [itta (行った)=gitti] örneğindeki gibi. Eğer karşılığı olan Türkçesindeki [g] sesinin düştüğü varsayılırsa bu gerçek daha net, belirgin şekilde görülür.

İkimu (息む):

Türkçe karşılığı [ıkmak] olup, [ikimu, iki (kök)+mu (ek)], [ıkmak, ıkı (kök)+n (k.h)+mak (ek)] şeklinde yapı ve kök benzerliği gösteren fiillerden biridir. Bir diğer Türk lehçesi olan Kırgız lehçesindeki karşılığının da [ıyınü] şeklinde olması da ayrıca dikkate değer bir benzerliktir.

İu (言う):

Söylemek şeklinde Türkçeye çevirebileceğimiz bu Japonca kelimenin köken benzerliği kurabileceğimiz birebir karşılığı [dimek-demek] tir. Yapısı [iu, i (kök)+u (ek)] ve [dimek,

di (kök)+mek (ek)] şeklinde olup kural olarak biraz farklılık göstermektedir. Bunun başlıca sebebi Türkçedeki [dimek-demek] fiilinin [söylemek] fiilinden türetilmiş olması ihtimalidir. Aynı şekli [söylemek] fiiline uyguladığımızda [söy (kök)+le (k.h)+mek(ek)] sonucuda bizi doğrular niteliktedir.

Kabau-kaburu (底う-被る):

Benzer kelimeler kısmında da açıklamasını yaptığımız bu fiilin Türkçede eşleşebilen karşılığı [kapamak-kapatmak] tır. Genel olarak Japoncasının her iki şeklinin yapısı aynı olmasına rağmen burada her iki fiilide ele alıp incelemekte yarar vardır. Fiilin yapısı [kabau, kaba (kök)+u (ek)] ve diğeri [kaburu, kabu (kök)+ru (ek)] şeklindedir. Ve her ikisiyle eşleşmesi mümkün olan Türkçe karşılığının yapısı ise [kapamak, ka (kök)+pa (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup, her iki kelime arasındaki [kök] aynılığının varlığını göstermektedir. Hatta kapatmak şekliyle ele aldığımızda [kapatmak, kapa (kök)+t (k.h)+mak (ek)] olarak kök (kaba/kabu=kapa) benzerliği daha da ortaya çıkmaktadır.

Kaeru (帰る):

Yine benzer ve ortak kelimeler kısmında detaylı olarak bahsettiğimiz bir diğer Japonca fiilde, Türkçe karşılığı [geri dönmek] olan [kaeru] dur. Günümüz Türkçesinde [birleşik fiil] halinde bulunan bu fiilin halen kullanılmakta olan Türk lehçelerinden [Kazak lehçesinde, kaytuv], [Kırgız lehçesinde, kaytu], [Özbek ve Uygur lehçesinde, kaytmak] şekillerinde yaşıyor olması, [kök] aynılığını en iyi şekilde izah eden somut delillerdir. Dolayısıyla burada [kök] aynılığını göstermek için ele alacağımız fiil Türk lehçelerinden Uygur lehçesindeki [kaytmak] halindeki şeklidir. Japoncadaki [kaeru] fiilinin yapısı [kae (kök)+ru (ek)] ve karşılığı olan Türkçe fiilin yapısı da [kaytmak, ka (kök)+yt (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup [kök] aynılığını belirgin bir halde ortaya koymaktadır.

Kakeru (掛ける):

Ayrıntılı açıklaması benzer-ortak kelimeler kısmında da yapılan kelimenin kullanımına göre bir çok anlamı olduğundan dolayı burada [sarada ni shio o kakemashita ka=サラダに塩を掛けましたか=salataya tuz kattın mı] örneğindeki gibi [katmak] anlamında olanını ele alıp, değerlendirmeye tabi tutacağız. Bu fiilin Japoncasının yapısı [kakeru, ka (kök)+keru (ek)] şeklinde olup, Türkçe karşılığı [katmak, ka (kök)+t (k.h)+mak (ek)] ile görüldüğü gibi bir [kök] benzerliği vardır.

Kaku (痒く):

Kelimenin Türkçe karşılığı [kaşımak] olup, fiilin Türkçedeki oluşumu da muhtemelen [kaşmak] dan [kaşımak] şekline gelmiştir. Ve bu bağlamda Japoncadaki karşılığı ile bahsettiğimiz kural dâhilinde eşleşebilmektedir. Yine aynı fiil Türk lehçelerinde [Kazak lehçesinde kasuv], [Kırgız ve Tatar lehçesinde kaşu] şeklinde karşılık bulmaktadır. Ve aynı zamanda bize her iki fiilin köken benzerliği hakkında bir fikir vermektedir. Aynı şekilde her iki dildeki fiillerin yapısı [kaku, ka (kök)+ku (ek)] ve [kaşmak, ka (kök)+ş (k.h)+mak (ek)] halinde şekillenmiş olup, [kök] aynılığı görülmektedir.

Kamu (噛む):

Benzer kelimeler kısmında da belirttiğimiz üzere Japoncadaki anlamı [ısırmak, dişlemek] olan bu kelime Türkçedeki [kapmak] kelimesi ile eşleşebilmektedir. Zira Japoncadaki kullanımı da daha çok [köpek kaptı-ayağımı köpeğe kaptırdım] vb. şekline yakındır. Yine kelimeyle ilgili olarak Türkçedeki [kapmak] fiilinin Kırgız lehçesinde [kabu] şeklinde olduğunu tekrar hatırlatmak yerinde olur. Fiilin yapısı ise [kamu, ka (kök)+mu (ek)] ve [kapmak, ka (kök)+p (k.h)+mak (ek)] şeklindedir.

Kangaeru (考える):

Düşünmek anlamındaki bu Japonca kelimenin doğrudan aynı anlama gelen ve fiil şeklinde olan bir Türkçe karşılığı

yoktur. Ancak bu kelimenin isim hali olan [kangae= 考え] şeklinin Türkçedeki [kanı] kelimesiyle benzeşmesi ve bir bakıma aynı anlama gelmesi dikkat çekicidir.

Kaoru (香る):

Türkçedeki birebir olarak eşleşebilen karşılığı [kokmak] tır. Japoncasının [kaoru, kao (kök)+ru (ek)] şeklindeki yapısı, Türkçedeki [kokmak] kelimesinin [ko (kök)+k (k.h)+mak (ek)] halindeki yapısı [köken] benzerliğini ortaya koymaktadır. Yine Japoncadaki [香水=kousui=koku suyu(parfüm)] kelimesinin varlığında bizi doğrular nitelikte olup Türkçenin düşünce yapısınada uygundur.

Kareru (枯れる):

Ayrıntılı olarak daha öncede değindiğimiz bu kelimenin Türkçe karşılığı [kurumak] tır. Bu fiilin her iki dildeki yapısı incelendiğinde [kareru, kare (kök)+ru (ek)] ve [kurumak, kuru (kök)+mak (ek)] şeklinde [köken] benzerliği görülmektedir. Ayrıca burada olduğu gibi isimden fiil yapma şeklinin genel olarak her iki dilde aynı olduğunu ifade etmek mümkündür. Konuya dönecek olursak, iki dilde de zamanla öndeki seslerin sondaki eklere göre şekillenebileceği ihtimali düşünüldüğünde [ka] nın [ku] ya değişiminin normal olduğu anlaşılabılır. Aynı zamanda bu fiilin bazı Türk lehçelerinde [korov, koru, kuru] şekillerinde geçtiğini belirtmemizde gerekir. Zira bazı ara kelimeler veya kelimelerdeki değişimlerin şeklini lehçelerde görmek mümkündür.

Kasegu (稼ぐ):

Bu fiilin Türkçe karşılığı [kazanmak] olup [kasegu] fiili ile eşleşebilmektedir. Ve yapısı da [kasegu, kase (kök)+gu (ek)] ve [kazanmak, kaza (kök)+n (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzerlik göstermektedir. Başka bir deyişle her iki dilde de fiilin [kökü] aynıdır. Ayrıca aynı fiilin Kazak lehçesinde [kazanıv], Tatar lehçesinde [kazanu] şeklinde geçtiğini de belirtelim.

Katamaru (固まる):

Katılaşmak anlamındaki bu Japonca fiilin yapısı [kata-maru, kata (kök)+maru (ek)] ve karşılığının yapısı da [katı (kök)+laşmak (ek)] şeklindedir. Dolayısıyla isim kökenli fiillerdeki yapı şekli kaynaştırma harfi şeklinde izah etmeye çalıştığımız ve emir halini belirten kısma gerek kalmadan birebir olarak uymaktadır. Yani her iki dilde de isimden oluşturulan fiillerin yapısı daha öncede belirttiğimiz gibi **kök+ek** şeklinde birebir olarak aynılık göstermektedir. Ve haliyle bahsi geçen köklerde aynıdır.

Kesu (消す):

Türkçe birebir anlamı [söndürmek] olan bu kelimenin eşleşebileceği bir diğer karşılığı [kesmek] tir. Somut olarak [kesmek] ile doğrudan ilgili olan Japonca kelime ise [kiru] dur. Burada [kesu] fiilinin yapısını eşleştirdiğimiz [kesmek] fiilinin yapısı ile karşılaştırsak [kesu, ke (kök)+su (ek)] ve [kesmek, ke (kök)+s (k.h)+mek (ek)] şeklinde köken itibariyle benzerlik gösterdiğini görürüz. Gerek söndürmek anlamındaki [kesu], gerek [kesmek] anlamındaki [kiru, ki (kök)+ru (ek)] olsun yapı ve kök bakımından benzerlik göstermektedirler. Ve belki de bundan dolayı, Türk lehçelerinde her iki şeklin kullanımına benzeyen karşılıkları bulunmaktadır. Mesela Başkurt lehçesinde [kisiv], Kazak lehçesinde [kesüv], Kırgız lehçesinde [kesü] ve Tatar lehçesinde [kisü] şeklinde yer almaktadır.

Kiru (切る):

Yine yukarıda bahsi geçen ve Japoncada [kesmek] anlamında olan bu kelimenin Türkçedeki [kıymak] kelimesi ile eşleştirilmesi de mümkündür. Bir önceki [kesu=消す] fiilinden farklı olarak burada [kıymak] şeklinde ele alarak yapısı incelendiğinde [kiru, ki (kök)+ru (ek)] ve [kıymak, kı (kök)+y (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup [kök] benzerlikleri açıkça görülmektedir. Yine bu konuyla ilgili olarak Türkçede bulunan

[kırkmak] kelimesi de bu babta ele alınıp köken olarak aynıdır denebilir. Hepsinin içindeki ortak özellik [kesmek] anlamının olmasıdır.

Kiru (着る):

Bir önceki fiil ile aynı telaffuza sahip, bu kelimenin yazıldığı kanci karakteri farklı olup Türkçedeki birebir karşılığı [giymek] tir. Yapı benzerliğine bakacak olursak [kiru, ki (kök)+ru (ek)] ve [giymek, gi (kök)+y (k.h)+mek (ek)] şeklindeki [kök] aynılığını görürüz. Bundan dolayıdır ki Türkçenin bazı ağızlarında bu kelime hala [kıymak] şeklinde telaffuz edilmektedir. Hatta bunun dışında kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıkları da köken aynılığını açıkça ortaya koyacak kadar benzerlik göstermektedir. Başkurt lehçesi [kiyiv], Kazak lehçesi [kiyuv], Kırgız lehçesi [kiyu], Tatar lehçesi [kiyü] şeklindedir.

Kowagaru (怖がる):

Ayrıntılı açıklamasına daha önceden değindiğimiz bu kelimenin Türkçedeki karşılığı [korkmak] tır. Her iki kelimenin yapısı [kowagaru, kowa (kök)+garu (ek)] ve [korkmak, ko (kök)+rk (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup birebir olmasa da [ko] kısımları bakımından [kök] benzerliği vardır. Aradaki fark ise Japonca bu kelimenin doğrudan [fiil] olarak yer almasından kaynaklanmaktadır. Japoncadaki kullanımı daha çok [sıfat] şekline yakın olup [kawai=怖い=korkunç] şeklindedir. Diğer çekimli hali ise [kowakatta= korkunçtu] ya yakın anlam taşımaktadır. Ama bu kullanımı da günümüz Japoncasında [korktum] yerine de kullanılmaktadır. Netice olarak biraz karışık gibi görülse de köken olarak aynılık gösterdiğini söyleyebileceğimiz fiillerden biridir.

Kumu (組む):

Birleştirmek, eklemek, kurmak anlamındaki bu Japonca kelimede haliyle Türkçedeki karşılığı olan [kurmak] fiiliyle köken

itibariyle benzeşip eşleşebilmektedir. Her iki fiilin yapısı [kumu, ku (kök)+mu (ek)] ve [kurmak, ku (kök)+r (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup kök aynılığını doğrular niteliktedir.

Kuru (来る):

Türkçedeki karşılığı [gelmek] olan bu fiilde her iki dilde yapı olarak benzeşmektedir. Her iki dildeki yapısı, [kuru, ku (kök)+ru (ek)] ve [gelmek, ge (kök)+l (k.h)+mek (ek)] şeklinde olan bu kelimeler kök itibariyle aynıdır. Elbette ki [gelmek] kelimesinin bir önceki hali, hâlen yaşayan günümüzün bazı Türk lehçelerine (Kazak lehçesinde keluv, Kırgız lehçesinde kulu, Tatar lehçesinde kilu) bakarak daha net bir şekilde görülebilir.

Musu (蒸す):

Türkçe karşılığı [buğulamak] olan bu kelimenin her iki dildeki yapısı [musu, mu (kök)+su (ek)] ve [buğulamak, buğu (kök)+lamak (ek)] şeklinde olup [köken] benzerliği hatta aynılığı göstermektedir denilebilir. Türkçedeki [buğulamak] fiilinin Kazak lehçesindeki karşılığının [buglau] veya Türk lehçelerinde [buhar] kelimesinin [Kazak lehçesinde buv], [Kırgız lehçesinde buu], [Tatar lehçesinde bu], [Türkmen lehçesinde bug] ve hatta Türkçe şive ve ağızlardaki [bu'u] şekillerinde olmalarıda göz önüne alındığında bu fiil kelimesinin [kök] veya [kökeni] hakkında bilgi edinebilmemiz daha da kolaylaşmaktadır. Ayrıca kelimenin tam ortasındaki [s] sesinin [g] sesine dönüşmeside mümkündür. Dolayısıyla Türkçede isim halinde olan bir kelimenin Japoncada fiil şeklinde bulunması söz konusudur da denebilir.

Oboreru (溺れる):

Türkçe karşılığı [boğulmak] olan bu kelimenin Japoncası [obohoru=溺ほる] şeklinden türemiştir. Bu şekil Türkçedeki [boğmak-boğulmak] fiiline daha yakın anlamda olup,

şekil bakımından da daha önceki açıklamamızdaki gibi karışıklık arz etmez. Fiilin her iki dildeki yapısı ise [oboreru, obo (kök)+reru (ek)], [boğmak, bo (kök)+g (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup karşılıklı olarak benzeşmektedirler. Muhtemelen her iki dildeki ana kök [bo] dur. Zira Japoncada bazı durumlarda kibarlık ön eki olarak [o] kullanılmaktadır. Bir diğer önemli hususta bu fiilin Japoncada sadece [suda boğulmak] anlamında kullanılmasıdır. Dolayısıyla [ölmek-ölüm] söz konusu olduğunda [boğuldu] derken ölüye saygıdan dolayı [o] kibarlık ön eki eklenip [obohoru-oboreru] şekline gelmiş yani bu [ön ek] fiil köküyle kaynaşmış olabilir. Konuyla ilgili olarak Türk lehçelerindeki aynı anlamda kullanılan [Kırgız lehçesi bu] ve [Tatar lehçesi buu] kelimelerinin de dikkate alınmasında yarar vardır.

Oku (置く):

Türkçedeki karşılığı [koymak] olan bu kelimenin de aynı [kök] ten çıkma ihtimali yüksektir. Ve her iki kelimenin [oku, o (kök)+ku (ek)] ve [koymak, ko (kök)+y (k.h)+mak (ek)] şeklindeki yapısı da bize [kök] benzerliğini göstermektedir. Ayrıca bu fiilin Türkçenin Kazak lehçesinde [koyuv], Kırgız lehçesinde [koyu] şeklinde geçmekte olduğunu da belirtelim.

Omou (思う):

Normal Japonca anlamı kullanıldığı yere göre [düşünmek-hatırlamak] şeklinde olsada özellikle tahmin-sanı belirtirken kullanılan şekli anlam olarak Türkçedeki [ummak] a daha yakındır. Mesela [watashiwa sou omou=ben öyle umuyorum-(düşünüyorum)] örneğinde olduğu gibi. Kelimenin yapısı [omou, o/omo (kök)+u(ek)] ve [ummak, u (kök)+m (k.h)+mak (ek)] şeklindedir. Ancak buna rağmen fiilin Japoncasının kök tesbitinin biraz problemli gibi görüldüğünü belirtmemizde gerekir.

Oou (覆う):

Daha önce izahını yapmaya çalıştığımız bu kelimenin Türkçe karşılığı [örtmek] olup, yapı olarak da [oou, oo (kök)+u (ek)] ve [örtmek, ö (kök)+rt (k.h)+mek (ek)] şeklinde benzerlik gösterir. Dolayısıyla diğer bahsi geçen kelimeler gibi bu fiil kelimesinde de karşılıklı olarak [kök] aynılığı olduğunu söylememiz mümkündür.

Oru (織る):

Türkçe karşılığı [örmek] olan bu kelimenin her iki dildeki yapısı [oru, o (kök)+ru (ek)] ve [örmek, ö (kök)+r (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup [kök] itibariyle aynılığı söz konusu olabilmektedir. Yine bu fiilin Türk lehçelerindeki karşılıklarının [Kazak lehçesi öröv], [Kırgız lehçesi örü], [Tatar lehçesi ürü] şeklinde olmasıda dikkat çekici benzerliklerdir. Ve bu benzer şekiller bizim için her iki dilin köken olarak aynılığını gösteren somut delillerdir.

Ou (追う):

Bu kelimenin eşleştirebileceğimiz Türkçe karşılığı [kovmak] tır. Fiilin her iki dildeki yapısı [ou, o (kök)+u (ek)] ve [kovmak, ko (kök)+v (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup [kök] benzerliğinden bahsetmemiz mümkündür. Yine bu kelimenin bazı Türk lehçelerindeki karşılıkları da şöyle olup, Kazak lehçesi [kuvuv], Kırgız lehçesi [kü], Tatar lehçesi [kuu] telaffuz benzerliği de göstermektedirler. Hatta Türkçede dedikodu anlamındaki [kovu] kelimesini bile bu bağlamda değerlendirmemiz mümkündür.

Oyogu (泳ぐ):

Yüzmek anlamındaki bu Japonca fiilinde Türkçe karşılığı ile köken benzerliği olma ihtimali yüksektir. Bu fiilin her iki dildeki yapısı [oyogu, oyo (kök)+gu (ek)] ve [yüzmek, yü (kök)+z (k,h)+mek (ek)] şeklindedir. Kelimenin Japoncasının başında bulunan [o] sesinin düşmüş olma ihtimali göz önüne alındı-

ğında köken benzerliği daha bir açıklık kazanmaktadır. Diğer bazı Türk lehçelerinde [yözöv-yözü] gibi şekilleri de vardır.

Sagaru (下がる):

Bir şeyin yukardan aşağı doğru düşmesini-inmesini göstermesi bakımından eşleştirmek yapabileceğimiz Türkçe karşılığı [sarkmak] tır. Yine bu fiilin her iki dildeki yapısı ele alındığında [sagaru, sa (kök)+garu (ek)] ve [sarkmak, sa (kök)+rk (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzer olduğu görülür. Ve bu benzerliğe dayanarak fiilin [kök] aynılığı olan fiiller kısmına dâhil edilmesi de mümkün olup bir sakınca yoktur.

Sakeru (避ける):

Türkçe karşılığı [sakinmak] olan bu fiil, her iki dilde de yapı olarak [sakeru, sa (kök)+keru (ek)] ve [sakinmak, sa (kök)+kın (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup benzerlik gösterir. Bu fiilin diğerlerinden farkı [sakeru, sake (kök)+ru (ek)] ve [sakinmak, sakı (kök)+n (k.h)+mak (ek)] şeklinde daha da benzerlik gösterebilmesidir. Yani Japoncadaki kanci yazı karakterinin yazılışından kaynaklanması muhtemel bir [kök] tespit problemi var gibi görülsede kök benzerliği ortadadır. Ve muhtemelen kelimenin asıl kökü [sake=sakı] şeklinde olup aynılık göstermektedir.

Sasu (刺す):

Türkçede birebir eşleşebilen karşılığı [sokmak] olan bu fiilin her iki dildeki yapısı [sası, sa (kök)+su (ek)] ve [sokmak, so (kök)+k (k.h)+mak (ek)] şeklindedir. Fiilin bu analizinde bize [kök] aynılığını göstermektedir. Bu kelimenin Kazak lehçesindeki [suğuv] ve Kırgız lehçesindeki [salu] olan karşılıklarını dikkat çekici benzerlik olarak gösterebiliriz. Yine aynı şekilde [saplamak] fiil kökü ilede aynılık gösterdiğini söylemekte mümkündür. Ayrıca yine bu kelime ile aynı kökten çıkmış olabileceğini ileri sürebileceğimiz cinsel birleşmeyi belirten, günümüzde kaba dil veya argo olarak geçen [sıkmak] fiilinde de bu bağlamda değerlendirip sıralayabiliriz. Zira hepsinde geçen

ana-temel ve ortak anlam bir şeyin içine doğru batırmak şeklinde olup, zorlama veya kuvvet harcandığını belirtmesidir. Ve bir bakıma hepsi aynı kökten farklılaşarak türemişlerdir. Ancak daha sonraki [suku-tsuku=突く] fiilindeki ayrıntılı açıklamalarda dikkate alınmalıdır.

Shaburu (しゃぶる):

Daha evvelden de belirttiğimiz üzere şapur-şupur yemek için kullanılan bir kelime olup, Türkçedeki [şapırdamak-şapırdatmak] fiiliyle eşleştirme yapılması mümkündür. Fiilin her iki dildeki yapısı [shaburu, shabu (kök)+ru (ek)] ve [şapırdatmak, şapır (kök)+datmak(ek)] şeklindedir.

Shinciru (信じる):

Türkçe karşılığı [inanmak] olan bu kelimenin her iki dildeki yapısı [shinciru, shin (kök)+ciru (ek)] ve [inanmak, ina (kök)+n (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzerlik gösterir. Her iki dildeki fiil kökünün [in] olma ihtimalide göz önünde tutulmalıdır. Zira kökün Japoncasındaki [sh=ş] sesinin ve Türkçesindeki [a] sesinin eklenen [ek] kısmına uyum sağlamasından kaynaklanmış olma ihtimalide vardır. Hatta bazı Türk lehçelerinde bu fiil karşılıklarının [Başkurt lehçesi ısanıv-inanıv], [Kırgız lehçesi inanu-işenu], [Tatar lehçesi ısanu-inanu] şekillerinde yani [ş] sesinin de telaffuz edildiği şekillerinin olması bize bu iki kelimenin kök benzerliğini göstermektedir. Yine bu baktan olmak üzere aynı fiilin Uygur lehçesinde [ışanmak] ve [inanmak] olmak üzere her iki şekilde kullanılması da bu değişimin nasıl, ne şekilde gerçekleşmiş olabileceğine dair ipuçları vermektedir.

Sogu (殺ぐ):

Kelimenin anlamı daha önceki bahsinde geçtiği üzere keçi-koyun vb. derisi gibi şeyleri soymak-yüzmektir. Dolayısıyla karşılığı olan [soymak] kelimesi ile köken benzerliği söz konusudur. Halen Orta-Asya Türk lehçelerinde aynı anlam (Kazak lehçesinde suyuv, Tatar lehçesinde suyu) ve telaffuzda

kullanılması da bu düşüncemizi doğrular niteliktedir. Her iki kelimenin yapısı ise [sogu, so (kök)+gu (ek)] ve [soymak, so (kök)+y (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup, köken benzerliği görülmektedir.

Somaru (染まる):

Bu kelimenin Türkçede birebir eşleştirebileceğimiz karşılığı [solmak] olup, her iki dildeki yapısı [somaru, so (kök)+maru (ek)] ve [solmak, so (kök)+l (k.h)+mak (ek)] şeklindedir. Aynı fiil, Türk lehçelerinden Kazak lehçesinde [soluv], Kırgız lehçesinde [solu] şeklinde geçmektedir.

Somukeru (背ける):

Türkçede eşleştirebileceğimiz karşılığı [somurtmak] tır. Her iki dildeki fiil yapısını [somukeru, somu (kök)+keru (ek)], [somurtmak, somu (kök)+rt (k.h)+mak (ek)] şeklinde izah etmemiz mümkündür. Ve bu izahta görüldüğü üzere her iki fiilin [kökü] aynıdır.

Sonaeru (供える):

Kelimenin birebir olarak eşleşebildiği Türkçe karşılığı [sunmak] olup, her iki dildeki yapısı [sonaeru, sona (kök)+eru (ek)] ve [sunmak, su (kök)+n (k.h)+mak (ek)] şeklinde kök bakımından aynılık göstermektedir. Bu fiilin asıl kökünün [so] veya [su] olması muhtemeldir. Ayrıca kelimenin kökü Japoncasındaki gibi [sona] şeklinde olsa bile her iki dildeki [kök] benzerliği kaybolmamaktadır. Netice olarak [kökü] hangisi olursa olsun aynılık gösteren fiillerdendir. Yine bu fiil kelimesinin Kazak lehçesinde [usunıv], Kırgız lehçesinde [sunu] şeklinde yer alması da dikkat çekicidir.

Suku (好く):

Türkçedeki birebir karşılığı [sevmek] olan bu kelimenin her iki dildeki yapısı [suku, su (kök)+ku (ek)] ve [sevmek, se (kök)+v (k.h)+mek (ek)] şeklindedir. Fiilin yapı şeklinde görüldüğü gibi [kök] aynılığı vardır. Ayrıca bu kelimenin bazı

Türkçe lehçelerindeki karşılıklarının [Kazak lehçesi süyüv], [Kırgız lehçesi süyü], [Tatar lehçesi söyü] şekillerinde olmasında kök-köken benzerliği, aynılığı görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Suku (突く):

Kelimenin Türkçedeki birebir eşleşebileceği karşılığı [sikmek] tir. Daha önce ortak ve benzer kelimeler kısmında detaylı açıklamasını yaptığımız bu fiilin yapısı [suku, su (kök)+ku (ek)] ve [sikmek, si (kök)+k (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup köken benzerliği göstermektedir. Yine bu fiilin çekimli hallerinden [tsukimashita=突きました=sikti (n-m)] örneğindeki gibi [tsu] kısmı telaffuz bakımından [si] ye daha yakın şekilde telaffuz edilmektedir. Japonca sözlüklerdeki açıklamalardaki anlamı ise sivri ve uzunca şeylerin (çubuk, sopa, bıçak vb.) uç kısmıyla tek bir noktadan kuvvetlice bastırmak, batırmak, saplamak şeklindedir. Yine bu kelimeyle ilgili olarak bazı Türk lehçelerinde geçen benzer veya aynı anlamdaki kelime ve karşılıkları da şöyledir: Başkurt lehçesi [sumiv=batırmak], Kazak lehçesi [suğuv=sokmak, sigiv=sikmek], Özbek lehçesi [sukmak=sokmak], Tatar lehçesi [çumu=batmak].

Suru (擦る):

Türkçede [sürtmek] anlamında kullanılan kelime ile karşılığı olan Japoncadaki [suru] kelimesi eşleşebilmektedir. Her iki fiilin yapısı [suru, su (kök)+ru (ek)] ve [sürtmek, sü (kök)+rt (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup [kök] itibarıyla aynılık göstermektedir. Bu kelimenin Türkçenin Tatar lehçesindeki karşılığının [uu] şeklinde olması da ilginçtir.

Suu (吸う):

Türkçedeki [sommurmak] fiiliyle anlam olarak eşleşebilen bu kelimenin her iki dildeki yapısı [suu, su (kök)+u (ek)] ve [sommurmak, so (kök)+m (k.h)+(ur) mak(ek)] şeklindedir. Bu

kelimenin Türkçedeki eski hali muhtemelen [sommak] olup, zamanla [sommurmak] şeklini almıştır. Aslında buradaki [ur] kısmında bir yerde emir şeklinden-halinden kaynaklanmaktadır. Yani [sommur] emir şekli olduğundan dolayı yukarıda belirttiğimiz gibi kök [so] olmalıdır. Dolayısıyla her halükarda fiilin kökü [su] veya [so] dur ve her iki dildeki kökleri benzerlik göstermektedir. Ancak bu fiilin anlamıyla ilgili olarak ortak ve benzer kelimeler kısmındaki açıklamalarda unutulmamalıdır.

Taeru (耐える-堪える):

Bu kelimenin birebir Türkçede eşleşebilen karşılığı [dayanmak] tır. Ve her iki dildeki yapısı [taeru, ta (kök)+eru (ek)] ve [(daymak)dayanmak, da (kök)+y (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup benzerlik göstermektedir. Yine bu kelimenin Türk lehçelerinden Başkurt lehçesinde [tuziv], Kazak lehçesi [tayav], Kırgız lehçesinde [tayo] şeklinde olması da fiilin [kök] aynılığını göstermektedir. Ancak daha önceki açıklamalarda belirttiğimiz üzere anlamının soyut olan dayanmak-sabretmek olduğu konusu da unutulmamalıdır.

Tamaru (溜まる):

Türkçede eşleşebilen karşılığı [dolmak] olan bu kelimenin anlamı aynı zamanda [birikmek] tir. Kelimenin her iki dildeki yapısı [tamaru, ta (kök)+maru (ek)] ve [dolmak, do (kök)+l (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup benzerlik göstermektedir. Bu kelime Başkurt lehçesinde [tulıv], Kazak lehçesinde [toluv], Kırgız lehçesinde [tolu], Tatar lehçesinde [tulu] şeklindedir. Ve buda kelimenin [ta-to-tu] vb. köklerden çıktığını göstermektedir.

Tamesu (試す-験す):

Türkçedeki birebir karşılığı [denemek] olan bu kelimenin her iki dildeki yapı şekline bakıldığında [tamesu, ta (kök)+mesu

(ek)] ve [denemek, de (kök)+n (k.h)+(e)mek (ek)] şeklinde olduğu görülür. Yani her iki dilde de kök [ta-de] şeklinde benzerlik gösterir.

Taosu (倒す):

Türkçedeki birebir karşılığı [devirmek] tir. Fiilin her iki dildeki yapısı da [taosu, tao (kök)+su (ek)] ve [devirmek, dev (kök)+ir (k.h)+mek (ek)] şeklinde olup, kök olarak benzerlik gösterir. Kazak lehçesinde [devirmek] anlamındaki [tönkerüv] şeklinin varlığı ilginçtir.

Tataku-tatakau (叩く、戦う-闘う):

Daha önceden belirttiğimiz üzere, farklı [kanci] karakterlerle yazılan bu kelimelerin ilkinin anlamı [vurmak-dövmek-tartaklamak], ikincisinin anlamı [savaşmak-mücadele etmek] olup, birebir köken ilişkisi olma ihtimali olan Türkçe karşılıkları [dövmek- tartaklamak] tır. Yine [叩く = tataku] kanci karakteri ile yazılan ve telaffuz edilen bu kelimenin birebir Türkçe karşılığı da [pataklamak] tır. Bu kelimenin eski Japoncadaki telaffuz şekli ise [pataku] olup [pat-pat] sesinden, yani bir şeyi değnek-sopayla (yatak-yorgan vb) döverken çıkan ses ten türemiştir denilebilir. Dolayısıyla [patak, pataklamak] ile de birebir olarak ilgi ve bağı vardır. Veya hepsinin aynı kökten zamanla değişerek birbirinden türediği söylenebilir. Her iki kelimenin yapısı [tataku/pataku, tata/pata (kök)+ku (ek)] ve [tartaklamak/pataklamak, tartak/patak (kök)+lamak (ek)] şeklinde olup kök-köken benzerliği açıkça görülmektedir.

Tobu (飛ぶ、跳ぶ):

Anlamları uçmak ve zıplamak olup, farklı kanci yazı karakterleriyle yazılan bu kelime ile hoplamak kelimesi arasında köken benzerliği vardır. Zıplamak anlamındaki [tobu=跳ぶ] kelimesi, dar alanda da olsa Japonca-Türkçe arasındaki [h-t] değişiminin varlığını (hiza-tiza-diz kelimesinde olduğu

gibi) göstermektedir. Yine her iki kelimenin yapısı da [tobu, to (kök)+bu (ek)] ve [hoplamak, hop (kök)+lamak (ek)] şeklinde olup kök aynılığı vardır.

Tomaru (止まる):

Birebir Türkçe karşılığı [durmak] olan bu fiilin her iki dildeki yapısı [tomaru, to (kök)+ maru (ek)] ve [durmak, du (kök)+r (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzerlik gösterir. Yine bu fiilin Türk lehçelerindeki, Başkurt lehçesinde [torov], Kazak lehçesinde [turuv], Kırgız lehçesinde [tokto], Tatar lehçesinde [toru] vb. olan karşılıkları bu kelimenin [kök] aynılığını ek bir izahata gerek kalmayacak şekilde ortaya koymaktadır.

Tokasu (解かす):

Taramak anlamında olan bu Japonca fiilin Türkçede genellikle isim halinde bulunan [toka] veya halıcılıkta kullanılan [tokaç] ve [tarak] gibi kelimeler ile köken olarak aynılığından bahsetmek mümkündür. Bu fiilin her iki dildeki yapısı ise [tokasu, to (kök)+kasu (ek)] ve [taramak, ta (kök)+r (k.h)+(a) mak (ek)] şeklindedir. Yine Türk lehçelerinden Başkurt ve Kazak lehçesinde [tarav], Kırgız lehçesinde [taro], Tatar lehçesinde [tarau] şeklinde görülen bu kelimenin kökünün [ta-to] ile ilişkili olduğu görülmektedir. Dolayısıyla köken olarak benzer fiiller içinde yer almasında bir sakınca yoktur.

Toru (取る):

Türkçedeki birebir eşleşebilen karşılığı [tutmak] olan bu kelimede köken olarak aynıdır. Ve her iki dildeki yapısı da [toru, to (kök)+ru (ek)] ve [tutmak, tu (kök)+t (k.h)+mak (ek)] şeklindedir. Yapı analizinde de görüldüğü üzere fiilin kök kısmı [to,tu] olup benzerlik göstermektedir. Aynı kelimenin Başkurt lehçesinde [totov], Kazak lehçesinde [tutuv], Tatar lehçesinde [totu] şeklinde olması da benzerliği pekiştirmektedir. Yine Türkçede balıkçılar tarafından, bir çeşit balık yakalama

metot ve aracı olarak kullanılan [tor] kelimesinin varlığında ilginç olup, köken bakımından [tutmak] ile ilgili olabileceğini söylememiz de mümkündür. Ancak Japoncada balık tutmak anlamındaki [tsuri=釣る] fiilinin varlığında unutulmamalıdır.

Uku-oyogu (浮く-泳ぐ):

Her iki kelimenin Türkçedeki karşılığı [yüzmek] dir. Kelimenin yapısı incelendiğinde [uku, u (kök)+ku (ek) / oyogu, oyo (kök)+gu (ek)] ve [yüzmek, yü (kok)+z (k.h)+mek (ek)] şeklinde karşılıklı olarak benzediği görülmektedir. Fiilin [u,oyo,yu] şekillerinde görülen köklerinin hepsi aslında [su] dur veya suyla alakalıdır denebilir. Zira kanci yazılışlarının içinde [su] yazı karakterlerinin olması (daha sonra bahsi geçecek olan yumak-yıkamak kelimeside dâhil) bize bu kelimelerin ilk çıkış-hareket noktalarının [su] olduğunu göstermektedir. Hatta yumak-yıkamak kelimesinin izahında görüleceği üzere [sıcak su] anlamında olsa da, Japoncada suyun [yu] şeklindeki telaffuzu da vardır. Dolayısıyla bu kelimelerin hepsinde bir köken benzerliği veya aynılığı söz konusudur.

Unaru (唸る-呻る):

İki farklı kanci yazı karakteriyle yazılan bu Japonca kelimenin genel olarak anlamı [ulumak] olsa da sözlük tanımı ve köken bakımından hem [ulumak] hem de [anırmak] ile eşleşebilmektedir. Kelimenin Japoncasının yapısı [unaru, u (kök)+naru (ek)] ve [ulumak, u (kök)+lu (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup benzerlik göstermektedir.

Utsu-butsu (打つ):

Tek anlam ile yazılışı ve iki değişik okunuşu olan bu fiilin Türkçede birebir olarak eşleşebildiği karşılığı [vurmak] tır. Kelimenin yapısı ise [utsu, u (kök)+tsu (ek) / butsu, bu (kök)+tsu (ek)] ve [vurmak, vu (kök)+r (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup benzerlik göstermektedirler. Kelimenin kökünün

[u] olma ihtimali yüksektir. Eke uyum sağlama zorluluğundan dolayı kökü Japoncada [bu] ve Türkçede [vu] şekline dönüşmüştür de denebilir. Bu fiilin Türk lehçelerinden Başkurt lehçesinde [orav], Kazak lehçesinde [uruv], Kırgız lehçesinde [uru], Tatar lehçesinde [oru], Özbek ve Uygur lehçesinde [urmak] şeklinde olmasıda bizi doğrular niteliktedir. Hatta bu fiil kelimesi halen yaşamakta olan bazı yöresel ağızlarımızda bile [urmak] şeklinde geçmektedir. Ve [ururum=vururum] örneğindeki gibi çekimli halinin benzer telaffuzuda vardır. Netice olarak kelimenin kökü hepsinde hemen hemen aynıdır.

Yaku (焼く):

Anlam ve köken olarak birebir eşleşebilen karşılığı [yakmak] tır. Ve fiilin her iki dildeki yapısı [yaku, ya (kök)+ku (ek)] ve [yakmak, ya (kök)+k (k.h)+mak (ek)] şeklinde olup, aynılık gösterdiği söylenebilir. Yani her iki fiilin kökünde [ya] dır. Ayrıca fiilin Japonca telaffuzuna (Yaku=焼く) en yakın şekli Tatar lehçesindeki [yağu] dur denebilir.

Yarareru (やられる):

Bu kelimenin Japoncadaki [kök] konusu [hiragana] harfleriyle yazıldığı için meçhuldür diyebiliriz. Ayrıntılı izahında da değindiğimiz üzere kelimenin Türkçeye benzediği ve eşleşebildiği şekil [pisutorude yarareta=ピストルでやられた=tüfek (de) le yaralandım] örneğindeki şeklidir. Ayrıca Japoncada [yara] belirten [kega=怪我] kelimesi ve yine bu kelimedenden türeyen [kegaru=けがる=yaralanmak] kelimeside mevcuttur. Ancak [kegaru] fiilinde de doğrudan belli bir kanci karakteri olmadığından dolayı fiilin [köken-kök] konusu havada kalmaktadır. En doğru yorum herhalde Japoncada [yarareru= yaralamak-yaralanmak] ve [kegaru= yaralamak-yaralanmak] şeklinde duruma göre değişen iki çeşit fiil olduğudur. Yine bu kelimenin [yaru=yapmak] fiilinin edilgen çekimli hali olduğunu söylemekte mümkündür. Bu açıklamalardan sonra fiilin yapısına

bakacak olursak, [yarareru, yara (kök)+reru (ek)] ve [yaranmak, yara (kök)+lanmak(ek)] şeklinde olduğu görülür.

Yaru (遣る-やる):

Japoncada kanci ve hiragana ile de yazılabilen kelimenin eşleşebilen birebir Türkçe karşılığı [yapmak] tır. Yapı bakımından [yaru, ya (kök)+ru (ek)] ve [yapmak, ya (kök)+ p (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzeyen bu fiilin kökü her iki dilde de aynıdır denebilir.

Yashinau (養う):

Bu kelimenin Japoncadaki kullanım şekli farklı olsa, Türkçe [yaşatmak-yaşamak] fiili ile benzeşmektedir. Ancak Japoncada [cinsei=人生=hayat-yaşam, seikatsu=生活=yaşam, ikiru=生きる=yaşamak] gibi anlam olarak birbirlerine çok yakın ve küçük küçük farkları olan birçok kelime olduğundan dolayı buradaki [yashinau] kelimesinin karşılığı daha çok [yaşatmak-beslemek-büyütmek] şeklinde anlaşılıp ele alınmalıdır. Fiilin her iki dildeki yapısı ise [yashinau, yashina (kök)+u (ek)] ve [yaşatmak, yaşı (kök)+t (k.h)+mak (ek)] şeklinde benzerlik göstermektedir. Türkçedeki köken bakımından [yaşı] kısmı burada [emir] şeklinde değildir diye düşünmekteyiz. Ama böyle düşünecekler içinde her iki dildeki bu kelimenin kök kısmında tartışmaya açık olduğunu söyleyebiliriz. Kelimenin kökü bizce muhtemelen [ya veya yaşı] dır. Netice olarak kök kısmı tartışılmalı olsa benzer ve ortak fiiller içinde yer almaktadır diyebiliriz.

Yomu (読む):

Türkçedeki birebir karşılığı [okumak] olan bu kelimenin her iki dildeki yapısı [yomu, yo (kök)+mu (ek)] ve [okumak, o (kök)+k (k.h)+(u)mak (ek)] şeklindedir. Fiilin her iki dildeki kökü [yo] ve [o] şeklinde benzerlik göstermeside bu kelimenin [köken] olarak aynılığından kaynaklanmaktadır denilebilir.

Yusugu (濯ぐ):

Kelimenin birebir olarak eşleşebildiği Türkçe karşılığı [yıkamak] olup yapı bakımından [yusugu, yusu (kök)+gu (ek)] ve [yumak-yıkamak, yu (kök)+mak (ek)/yı (kök)+ka (k.h.)+mak (ek)] şeklinde farklılık göstermektedir. Ancak bu kelimenin kökünün her iki dilde aynı olmadığını göstermez. Kelimenin her iki dildeki kökü daha önce [oyogu=yüzmek] fiilinin açıklamasında da belirttiğimiz üzere [yu=su] dur. Burada kök halinde görülen [yusu=濯] kısmının [yıkama suyu] olma ihtimali kuvvetlidir. Yine onyomi okunuşlu olan [yu=湯=sıcak su] kelimesinin varlığını ve kanci yazılışının içindeki [su] karakterlerini göz önünde tutarsak bu fiilin hepsinin kökünün [yu] dan geldiğini ve bu [yu] kökünün de [su] ile alakalı olduğunu görebiliriz. Bundan başka aynı [yıkamak] fiil kelimesinin Türk lehçelerdeki karşılıklarının da [Başkurt lehçesinde yiyiv], [Kırgız lehçesinde cu], [Özbek lehçesinde yuvmak], [Tatar lehçesinde yuu] şeklinde olduğunu belirtirsek [köken] konusu daha net olarak açıklığa kavuşmuş olur.

*Günümüz Türk lehçelerinin bir çoğunda fiillerin genellikle [u-ü] seslisiyle bittiği göz önüne (gelmek=kelu, okumak=oku/uku, kalmak=kalu, takmak=tağu, yatmak=yatu/ catu vb.) alındığında fiiller kısmındaki benzerlikler daha iyi anlaşılabilir.

Sonuç (toparlama)

Buraya kadar bahsettiğimiz, açıklamaya çalıştığımız Türkçe ile Japoncanın kök-köken aynılığı hakkındaki ortak-benzer kelimelerin varlığı konusunu irdeleyip, inceleyen ayrıntılı çalışma ve araştırmamızı aşağıda sıraladığımız maddeler halinde toparlayarak sonuçlandırmamız mümkündür:

1) Türkçe ile Japoncada anlam ve telaffuz bakımlarından birbir olarak benzeyen, aynılık gösteren kelimeler vardır. Ve bu kelimeler sayısal bakımdan genel olarak sanılandan-umulandan çok daha fazladır.

2) Her iki dildeki anlamları tamamen aynı, telaffuzu hafiften değişime uğramış, ancak kök bakımından aynılık gösteren kelimelerin varlığından söz etmemizde mümkündür.

3) Türkçe kelimeler ile anlam ve telaffuz bakımlarından benzerlik gösteren Japonca kelimeler arasında, genel olarak %100 Japonca kabul edilen ve [kunyomi] denilen kelimelerin sayısı çoğunlukta gibidir.

4) Her iki dildeki ortak ve benzer kelimelerin varlığı [kunyomi] olan kelimeler ile sınırlı kalmayıp, [onyomi] denilen ve genel olarak eski Çince kabul edilen kelimelerle devam etmektedir. Ve bunların Türkçede bulunması, bu kelimelerin eski Çince (onyomi) olmama ihtimalini de ortaya çıkartarak kuvvetlendirmektedir.

5) Ortak-benzer kelimeler içinde isim, sıfat, edat, yönelme ve zaman ekleri ile bazı ünlem belirten ekler gibi muhtelif dil bilgisi-gramer benzerliklerinin yanında eylem-fiil kelimelerinin varlığı da büyük bir yer tutmaktadır.

6) Aynı kaynaktan çıktığını söyleyebileceğimiz Japonca ve Türkçe kelimelerin içinde varlığı Sümerceye kadar uzanan kelimelerin olmasında dikkat çekici benzerliklerdendir.

7) Japoncadaki [ao/oe] gibi sesler Türkçede [v] sesine tekabül etmektedir. Yine [i] veya [ai] gibi seslerin Türkçedeki karşılığı genel olarak [y] dir. Dolayısıyla, dar alanda da olsa her iki dil arasında (bu vb.) kurala dayanan ses değişimi veya eşleşmesinden söz edilmeside mümkündür.

8) Günümüze kadar Türkçe ile Japonca arasında doğrudan bir araştırma-inceleme ve karşılaştırma çalışması yapılmadığından, her iki dilin dil bilgisi-gramer bakımlarından benzer yanlarının tam olarak bilinmediği gerçeğine ve buradaki araştırmamıza dayanarak ortak, benzer dil bilgisi-gramer yapısında bilinenden ve düşünülen daha fazla olduğu söylenebilir. Bundan dolayı bahsi geçen bu benzer noktaların her biri ayrı ayrı birer makale konusu olarak ele alınıp irdelenmelidir.

9) Ayrı bir çalışma-araştırma konusu olsada her iki dilin düşünce yapısının da karşılıklı benzerliği ve hatta büyük çoğunlukla aynılık gösterdiği görülmektedir.

10) Yine Her iki dil arasında kültürel, hatta genetikte denilebilecek özellikteki ortak, benzer noktalar ve kelimelerin varlığında bir hayli dikkat çekicidir.

11) Türkçe ve Japoncada bulunan, yabancı dil kökenli olduğu söylenen veya öyle kabul edilegelen kelimelerin kökenlerinin (her iki dildeki varlıklarından ve Türkçedeki kullanım anlamlarının belirtilen yabancı dillerdeki anlamı yerine Japonca kullanım anlamına daha yakın olmasından dolayı) yeniden ele alınıp, gözden geçirilmesi gerekliliğinin hâsıl olduğunu söylememizde mümkün ve mantıklıdır.

12) Araştırmamızın temelini oluşturan Japonca ve Türkçe-deki fiiller arasında görülen kök-köken benzerliklerinin varlığı konusu her şeyden önemli olup, her iki dilin hatta her iki milletin yollarının, tarihin bir döneminde kesiştiğini daha doğrusu birleştiğini göstermesi bakımından ilginçtir. Ve dolaısıyla da dil bilimi bakımından, bahsi geçen bu fiillerin aynı kaynaktan çıkmış olduğunu gösteren deliller olarak değerlendirilmesinde bir mahsur yoktur.

13) Ayrıca köken olarak aynılık gösteren kelimelerin sayısının burada bahsi geçen kelimelerden daha fazla olma ihtimalide bir hayli yüksek olup, özellikle Japon kırsal kesimlerine de gidilip, yeni yeni araştırmalar yapıp incelenmesi gerekmektedir.

Araştırmamızın başından itibaren, bahsi geçen kelime ve değerlendirmelerin tümü somut verilere yani her iki dilde halen yaşamakta-kullanılmakta olan kelimelerin varlığına dayanılarak yapılmıştır. Ve bu değerlendirmeler yorumdan daha çok var olan mevcut durumun tespit edilerek alenen ortaya konması şeklindedir. Bugüne kadar böyle açıkça ortada duran benzerliklerin görülememesinin sebebini alfabe farklılığına ve doğrudan birebir olarak konu hakkında çalışma yapılmamasına bağlamaktayız. Yapılan mevcut inceleme, araştırmalarda ya Türkler veya Türkçeye tamamen vakıf olanlar tarafından

yapılmadığından ya da Almanca, İngilizce gibi üçüncü diller vasıtasıyla yapıldığından dolayı her iki dil arasındaki bu benzerlikler görülüp dikkate alınamamıştır. Bizim bu çalışmamızda bilimsel-ilmi olarak eleştirilebileceğimiz tek yanımız burada bahsi geçen (kendi kulağımızla duyarak elde ettiğimiz, topladığımız) kelimelerin tümünün tek tek köken-etimolojik açıdan daha ayrıntılı bir şekilde ele alıp inceleme imkânını bulamamış olmamızdır. Daha doğrusu biz kendi yaptığımız çalışmanın bu yanını yeterli bulmamaktayız. Bununla birlikte, bu kusurumuzun sebebini de, çalışmamızın başlarında da bahsettiğimiz gibi her iki dilde var olan köken, etimolojik sözlüklerin eksik veya yeterli olmaması şeklinde izah edebiliriz. Hatta bu iki dille ilgili ciddi bir araştırma yapılmadan yani bu iki dil kaale-dikkate alınmadan hazırlanmış bütün kök-köken-etimolojik sözlüklerin kifayetsiz veya eksik kaldığını, doğruluklarının muallâkta olduğunu söyleyebiliriz. Öyle ki günümüz Japonya'sında bile Japonca ile ilgili olarak detaylı-ayrıntılı ve uzmanlar tarafından doğruluğuna kâni getirilen ortak bir köken- etimolojik çalışmanın olmadığıda ilaveten belirtebiliriz. Sonuç olarak bu vb. sebepler nedeniyle yeterli görmediğimiz yanımızı, gönül rahatlığı içinde okuyucularımızın kıymetli değerlendirmelerine bırakmayı yeğlemekteyiz.

Çalışmamızla ilgili olarak ek ve son bir bilgi sunarak yorum yapacak olursak, genel olarak eklemeli dillerde kelime köklerinin zaman içinde tamamen değişmediği, kaybolmadığı yani kendini muhafaza ettiği bir gerçektir ve bu gerçeğin sondan eklemeli dillerden olan Türkçe ve Japoncada diğer dillere oranla daha kuvvetli olduğu söylenebilir. Bundan dolayıdır ki günümüz Türkçe ve Japoncasından hareketle buraya kadar sıraladığımız benzerlikler ortaya konabilmiştir. Bundan başka tezimizin ana dayanağı olan fiillerle ilgili olarak, [fiil köklerinin isim-sıfat gibi diğer kelimelere oranla kendini daha fazla muhafaza etmiş olması] ihtimalinden hareket ettiğimizide tekrarlayarak belirtiriz.

Her iki dil arasında akrabalık-köken ilişkisi olduğu gerçeğini gösterebilmek için bahsi geçen ortak ve benzer kelimelerin hepsinin kelime köklerinin aynı olduğunu söylemekte

mümkündür. Ancak isim-sıfat gibi kelimelerin zaman içindeki uğradıkları değişimler ana köklerinin tespiti konusunu zorlaştırdığından dolayı biz şu an için fiiller ve fiil köklerinin aynılığıyla yetinmenin yeterli olacağı kanaatindeyiz.

Araştırmamızın başından itibaren sıraladığımız ortak ve benzer kelimeler içinde karşımıza zaman zaman çıkan yabancı kökenli Türkçe kelimeler ile ilgili olarak söyleyebileceğimiz şey bu kelimelerin Japoncada da yer almasından dolayı ya bu kelimeler Orta-Asya kökenli yani **eski-ön Türkçe** zamanından kalma yada Orta-Asya'da hakim olduğu ileri sürülebilecek olan ortak-hakim **tek bir DİL** döneminden kalma kelimelerdir. Ama kesinlikle günümüz sözlüklerinde geçtiği gibi doğrudan ithal yabancı dil kökenli kelime değildir. Zira hepsinin kullanım ve anlamları iddia edilen yabancı dillerdeki şekilden daha çok Japoncadaki anlam ve kullanımına uymaktadır. Bundan dolayı o kelimelerin o dillere nasıl geçtiği veya o dillerde nasıl doğduğu veya neden aynı kelimeler bulunduğu konusu ayrıca araştırılmalıdır. Bizim bu konudaki kısa ve yüzeysel görüşümüz muhtemelen bu kelimelerinde o dillere, **Orta-Asya'nın**, hatta dünyanın en hareketli kavimlerinden biri olan **Türk veya Türklerle akraba** olan kavim veya milletler vasıtasıyla taşındığı şeklindedir.

Son olarak, her iki dilde bulunan ortak ve benzer fiillerin %100 Türkçe ve %100 Japonca kabul edilen fiillerden olması ve en önemlisi de bu fiillerin hemen hemen hepsi arasında, bir kural dahilinde **kök-köken aynılığı** görülmesi sebebiyle Türkçe ve Japonca arasında somut **BİR BAĞ** vardır diyebiliriz. Bu bağ ve ilişkiyi kim nasıl değerlendirirse değerlendirsün varolan sonucu-gerçeği değiştirmez. Ve bizim, bu sonuca dayanarak şekillenen şahsi yorum ve düşüncemiz bahsi geçen bağın **akrabalık bağı** olduğudur. Dolayısıyla Türkçe ve Japonca dilleri arasında **akrabalık bağı-ilişkisi** vardır. Ve bundan dolayıda Japonca kesinlikle dünyadaki **AKRABASIZ DİLLER** sınıfına sokulup dahil edilemez.

Fethi Yılmaz Kaleli

Bibliyografya

1) Hideo ARİSAKA, 「古事記に於けるもの仮名の用法について」 (Kojiki ni okeru MO no kana no youhou ni tsuite = En eski Japonca eseri-Kojiki'deki-hece işaretlerinden birisi olan MO'nun kullanımı hakkında), 「国語と国文学」 (Kokugo to kokubungaku = ülke dili ve ülke edebiyatı) cilt 9-sayı 11, yıl 1932.

2) Katsuji FUJİOKA, 「日本語の位置」 (Nihongo no ichi = Japoncanın yeri), 「國學院雑誌」 (Kokugakuin zasshi=Kokugakuin dergisi-belleteni), sayı 14, yıl 1908.

3) Katsumi MATSUMOTO, 「世界言語の中の日本語」 (Sekai gengo no naka no nihongo = Dünya Dilleri İçinde Japonca) Sanseido, 2007.

4) Shinkichi HASHİMOTO, 「国語仮名遣研究史の一発見」 (Kokugo kana-tzukai kenkyushijo no ichi hakken = Japonca hece işaret-yolu araştırmaları üzerine bir keşif), 「帝国文学」 (Teikoku bungaku = İmparatorluk Edebiyatı) cilt 23-sayı 11, yıl 1917.

5) Teizou İKEGAMİ, 「古事記に於ける仮名モについて」 (Kojiki ni okeru kana MO ni tsuite = Kojikideki hece işaretlerinden “MO” -ya dair- hakkında) 「国語国文」 (Kokugo-kokubun=Japonca-Japonca cümleler), cilt 2-sayı 10, yıl 1932.

6) Sasaki TAKAAKI, 「稲作以前」 (İnasaku İzen=Prinç Kültürü Öncesi) Tokyo, 1971/1983

7) Takeshi NOGUCHİ, 「古事記の音仮名表記と音読注について」 (Kojiki no onkanahyouki to ondoku chu ni tsuite=Kojikideki sesli harflerin ifade ve telaffuzlarına dair), 信州豊南女子短期大学紀要(Shinshu hounan joshi tanki daigaku kiyou=Shinshu Hounan Kız kısa dönem üniversitesi dergisi), sayı 166, 1999.

8) 古事記アカデミー - 6 月 - 、古事記の世界、古事記の研究史 (Kojiki akademii -6 gatsu- Kojikino sekai / Kojikino kenkyuushi = Kojiki akademik toplantıları -haziran- Kojiki dünyası / Kojiki araştırmalar tarihi) 東京：高科書店、(Tokyo:Takashina shoten=Tokyo: Takashina kitabevi), 1996 / 1999.

9) Sözlükler:

① 国語辞書 Japonca Sözlüğü

1) 『大辞泉』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Dai Ji Sen

2) 『大辞林』 三省堂 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Dai Ji Rin

② 類語辞書 Benzer Kelimeler Sözlüğü

『必携 類語実用辞典』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Hikkei Ruigo Jituyo Jiten

③ 英和辞書 İngilizce-Japonca Sözlüğü

1) 『eプログレッシブ英和中辞典』

(「YahooJapan辞書」 電子版)

e Progressive Ei Wa Chu Jiten

2) 『新グローバル英和辞典』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Shin Global Ei Wa Jiten

④ 和英辞書 Japonca-İngilizce Sözlüğü

1) 『プログレッシブ和英中辞典』 (「YahooJapan辞書」 電子版) Progressive Wa Ei Chu Jiten

2) 『ニューセンチュリー和英辞典』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

⑤ 新語探検 Yeni Kelimeler Sözlüğü 『新語探検』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Shin Go Tanken

⑥ 百科事典 Ansiklopedi

1) 『日本大百科全書』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Nihon Dai Hyakka Zensho

2) 『フレッシュアイペディア (Feペディア)』 (「YahooJapan辞書」 電子版)

Flesh Eye Pedia

⑦ 『Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü』 (「Kültür bakanlığı, 1991 / ANKARA」 Başbakanlık basımevi)

Japonlarla Türkler arasında kökü ok eskilere dayanan bir kardeşlik sevgisi vardır ve bu karşılıklı sevgi herhangi bir maddi ıkarla bağlı değildir; aksine bunun sebebi, dinlerimizin farklılığına rağmen, her iki halkın da tarihin derinliklerinde Ural-Altay tipine mensup insanlar oluşu; örf ve detler arasındaki yakınlık ve benzerlikler kadar, uzak akrabalık bağlarıdır.

Kısaca söylemek gerekirse, buğnk Japonların ataları, Japonya'yı oluşturan adalar henüz Asya'yla bitişik olduğu dönemde, yaklaşık bin yıl önce, oralara g etmiş olan Ural-Altay insanlarıdır. Japonca da Tungus dilinin lehelerindendir. Tungus dilinin ise Ural-Altay dil ailesinden olduğu bilinmektedir. Unutmamak gerekir ki, Japonlar da bizim gibi 20 veya 21 Mart gününü Nevruz Bayramı (şumbun no Hi) olarak kutlarlar.

Bu kitap, Trke ile Japoncanın akraba diller olduğunu örnekleri ile gözler önüne sercektir.

